

Sisällys

1	Toimintakertomus.....	3
1.1	Kaupunginjohtajan katsaus.....	3
1.2	Hallinto.....	5
1.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	8
1.4	Kaupunkistrategia.....	13
1.5	Talous.....	17
1.6	Rahoitusasema ja sen muutokset.....	27
1.7	Henkilöstö.....	31
1.8	Ympäristötekijät.....	31
1.9	Muut ei-taloudelliset asiat.....	32
1.10	Arvio tulevasta kehityksestä sekä merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.....	33
1.11	Hyvinvointialueuudistus.....	36
1.12	Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän jatkotoimenpiteet.....	37
1.13	Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	37
1.14	Iisalmi-konsernin toiminta ja talous.....	39
1.15	Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	42
1.16	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	42
1.17	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	44
1.18	Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.....	47
2.	Talousarvion toteutuminen.....	48
2.1	Keskusvaalilautakunta.....	49
2.2	Tarkastuslautakunta.....	49
2.3	Kaupunginhallitus.....	51
2.4	Ylä-Savon maaseutuhallinnon yhteislautakunta.....	77
2.5	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta.....	81
2.6	Tekninen lautakunta.....	93
2.7	Ylä-Savon jätehuoltolautakunta.....	106
2.8	Investointiosan toteutumisvertailu.....	109
2.9	Tuloslaskelman toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta).....	112
2.10	Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta).....	114
2.11	Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	115
2.12	Käyttötalouden toteutumisvertailu.....	117
3.	Tilinpäätöslaskelmat.....	120
3.1	Kaupungin laskelmat.....	120
3.2	Konsernilaskelmat.....	123
3.3	Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat.....	126

4.	Tilinpäätöksen liitetiedot.....	129
4.1	Tuloslaskelman liitetiedot.....	131
4.2	Tasetta koskevat liitetiedot.....	132
4.3	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	136
4.4	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	138
4.5	Konsernitilinpäätöksen liitetiedot.....	139
4.6	Konsernitaseen liitetiedot.....	141
5.	Eriytetyt tilinpäätökset (vesiliikelaitos) ja muut eriytetyt laskelmat.....	144
5.1	Tilinpäätöksen sisältö.....	145
5.2	Toimintakertomus.....	146
5.3	Talousarvion toteutuminen.....	156
5.4	Tilinpäätöslaskelmat.....	164
5.5	Tilinpäätöksen liitetiedot.....	166
5.6	Organisaatio.....	172
5.7	Tilinpäätöksen allekirjoitus ja merkinnät.....	173
5.8	Muut eriytetyt laskelmat.....	174
6	Tilinpäätöksen allekirjoitus.....	175
7	Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista.....	176
	Käytetyt kirjanpitokirjat 2022.....	176

1 Toimintakertomus

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Iisalmen kaupungin talous on jatkanut vahvalla pohjalla. Vuoden 2022 tilinpäätös on 2,6 M€ ylijäämäinen. Tämä oli jo kymmenes peräkkäinen vuosi, jolloin ylijäämää on kertynyt. Verotulot kasvoivat 3,3 M€ ja valtionosuudet olivat noin 4,2 M€ suuremmat edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2022 vuosikate 13,8 M€ kattaa poistot (9,6 M€) 144 prosenttisesti. Kaupungin lainamäärä pieneni 3,2 M€ ja asukaskohtainen velka oli viime vuoden lopussa 3 157 €. Edelliseen vuoteen verrattuna asukaskohtainen velka pieneni 127 €:lla.

Kaupungin toimintakulut kasvoivat 6,7 M€ (4,2 %) ja toimintatuotot 0,7 M€ (2,4 %) edellisvuoteen verrattuna. Kaupungin investointitaso vuonna 2022 oli historiallisen suuri: 17,8 M€ (sis. vesiliikelaitoksen). Merkittävimpiä investointeja olivat Kilpijärven koulun valmistuminen sekä uuden uimahallin, lastenkoti Taskukellon ja Mansikkaniemen koulun rakentamiset. Pian avattava Saukko uimahalli on kaupungin lähihistorian suurin yksittäinen investointi. Maankäytön kehittämisen puolelta keskeisiä kaavatöitä olivat strategisen yleiskaavan jatkovalmistelu ja Peltosalmen teollisuusalueen asemakaavan laajennuksen valmistelu.

Historiallisia aikoja eletään myös palveluiden järjestämisessä. Vuoden 2022 aikana valmisteltiin Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän purkamisen. Kuntayhtymän purkamisen yhteydessä sovittiin omistajakuntien kesken, että Iisalmen kaupunki lunastaa Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän omistamat kiinteistöt (vanha sairaala Vire, uusi sairaala Pulssi ja eläinklinikka). Soten purkamista valmisteltaessa omistajakunnat päättivät, että ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto järjestetään vuoden 2023 alusta vastuukuntamallilla siten, että vastuukuntana toimii Iisalmen kaupunki. Kunnat hyväksyivät vuoden 2022 lopussa yhteistoimintasopimuksen, jonka perusteella kaupungin organisaatioon perustettiin Ylä-Savon ympäristölautakunta.

Kaupungin työllisyys kehittyi hivenen parempaan suuntaan vuoden 2022 aikana. Työvoimasta oli keskimäärin v. 2022 työttömänä 11,3 %. Kaupungin työttömyys on sekä ammatti- että ikärakennesyistä miehiin painottuvaa. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyys on koronapandemian seurauksena lisääntynyt. Työllisyyden kuntakokeilun avulla etsitään ja kokeillaan vaikuttavimpia keinoja vaikeasti työllistyvien auttamiseen. Toisaalta osaavan työvoiman saatavuudessa on edelleen haasteita. Tilanteen korjaaminen edellyttää joustavia ja räätälöityjä koulutuspolkuja nykyiselle työvoimareserville, osaajien rekrytointia lähimaakunnista ja lisäksi ammattitaitoisen työvoiman hankkimista ulkomailta. By Iisalmi -brändityön ja hankkeiden avulla kehitetään kaupungin tunnettavuutta ja vetovoimaa yhdessä yritysten ja oppilaitosten kanssa.

Iisalmessa syntyi viime vuonna 147 lasta eli syntyvyys pysyi samalla tasolla kuin vuosina 2019-2021. Syntyvyyden ja kuolleisuuden välinen erotus on selittävä tekijä kaupungin väestön vähenemisessä. Viime vuonna väestö väheni 160 henkilöä. Kokonaisnettomuuton osalta kaupungin väkiluku lisääntyi kolmen asukkaan verran. Kaupungin asukasluku oli viime vuoden lopussa 20 798 asukasta. Kokonaisuutena Ylä-Savon seutukunta menetti viime vuonna 841 asukasta ja seutukunnan väestömäärä oli vuoden lopussa 50 754. Väestökehitys oli vähenevää Kuopiota lukuun ottamatta kaikissa maakunnan kunnissa.

1.2 Hallinto

Iisalmen kaupungin organisaatio muodostuu kaupunginvaltuustosta, jossa on 43 valtuutettua ja kaupunginhallituksesta, jossa on 11 jäsentä. Kaupungissa on lakisääteisten kaupunginhallituksen, tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan lisäksi sivistys- ja hyvinvointilautakunta sekä tekninen lautakunta.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa toimivat hyvinvointijaosto ja Ylä-Savon musiikkiopiston johtokunta. Teknisen lautakunnan alaisuudessa toimii Iisalmen vesi – liikelaitoksen johtokunta ja tekninen jaosto. Lisäksi organisaatioon kuuluvat kuntien yhteislautakunnat, joita ovat maaseutuhallinnon yhteislautakunta ja jätehuoltolautakunta. 1.1.2023 organisaatioon on perustettu Ylä-Savon ympäristölautakunta.

Kaupungin järjestämät palvelut oli vuonna 2022 organisoitu kolmeen toimialaan: tekniseen toimialaan, sivistys- ja hyvinvointitoimialaan sekä elinvoima- ja konsernipalveluihin. Elinvoima- ja konsernipalvelut tuottavat tukipalvelut koko organisaatiolle. ICT-palvelut tuottaa Savon ICT-Palvelut Oy.

Kuva 1 Iisalmen kaupungin organisaatio 2022.

Kaupunginvaltuusto

Valtuutettuja	43
Puheenjohtaja	Kati Åhman
I Varapuheenjohtaja	Jukka Pietikäinen
II Varapuheenjohtaja	Kyösti Kauppinen
Kaupunginvaltuuston paikkajakauma	
Keskusta	14
SDP	7
Vasemmistoliitto	4
Kokoomus	7
Vihreät	3
Perussuomalaiset	6
Kristillisdemokraatit	2
Kaupunginhallitus	
Jäseniä	11
Puheenjohtaja	Juho Pulkka
I Varapuheenjohtaja	Kari Riihola
II Varapuheenjohtaja	Kirsti Puurunen
Kaupunginjohtaja	Jarmo Ronkainen
Toimialat ja johtajat	
Elinvoima- ja konsernipalvelut -toimiala	Jarmo Ronkainen
Sivistys ja hyvinvointi - toimiala	Kirsi-Tiina Ikonen
Tekninen -toimiala	Kari Nissinen

Tilivelvolliset

Toimielin	Vastuualue	Tilivelvolliset
Keskusvaalilautakunta	Vaalit	Keskusvaalilautakunnan jäsenet Hallintojohtaja
Tarkastuslautakunta	Tilintarkastus	Tarkastuslautakunnan jäsenet
Kaupunginhallitus	Elinvoima- ja konsernipalvelut	Kaupunginhallituksen jäsenet Kaupunginjohtaja
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan jäsenet Sivistys- ja hyvinvointitoimialan toimialajohtaja
Ylä-Savon Musiikkiopiston johtokunta	Ylä-Savon Musiikkiopisto	Musiikkiopiston johtokunnan jäsenet Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori
Tekninen lautakunta	Tekninen toimiala	Teknisen lautakunnan jäsenet Teknisen toimialan toimialajohtaja
Ylä-Savon maaseutuhallinnon yhteislautakunta	Ylä-Savon maaseutupalvelut	Ylä-Savon maaseutuhallinnon yhteislautakunnan jäsenet Maaseutujohtaja
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta	Jätehuolto	Ylä-Savon jätehuoltolautakunnan jäsenet Jätehuoltopäällikkö
Iisalmen Vesi-liikelaitos	Puhdas vesi Jätevesi	Iisalmen Vesi -liikelaitoksen johtokunta Vesilaitoksen johtaja

Vastuualue	Toimintayksikkö	Tilivelvolliset
Rahoitus	Rahoitus	Talousjohtaja
Hallinto- ja maaseutupalvelut	Hallintopalvelut Henkilöstöhallinto Ylä-Savon maaseutupalvelut Lomituspalvelut	Hallintojohtaja Henkilöstöpäällikkö Maaseutujohtaja Lomatoimenjohtaja
Talous- ja tietohallinto	Talous- ja tietohallinto	Talousjohtaja
Sosiaali- ja terveydenhuolto	Sosiaali- ja terveydenhuolto	Talousjohtaja
Elinvoimapalvelut	Elinvoimapalvelut Työllisyyspalvelut Maahanmuutto- ja pakolaispalvelut	Elinkeinojohtaja Työllisyyskoordinaattori/TYP-johtaja Maahanmuuttotyön koordinaattori
Sivistys ja hyvinvointi	Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto	Toimialajohtaja
Varhaiskasvatus	Päiväkodit Perhepäivähoito	Varhaiskasvatusjohtaja Varhaiskasvatusjohtaja
Perusopetus ja lukiokoulutus	Perusopetus Lukiokoulutus Ruokapalvelut	Toimialajohtaja Lukion rehtori Ruokapalvelupäällikkö
Kulttuuri- ja vapaa-aika	Kansalais- ja musiikkiopisto Kirjasto- ja kulttuuripalvelut Liikunta- ja nuorisopalvelut	Kansalais- ja musiikkiopiston rehtori Kirjasto- ja kulttuuripalvelupäällikkö Kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja
Teknisen toimialan hallinto	Teknisen toimialan hallinto	Toimialajohtaja
Maankäyttö ja asuminen	Kaavoitus Tonttipalvelut Kaupunkimittaus Rakennusvalvonta	Kaavoituspäällikkö Kiinteistöinsinööri Mittauspäällikkö Rakennustarkastaja
Kadut ja ympäristö	Kunnallistekniikan suunnittelu Kunnallistekniikan rakentaminen ja liikennealueet Viher- ja liikunta-alueet	Kaupungininsinööri Työpäällikkö Viher- ja liikunta-aluepäällikkö
Toimitilat	Tilahallinta ja rakentaminen Kiinteistöjen kunnossapito Kiinteistönhoito	LVI-insinööri Kunnossapitopäällikkö Kiinteistönhoitopäällikkö
Jätehuolto	Jätehuolto	Jätehuoltopäällikkö
Iisalmen Vesi-liikelaitos	Hallinto ja verkostot Laitokset	Vesilaitoksen johtaja Vesilaitoksen johtaja Käyttöpäällikkö

Kuva 2 Tilivelvolliset

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Helmikuussa 2022 tapahtunut Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sitä seurannut sotatila vaikuttivat laaja-alaisesti maailmantalouteen. Hintojen nousu jatkui kiivaana koko vuoden. Inflaatiota kiihdyttivät erityisesti energian hinnan, elintarvikkeiden ja teollisuustuotteiden hinnan nousu ja saatavuusongelmat. Inflaatio on painanut luottamusta ja asuntomarkkinoita ja nostanut korkoja. Samaan aikaan vientikysyntä on heikentymässä ja kulutus supistunut.

Suomen bruttokansantuote (BKT) kääntyi lievään laskuun syksyllä 2022 ja heikon talouskehityksen odotetaan jatkuvan talven ajan. Vuonna 2023 BKT supistuu valtiovarainministeriön (VM) arvion mukaan 0,2 prosenttia, kun hintojen nousu heikentää kotitalouksien ostovoimaa ja vähentää kulutusta. Arvion mukaan inflaation hidastuminen kääntää kuitenkin reaalitytulot kasvuun vuoden 2023 aikana.

VM arvioi, että Suomen talous kasvaa jälleen vuosina 2024 ja 2025 1,2 ja 1,4 prosenttia. Venäjän hyökkäyssota vaikuttaa taloudessa pidempään, eikä talous palaudu aiemmin ennakoidulle kasvu-uralleen. VM:n ennusteeseen liittyy kuitenkin huomattavan paljon epävarmuutta. On hyvin mahdollista, että Ukrainan sodan uusilla käänteillä on merkittäviä ja nopeasti leviäviä vaikutuksia talouteen. Myös kotitalouksien kulutuskäyttäytymiseen liittyy riskejä hintojen noustessa ennätyksellisen nopeasti.

VM:n ennusteet perustuvat oletukselle, että pakotteet ja sodan vaikutus taloudellisiin suhteisiin pysyvät nykyisellä tasolla. Sodalla on negatiivinen vaikutus talouteen koko ennusteperiodin ajan, mutta vaikutus lievenee, koska talous sopeutuu uuteen tilanteeseen. On kuitenkin todennäköistä, että tilanne muuttuu ennusteperiodilla, mutta on hyvin vaikea ennakoida miten. On hyvin mahdollista, että joko sotatilanne Ukrainassa tai Venäjän sisäinen kehitys aiheuttavat uusia negatiivisia vaikutuksia maailman ja Suomen talouteen. Tällöin talouskasvu ja työllisyys kehittyisivät arvioitua heikommin. Toisaalta sodan loppumisella ja jälleenrakentamisen käynnistymisellä olisi merkittäviä positiivisia vaikutuksia talouteen.

Työllisyyden toipuminen koronakriisistä oli erittäin nopeaa, työllisyyden kasvu on jatkunut ja työllisyys on reilusti vuoden 2019 tason yläpuolella. Ennakoitavissa kuitenkin on, että työllisyyden myönteinen kehitys on päättymässä.

Keskeiset ennusteluvut (Valtiovarainministeriö, taloudellinen katsaus, talvi 2022).

	2020	2021	2022 ¹	2023 ¹	2024 ¹	2025 ¹
Bruttokansantuote markkinahintaan (määrän muutos, %)	-2,2	3,0	1,9	-0,2	1,2	1,4
Työllisyysaste, %	70,7	72,3	74,2	73,9	74,1	74,4
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	6,8	7,0	6,9	6,7
Ansiotasoindeksi, muutos %	1,9	2,4	2,6	4,0	3,0	3,0
Veroaste, suhteessa BKT:een %	41,8	43,0	42,0	41,2	41,1	40,8
Julkinen kulutus, muutos %	0,3	2,9	1,7	0,4	-0,2	-0,5
Yksityinen kulutus, muutos %	-4,0	3,7	2,3	-0,5	1,3	2,0

	2020	2021	2022 ¹	2023 ¹	2024 ¹	2025 ¹
Kuluttajahintaindeksi, muutos %	0,3	2,2	7,0	4,0	1,9	1,7
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,4	-0,5	0,3	2,9	2,9	2,8
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10v), %	-0,2	-0,1	1,7	2,9	3,1	3,4

¹ Ennuste

Lähteet:

Valtiovarainministeriö: taloudellinen katsaus, talvi 2022.

Kuntaliitto: Pääekonomistin ajankohtaiset, Minna Punakallio, 8.12.2022

Kuntatalouden kehitys

Valtiovarainministeriön (VM) arvion mukaan hyvinvointialueuudistuksen myötä kuntatalouden menojen suurin kasvupaine helpottuu. Toimintamenot kuitenkin kasvavat hintojen noustessa ja investointipaineet pysyvät mittavina. Kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kaventuvat. VM arvioi, että kuntatalouden lainakannan kasvu jatkuu. Nollakorkojen aika on myös ohi ja kuntatalouden lainanhoitokulut kasvavat.

Kuntaliiton mukaan kuntatalous on vuoden 2022 jäljiltä juuri ja juuri tasapainossa. Vanhan kuntatalouden viimeisenä vuonna investoinnit huomioiva rahoitusjäämä oli 300 M€ alijäämäinen. Ilman HKL:n yhtiöittämistä rahoitusjäämä olisi pudonnut vielä 500 M€.

Kuntaliiton vuoden 2022 ennakkollinen tilinpäätösanalyysi osoittaa, että kuntien menot kasvoivat ripeästi, kuntien talous eriytyy vauhdilla ja hyvää tulosta selittävät lähinnä poikkeukselliset, kertaluonteiset tekijät.

Kuntatalouden kulut kasvoivat vuonna 2022 n. 5 prosenttia. Energiakriisin vaikutus kuntatalouteen on ollut merkittävä. Kuntien ja kuntayhtymien energiakulut nousivat edellisvuodesta noin 8 prosenttia. Kulukehitys todennäköisesti kasvaa vielä ennakoarvioista, sillä luvut eivät vielä sisällä kaikkia sote-kuntayhtymien laskutuksia. Korona aiheutti viime vuonna yhä kustannuksia, mutta kunnat saivat niihin kompensatioita.

Kunnat saivat vuonna 2022 valtiolta koronatukea yhteensä noin 770 M€. Valtaosa koronatuesta, 470 M€, oli STM:n kautta myönnettyä terveysturvallisuuden valtionavustusta. Lisäksi koronatuksitoimia kohdennettiin vähäisessä määrin myös opetus- ja kulttuuritoimeen sekä suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukeen.

Tilinpäätöksissä näkyy ripeä talouskasvu ja vuotta vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys. Nämä näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi viime vuonna peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia.

Lähteet:

Kuntaliitto: Kuntatalousvuosi 2022 vahva vain paperilla -taustalla poikkeustekijöitä,

<https://www.kuntaliitto.fi/tiedotteet/2023/kuntatalousvuosi-2022-vahva-vain-paperilla-taustalla-poikkeustekijöita>

Kuntaliitto: Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2022, tiedotustilaisuus 8.2.2023

Valtiovarainministeriö: Miten kuntatalouden kestävyys turvataan, Mika Niemelä, budjettipäällikkö 8.2.2023.

Väkiluku ja väestörakenne

Iisalmen väkiluku oli ennakkotietojen mukaan vuoden 2022 lopussa 20 798 henkilöä. Iisalmen väkiluku laski -160 asukkaalla (-0,8 %). Väkilukua laskee erityisesti syntyvyyden ja kuolleisuuden ero. Positiivista on, että kokonaisnettomuutto oli positiivinen (+3). Kokonaisnettomuutto huomio kuntien välisen tulo- ja lähtömuuton sekä maahanmuuton Iisalmeen ja maastamuuton Iisalimesta.

Iisalmen väkiluvun kehitys ja ennusteet noudattelevat valtakunnallista kehitystä. Syntyvyys on laskenut koko maassa ja väestö keskittyy kaupunkikeskuksiin. Iisalmen näkökulmasta keskeisenä haasteena ovat väestön väheneminen sekä syntyvyyden lasku, joka on ollut viime vuosina merkittävä.

Ylä-Savon väkiluku laski 841 hengellä, mikä on 260 henkeä enemmän kuin vuosi sitten. Ylä-Savossa suurin syy väestötappiolle on korkeasta ikärakenteesta johtuva kuolleisuus. Luonnollinen väestökasvu oli -587. Lisäksi kuntien välinen muuttotappio kaksinkertaistui vuodesta 2021. Nettomaahanmuutto sen sijaan liki kaksinkertaistui verrattuna edelliseen vuoteen. Kaikissa Ylä-Savon kunnissa luonnollinen väestökehitys ja kuntien välinen muuttoliike oli negatiivinen.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Pohjois-Savon väkiluku väheni 669 asukkaalla vuonna 2022. Vuonna 2021 väestömäärä kasvoi vielä 98 asukkaalla. On olemassa viitteitä, että koronapandemian puhkeaminen hillitsi mm. muuttoliikettä, sillä vuonna 2020 väestötappio oli 740 henkeä. Vuosina 2017–2019 väkiluku laski vielä 1 200–1 400 hengen vuosivauhtia.

Pohjois-Savon väestötappion taustalla on alhainen syntyvyys ja korkea kuolleisuus. Syntyneiden enemmitys vuonna 2022 oli -1 564. Vuotta aiemmin luku oli -1 179. Pohjois-Savo keräsi kuntien välistä muuttovoittoa 43 henkeä, kun vuotta aiemmin muuttovoitto oli 707. Vuosina 2021 muutos tapahtui etenkin siinä, että Pohjois-Savo keräsi runsaasti muuttovoittoa muista maakunnista.

Maakunnan kasvu nojaa pitkälti Kuopion runsaaseen muuttovoittoon. Kuopion ohella Tuusniemellä ja Rautavaaralla kuntien välinen nettomuutto oli positiivinen, kaikissa muissa negatiivinen.

Väkiluku vuosina 2020–2022

Alue	2020	2021	2022 ¹	Muutos 2021-2022, %
Iisalmi	21 124	20 958	20 798	-0,8
Ylä-Savo	52 175	51 595	50 754	-1,6
Pohjois-Savo	248 265	248 363	247 694	-0,3
Koko maa	5 533 793	5 548 241	5 565 519	0,3

¹ Väestömuutosten ennakkotieto

Iisalmen väestömuutosten ennakkotiedot 31.12.2022

Syntyneet	147
Kuolleet	308
Luonnollinen väestönlisäys	-161
Kuntien välinen tulomuutto	874
Kuntien välinen lähtömuutto	980
Kuntien välinen nettomuutto	-106

Kunnan sisäinen muutto	2169
Maahanmuutto Suomeen	129
Maastamuutto Suomesta	20
Nettomaahanmuutto	109
Kokonaisnettomuutto	3
Kokonaismuutos tammi-joulukuu 2022	-160
Kokonaismuutos tammi-joulukuu 2021	-166
Väkiluku 31.12.2022	20 798

Väestön ikärakenne 31.12.2021 (%)

Alue	0-14 v	15-64 v	65 v -
Iisalmi	14,7	57,3	28,0
Ylä-Savo	14,0	55,2	30,8
Pohjois-Savo	14,2	59,4	26,4
Koko maa	15,4	61,6	23,1

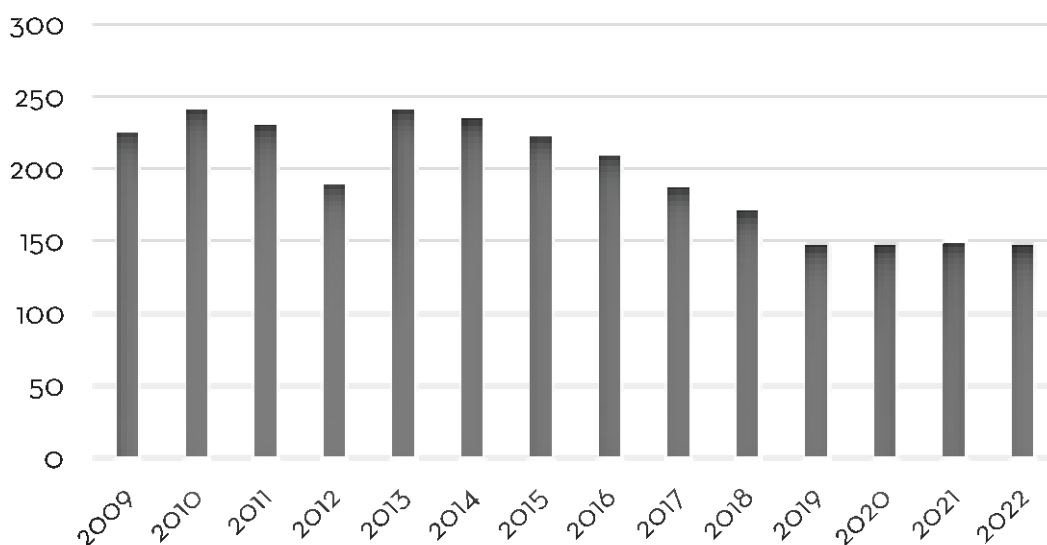
Syntyvyys

Vuonna 2022 Iisalmessa syntyi 147 lasta (2021: 148). Tilastotietojen perusteella näyttää, että syntyvyyden lasku on pysynyt samalla tasolla vuodesta 2019.

Syntyneiden lasten määrä 2019-2022

Alue	2019	2020	2021	2022
Iisalmi	147	147	148	147
Ylä-Savo	335	362	346	325
Pohjois-Savo	1 782	1 832	1 942	1 803
Koko maa	45 613	46 452	49 583	44 933

Alla on kuvattu syntyvyyden kehitystä Iisalmessa vuosina 2009-2022.

Kuva 3 Iisalmi, elävänä syntyneet 2009-2022

Taloudellinen huoltosuhte

Taloudellinen huoltosuhte mittaa sitä, kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti. Vuonna 2021 lisalmessa oli sataa työssäkäyvää henkilöä kohti 156 ei-työssäkäyvää henkilöä.

Taloudellisella huoltosuhteella tarkoitetaan siten työllisten lukumäärän suhdetta työttömiin ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Työllisten lukumäärän noustessa suhteessa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrään, taloudellinen huoltosuhteluku laskee. lisalmen taloudellinen huoltosuhte on hieman maan keskiarvoa korkeampi.

Taloudellinen huoltosuhte vuosina 2018-2021

Taloudellinen huoltosuhte 1	2018	2019	2020	2021
lisalmi	154	154	168	156
Pohjois-Savo	149	149	156	147
Koko maa	132	133	142	133

Työpaikkakehitys ja työttömyys

Pohjois-Savossa oli joulukuun lopussa 11 692 työtöntä työnhakijaa, mikä on 188 työtöntä vähemmän kuin vuosi sitten. Henkilökohtaisesti ilmoittautuneita lomautettuja oli 1 354, mikä on lähes 19 % enemmän kuin viime vuonna samaan aikaan. Työttömien määrä ilman lomautettuja oli joulukuun lopussa 10 338, eli 400 työtöntä vähemmän kuin vuosi sitten.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta Pohjois-Savossa oli joulukuussa 10,4 %, mikä on 0,2 prosenttiyksikköä viime vuotta alhaisempi. Koko maan työttömien osuus työvoimasta oli 9,9 %. Nuoria, alle 25-vuotiaita, työttömiä työnhakijoita oli joulukuun lopussa 1 448, mikä on 4 % vähemmän kuin vuosi sitten. Pitkäaikaistyöttömiä oli Pohjois-Savossa joulukuun lopussa 3 970 henkilöä, mikä on noin 16 % vuoden takaista vähemmän.

Seutukunnittain tarkasteltuna työttömien määrät laskivat Sisä-Savoa ja Koillis-Savoa lukuun ottamatta kaikilla muilla Pohjois-Savon seuduilla. Eniten työttömyys laski Ylä-Savon seudulla (-123 työtöntä) edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Sisä-Savossa työttömien määrä nousi edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna 61 työttömällä ja Koillis-Savossa muutamalla.

Työttömät % työvoimasta keskimäärin vuoden aikana 2018-2022

Alue	2018	2019	2020	2021	2022
lisalmi	11,2	11,1	16,2	12,4	11,3
Pohjois-Savo	10,4	9,8	13,0	10,9	10,4 ¹
Koko maa	9,7	9,2	13,0	11,4	9,9 ¹

¹ Tilanne 31.12.2022

Lähteet:

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus: Pohjois-Savon työllisyyskatsaus, joulukuu 2022.

Pohjois-Savon liitto: Väestökehitys palaamassa korona edeltäneelle tasolle 26.1.2023

Pohjois-Savon liiton tilastot: <https://foresavo.fi/tilastot/>

Arvot

Kaupunkistrategian arvoperustana ovat Iisalmen kaupungin arvot, jotka kuvataan toimintaperiaatteina seuraavasti:

Toimimme rohkeasti maalla ja maailmalla

Haemme uusia toimintatapoja, teemme rohkeita avauksia ja tekoja sekä olemme edelläkävijä. Reagoimme nopeasti ja luomme uusia ratkaisuja tulevaisuuden haasteiden ratkaisemiseksi. Vaikutamme toiminnassamme kansainvälisesti ja monipaikkaisesti, kuten kuntalaiset ja yrityksemme tekevät.

Luomme vastuullista tulevaisuuden elinympäristöä

Toiminnan perustana on sosiaalinen vastuullisuus lähimmäisistä sekä vastuu luonnosta ja ympäristöstä. Huomioimme vastuullisuuden päätöksenteossa ja ajattelemme pitkän aikavälin vaikutuksia. Toiminnallamme turvaamme menestymisen edellytykset kaikille Iisalmissa toimiville tahoille.

Iisalmissa kaikki saavat onnistua

Autamme asukkaita, yrityksiä ja työntekijöitä onnistumaan ja annamme positiivista palautetta. Opimme virheistä – nekin ovat sallittuja. Hyväksymme erilaisuuden ja monikulttuurisuuden, ketään ei jätetä yksin. Kuten markkinointilupauksemmekin sanoo: Teemme yhdessä ihmeitä.

Strategiset teemat

Strategian toteuttamiseksi on valittu kolme kärkiteemaa:

Inspiroiva Iisalmi – Hyvinvoinnin ja osaamisen aktiivinen kehittäjä

Ihana Iisalmi – Toimivan ja turvallisen kaupunkiympäristön rakentaja

Ihmeiden Iisalmi – Vetovoimainen ja monipuolinen seutukeskus

Teemoja läpileikkaavat yhteiset tavoitteet ovat

- Kestävä kuntatalous
- Hyvinvoiva henkilöstö
- Digitalisaatio, tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen

Kaupunkitason strategisten tavoitteiden toteuma

Kaupunkitason strategiset tavoitteet ja mittarit koskevat koko kaupunkiorganisaatiota. Toimielinkohtaiset tavoitteet, mittarit ja toteumatiedot on esitetty käyttötalousosassa. Vastuualue- ja toimintayksikötason tavoitteet, mittarit ja toteumatiedot esitetään käyttösuunnitelmien toteumaraporteissa.

Suomen houkuttelevin seutukaupunki 2030

Toteutui osittain

Tavoite	Mittarit	Nykytila	Tavoite 2022	Toteuma 31.12.	Tila
Ihmeiden Iisalmi					
Muuttoliikkeen kääntäminen positiiviseksi 2020-luvulla	Asukasluku Nettomuutto	20 975 (ennakkotieto 30.9.2021) Nettomuutto - 64 (tilanne 30.9.2021, koko vuosi 2020 -76)	21 000 Nettomuutto positiivinen vuositasolla	20 798 Nettomuutto +3	
Työllisyysasteen ja työpaikkaomavaraisuuden nousu	Työllisyysaste Työttömyysaste Työpaikkaomavaraisuus	69,8% (31.12.2019) 16,2% (vuosikeskiarvo 2020) 108,4% (31.12.2018)	> 70% < 12% > 108%	71,1% (2021) 11,3% 109,1%	
Saavutettavuuden parantaminen	Matka-aika Kuopioon / Helsinkiin	1h 5,5h	Siilinjärvi - Iisalmi liikenneyhteyden paraneminen Junayhteyksien kehittäminen	Nerkoo suunnitelma valmistunut	
Kaupungin imagon ja yritysystävällisyyden parantaminen	Sijointi muuttohalukkuustutkimuksessa Arvosana Suomen Yrittäjien barometrissa	44. (v.2020) 3,23 / 5 (v.2020)	< 30. > 3,3	76./294 (mukana kaikki kunnat) 2,91	

Kestävä kuntatalous					
Tavoite	Mittarit	Toimenpide	Tavoite 2022-2024	Toteuma 31.12.	Tila
Tulot kattavat menot	Tilikauden ylijäämä	Talouden tasapainottaminen siten, ettei alijäämää synny	Tulot kattavat menot eikä alijäämää synny	Toteutunut	
Investoimme vastuullisesti talouden realiteetit huomioiden	Vuosikate, % poistoista	Investointiohjelma sopeutetaan vuosikatteen kehitykseen pitkällä aikavälillä.	Vuosikate, % poistoista >100%	Toteutunut	
Lainat ja vastuut, €/asukas - tunnusluku on alle kuntien keskiarvon.	Lainat ja vastuut, €/asukas	Kun vuosittainen investointimäärä sopeutetaan vuosikatteen kehitykseen pitkällä aikavälillä, on lainojen ja vastuiden kokonaismäärä myös hallittu.	Lainat ja vastuut, €/asukas -tunnusluku on alle kuntien keskiarvon.	Toteutunut	
Hyvinvoiva henkilöstö					
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Tavoite 2022-2024	Toteuma 31.12.	Tila
Sitoutunut ja toimiva työyhteisö	Työyhteisötaitojen ja yhteisöllisyyden kehittäminen (yhteisöllisyyttä tukevat koulutukset, henkilöstön kehittämissuunnitelman aktiivinen toiminta, esimiestyön kehittäminen)	Henkilöstökyselyn tulos	Sosiaalisen pääoman arvo vähintään 4,05 (asteikolla 1-5)	Sosiaalisen pääoman arvo 4,04	
Työkykyinen ja hyvinvoiva henkilöstö	Terveet työtilat, varhainen välittäminen työkyvyn heikentyessä, esimiestyön tukeminen henkilöstön hyvinvoinnin ylläpitämisessä, tiivis yhteistyö työterveyshuollon kanssa. Työkykyjohtamisen kehittäminen ja valvonta.	Sairauspoissaolojen seuranta	Sairauspoissaoloja enintään 14,0 pv/htv.*)	Toteuma 17,5 kpv/htv Koko kaupunki ilman lomittajia 14,7 kpv/htv; maatalouslomittajat 36,3 kpv/htv	
Työnantajakuvan parantaminen	Henkilöstökyselyn tulokset työnantajakuva (hyvä työnantajakuva, voi suositella muille).	Henkilöstökyselyn tulokset työnantajakuva (hyvä työnantajakuva, voi suositella muille).	Tavoite 4,5 (asteikolla 1-5)	Työnantajakuvan toteuma 3,5	

1.5 Talous

Iisalmen kaupungin taloustilanne on vakaa ja taustalla on 10 ylijäämäistä vuotta. Suurin osa taloutta ja toimintaa koskevista tavoitteista saavutettiin. Iisalmen kaupungin vuoden 2022 ylijäämä on 2,6 M€, josta kaupungin ylijäämän osuus on 2,3 M€ ja vesiliikelaitoksen osuus 0,3 M€.

Tilinpäätökseen 2022 on tehty Meijerikatu 1-kiinteistön 1,0 M€:n ylimääräinen poisto sekä 2,3 M€:n siirto investointi- ja kehittämisrahastoon. Rahastosiirrolla investointi- ja kehittämisrahastoon varaudutaan tulevaisuuden investointeihin. Vuonna 2022 valtio maksoi koronakorvauksia sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin kohdentuen. Iisalmen kaupungin saama koronakorvaus vuonna 2022 oli 1,7 M€, millä on merkittävä vaikutus Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuuteen ja sitä kautta kaupungin tulokseen.

Kaupungin isoista investoinneista valmistui vuonna 2022 Kilpijärven koulu. Mansikkaniemen koulun, uuden uimahallin ja lastensuojeluyksikkö Taskukellon rakentaminen eteni vuonna 2022. Kyseiset investointikohteet valmistuvat vuonna 2023. Investointisuunnitelma toteutui ennakoitua pienempänä.

Kaupungin sijoitusvaroja käytettiin 2,5 M€ investointien rahoittamiseen. Lainaa otettiin maltillisesti ja vanhoja lainoja maksettiin pois suunnitelman mukaisesti. Asukaskohtainen lainamäärä pieneni vuonna 2022 ja oli 3 157 €/asukas (2021: 3 258 €/asukas).

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma kuvaa tilikauden tuloksen muodostumista ja sitä, riittääkö tuloina kertynyt rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kustannusten kattamiseen. Laskelmissa ovat mukana kaupungin ja liikelaitoksen ulkoiset tulot ja menot tuloslaskelmariveittäin yhdisteltyinä.

Alla olevassa tuloslaskelmassa on esitetty talouden toteumatilanne tilinpäätöksissä 2021-2022 (sis. vesiliikelaitoksen). Eri yksiköiden väliset tapahtumat eli sisäiset erät on tässä laskelmassa eliminoitu.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (sis. vesilaitos)	2022 1 000 €	2021 1 000 €
Toimintatuotot	29 184	28 513
Valmistus omaan käyttöön	27	23
Toimintakulut	-165 705	-158 974
Toimintakate	-136 494	-130 439
Verotulot	83 994	80 669
Valtionosuudet	65 746	61 539
Rahoitustuotot ja -kulut	519	1 520
Korkotuotot	35	41
Muut rahoitustuotot	2 082	1 868
Korkokulut	-438	-249
Muut rahoituskulut	-1 160	-140
Vuosikate	13 764	13 289
Poistot ja arvonalentumiset	-9 566	-8 639
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	4 198	4 650
Tilinpäätössiirrot	-1 587	-1 424
Tilikauden ylijäämä	2 611	3 226

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	Kuntien ka.		
	2021	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20	18	18
Vuosikate, % poistoista	158	144	154
Vuosikate/euroa/asukas	681	662	634
Asukasmäärä	-	20 798	20 960

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Alla olevassa tuloslaskelman toteutumisvertailussa on esitetty talouden toteumatilanne tilinpäätöksissä 2021-2022 (sis. vesiliikelaitoksen) tililajeittain. Eri yksiköiden väliset tapahtumat eli sisäiset erät on tässä laskelmassa eliminoitu.

TULOSLASKELMA 2021-2022 (sis. vesiliikelaitoksen)

Eliminoitu, sis. vesilaitos	2022 €	2021 €	%
Toimintatuotot			
Myyntituotot	17 582 063,59	17 937 203,95	-2,0
Maksutuotot	2 600 381,17	2 756 872,42	-5,7
Tuet ja avustukset	3 403 683,83	3 086 558,67	10,3
Muut toimintatuotot	5 597 580,74	4 731 938,28	18,3
Toimintatuotot yht.	29 183 709,33	28 512 573,32	2,4
Valmistus omaan käyttöön	27 224,62	22 723,87	
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-44 040 240,18	-43 515 286,52	1,2
Palkat ja palkkiot	-33 819 352,98	-33 265 977,21	1,7
Eläkekulut	-8 689 559,24	-8 754 346,28	-0,7
Muut henkilöstösivukulut	-1 531 327,96	-1 494 963,03	2,4
Palvelujen ostot	-106 685 448,01	-101 227 295,95	5,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 068 500,70	-7 871 623,29	2,5
Avustukset	-4 359 417,32	-4 065 491,02	7,2
Muut toimintakulut	-2 551 682,89	-2 294 174,62	11,2
Toimintakulut yht.	-165 705 289,10	-158 973 871,40	4,2
Toimintakate	-136 494 355,15	-130 438 574,21	4,6
Verotulot	83 993 609,23	80 668 644,07	4,1
Valtionosuudet	65 746 255,00	61 539 167,00	6,8
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	35 023,11	41 391,36	-15,4
Muut rahoitustuotot	2 082 227,83	1 868 410,17	11,4
Korkokulut	-438 419,89	-249 422,27	75,8
Muut rahoituskulut	-1 160 227,66	-140 397,46	726,4
Rahoitustuotot ja kulut yht.	518 603,39	1 519 981,80	-65,9
Vuosikate	13 764 112,47	13 289 218,66	3,6
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 535 989,37	-8 630 091,53	-1,1
Arvonalentumiset	-1 029 902,63	-8 967,42	
Tilikauden tulos	4 198 220,47	4 650 159,71	-9,7
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh.(+)	-607 835,89	-818 724,49	-25,8
Varausten muutos lisäys(-) tai väh.(+)	0,00	0,00	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-979 497,93	-605 398,27	61,8
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 610 886,65	3 226 036,95	-19,1

Alla olevassa tuloslaskelman toteutumisvertailussa on esitetty talouden toteumatilanne 2021 verrattuna talousarviomäärärahoihin (ei sisällä vesiliikelaitosta). Laskelma sisältää sisäiset ja ulkoiset erät.

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2022 (ei sis. liikelaitosta)

	Talousarvio	Ta-muutos	Ta + muutos yht.	Toteutunut	Poikkeama muut.jälkeen	Poikkeama %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	18 277 100	-480 000	17 797 100	18 189 648,76	-392 548,76	102,21 %
Maksutuotot	2 981 100	-105 000	2 876 100	2 646 054,67	230 045,33	92,00 %
Tuet ja avustukset	2 347 100	665 500	3 012 600	3 401 415,83	-388 815,83	112,91 %
Muut toimintatuotot	13 208 100	609 600	13 817 700	14 170 532,29	-352 832,29	102,55 %
Toimintatuotot yhteensä	36 813 400	690 100	37 503 500	38 407 651,55	-904 151,55	102,41 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	3 121,38	-3 121,38	
Palkat ja palkkiot	-34 124 000	12 300	-34 111 700	-33 302 531,72	-809 168,28	97,63 %
Eläkekulut	-8 476 900	-124 700	-8 601 600	-8 536 465,98	-65 134,02	99,24 %
Muut henkilöstösivukulut	-1 348 100	-164 000	-1 512 100	-1 513 554,33	1 454,33	100,10 %
Palvelujen ostot	-113 279 900	-1 733 800	-115 013 700	-112 314 218,39	-2 699 481,61	97,65 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 432 500	-163 800	-6 596 300	-6 489 361,05	-106 938,95	98,38 %
Avustukset	-4 430 300	262 000	-4 168 300	-4 359 417,32	191 117,32	104,59 %
Muut toimintakulut	-11 079 800	89 900	-10 989 900	-10 827 424,81	-162 475,19	98,52 %
Toimintakulut yhteensä	-179 171 500	-1 822 100	-180 993 600	-177 342 973,60	-3 650 626,40	97,98 %
Toimintakate	-142 358 100	-1 132 000	-143 490 100	-138 932 200,67	-4 557 899,33	96,82 %
Verotulot	79 900 000	4 280 000	84 180 000	83 993 609,23	186 390,77	99,78 %
Valtionsuudet	65 000 000	759 200	65 759 200	65 746 255,00	12 945,00	99,98 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT						
Korkotuotot	45 000	-4 500	40 500	35 023,11	5 476,89	86,48 %
Muut rahoitustuotot	3 686 300	340 000	4 026 300	4 126 241,70	-99 941,70	102,48 %
Korkokulut	-315 500	-55 000	-370 500	-341 230,16	-29 269,84	92,10 %
Muut rahoituskulut	-1 964 300	-952 000	-2 916 300	-2 913 527,66	-2 772,34	99,90 %
Rahoitustuotot ja kulut yht.	1 451 500	-671 500	780 000	906 506,99	-126 506,99	116,22 %
Vuosikate	3 993 400	3 235 700	7 229 100	11 714 170,55	-4 485 070,55	162,04 %
POISTOT JA ARVONALENNUKSET						
Suunnitelman mukaiset poist	-6 249 300	-1 500 000	-7 749 300	-7 793 889,69	44 589,69	100,58 %
Tilikauden tulos	-2 255 900	1 735 700	-520 200	3 920 280,86	-4 440 480,86	-753,61 %
Poistoeron muutos lisays(-) tai vah (-832 900	22 000	-810 900	-620 435,11	-190 464,89	76,51 %
Rahastojen muutos lisays(-) tai vah (1 340 000	0	1 340 000	-979 497,93	2 319 497,93	-73,10 %
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 748 800	1 757 700	8 900	2 320 347,82	-2 311 447,82	26071,32 %

Toimintatuotot

Toimintatuotot kasvoivat 2,4 % edellisvuodesta. Alla oleva kuva ei sis. vesilaitosta.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot ja valtionosuudet muodostavat verorahoituksen. Verotulot koostuvat kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverosta. Valtionosuuksiin kirjataan peruspalvelujen valtionosuudet, jotka sisältävät myös kuntien välisen verotulotasauksen sekä ns. muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet.

Tuloveroprosentin suuruus oli 20,50 % (2021: 20,50 %). Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) eivät vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin. Vuoden 2022 efektiivinen veroaste on ennakkotiedon mukaan 14,09 % (2021: 14,05 %).

Verotuloja kertyi 84,0 M€, jossa kasvua edellisvuoteen 4,1 %. Kunnan tuloveroa kertyi 69,9 M€, jossa kasvua edellisvuoteen 4,1 %. Yhteisöveron kertymä oli 8,0 M€, jossa kasvua edellisvuoteen 5,1 %. Verotulojen kehitys vuonna 2022 oli vahvaa. Verotuloihin ei sisällynyt enää koronakompensaatioita vuonna 2022.

Kiinteistöveroa kertyi 5,9 M€, jossa kasvua edellisvuoteen 3,1 %. Kiinteistöverojen nousu johtuu verotuksen aikataulumuutoksista (kiinteistöverotilitysten ajoittumisesta eri vuosille). Kiinteistöveroprosenteissa ei tapahtunut muutoksia vuosina 2021-2022.

(1 000 €)	TA 2022	TA 2022 muutos	TA 2022 Muutettu	TP 2022	TP 2021	Muutos
Tulovero	68 800	1 164	69 964	69 935	67 179	4,1
Kiinteistövero	5 700	463	6 163	6 055	5 873	3,1
Osuus yhteisöveron tuotosta	5 400	2 653	8 053	8 003	7 615	5,1
YHTEENSÄ	79 900	4 280	84 180	83 994	80 667	4,1

Valtionosuuksia kertyi 65,7 M€, jossa kasvua edellisvuoteen 6,8 %. Valtionosuuksien kasvuun vuonna 2022 vaikuttivat hallituksen vuonna 2021 tekemät päätökset, joilla lisättiin kuntien valtionosuuksia perusteena kuntien uudet ja laajenevat tehtävät. Peruspalvelujen valtionosuuteen vuonna 2022 vaikuttavia uusia ja laajenevia tehtäviä olivat mm. vanhuspalvelulain muutos (hoitajamitoituksen kasvu) sekä asiakasmaksulain uudistus. Peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2022 ei sisältänyt enää koronakompensaatioita.

(1 000 €)	TA 2022	TA 2022 muutos	TA 2022 Muutettu	TP 2022	TP 2021	Muutos
Peruspalvelujen valtionosuus	42 600	-167	42 433	42 433	40 965	3,6
Valtionosuuden tasaus	12 200	414	12 614	12 614	11 522	9,5
OKM:n valtionosuus	-1 300	-30	-1 330	-1 343	-1 502	-10,6
Verotulomenetyksen kompensatio	11 500	542	12 042	12 042	10 554	14,1
YHTEENSÄ	65 000	759	65 759	65 749	61 539	6,8

Rahoitustulot ja -kulut

Rahoitustuottojen ja -kulujen nettomäärä pieneni edellisestä vuodesta 1,0 M€ arvopapereiden luovutustappioiden (0,5 M€) ja arvonalentumisten (0,5 M€) sekä korkomenojen kasvun (0,3 M€) johdosta.

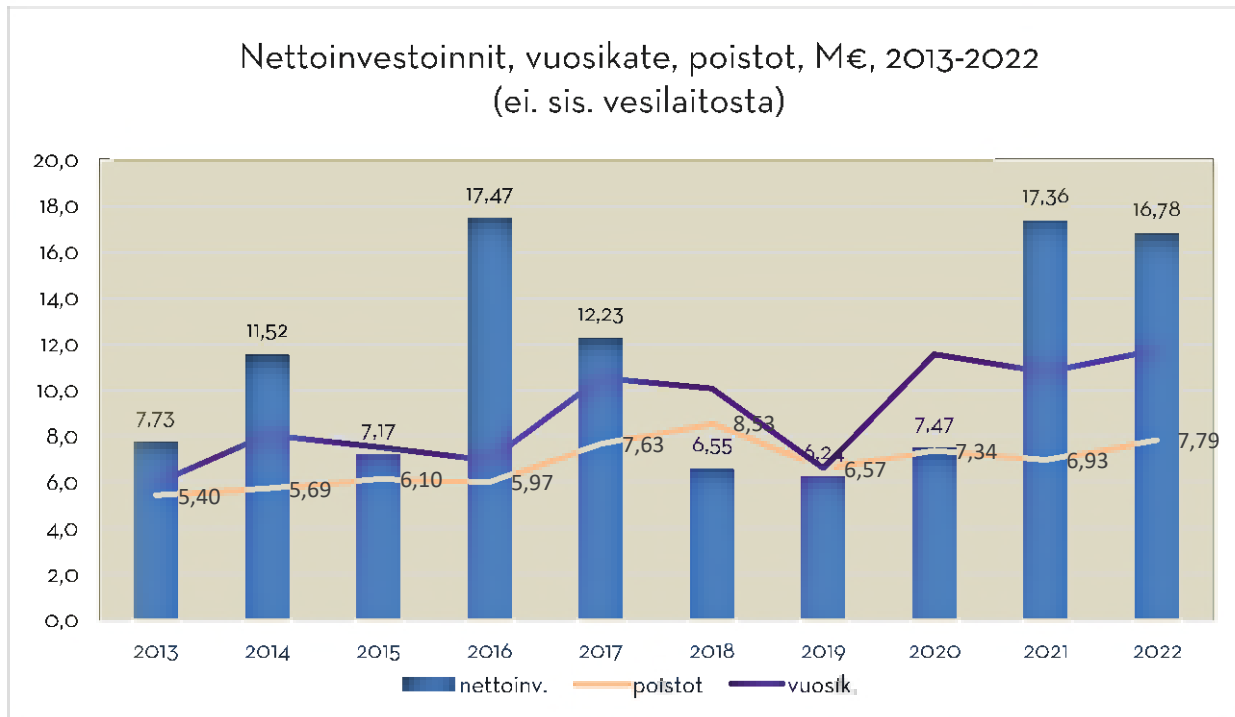
Savon Energiaholding Oy:n osingot olivat 1,0 M€. Osinkotuotot muodostavat 45 % rahoitustuotoista.

Vuosikate, poistot ja satunnaiset erät

Kaupungin säännönmukaisen toiminnan tulorahoitusta osoittavaa vuosikatetta kertyi 13,8 M€. Vuosikate parani edellisestä vuodesta 3,6 %.

Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset olivat 9,7 M€, kasvua edellisvuoteen 0,9 M€.

Vuosikate kattaa poistot 144 %:sti. Tulorahoituksen katsotaan olevan riittävä, kun vuosikate on vähintään poistojen suuruinen.

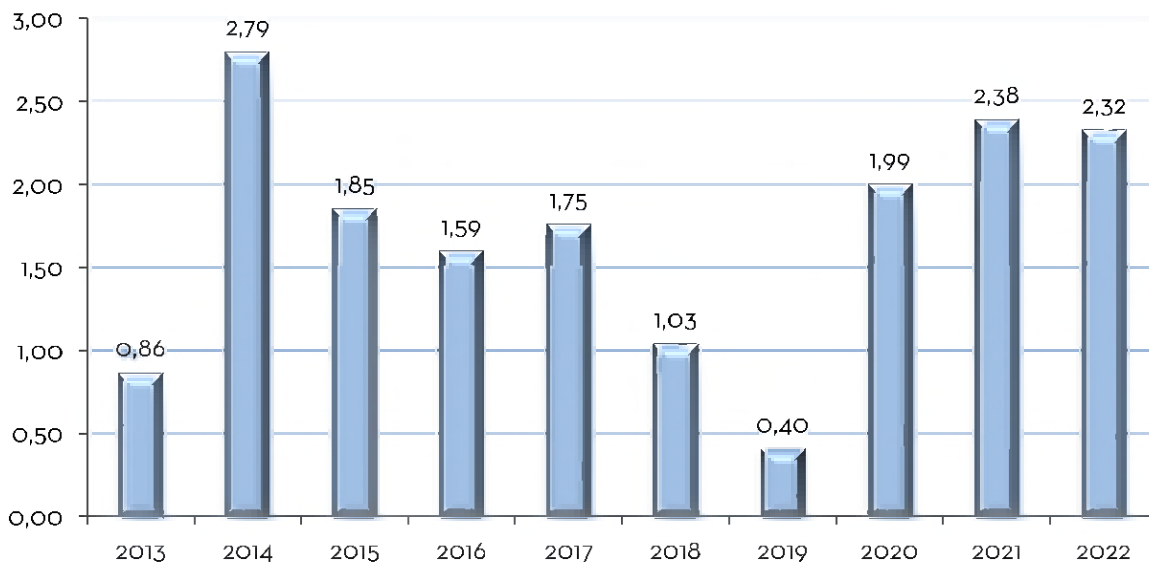

Tilikauden tulos ja ylijäämä

Tilikaudelle kohdistuvien tulojen ja menojen erotuksesta muodostuu tilikauden tulos, joka oli 4,2 M€ ylijäämäinen. Tilikauden tulos aleni edellisestä vuodesta 0,5 M€.

Tilinpäätössiirrot sisältävät poistoeron sekä varausten ja rahastojen muutoksen. Näiden erien nettovaikutus kaupungin tilikauden ylijäämään on -1,6 M€ sisältäen poistoeron muutosta -0,6 M€ ja rahastojen muutosta -1,0 M€. Investointi- ja kehittämisrahastoon siirrettiin 2,3 M€.

KAUPUNKI ALI-/YLIJÄÄMÄ 2013-2022 (ei sis. vesilaitosta)

Kokonaistulot ja -menot

TULOT	milj. €	MENOT	milj. €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	29,2	Toimintakulut	-165,7
Verotulot	84,0	Korkokulut	-0,4
Valtionosuudet	65,7	Muut rahoituskulut	-1,2
Korkotuotot	0,0	Satunnaiset kulut	0,0
Muut rahoitustuotot	2,1	Tulorahoituksen korjaukset	-0,5
Satunnaiset tuotot	0,0	Pakollisten varausten muutos	
Tulorahoituksen korjaukset		- pakollisten varausten lis. (+), väh.(-)	0,0
- pysyvien vastaavien hyödykkeiden		- Pysyvien vastaavien	
luovutusvoitot	0,5	hyödykkeiden luovutustappiot	0,0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet		Investointimenot	-17,8
investointimenoihin	0,0		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden		Rahoitustoiminta	
luovutustulot	0,7	Antolainasaamisten lisäykset	0,0
Rahoitustoiminta		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9,9
Antolainasaamisten vähennykset	0,1	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-0,6
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6,7	Kokonaismenot yhteensä	-196,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys			
Kokonaistulot yhteensä	189,1		

Iisalmen kaupungin vuosien 2020-2022 tilinpäätösten keskeiset tunnusluvut

Keskeiset tunnusluvut	2020	2021	2022
Tuloveroprosentti	20,50	20,50	20,50
Toimintakate, milj. euroa	-130,9	-130,4	-138,9
Verotulot, milj. euroa	77,0	80,7	84,0
Valtionosuudet, milj. euroa	62,9	61,5	65,7
Vuosikate, milj. euroa	11,5	10,8	11,7
Vuosikate, euroa/asukas	546	634	563
Investoinnit, (netto.) milj. euroa	7,5	17,4	16,8
Lainojen muutos, milj. € (sis. vesi)	6,0	7,5	-3,2
Lainat, euroa/as. (sis. vesi)	2 904	3 283	3 157
Asukasluku 31.12.	21 127	20 960	20 798

*Luvut eivät sisällä vesilaitosta, ellei toisin mainita

Iisalmen Vesi -liikelaitos

Vesilaitoksesta on muodostettu kaupunginvaltuuston päätöksellä vuoden 2009 alusta lukien kuntalain mukainen kunnallinen liikelaitos.

Iisalmen Veden vuoden 2022 keskeisiä lukuja		Vuoden 2022 vesimaksut (sis. alv)	
Toimintatuotot	6,3 M€	Puhdas vesi	1,60 € / m ³
Toimintakulut	3,9 M€	Jätevesi	2,79 € / m ³
Poistot	1,8 M€		
Ylijäämä	0,3 M€		
Tuloutus kaupungille	0,3 M€		
Nettoinvestoinnit	0,8 M€		

Ylä-Savon Vesi Oy huolehtii vedenhankinnasta ja -tuotannosta. Iisalmen Vesi huolehtii vedenjakelusta, jäteveden puhdistuksesta ja viemäriverkostotoiminnoista sekä kuluttajapalvelusta ja laskutuksesta.

Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelmaan kootaan käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosan tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta). Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään kaupungin antolainauksen, lainakannan ja mahdolliset oman pääoman muutokset sekä arvio merkittävistä muutoksista muissa maksuvalmiuden erissä (rahoituksen rahavirta).

Rahoituslaskelma kuvaa kirjanpitoon kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kaupungin rahavaroihin. Se kertoo toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirtojen kautta, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kaupungin rahavarat tilikauden aikana. Rahoituslaskelmaan on koottu koko kaupungin kaikki ulkoiset rahan lähteet ja rahan käyttö. Eri yksiköiden väliset sisäiset erät on laskelmassa eliminoitu.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (sis. vesilaitos)	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate ja likeylijäämä (liikelaitos poistot+rahoitus)	13 764	13 289
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjausevät	-489	-679
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-17 757	-19 630
Rahoitusosuudet investointimenoihin	6	746
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	702	353
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 773	-5 920
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-24	-25
Antolainasaamisten vähennys	97	102
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 700	16 900
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 859	-9 423
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 051	-752
Rahoituksen rahavirta	-1 034	6 803
Rahavarojen muutos	-4 808	882
Rahavarat 31.12	24 854	29 662
Rahavarat 1.1	-29 662	-28 779

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	Kuntien ka.		
	2021	2022	2021
Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000€		-12 505	-12 807
Investointien tulorahoitus, %	99	77,5	70,4
Laskennallinen lainanhoitokate	1,6	1,6	1,5
Kassan riittävyys, pv	51	47	57
Asukasmäärä	-	20 798	20 960

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Toiminnan ja investointien rahavirta välituloksen viiden vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Investointien tulorahoitus, €

= 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys

= 365 pv * Rahavarat 31.12/Kassasta maksut tilikaudella

Toiminnan rahavirta

Rahoituslaskelman ensimmäisellä rivillä esitettävä vuosikate on 13,8 M€. Vuosikatetta oikaistaan toiminnan rahavirtaa laskettaessa satunnaisilla erillä ja tulo-rahoituksen korjauserillä.

Investointien rahavirta

Iisalmen kaupungin vuoden 2022 investointimenot olivat 17,8 M€ (sis. vesiliikelaitoksen). Investointikohteista sekä investointimenojen ja -tulojen toteutumisesta on kerrottu tarkemmin investointiosan toteumavertailussa. Rahoitusosuuksia investointimenoihin kertyi 6 000 €.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja eli omaisuuden myyntituloja kirjattiin 0,7 M€. Toiminnan ja investointien rahavirraksi muodostui -3,8 M€. Investointien vuoden 2022 tulo-rahoitusprosentiksi, joka lasketaan vuosikatteen ja investointien omahankintamenon suhteesta, muodostui 77,5 %. Tunnusluku kertoo, että investointien omahankintameno on kyetty rahoittamaan 77,5 prosenttisesti tulo-rahoituksella. Luvun ollessa alle sata, joudutaan rahoitusta kattamaan omaisuuden myynnillä, kassavaroilla ja/tai lainanotolla.

Laskennallinen lainanhoitokate oli vuonna 2022 Iisalmissa 1,6 ja vuonna 2021 1,5. Tunnusluku parani edellisvuodesta 0,1 ollen tyydyttävällä tasolla. Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulo-rahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Rahoituksen rahavirta

Kaupungille maksettiin takaisin antolainoja 0,1 M€ eikä uusia lainoja annettu. Antolainasaamisten lisäys 0,02 M€ muodostuu palautuskelpoisista liittymismaksuista.

Rahavarat vähenivät tilikaudella 4,8 M€. Rahavarat vuoden 2022 lopussa olivat 24,9 M€ sisältäen rahoitusarvopaperit.

Talousarviolainaa nostettiin 6,7 M€ (sis. vesiliikelaitoksen) ja lainasalkun suojaamiseksi lainat sidottiin kiinteään korkoon. Vanhoja lainoja maksettiin pois 9,9 M€. Lainamäärä oli vuoden 2022 lopussa 65,7 M€ eli 3 157 €/asukas, josta peruskaupungin osuus 51,8 M€ eli 2 492 €/asukas. Asukaskohtainen lainamäärä jäi vuonna 2022 alle kuntien keskiarvon (3 392 €/asukas, ennakkotieto).

Lähde: VM, Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot vuonna 2022, 17.2.2023).

1.6 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase kuvaa kaupungin omaisuus- ja pääomaeriä tilikauden päättymishetkellä ryhmiteltynä luonteensa mukaisesti omaisuus- ja pääomaeriin. Tase sisältää myös liikelaitoksen omaisuus- ja pääomaerät, mutta kuten tulos- ja rahoituslaskelmassakin, erät eivät sisällä kaupungin eri yksiköiden välisiä sisäisiä eriä, kuten saamia ja velkoja.

Iisalmen kaupungin taseen loppusumma 31.12.2022 oli 193,9 M€. Lisäystä edellisen vuoden tilinpäätökseen on 1,6 M€.

Taseen pysyvissä vastaavissa kasvu tapahtui investointien vuoksi 7,9 M€. Vastattavien pääomissa oma pääoma kasvoi 3,6 M€ ja vieras pääoma väheni 2,6 M€.

Taseen kertynyt ylijäämä tilikauden lopussa on 20,8 M€. Ylijäämä on kertynyt pääosin tilikausien 2013-2022 ylijäämäisistä tuloksista.

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021	
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €	
A PYSYVÄT VASTAAVAT			A OMA PÄÄOMA			
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma	63 789	63 789	
Aineettomat oikeudet	58	88	Muu oma pääoma	13 892	12 913	
Muut pitkävaikutteiset menot	2 903	2 077	Ed. tilik. yli-(+)/alijäämä(-)	18 155	14 929	
II Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden yli-(+)/alijäämä (-)	2 611	3 226	
Maa- ja vesialueet	12 372	12 151	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
Rakennukset	52 563	51 582	Poistoero	10 687	10 079	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 739	33 521	C PAKOLLISET VARAUKSET			
Koneet ja kalusto	1 918	1 640	Eläkevaraukset	17	17	
Muut aineelliset hyödykkeet	366	309	Muut pakolliset varaukset	0	0	
Ennakkom. ja kesker. hank.	20 325	15 881	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
III Sijoitukset			Lahjoitusrahastojen pääomat	4 563	4 599	
Osakkeet ja osuudet	34 600	34 623	Muut toimeksiantojen pääomat	11	11	
Muut lainasaamiset	1 391	1 488	E VIERAS PÄÄOMA			
Muut saamiset	174	150	I Pitkäaikainen			
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Lainat rahoitus- ja vak.lait.	56 219	58 962	
Lahjoitusrahastojen varat	4 365	4 462	Muut pitkäaikaiset velat	1 628	1 565	
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			II Lyhytaikainen			
II Saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslait.	9 442	9 859	
Pitkäaikaiset			Saadut ennakot	1 600	1 386	
Muut saamiset	23	23	Ostovelat	4 151	4 452	
Lyhytaikaiset			Muut velat	893	932	
Myyntisaamiset	1 314	1 547	Siirtovelat	6 226	5 576	
Muut saamiset	1 742	2 913	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	193 886	192 294	
Siirtosaamiset	179	176				
III Rahoitusarvopaperit			TASEEN TUNNUSLUVUT			
Osakkeet ja osuudet	4	4		Kuntien ka. 2021	2022	2021
Muut arvopaperit	13 649	13 983	Omavaraisuus (%)	59	57	55
IV Rahat ja pankkisaamiset	11 202	15 675	Suhteellinen velkaantuneisuus (%)	58	43	47
VASTAAVAA YHTEENSÄ	193 886	192 294	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €		20 766	18 155
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 519	998	866
			Lainakanta 31.12., 1000 €		65 662	68 820
			Lainakanta 31.12., €/asukas	3 465	3 157	3 283
			Lainat ja vastuut, 31.12. 1000 €		70 540	73 634
			Lainat ja vastuut, €/asukas	4 441	3 392	3 513
			Lainasaamiset, €/asukas	1 055	67	71
			Asukasmäärä 31.12	-	20 798	20 960

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Omavaraisuusaste, %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Lainat ja vastuut 31.12

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainakanta 31.12

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

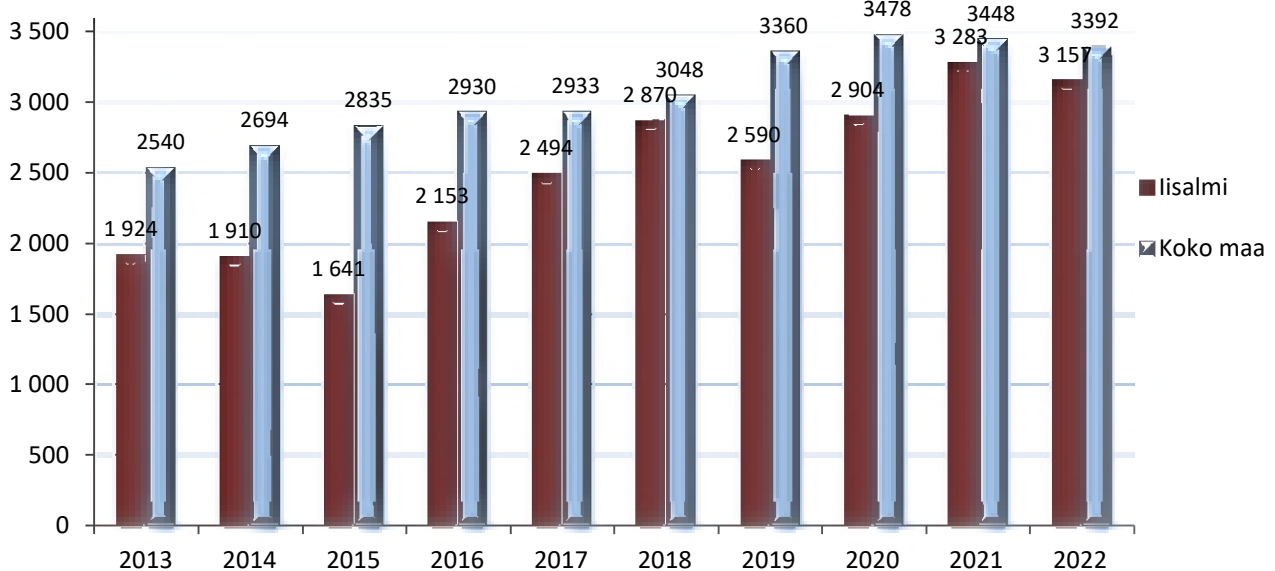
Lainasaamiset 31.12

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Kuntien keskimääräinen lainamäärä tilinpäätösten ennakkotietojen mukaan vuonna 2022 oli 3 392 €/asukas (lähde VM, Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot vuonna 2022, 17.2.2023). Lainasalkun keskikorko 31.12.2022 oli 0,64 %. Lainasalkun suojausaste vuoden 2022 lopussa oli 75,3 %.

Lainat €/asukas 2013 - 2022

Iisalmi / koko maa (sis. vesilaitos)

Investoinnit

Investoinnit (brutto) olivat 17,8 M€, josta peruskaupungin investoinnit 17,0 € ja vesiliikelaitoksen investoinnit 0,8 M€. Investointihankkeiden toteutus viivästyi alkuperäisestä aikataulusta, joten investoinnit toteutuivat talousarviota pienempinä.

Koulujen peruskorjausinvestointeihin käytettiin vuonna 2022 5,1 M€, SOTE-kiinteistöihin 1,8 M€, katujen peruskorjausinvestointeihin 2,0 M€ ja uuden uimahallin rakentamiseen 4,0 M€.

Sijoitukset

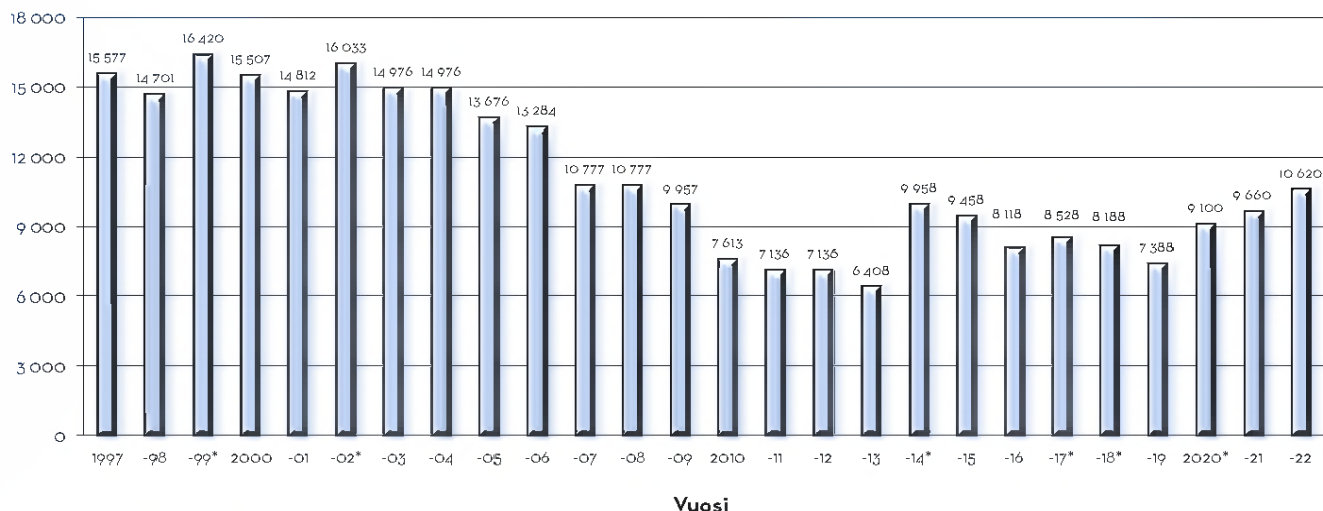
Iisalmen kaupunki on ulkoistanut sijoitustoiminnan ammattimaiselle omaisuudenhoitajalle täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimuksin perustuen Iisalmen kaupunginvaltuuston hyväksymään sijoitussuunnitelmaan.

Kaupungin sijoitukset koostuvat Danske Bankin rahastosijoituksista. Alexandria Tähtirahastot yhdistelmälaina erääntyi tammikuussa 2020 ja siellä olevat varat (5,0 M€) talletettiin Säästöpankki Optian pankkitilille: vuonna 2021 näistä varoista käytettiin 2,5 M€ ja loput 2,5 M€ vuonna 2022. Varoilla rahoitettiin kaupungin investointeja.

Danske Bankin rahastosijoitusten markkina-arvo 31.12.2022 oli 13,8 M€ Sijoitusten arvonkehityksestä on annettu erillinen sijoitusraportti.

Kehittämisen- ja investointirahasto

Kehittämisen- ja investointirahaston pääoman kehitys 1997 - 2022 (1000 €)

Kehittämisen- ja investointirahaston pääoman kehitys 1997-2022

Siirto rahastoon (alkupääoma) 17 295 353 € tilikaudella 1997.

Rahastoa kartutettu

1999	2,5 M€	Savon Voiman osakkeiden myyntivoitto
2002	1,2 M€	Savon Voiman osakkeiden myyntivoitto
2014	4,6 M€	Savonia ammattikorkeakoulun yhtiöittämisen tuotto
2017	1,8 M€	Tilikauden tuloksesta
2018	1,0 M€	Tilikauden tuloksesta
2020	2,7 M€	Tilikauden tuloksesta
2021	1,9 M€	Tilikauden tuloksesta
2022	2,3 M€	Tilikauden tuloksesta

Tilikauden alijäämiä rahastosta katettu

2007	1,7 M€
2010	1,1 M€
2011	0,5 M€

Vuonna 2022 rahastoa on käytetty 1,3 milj. € Mansikkaniemen kouluinvestointiin. Rahaston pääomaa kartutettiin 2,3 M€ tilikauden tuloksesta, rahaston pääoman ollessa tilikauden lopussa 10,6 M€.

Muut rahastot

Kaupungilla on vahinkorahasto, josta korvataan kertaluonteisia vahinkoja tai vastuita, joita ei ole vakuutusin katettu, vakuutuskorvauksen ylittävä osa sekä erityisin perustein oikeudenkäynteihin liittyviä kuluja ja oikeuden päätöksistä johtuvia kaupungin velvoitteita. Vahinkorahaston pääoma 31.12.2022 oli 3,0 M€.

Kaupungilla on lisäksi opintorahasto, josta tuetaan iisalmelaisia opiskelijoita apurahoin ja stipendein. Opintorahaston pääoma 31.12.2022 oli 0,2 M€.

1.7 Henkilöstö

Henkilöstön lukumäärä (Populus) 31.12.2022

Toimiala	Vakinaiset		Sijaiset		Määrä- aikaiset		Oppisopimus- suhteiset		Työllistetyt		Yhteensä		Yhteensä (ei sis. työllistettyjä)	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Elinvoima- ja konsernipalvelut	179	191	7	4	91	50	1	0	22	25	300	270	278	245
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	406	425	55	65	117	112	0	0	0	0	578	602	578	602
Tekninen toimiala	85	82	3	2	10	11	0	1	0	0	98	96	98	96
lisalmen Vesiliikelaitos	11	11	2	1	2	2	0	0	0	0	15	14	15	14
Yhteensä	681	709	67	72	220	175	1	1	22	25	991	982	969	957

Työllistettyjen määrään sisältyy kolmannelle sektorille sijoitetut työllistetyt

Vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan maksetut palkat ja palkkiot olivat 33,3 M€, eläkkeet ja muut henkilöstösivukulut 10,2 M€ eli yhteensä 43,5 M€. Vastaava summa vuonna 2021 oli 33,9 M€, joten henkilöstökulut kasvoivat 0,5 M€ (1,2 %).

Tarkempi selvitys henkilöstöstä on annettu henkilöstökertomuksessa.

1.8 Ympäristötekijät

Toimintakertomukseen on sisällytettävä kuvaus niistä ympäristökysymyksistä, jotka vaikuttavat olennaisesti kunnan taloudelliseen tulokseen tai asemaan tai toiminnan kehitykseen. Tällaisia ympäristökysymyksiä voi olla esimerkiksi merkittävät päästökaupat, jäteveden puhdistamoon kohdistuvat kalliit muutostyöt tai huomattavat ympäristövahingot. Lisäksi toimintakertomuksessa annetaan olennaiset tiedot siitä, miten kunta huolehtii muista ympäristöasioista (KPL 3a, esim. kunnan toiminnan vaikutus ympäristöön, uusiutuvan energian käyttö).

Ympäristömeno aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä. Näitä menoja aiheuttaa muun muassa jätevesien ja jätteen käsittelystä, jätteen syntymisen ehkäisystä, maaperän, pinta- ja pohjavesien, ulkoilman ja ilmastonsuojelusta, melun torjunnasta, biologisen monimuotoisuuden sekä maisemien suojelusta.

Ympäristömenojen vastineeksi kunta voi saada ympäristötuloja. Niitä ovat esimerkiksi jätevesimaksut sekä ympäristön pilaaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset.

Kaupungin ympäristötuotoista suurin osa n. 3,8 M€ koostuu lialmen Vesi-liikelaitoksen jätevesituotoista. Ympäristötoimintakulut ovat n. 3,6 M€ ja ne koostuvat pääosin jätevesien käsittelystä. Poistojen osuus kuluista on n. 1,5 M€. Jätevedenpuhdistamon ympäristöluvassa on annettu määräykset koskien jäteveden käsittelyä sekä velvoitetarkkailua.

Ympäristöinvestointeja tehtiin vuonna 2022 yhteensä n. 0,95 M€, josta n. 0,75 M€ kohdistui Iisalmen Vesi -liikelaitoksen toimintaan ja 0,2 M€ kaupungin hulevesiverkostoon.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä on vastannut Iisalmen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävästä.

Alueellinen Ylä-Savon jätehuoltolautakunta huolehtii jätehuollon viranomaistehtävistä ja jätehuollon suunnittelusta ja kehittämisestä. Tästä aiheutuneet toimintakulut katetaan jätehuoltomaksuilla ja lautakunnan tulos on vuosittain 0 €.

Seudullisessa Ylä-Savon ilmasto-ohjelmassa on asetettu tavoitteeksi vähentää seudun vuoden 2007 päästölukemista 80 % vuoteen 2035 mennessä ja sitoa loput kasvihuonepäästöt hiilinieluihin ja -varastoihin. Kaupunginvaltuusto hyväksyi keväällä 2021 Iisalmen ilmastosuunnitelman, joka toteuttaa seudullista ilmasto-ohjelmaa sekä kaupungin omia tavoitteita ilmastomuutoksen hillitsemiseksi.

Kaavoituksessa toteutettiin Iisalmen ilmastosuunnitelman tavoitteita tarkoituksenmukaisesta ja tiiviistä yhdyskuntarakenteesta meneillään olevissa kaavahankkeissa. Iisalmeen tehtiin kaupallinen selvitys, jonka tavoitteena on edistää palvelujen saavutettavuutta jalankulun ja pyöräilyn keinoin. Työn tulokset vaikuttivat valmisteilla olevan yleiskaavan sisältöön. Kaavoituksessa on huomioitu luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja pohjavesien suojelutavoitteet meneillään olevissa kaavahankkeissa. Viheralueilla tehtiin vieraslajitorjuntaa, mm. kurturuusujen hävitystä sekä perustettiin pöriäisbaareja luonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Keskustaajamaan laadittiin hulevesisuunnitelma, jonka tavoitteet vaikuttivat valmisteilla olevan yleiskaavan sisältöön. Kirmanjärven kunnostusta jatkettiin sekä rahoitettiin Iso-Mustan kunnostushanketta. Luonnonvaroja säästettiin materiaalien uusiokäytöllä sekä huomioimalla kalustohankinnoissa fossiilisten polttoaineiden käytön vähentäminen. Toimitilojen rakennushankkeissa on käytetty uusiutuvia energialähteitä, mm. aurinkopaneeleja.

1.9 Muut ei-taloudelliset asiat

Kunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevan yleisohjeen mukaisesti toimintakertomuksessa on annettava tiedot siitä, miten kaupunki huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Tiedot on annettava siinä laajuudessa kuin se on tarpeen toiminnan vaikutusten ymmärtämiseksi.

Luottamushenkilöiden perehdyttämis- ja koulutustilaisuuksissa sekä toimielimien päätöksenteon yhteydessä on käsitelty esteellisyyskysymyksiä, millä on pyritty siihen, että luottamushenkilöt ottavat itse vastuun esteellisyyden arvioinnista. Toimielimien esityslistoilla on myös maininta esteellisyyden arvioinnista.

Hyvän hallinto- ja johtamistavan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on uudistettu vuonna 2022 (kaupunginvaltuusto 13.6.2022). Ohjeen tarkoituksena on varmistaa ja edistää hyvää hallintoa ja johtamista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön toteutusta Iisalmen kaupunkikonsernissa. Ohjeessa on otettu kantaa myös korruption ja lahjontaan liittyviin kysymyksiin. Henkilöstöä koulutetaan jatkuvasti ohjeen mukaiseen toimintaan.

Lisäksi Kuntaliitto on ohjeistanut yleiskirjeessään (21.6.2017) vieraanvaraisuuteen, etuihin ja lahjoihin liittyviä asioita. Kuntaliiton ohjetta sovelletaan Iisalmen kaupungissa ja luottamushenkilöitä kannustetaan tutustumaan ohjeen sisältöön.

Tasa-arvosta ja oikeudenmukaisuudesta on määräyksiä lukuisissa kuntien toimintaa

ohjaavissa laeissa ja asetuksissa sekä kaupungin henkilöstöohjelmassa. Iisalmen kaupunki on vahvasti sitoutunut tasa-arvoon ja oikeudenmukaisuuteen. Hyväksymme erilaisuuden ja monikulttuurisuuden, ketään ei jätetä yksin.

1.10 Arvio tulevasta kehityksestä sekä merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Iisalmi on Ylä-Savon seutukunnan keskuskaupunki, joka on elinkeinorakenteeltaan vahva. Iisalmen taloustilanne on vakaa ja taustalla on 10 ylijäämäistä vuotta. Alueen yritykset ovat selvinneet kohtalaisesti koronapandemiasta. Haasteena tulevaisuudessa ovat Ukrainan sodan vaikutukset alueen yrityksiin sekä yleinen taloustilanne ja kustannuskehitys, jotka vaikuttavat sekä kuntalaisiin, alueella toimiviin yrityksiin, että yhdistyksiin.

Tulevaisuuden yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa on tärkeässä asemassa, jotta kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut voidaan turvata. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on tärkeää myös kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kaupunki omistaa merkittävän määrän sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjä. Kaupungin talouden ja kuntalaisten palveluiden näkökulmasta on tärkeää, että kiinteistöt ovat palvelukäytössä. Kaupungin omistamiin kiinteistöihin sisältyy merkittävä kiinteistöriski, mikäli niitä ei enää tarvittaisi sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotantoon.

Mikäli sote-kiinteistöjen vuokraus jatkuu siirtymäkauden jälkeen, tulee vuokraustoiminta yhtiöittää vuoteen 2026-2027 mennessä. Yhtiöittämisellä on merkittävät taloudelliset vaikutukset Iisalmi-konserniin. Valtionhallinnon tasolla ratkaisematta on vielä kysymys kiinteistöjen yhtiöittämisen varainsiirtoverotuksesta. Kuntaliiton arvon mukaan valmistelu on valtiovarainministeriössä vielä alkuvaiheessa.

Iisalmen ja Ylä-Savon alueen haasteena on väestönkehitys, jonka ennustetaan olevan negatiivinen. Syntyvyys on laskenut viime vuosina. Edellä mainitun lisäksi osaavan työvoiman saatavuus on merkittävä riski elinkeinoelämän kehittymisen näkökulmasta.

TE 2025 -uudistus vaikuttaa tulevaisuudessa Iisalmen kaupungin toimintaan ja talouteen. Uudistuksessa työllisyydenhoidon järjestämisvastuu siirtyy kunnille. Uudistuksen valmistelu on kesken ja tulevasta päätöksistä riippuu se, miten toiminta tullaan Iisalmissa järjestämään.

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala tuottaa ulkoisia palveluita kuntalaisille. Tällä hetkellä euromääräisesti suurimmat niistä ovat varhaiskasvatus ja perusopetus. Syntyvyyden aleneminen vaikuttaa nopeimmin varhaiskasvatuspalveluiden tarpeeseen/kysyntään. Vaikutus kohdistuu jo suunnitelmavuosiin. 5-10 vuoden kuluttua syntyvyyden laskun vaikutus näkyy perusopetuksessa ja yli 10 vuoden kuluttua toisella asteella.

Lasten ja nuorten väheneminen vaikuttaa myös muihin sivistys- ja hyvinvointitoimialan palveluihin. Niissä palvelutarve ei kuitenkaan vähene vaan painopiste siirtyy kasvavan ikääntyvän väestön palveluihin. Lasten ja nuorten määrän väheneminen on uhka myös monen seuran ja järjestön toiminnalle.

Haasteena kaupungin oman toiminnan osalta on kelpoisen työvoiman saaminen erityisesti niihin tehtäviin, joissa on asetuksella määrätty kelpoisuus kuten opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Myös muissa tehtävissä hakijamäärät ovat vähentyneet.

Tulevaisuuden investointipaineet ovat merkittävät. Perusopetuksen palveluverkkosuunnitelman toimeenpano, kulttuurikeskuksen peruskorjaus sekä muut peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeet vaikuttavat kaupungin kehitykseen. Talouden kehitysnäkymät heikkenevät tulevaisuudessa, kun vuosikate ei riitä kattamaan poistoja eivätkä nettoinvestoinnit ole tasapainossa. Talouden tasapainon kannalta investointitason pitäminen maltillisena olisi ensiarvoisen tärkeää.

Koronan myötä digitaalisuus ja virtuaaliset palvelut ovat osittain tulleet jäädäkseen. Tämä on sekä uhka että mahdollisuus. Digitalisaation avulla voidaan saavuttaa uusia käyttäjiä palveluihin, mutta toisaalta se voi jatkossa vähentää fyysisiä käyntejä tilaisuuksissa ja palveluissa. Tämä vaatii myös investointeja laitteisiin sekä henkilöstön osaamisen kehittämistä.

Riskien arviointi

Riskillä tarkoitetaan epävarmuuden vaikutusta lisälmen kaupunkikonsernin tavoitteisiin. Epävarmuuden vaikutukset voivat olla joko negatiivisia tai positiivisia suhteissa tavoitteisiin. Riski on siis joko mahdollisuus, uhka tai niiden yhdistelmä. Riskin merkittävyyttä arvioidaan tapahtuman todennäköisyyden ja seurausten yhdistelmänä.

Lisälmen kaupunkikonsernin riskit jaotellaan neljään riskialueeseen, jotka ovat strategiset, taloudelliset, toiminnalliset sekä vahinkoriskit.

Kuva 4 Lisälmen kaupunkikonsernin riskialueet

Strategiset riskit ovat riskejä, jotka liittyvät Iisalmen kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin, menestystekijöihin sekä niihin kohdistuviin sisäisiin tai ulkoisiin epävarmuustekijöihin. Strategiset riskit uhkaavat kaupunkistrategiassa asetettujen tavoitteiden toteutumista. Strategiset riskit liittyvät tyypillisesti väestön hyvinvointiin ja ikärakenteeseen, talouden suhdannevaihteluihin, työn rakennemuutokseen, elinkeinoelämän kehitykseen, kansainvälistymiseen, ympäristön kestävyteen ja yhdyskuntarakenteeseen, valtiontalouteen ja hallituspolitiikkaan, lainsäädäntöön ja muuttoliikkeeseen.

Strategiset riskit voivat liittyä myös organisaatorakenteeseen ja -prosesseihin, johtamistapaan, organisaatiokulttuuriin, strategiisiin valintoihin ja strategian toimeenpanoon, asiakastarpeiden tunnistamiseen ja arviointiin, toiminnan uudelleenjärjestelyyn tai digitalisaatioon. Kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöihin sisältyvä kiinteistöriski on strateginen riski, jolla olisi realisoituessaan merkittäviä strategisia ja taloudellisia vaikutuksia.

Taloudelliset riskit liittyvät markkinahintojen muutoksiin, rahoitusvarojen riittävyyteen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä sekä vastapuolien kykyyn täyttää taloudelliset veloitteensa. Kaupungin toimintaan liittyviä rahoitusriskejä ovat muun muassa verotulojen ja valtionosuuksien muutokset, rahoitus- ja korkoriskit, investointiriskit, takaus- ja vakuutusriskit, hyödykehintariskit, hinnoittelu sekä maksuvalmiusriskit. Keskeisintä taloudellisten riskien hallinnassa ovat toiminta- ja investointimenojen hallinta sekä luotettava ja ajantasainen talousraportointi.

Toiminnallisilla riskeillä tarkoitetaan kaupungin päivittäistä toimintaa, johtamista, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä. Toiminnalliset riskit liittyvät operatiiviseen johtamiseen, prosessien toimivuuteen ja jatkuvuuden hallintaan, tietoturvaan ja -suojaan, ICT-palveluihin, sopimus- ja yhteistyökumppaneiden toimintaan, projektien ja hankkeiden hallintaan, maineeseen ja imagoon, henkilöstörakenteeseen, henkilöstön osaamiseen ja saatavuuteen, avainhenkilöihin, lainsäädännön veloitteisiin, toimielin- ja viranhaltijapäätöksiin, hankintoihin, toiminnasta aiheutuvaan vahingonkorvausvastuuseen ja väärinkäytöksiin.

Vahinkoriskit ovat Iisalmen kaupunkikonsernin sisällä tai toimintaympäristössä tapahtuvia virheitä, toimintahäiriöitä ja onnettomuuksia, jotka aiheuttavat vahinkoa tai menetyksiä. Vahinkoriskit kohdistuvat usein tiettyyn kohteeseen. Vahingon mahdollisuus sekä seuraukset ovat etukäteen tiedossa, mutta vahingon todennäköisyyttä ei tiedetä. Vahinkoriskit kohdistuvat yleensä asiakkaiden, henkilöstön tai ympäristön turvallisuuteen sekä omaisuuteen.

Vahinkoriskit jaetaan

- Työterveys- ja työsuojeluriskit
- Henkilöstöriskit
- Ympäristöriskit
- Tulipalo- ja onnettomuusriskit
- Luonnonmullistukset
- Toimitilaturvallisuusriskit

Vuonna 2020 eskaloitunut koronapandemia sekä Venäjän ja Ukrainan sota vuonna 2022 ovat vaikuttaneet riskiarvioihin kunnissa. Edellä mainitut tapahtumat ovat osoittaneet, että globaalit riskit voivat realisoitua lyhyellä aikavälillä ja niiden vaikutukset tuntuvat myös kuntien toiminnassa ja taloudessa. Globaalien riskien vaikuttavuutta on hankala arvioida ja riskien hallintakeinot ovat vähäiset. Alla olevassa kuviossa on esitetty Kuntaliiton arvio

sotatilan vaikutuksista kuntiin.

1.11 Hyvinvointialueuudistus

Vuoden 2023 alussa Suomeen perustettiin uusi julkisen hallinnon taso, kun vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueelle. Uudistuksen myötä kuntien peruspalvelut keskittyvät sivistystoimen tehtäviin. Hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa vuoden 2023 alusta.

Kuntia ja hyvinvointialueita yhdistävät samat kuntalaiset palvelujen käyttäjinä, mitä myös lainsäädäntö korostaa. Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jatkossa yhtä lailla kuntien ja perustettavien alueiden tehtävä. Yhteiset kuntalaiset eivät kuitenkaan ole ainoa kuntia ja hyvinvointialueita yhdistävä tekijä. Jokainen hyvinvointialue on paikallisesti merkittävä työllistäjä ja melkein kaikilla alueilla myös suurin työnantaja.

Hyvinvointialueuudistus vaikuttaa lisälmen kaupungin toimintaan ja talouteen tulevaisuudessa. Kaupungin toimintamenoista ovat vuoden 2023 alusta poistuneet sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen menot. Vastaavasti verotulo- ja valtionosuusrahoitusta on leikattu poistuvia kustannuksia vastaavasti. Kaupungin rahoituspohja muuttuu suunnitelmakaudella.

Lisälmen kaupunki on vuokrannut Pohjois-Savon hyvinvointialueelle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelujen käytössä olevat kiinteistöt. Tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että yhteistyö hyvinvointialueen kanssa toimii ja että kuntalaiset saavat tarvittavat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut omasta kotikaupungista.

Lähteet:

Kuntaliitto: Isot reformit ja kuntatalous. Sote lähtee ja työllisyyden hoito tulee -mitä kunnassa tulee tietää uudistuksen kynnyksellä?

1.12 Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän jatkotoimenpiteet

Hyvinvointialueuudistuksen myötä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän (SOTE) operatiivinen toiminta päättyi vuoden 2022 lopussa. Omistajakunnat kävivät vuonna 2022 neuvotteluita kuntayhtymän jatkotoimenpiteistä.

Neuvotteluiden lopputuloksena omistajakunnat päättivät, että ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhuolto järjestetään 1.1.2023 alkaen vastuukuntamallilla siten, että vastuukuntana toimii Iisalmen kaupunki. Kunnat hyväksyivät vuoden 2022 lopussa yhteistoimintasopimuksen, jonka perusteella kaupungin organisaatioon perustettiin Ylä-Savon ympäristölautakunta. Toiminta on käynnistynyt vuoden 2023 alusta.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän omistamien kiinteistöjen (vanha sairaala Vire, uusi sairaala Pulssi ja eläinklinikka) osalta päädyttiin ratkaisuun, jossa Iisalmen kaupunki lunastaa kiinteistöt kuntayhtymältä. Kiinteistökauppa toteutetaan vuoden 2023 puolella ja sillä on merkittäviä vaikutuksia kaupungin talouteen.

Omistajakunnat valmistautuvat Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän purkamiseen. Valtuustot ovat päättäneet kuntayhtymän purkusopimuksesta tammikuussa 2023 ja kuntayhtymän purkaminen on määrä toteuttaa vuoden 2023 aikana.

1.13 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Iisalmen kaupungin hyvän hallinto- ja johtamistavan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje uudistettiin vuonna 2022 (kaupunginvaltuusto 13.6.2022 § 48). Hyvän hallinto- ja johtamistavan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen tarkoituksena on varmistaa ja edistää hyvää hallintoa ja johtamista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännön toteutusta Iisalmen kaupunkikonsernissa. Hyvän hallinto- ja johtamistavan sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen lisäksi kaupungin johtamiseen liittyviä keskeisiä asiakirjoja ovat kaupunkistrategia, hallintosäätö, konserniohje sekä hankintaohje.

Sisäinen valvonta on keskeinen osa hyvää hallintoa ja johtamista ja sen avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja niitä uhkaavia riskejä. Sisäiseen valvontaan kuuluu sisäinen tarkastus, jonka tehtävänä on varmentaa sisäisen valvonnan toimivuus. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeisenä tavoitteena on varmistua siitä, että kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet saavutetaan. Kaupunkistrategia on toiminnan lähtökohta ja se on osa kaupungin johtamista. Toimialojen ja liikelaitoksen on laadittava vuosittain oma sisäisen valvonnan suunnitelma. Suunnitelmassa esitetään sisäisen valvonnan valvontakohteet ko. vuodelle. Sisäisen valvonnan suunnitelma laaditaan vuosittain toimialoittain ja vastuualueittain.

Toimialat raportoivat suunnitelman toteuttamisesta osavuosisikatsauksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä ajalta 1.1. – 30.6. elo-syyskuussa ja 1.7. – 31.12. tammi-helmikuussa.

Keskeiset havainnot sisäisen valvonnan raporteista vuodelta 2022 ja sisäisen valvonnan kehittäminen suunnitelmakaudella

Kaikki toimielimet ovat raportoineet ohjeen mukaisesti puolivuositain sisäisen valvonnan toteutuksesta ao. toimialallaan. Sisäinen valvonta on toteutettu toimielimien laatimien suunnitelmien mukaisesti ja raportit on toimitettu kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Vuonna 2022 sisäisen valvonnan valvontakohteita ovat olleet

- henkilöstöasioihin liittyvät prosessit: mm. sairauspoissaolot, kehityskeskustelut, varhaisen tuen keskustelut, työajan seuranta, koulutusten hallinnointi ja työsopimukset,
- talous- ja tietohallintoon liittyvät prosessit: mm. käteiskassat, avustukset ja tietojärjestelmien käyttöoikeudet,
- hallintoon liittyvät prosessit: mm. päätöksentekoprosessin oikeellisuus, hankintojen toteuttaminen

Kaupunginhallituksen arvio sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on kattavaa ja toimii hyvin. Poikkeamat ovat yksittäisiä ja suunnitelman mukainen sisäinen valvonta ja ohjeistaminen tehostavat asioiden seurantaa ja korostavat tilivelvollisten vastuuta.

Sisäistä valvontaa ja raportointia on kehitetty sisäisen tarkastuksen havaintojen ja suositusten sekä riskien arvioinnin perusteella. Tavoitteena on lisäksi ylläpitää riittävää varautumisen tasoa häiriö- ja kriisitilanteisiin sekä poikkeusoloihin. Jatkuva kouluttautuminen ja harjoitukset ovat tässä keskeisessä asemassa.

Ilmoittajien suojelua koskevan EU-direktiivin (ns. whistleblowing-direktiivi) täytäntöönpano on käynnissä Suomessa. Direktiivin tavoitteita ovat muun muassa korruption ja petosten torjunta sekä sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden turvaaminen. Käytännössä direktiivi velvoittaa julkisen ja yksityisen sektorin työnantajat ottamaan käyttöön ilmoituskanavan, jonka kautta mahdollisten petosten ja väärinkäytösten ilmoittaminen onnistuu nimettömästi. Direktiiviä koskeva kansallinen lainsäädäntö on valmisteilla. Iisalmen kaupungin ilmoituskanava on otettu käyttöön vuoden 2022 alussa.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa ja se tuottaa riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- ja konsultointitoimintaa, joka aikaansaa lisäarvoa organisaatiolle ja parantaa sen toimintaa. Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen.

Sisäisen tarkastuksen tarkoituksena on varmistaa, että organisaation toiminta on kaupunkistrategian tavoitteiden, toimintaperiaatteiden sekä säädösten ja määräysten mukaista ja että toiminta tukee asetettujen tavoitteiden toteutumista. Sisäinen tarkastus tukee toiminnan taloudellisuutta ja tuloksellisuutta sekä johtamis- ja hallintojärjestelmän kehittämistä. Sisäinen tarkastus tuottaa tarkastus- ja konsultointitoiminnan kautta organisaation johdolle päätöksenteossa ja valvonnassa tarvittavaa tietoa sekä pyrkii ennalta ehkäisemään tehotonta toimintaa, virheitä sekä väärinkäytöksiä.

Sisäisen tarkastuksen toteuttamisesta vastaa kaupunginhallitus. Riippumattomuuden

varmistamiseksi sisäinen tarkastus toimii kaupunginjohtajan alaisuudessa ja saa toimivaltuutensa kaupunginjohtajalta. Sisäistä tarkastusta johtaa talousjohtaja ja sisäinen tarkastajana toimii johdon sihteeri 0,25 htv työpanoksella.

Talousjohtaja ja sisäinen tarkastaja valmistelevat vuosittain sisäisen tarkastuksen tarkastussuunnitelman, jonka kaupunginhallitus hyväksyy. Sisäinen tarkastus suorittaa tarkastussuunnitelman mukaiset ja muut kaupungin ylimmän johdon määräämät tarkastustehtävät.

Sisäinen tarkastus laatii tarkastuskohteista tarkastusraportin, joka annetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle, tilintarkastajalle ja tarkastuslautakunnalle. Sisäisen tarkastuksen tulee viivytyksettä raportoida kaupunginjohtajalle havaitsemistaan merkittävistä sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan puutteista sekä väärinkäytöksistä. Vuonna 2022 sisäisen tarkastuksen kohteena ovat olleet investointihankkeen hankintaprosessi, henkilöstöasioista määräaikaiset työsopimukset sekä hanketarkastus.

Toimielimien antamien selontekojen ja sisäisen tarkastuksen raporttien perusteella voidaan todeta, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tila on hyvää/tydyttävää tasoa. Sisäisen valvonnan voidaan katsoa tuottavan kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta sekä varojen ja omaisuuden turvaamisesta.

1.14 Iisalmi-konsernin toiminta ja talous

Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös laaditaan samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös, KuntaL 114 §.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana. Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen.

Vuoden 2022 kuntien konsernitilinpäätökset laaditaan toiminnan jatkuvuuden oletuksella, vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023 lukien.

Konsernirakenne

Kaupunkikonserniin kuului vuoden 2022 lopussa kolme tytäryhteisöä, viisi kuntayhtymää ja viisi osakkuusyhteisöä. Merkittävimmät tytäryhteisöt ovat Petterinkulma Oy, Iisalmen Teollisuuskylä Oy ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä.

Osuudet konserniyhteisöistä Kt Oy Pöllösenlahden Haka, As Oy:t Kilpitöyry ja Kilpivatro myytiin tilikauden 2022 aikana.

Merkittävimmät kuntayhtymät olivat Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä. Vuonna 2011 Ylä-Savon SOTE ky on luettu tytäryhteisöksi (KILA, kuntajaoston lausunto 102, 29.11.2011). Tästä johtuen myös Ylä-Savon sairaanhoidon tukisäätiö on luettu Iisalmen kaupungin tytäryhteisöksi. Ylä-Savon SOTE ky:n ei ole yhdistänyt konsernitilinpäätökseensä Ylä-Savon sairaanhoidon tukisäätiötä.

Palvelutuotannon kannalta merkittävä osakkuusyhteisö on ICT-palveluja kaupungille tuottava Savon ICT-palvelut Oy (SICT).

Kuva 5 Konsernirakenne

Merkittävimpien konserniyhteisöjen toiminta ja talous vuonna 2022

Petterinkulma Oy

Petterinkulma Oy on Iisalmen kaupungin tytäryhteisö, jonka tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää vuokra-asuntoja Iisalmen alueella. Yhtiön omistuksessa on lähes 1400 asuntoa, joissa asuu noin 2100 iisalmelaista.

Petterinkulma Oy:n tavoitteet ja tavoitteiden toteuma vuonna 2022:

- Asuntojen käyttöaste pysyy korkealla tasolla: käyttöastetavoite 98 %. Toteutui. 98,9 %
- Asukkaiden tyytyväisyys yhtiön palveluihin on vähintään tasolla hyvä, tyytyväisyyttä mitataan erillisellä asukastyytyväisyyskyselyllä. Toteutui. Asukastyytyväisyyskysely toteutettiin normaalia suppeammassa laajuudessa. Kohteeksi valikoitui Satamakadun (Vetrea) senioriasunnot. Kysely toteutettiin 4/2022. Keskiarvo oli 4,11 (1-5 asteikolla).
- Houkutteleva ja hyvä työnantaja, työtyytyväisyyskyselyn tulos >4,0 (asteikolla 1-5). Toteutui. Keskiarvo oli 4,03.
- Selvitetään hissien rakentamista yhtiön tiettyihin kohteisiin ja sitä kautta esteettömän asumisen mahdollistamista. Selvitettiin. Tämänhetkisillä rakentamismääräyksillä jälkiasennettujen hissien asentaminen on mahdollista suurimpaan osaan yhtiön kiinteistöistä. Selvityksen pohjalta aloitettiin suunnittelu osoitteeseen Juhonkatu 3. Talo käsittää 3 porrashuonetta ja yhteensä 44 asuntoa. Hankkeen suunnittelu on valmis, ja tällä hetkellä kohteelle haetaan rakennuslupaa. Mikäli kohteelle saadaan rakennuslupa niin työt on tarkoitus aloittaa vuoden 2024 alkupuolella edellyttäen

että, kohteelle saadaan avustusta Aralta. Hanke edistää yhtiön tavoitteita esteettömään asumiseen liittyen.

Iisalmen Teollisuuskylä Oy

Iisalmen Teollisuuskylän toimialana on hallita omistus- tai vuokraoikeuden nojalla kiinteistöjä ja rakentamalla niille teollisuus- ja palvelutiloja yritysten tai yhteisöjen käyttöön pääasiallisesti vuokrattavaksi tai lunastussopimuksen kyseessä ollessa omakustannushintaan luovutettavaksi.

Yhtiön toiminta on kytketty tiiviisti kaupungin elinvoimayksikön toimintaan ja yhtiön toimitusjohtajana toimii oman työnsä ohella elinkeinojohtaja. Yhteistyön muotoja kehitetään edelleen eteenpäin ja pyritään tukemaan alueen yrityksiä kokonaisvaltaisesti heidän kehittymistavoitteissaan.

Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n tavoitteet ja tavoitteiden toteuma vuonna 2022:

- Tavoitteena on pitää tilojen käyttöaste korkeana n. 90 %:ssa ja taloudellinen tulos positiivisena poistojen jälkeen. Toteutui, käyttöaste n. 94% ja tulos positiivinen.
- Yhtiö pyrkii saamaan käyntiin yhden uuden rakennushankkeen. Ei toteutunut.
- Laaditaan Riistakatu 5 -kiinteistön tulevaisuudesta toimenpidesuunnitelma tukemaan ydinkeskustan kehittämistä ja etätyömahdollisuuksien lisäämistä. Uuden Tietotalon konsepti valmis ja projekti jatkuu v. 2023.
- Tuetaan teknologia-alan kehitystyötä hanketoiminnan kautta. Toteutui.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

Iisalmen kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon menojen lopullinen toteuma vuonna 2022 oli 85,7 M€ (TA 2022: 85,2 M€), josta ostetun erikoissairaanhoidon (KYS) osuus oli 23,3 M€ (TA 2022: 22,9 M€).

Tarkempi selvitys kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta on annettu kuntayhtymän tilinpäätöksessä sekä tilinpäätöksen käyttötalouden toteumavertailuosassa sosiaali- ja terveydenhuollon vastuualueella.

Kiinteistö Oy Iisalmen Lumakeskus

Kiinteistö Oy Iisalmen Lumakeskus on Iisalmen kaupungin tytäryhteisö, jonka pääasiallinen toimiala on kiinteistöhallinto. Yhtiö hallinnoi Lumakeskus Majakka-kiinteistöä. Yhtiön omistama rakennus sijaitsee Iisalmen kaupungilta vuokratulla noin 4964 m² tontilla, osoitteessa Savonkatu 5. Kiinteistö Oy Iisalmen Lumakeskus ja Iisalmen kaupunki ovat tehneet sopimuksen kiinteistön ylläpidosta. Sopimuksella kiinteistön käyttö- ja ylläpitotehtävät ja velvoitteet on siirretty Iisalmen kaupungin hoidettavaksi. Kiinteistöyhtiön vastuulla ovat vain välttämättömät hallinnosta aiheutuvat kustannukset.

Kiinteistö Oy Iisalmen Lumakeskuksen tavoitteet ja toteuma vuonna 2022:

- Antolainan lyhennys 97 000 €. Tavoite toteutui.

Konsernitavoitteiden toteutuminen

Vuosittain talousarvion yhteydessä valtuusto vahvistaa keskeisille konserniyhteisöille tavoitteet. Tilikauden aikana konserniyhteisöt raportoivat tavoitteiden toteutumisesta. Kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä annetaan selvitys konsernin tilikauden toiminnan ja talouden toteutumisesta. Kaupungin tilinpäätös sisältää täydellisen konsernitalinpäätöksen.

Konsernitavoitteet ovat toteutuneet tilikaudella pääsääntöisesti omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti.

1.15 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialueuudistuksella on merkittävä vaikutus kaupunkikonserniin. Uudistuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu on siirtynyt Pohjois-Savon hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Uudistuksen yhteydessä kaupunkikonsernista poistuvat Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin sekä Vaalijalan kuntayhtymän peruspääomaosuudet vuodesta 2023 alkaen.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän omistajakunnat Iisalmi, Kiuruvesi, Sonkajärvi ja Vieremä ovat päättäneet kuntayhtymän purkamisesta vuoden 2023 aikana. Ennen kuntayhtymän purkua Iisalmen kaupunki on lunastanut kuntayhtymän kiinteistöt, joita ovat vanha sairaala Vire, uusi sairaala Pulssi sekä eläinklinikka. Kuntayhtymän purkamisella on merkittävä vaikutus Iisalmi-konserniin. Kokonaisuutena arvioiden hyvinvointialueuudistuksen myötä konsernirakenne selkiytyy.

Mahdolliset ratkaisut sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen yhtiöittämisvelvollisuuden osalta (kuntalaki 126 §) vaikuttavat Iisalmi-konserniin. Iisalmen kaupungilla on useita sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelutuotannossa käytettäviä kiinteistöjä (ml. kuntayhtymältä lunastetut sairaalarakennukset), jotka vuokrataan hyvinvointialueelle. Koska kuntalain 126 § tulee tämänhetkisen tiedon mukaan sovellettavaksi ko. kiinteistöjen vuokraustoimintaan, tulee nämä kiinteistöt siirtää omaan yhtiönsä siirtymäkauden jälkeen. Yhtiöittämisen varainsiirtoverotusta koskeva lainsäädäntövalmistelu on kesken.

Muilta osin Iisalmi-konsernissa ei ole tiedossa merkittäviä muutoksia suunnitelmakaudella ja konsernin toiminnan arvioidaan toteutuvan suunnitelman mukaan.

1.16 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Iisalmen kaupungin uusi konserniohje hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 21.2.2022. Konserniohjeen mukaan hallituksen on huolehdittava siitä, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Tytäryhteisöt laativat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksen Iisalmen kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Hallituksen tulee säännöllisesti arvioida yhtiön sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan tuloksellisuutta.

Ohjeiden anto kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Kaupunginhallitus on käsitellyt kokouksissaan Iisalmi-konsernin ajankohtaiset ja omistajaohjausta edellyttävät asiat ja antanut niistä tarvittaessa omistajaohjauslausunnot. Kaupunginhallitus on ohjeistanut kaupungin edustajia tytäryhteisöissä tarvittaessa.

Konserniyhteisöjen sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä, Petterinkulma Oy, Iisalmen Teollisuuskylä Oy sekä Lumakeskus Oy ovat raportoineet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä organisaatioiden toimintaan ja talouteen liittyvistä merkittävimmistä riskeistä ja niihin varautumisesta.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän (SOTE) ulkoisesta ja sisäisestä valvonnasta määrätään hallintosäännössä ja sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan ohjeessa. Kuntayhtymän ulkoista valvontaa toteuttavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Kuntayhtymän sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki kuntayhtymän tilivelvolliset ja esimiehet.

Yhtymähallitus ja muu johto vastaavat siitä, että riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty SOTE-kuntayhtymässä. Riskienhallintaa toteutetaan osana vuosittaista talous- ja strategiaprosessia. Riskienhallinnassa käytetään raportointijärjestelmiä, joita ovat potilas- ja asiakasvaaratapahtumien osalta Haipro-järjestelmä ja toiminnan riskien hallinnan osalta 4ks-järjestelmä. Työntekijät ovat allekirjoittaneet tietosuoja- ja tietoturvasitoumuksen. Potilas- ja asiakastietojärjestelmissä työntekijöillä on työtehtävän mukaiset käyttöoikeudet

Vuoden 2022 aikana kuntayhtymässä on valmistauduttu toiminnan mahdollisimman häiriöttömään siirtymiseen hyvinvointialueelle ja ympäristötoimen osalta Iisalmen kaupungin toiminnaksi. Kuntayhtymä on osallistunut hyvinvointialueen toimeenpanotehtäviin ja antanut lisäksi erilaisia lakisääteisiä tai muuhun toiminnan siirtymiseen liittyviä selvityksiä. Lisäksi kuntayhtymä on käynyt lain edellyttämän yhteistoimintamenettelyn sekä hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön osalta että ympäristötoimen siirtymisestä Iisalmen kaupungille.

Palvelutoiminnan valvontaa on toteutettu kuntayhtymän uuden valvontasuunnitelman mukaisesti. Terveystieteiden valvonta uudistettiin vuoden 2021 aikana. Hyvinvointipalveluissa on aloittanut valvontakoordinaattori 1.8.2021 lukien. Yksityisten sosiaalipalveluntuottajien valvonta on toteutunut valvontasuunnitelman mukaisesti valvontakoordinaattorin ja tulosyksiköiden esihenkilöiden toimesta. Terveystieteiden valvontakoordinaattori aloitti virassaan 1.3.2022. Hänen laatimansa Valvonta- ja jälkivalvontakertomukset liitteineen on tallennettu asianhallintajärjestelmään.

Tarkempi selvitys kuntayhtymän sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta käsitellään kuntayhtymän päätöksenteossa.

Petterinkulma Oy:ssä sisäisen valvonnan järjestämisvastuu on hallituksella, joka antaa yleiset ohjeet sisäisen valvonnan järjestämisestä. Toteuttamis- ja valvontavastuu on toimitusjohtajalla alaistensa toiminnan osalta. Johdon on varmistettava sisäisen valvonnan toimivuus. Ulkoinen valvonta on toimivasta johdosta riippumaton ja siitä vastaa ammattitilintarkastaja.

Iisalmen Teollisuuskylä Oy:n osalta todetaan, että koronapoikkeustilanne on päättynyt ja tilanne on vakaa. Korkotason mahdollinen nousu ei tule vaikuttamaan yhtiön tilanteeseen merkittävästi kiinteiden sopimusten suuren osuuden ja pienen lainamäärän ansiosta. Kustannusinflaatioon on varauduttu hyvin eikä siinä nähdä merkittäviä riskejä. Yhtiössä on tunnistettu tiettyjen kiinteistöjen osalta riskejä, joita hallitus tulee pohtimaan lähiaikoina. Sisäisen valvonnan vastuu on hallituksella ja sen osalta tehdään yhteistyötä kaupungin konsernipalveluiden kanssa ostamalla vuosittain tarkastuskohteet ostopalveluna. Kiinteistö Oy Iisalmen Lumakeskuksen ja Iisalmen kaupungin ylläpitösopimus on osa riskienhallintaa. Lumakeskuksella on tapaturma- ja ammattitautivakuutus työntekijälleen.

Kaupunki vakuuttaa kiinteistön jälleenhankinta-arvosta ja ottaa vastuuvakuutuksen, joka sisältää myös hallituksen ja toimitusjohtajan vastuuvakuutuksen. Sisäisen valvonnan vastuu on hallituksella.

Saatujen raporttien ja selvitysten perusteella voidaan todeta, että konserniyhteisöjen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty asianmukaisesti, riskejä on tunnistettu ja niihin on varauduttu. Kaupungin tai konsernin talouteen vaikuttavia, tiedossa olevia olennaisia konsernitaseen, tuloslaskelman tai rahoituslaskelman ulkopuolisia asioita ei ole raportoitu.

1.17 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA 1000 €	2022	2021
Toimintatuotot	125 659	121 441
Toimintakulut	-270 612	-256 351
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappiosta)	414	1 783
Toimintakate	-144 538	-133 128
Verotulot	84 767	79 953
Valtionosuudet	79 840	74 876
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	60	72
Muut rahoitustuotot	2 244	1 811
Korkokulut	-894	-660
Muut rahoituskulut	-1 554	-229
VUOSIKATE	19 924	22 695
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 934	-15 229
Arvonalentumiset	-1 252	-9
Satunnaiset erät	371	340
Tilikauden tulos	4 109	7 796
Tilinpäätössiirrot	-954	-595
Tilikauden verot	-51	-35
Laskennalliset verot	-63	-62
Vähemmistöosuudet	-4	-22
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	3 037	7 082
Tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	46,4	47,4
Vuosikate/Poistot, %	133,4	149,0
Vuosikate/euroa/asukas	958	1 083
Asukasmäärä	20 798	20 960

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Taseen tunnuslukujen laskentakaavat:

Omavaraisuusaste

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainat ja vuokravastuut

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Konsernin lainakanta

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainasaamiset

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA 1000 €

	2022	2021
Vuosikate	19 924	22 695
Satunnaiset erät	371	340
Tilikauden verot	-51	-35
Tulorahoituksen korjaukset	-1 401	-2 942
	18 843	20 058
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-30 433	-34 419
Rahoitusosuudet investointimenoihin	28	1 101
Pysyvien vast.hyödykkeiden luovutustulot	1 110	1 168
	-29 295	-32 150
Toiminnan ja investointien rahavirta	-10 452	-12 092
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-25	-31
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 025	23 574
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-13 074	-13 492
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 369	967
Oman pääoman muutokset	3	321
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toim.ant.varojen ja pääomien muutokset	28	-15
Vaihto-omaisuuden muutos	226	137
Saamisten muutos	-739	58
Korottomien velkojen muutos	2 500	651
Rahoituksen rahavirta	7 330	12 171
Rahavarojen muutos	-3 121	79
Rahavarojen muutos	-3 121	79
Rahavarat 31.12.	44 750	47 871
Rahavarat 1.1.	-47 871	-47 793

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulo-rahoitus, %	66	66
Pääomamenojen tulo-rahoitus, %	46	48
Lainanhoitokate	1	2
Kassan riittävyys	52	57

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Investointien tulo-rahoitus, €

= 100 * Vuosikate/Investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulo-rahoitus, %

= 100 * Vuosikate/(Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys

= 365 pv * Rahavarat 31.12/Kassasta maksut tilikaudella

1.18 Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kaupungin tilikauden tulos vuodelta 2022 muodostui 4 198 220,47 € ylijäämäiseksi. Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelyä siten, että

- aikaisemmin toteutettujen investointeihin liittyvää poistoeron vähennystä kirjataan 732 164,11 € ja poistoeron lisäystä -1 340 000,00 €,
- vahinkorahaston vähennystä kirjataan 127 201,68 € toteutuneiden kulujen katteeksi ja rahaston lisäystä -148 974,74 €,
- opintorahaston vähennystä kirjataan 4 550,00 € ja lisäystä -2 274,87 € toteutuneiden kulujen ja tuottojen mukaan,
- investointi- ja kehittämisrahaston vähennystä 1 340 000,00 € Mansikkaniemen koulun rakentamiseen ja rahaston lisäystä -2 300 000,00 €
- ja että tilikauden ylijäämä 2 610 886,65 € siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämäerään.

Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta ei tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta sekä tältä tilikaudelta kertynyttä ylijäämää.

2. Talousarvion toteutuminen

Kaupungin toiminnassa on noudatettava talousarviota. Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Talousarvion toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toiminnallisten tavoitteiden seuranta

Toiminnallinen tavoite on valtuuston asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelujen tai tavaroiden määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa koskeva tavoite. Toiminnallisten tavoitteiden toteutusseurannassa esitetään asetettu tavoite ja siihen mahdollisesti tehdyt muutokset, toteutuma ja poikkeama.

Taloudellisten tavoitteiden seuranta

Taloudellisten tavoitteiden seuranta kattaa määrärahojen ja tuloarvioiden seurannan sekä muiden taloudellisten tavoitteiden seurannan. Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle myöntämä, euro määrältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen määrätyn tehtävän suorittamiseksi. Toteutusvertailusta tulee käydä ilmi myönnettyt määrärahat, toteutuneet kulut ja niiden erotus.

Kaupungin toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto on asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen. Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

Käyttötalousosan toteutusvertailu tehdään talousarviorakennetta noudattaen toimielimittäin ja tehtävittäin. Toteutusvertailussa esitetään arvioidut ja toteutuneet kulut ja tuotot sekä niiden poikkeamat alkuperäiseen talousarvioon. Lisäksi esitetään valtuuston hyväksymät muutokset talousarvioon.

2.1 Keskusvaalilautakunta

Tilivelvollinen: Hallintojohtaja

Henkilöstö (htv)

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	Henkilöstö	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama
	Vakituiset	0,0	0,1	0,1	0,0
	Määräaikaiset	0,7	0,2	0,0	-0,2
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	YHTEENSÄ	0,7	0,3	0,1	-0,2

Talous

1100 Vaalit	TA 2022	TA2022 muutos	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Jäljellä 2022	Tot %
Toimintatulot	40 000	6 200	46 200	46 275	-75	100,2
Toimintamenot	-15 200	3 900	-11 300	-11 469	169	101,5
Henkilöstökulut	-24 800	-23 800	-48 600	-48 696	96	100,2
Toimintakate	0	-13 700	-13 700	-13 889	189	101,4
Tehtävän kokonaiskustannukset	-40 000	-19 900	-59 900	-60 165	265	100,4

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Aluevaalit pidettiin tammikuussa 2022.

Vaalien toteuttamisesta vastasi hallintopalveluiden vaalitiimi, johon kuuluvat hallintojohtaja, hallintosihteeri ja johdon sihteeri. Lisäksi palkattiin tilapäistä työvoimaa ennakoäänestyspisteisiin Citymarkettiin, torille ja kulttuurikeskuksen lämpiöön sekä muihin valmistelutehtäviin. Koronaturvallisuus otettiin huomioon hankkimalla suojavarusteita ja varautumalla riittävään henkilöstöön ennakoäänestyspisteillä ja vaalipäivän vaalipaikoilla.

2.2 Tarkastuslautakunta

Tilivelvollinen: tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta valmistelee kuntalain 121 §:n mukaan valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunta arvioi, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla sekä huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Jos kaupungin taseessa on kattamatonta alijäämää, arvioi tarkastuslautakunta myös talouden tasapainotuksen toteutumista. Lisäksi tarkastuslautakunta valmistelelee kaupunginhallitukselle esityksen tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan arvioinnin tavoitteena on tukea valtuuston päätöksentekoa tuottamalla tietoa kunnan taloudesta ja toiminnasta. Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointihavaintojen perusteella laaditun arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä

Strategisten tavoitteiden toteutuma

Toteutui osittain

Ihmeiden Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Iisalmen vetovoiman parantaminen	Iisalmen työpaikkojen ja elinympäristön vahvuuksien aktiivinen markkinointi	Nettomuutto positiivinen	Nettomuutto +3	
Yrittäjyyden edistäminen ja yritysten kasvu	Toimivat yritysneuvonta-, kehittämis- ja sijoittumispalvelut. Yrittäjäystävällinen päätöksentekokulttuuri.	Yritysten nettolisäys positiivinen Työpaikkojen määrän kasvu	Nettolisäys 54 +446 (2020 – 2021)	
Työllisyyden edistäminen	Aktiivinen ja yrityslähtöinen ote työllistämispalveluissa	Työttömyysaste pienenee. Työttömyyden kustannukset laskevat.	11,3%	
Työperäisen maahanmuuton kasvattaminen ja tuloksellinen kotouttaminen	Toimivat maahanmuutto- ja pakolaispalvelut	Maahanmuuttajien osuus väestöstä kasvaa	2,2%	

Kestävä kuntatalous				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Kaupungin tulot kattavat menot suunnitelmakaudella	Kulukuri ja talouden seuranta	Talousarvion toteumavertailu	Toteutunut	
Hankintapolitiikkamme on yrittäjäystävällistä ja paikallisen tarjonnan huomioivaa	Hankintaohjeen toimeenpano	Esitetty hankintaohjeessa	Toteutunut osittain	
Investoimme vastuullisesti talouden realiteetit huomioiden	Investointiohjelma sopeutetaan vuosikatteen kehitykseen	Vuosikate kattaa poistot	Toteutunut	
Asukaskohtainen lainamäärä ja vastuut ovat alle kuntien keskiarvon	Investointitaso konsernitason maltillinen	Lainamäärä, €/asukas konsernitarkastelu	Toteutunut	

Hyvinvoiva henkilöstö				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Henkilöstö tietää, mitä heiltä odotetaan ja työtä tehdään innostuneesti	Työyhteisötaitojen ja yhteisöllisyyden kehittäminen (yhteisöllisyyttä tukevat koulutukset, henkilöstön kehittämisryhmän aktiivinen toiminta, esimiestyön kehittäminen)	Henkilöstökyselyn tulos: sosiaalisen pääoman arvo väh. 4,05 (asteikko 1-5)	Sosiaalisen pääoman arvo 4,04	
Kehitämme työhyvinvointia aktiivisesti ja pitkäjänteisesti	Terveet työtilat, varhainen välittäminen työkyvyn heikentyessä, esimiestyön tukeminen henkilöstön hyvinvoinnin ylläpitämisessä, tiivis yhteistyö työterveyshuollon kanssa. Työkykyjohtamisen kehittäminen ja valvonta. Osaamisen johtamisen kehittäminen.	Sairauspoissaolojen seuranta: tavoite sairauspoissaoloja enintään 14,0 pv/htv.	Toteuma 17,5 kpv/htv Koko kaupunki ilman lomittajia 14,7 kpv/htv; maatalouslomittajat 36,3 kpv/htv	
Päätöksenteko, johtaminen ja henkilöstön osallistaminen kehittämiseen on erinomaisella tasolla	Avoin, oikeudenmukainen ja tasapuolinen henkilöstöpolitiikka, viestinnän kehittäminen (henkilöstön ohjeistuksien ajan tasalla pitäminen, yhtenäiset käytänteet, positiivinen viestintä) ja henkilöstöpolitiikan tarkistaminen olosuhteiden muuttuessa	Henkilöstökyselyn tulokset työnantajakuvasta (hyvä työnantajakuva, voi suositella muille), tavoite 4,5 (asteikko 1-5).	Työnantajakuvan toteuma 3,5	

Riskit

Riski	Toimenpide	Riskin taustatiedot	Toteuma 31.12.	Tila
Henkilöriskit	Asianmukainen rekrytointiprosessi, henkilöiden arviointi, koeaika, ansiovertailut, avainhenkilöiden/-ja tehtävien tunnistaminen, toimivat sijaisjärjestelyt.	Henkilöstö on organisaation tärkein voimavara ja strateginen resurssi. Työntekijän palkkaus on aina merkittävä investointi, mikä kannattaa toteuttaa huolella. Henkilöstöön liittyvät riskit ovat haastavia, koska niitä on vaikea ennakoida ja arvioida taloudellisesti. Oikealla henkilö oikealla paikalla saavutetaan paras lopputulos niin organisaation kuin työntekijän itsensä kannalta.	Rekrytoinnit on hoidettu asianmukaisesti. Henkilöstön saatavuudessa on ollut ajoittaisia ongelmia.	
Henkilöstön hyvinvointi	Kehityskeskustelut, työtyytyväisyyskysely, varhainen puuttuminen, ohjeistus, koulutus, asianmukaiset työvälineet ja työskentelyolosuhteet, kuntoutus ja uudelleensijoittaminen.	Työhyvinvointi on usean tekijän summa, joka vaikuttaa organisaation menestykseen, asiakastytyytyväisyyteen, taloudelliseen tulokseen ja maineeseen. Työhyvinvointi on sekä työnantajan että työntekijän vastuulla ja sen edistäminen on kaikkien organisaatiotasojen vastuulla.	Tarkempi selvitys tavoitteiden toteumasta on annettu henkilöstökertomuksessa.	
Henkilö-, omaisuus- ja vastuuvahingot	Työntekijöiden ammattitaidon ylläpitäminen, asianmukaiset työvälineet, ensiapuvalmiuksien ylläpito, ajantasalla oleva vakuutusturva, vahinkorahasto.	Henkilöriskejä ovat tapaturmat, sairastumiset, uupuminen, ammattiosaamisen vanheneminen, henkilö- ja työsuheriidat sekä tahattomat inhimilliset virheet. Kiinteään ja irtaimeen omaisuuteen riskejä voi aiheuttaa mm. vesivahinko, tulipalo, ilkivalta.	Ei tiedossa merkittäviä henkilö-, omaisuus- tai vastuuvahinkoja.	
Sopimusriskit	Sopimusten teolle on selkeä prosessi ja valtuudet, niillä on omistaja, sopimuksissa on kaupunkia suojaavat pykälät ja sopimukseen on määritelty irtisanomisaika.	Sopimusriskejä ovat, että sopimus jää kokonaan tekemättä, tehty sopimus ei toteudu tai toteutuu toisin kuin on sovittu tai sopimus jättää liikaa tulkinnanvaraa toteutukseen.	Ei tiedossa merkittäviä sopimukseen liittyviä realisoituneita riskejä.	

Riski	Toimenpide	Riskin taustatiedot	Toteuma 31.12.	Tila
Tietoliikenteeseen ja -järjestelmiin liittyvät häiriöt	Virustorjunta ajantasalla, varajärjestelmät ja varmennukset kunnossa. Sallitaan vain kaupungin hyväksymien järjestelmien käyttö. Käyttöoikeuksien poisto heti työntekijän työsuhteen päättyessä. Kyberuhkiin varautuminen.	Tietojärjestelmäriskejä ovat tekniset häiriöt, puutteet tietoliikenneverkoissa ja -järjestelmissä, verkkoihin kohdistuvat ulkopuoliset uhat sekä laitteistorikot.	Globaali maailmantilanne on nostanut riskiä tietoliikenteeseen ja -järjestelmiin liittyville häiriöille.	
Tietoturva- ja tietosuojariskit	Henkilökohtaiset käyttäjätunnukset ja salasana, päätelaitteen lukitus. Kaikkea tietoa käsitellään luokittelun mukaisesti. Tietosuoja-asioiden perehdytys ja ajantasainen koulutus. Tietojärjestelmien vastuuhenkilö/ pääkäyttäjä.	Tietoturvaan liittyvät riskit liittyvät tietojen luottamuksellisuuteen, oikeellisuuteen, palvelujen saatavuuteen ja tietosuojaan. Vastuu tietoturvasta ja -suojusta on jokaisella esimiehellä ja työntekijällä. Yksityiskohtaiset tiedot löytyvät kaupungin tietosuojaselosteista ja rekisteriotteista.	Globaali maailmantilanne on aiheuttanut sen, että tietoturva- ja tietosuojariskit ovat kasvaneet.	
Hanke- ja projektiriskit	Nimetään hankkeelle vastuuhenkilö ja mahdollisesti projektipäällikkö. Kaikilla hankkeilla tulee olla hankesuunnitelma, jonka perusteella arvioidaan hankkeen tuloksellisuutta tavoitteiden ja kustannusarvion osalta. Hanke päätetään hallitusti.	Kaupunki voi itse hallinnoida hankkeita tai olla mukana muiden järjestämissä hankkeissa osatoteuttajana, kumppanina tai rahoittajana. Hankkeiden säännöt ja ohjeet voivat olla tiukempia kuin kaupungin omat säännöt ja ohjeet. Hankkeeseen osallistumisesta päättää hallintosäännön puitteissa toimivaltainen viranomainen.	Ei tiedossa hankkeisiin tai projekteihin liittyviä realisoituneita riskejä.	
Salassapitoriski	Salassapitoasioiden osaaminen, sovellusten käyttö	Salassapidettävän tiedon julkaiseminen voi aiheuttaa vahingonkorvauksen, ilmoituksen tietosuojaavaltuutetulle, hyvitysvelvoitteen ja maineen menetyksen.	Ei tiedossa salassapitoon liittyvien riskien realisoitumisesta.	
Tietojen luovutusriski	Tietojenluovutusperiaatteiden hallinta	Asiakirjapyyntöt ja muut tiedot luovutetaan julkisuus- ja tietosuojalain mukaisesti.	Ei tiedossa tietojen luovutukseen liittyvien riskien realisoitumisesta.	

2.3.1 Hallinto- ja maaseutupalvelut -vastuualue

Tilivelvolliset: hallintojohtaja, henkilöstöpäällikkö, lomatoimenjohtaja ja maaseutujohtaja

Talous

1200 Hallinto ja maaseutupalvelut	TA 2022	TA2022 muutos	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Jäljellä 2022	Tot %
Toimintatulot	9 862 600	99 700	9 962 300	9 805 490	156 810	98,4
Toimintamenot	-4 445 800	344 300	-4 101 500	-3 911 778	-189 722	95,4
Henkilöstökulut	-8 905 400	35 100	-8 870 300	-8 655 760	-214 540	97,6
Toimintakate	-3 488 600	479 100	-3 009 500	-2 762 048	-247 452	91,8
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-66 204	66 204	*****
Muut laskennalliset kustannukset	-1 146 440	0	-1 146 440	-1 146 719	279	100
Laskennalliset tuotot	3 912 740	0	3 912 740	3 913 019	-279	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-10 584 900	379 400	-10 205 500	-9 867 441	-338 059	96,7

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Hallintopalvelut

Hallintopalvelujen kolme tiimiä eli päätöksenteon tukipalvelutiimi 3 henkilöä, assistenttitiimi 11 henkilöä ja i-pointtitiimi 5 henkilöä tuottavat palveluita keskitetysti. Palveluja kehitettiin mm. henkilöstökyselyllä. Valmu kokoushallintaa otettiin käyttöön yhteistyössä Triplanin kanssa.

Aluevaalit 2022 tammikuussa hoidettiin suunnitelman mukaisesti.

Hallintosäätöön tehtiin huhti-toukokuussa 2022 tarkistukset ja päivitykset, mitkä tulivat voimaan 1.8.2022 ja syksyllä tehtiin 1.1.2023 voimaantulevat muutokset lomituksen laajentumisen ja ympäristönsuojelun ja ympäristönterveydenhuollon siirtymisen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymältä sekä elinvoima- ja konsernipalveluiden toimialan muutosten myötä. Tiedonohjaussuunnitelmaprojekti jatkui vuonna 2022. Asiakirja- ja tiedonhallinnan toimintaohjeiden päivitys aloitettiin syksyllä 2022.

Varautumissuunnittelu on jatkuva prosessi ja varautumista jatkettiin laadittujen riskiarvion ja varautumissuunnitelman yleisen osan mukaisesti.

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöpalvelut tuottavat keskitetysti Iisalmen kaupungin henkilöstöpalvelut ja toimii asiantuntijana henkilöstöasioissa.

Henkilöstöpalveluihin kuuluvat henkilöstösuunnittelun ja strategisten linjausten valmistelu, palkanlaskenta, yleiset palkka- ja palvelussuhdeasiat, työlänsäädännön ja virka- ja työehtosopimusten tulkinta ja täytäntöönpano, KT-yhteyshenkilöpalvelut, henkilöstön kehittäminen (keskitetty koulutus ja osaamisen hallinta), henkilöstön hyvinvointi -palvelut (työterveyshuolto, kuntoutus, tyky-toiminta), työsuojelu, yhteistoiminta, rekrytoinnin ohjaus ja koordinointi, luottamushenkilöhallinto ja henkilöstön ohjeistukset ja tiedottaminen sekä HR-järjestelmien ylläpito.

Vuosien 2022-2024 aikana toiminta keskittyy strategian teemaan ”hyvinvoiva henkilöstö”.

Tavoitteet ja toimenpiteet koskevat kaikkia toimialoja. Henkilöstöpalvelut seuraa keskitetysti tavoitteiden toteutumista ja raportoi niistä osavuosikatsauksessa, tilinpäätöksessä ja henkilöstökertomuksessa.

Toiminnan painopisteet vuonna 2022 olivat henkilöstön osaamisen kehittäminen, osaavan henkilöstön hankinta sekä henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpitäminen. Henkilöstön ammatillista osaamista kehitettiin toimialojen omilla koulutusmäärärahoilla sekä keskitetyllä koulutusmäärärahalla. Myös perehdytysprosessia kehitettiin. Osaavan henkilöstön saamiseksi tehostettiin rekrytointimarkkinointia.

Työkykyjohtamisen tilaa ja sairauspoissaoloja seurattiin tehostetusti työkykytyöryhmässä ja sisäisen valvonnan kautta. Korvaavan työn käyttöä lisättiin yhdessä esimiesten ja työterveyshuollon kanssa. Työkykyneuvotteluita käytiin aktiivisesti ja niiden määrä oli edellisten vuosien tasolla.

Henkilöstön työhyvinvointiin oli varattu määrärahaa 126 000 €, mikä vastaa n. 140 €/työntekijä. Lisäksi henkilöstöä palkittiin vuoden 2021 hyvästä tuloksesta työhyvinvointitoimintaan kohdennetulla 76 000 € lisämäärärahalla. Henkilöstön työhyvinvointiin kohdennettujen määrärahojen käytöstä päätti henkilöstön kehittämisryhmä. Määrärahoja käytettiin esim. Smartum-etuun, henkilöstöjuhlaan, uimahallietuun ja liikuntaryhmiin.

2.3.2 Lomituspalvelut

Tilivelvollinen: lomatoimenjohtaja

Talous

1800 Lomituspalvelut	TA 2022	TA2022 muutos	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Jäljellä 2022	Tot %
Toimintatulot	9 486 200	-385 000	9 101 200	9 018 915	82 285	99,1
Toimintamenot	-2 267 100	343 800	-1 923 300	-1 970 259	46 959	102,4
Henkilöstökulut	-6 889 400	-7 500	-6 896 900	-6 714 331	-182 569	97,4
Toimintakate	329 700	-48 700	281 000	334 325	-53 325	119
Muut laskennalliset kustannukset	-311 800	0	-311 800	-311 800	0	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-9 468 300	336 300	-9 132 000	-8 996 390	-135 610	98,5

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Lomatoimen henkilöstön ammattitaitoa kehitettiin ja ylläpidettiin koulutussuunnitelman mukaisilla koulutuksilla. Lomittajien ammattitaito ja koulutustarpeet kartoitettiin mm. kehityskeskusteluissa ja tilakäynnein, joiden pohjalta koulutukset ja tilakohtainen perehdytys oli suunniteltu. Koulutussuunnittelussa otettiin huomioon myös yhdistymiseen liittyvät koulutustarpeet sekä lomittajien osaamisen kartoitus. Hallintojen yhdistymisestä ei tullut lomittajille erityisiä lisäkoulutustarpeita. Lomittajia osallistettiin myös yhdistymiseen liittyvissä asioissa, mm. lomitusten ja työvuorojen suunnittelutyön kehittämisessä.

Maatilojen olosuhdekartoitukset päivitetään kolmen vuoden välein (työsuojele). Lomituspalvelulain 16 §:n mukaan paikallisyksikön järjestämiä lomituspalveluja käyttävän maatalousyrittäjän ja paikallisyksikön tulee toimia yhteistyössä työturvallisuuden takaamiseksi lomitustyössä. Olosuhdekartoituksissa oli pientä viivettä yhdistymisestä johtuen ja nämä tilakäynnit on suunniteltu vuodelle 2023.

Tilojen määrän lasku yhdessä tilakoon kasvun ja ammattitaitovaatimusten lisääntymisen

vuoksi vaatii sopeutumista henkilöstöltä. Lomitetut päivät laskivat keskimääräistä enemmän osittain johtuen työvoimapulasta. Lomituspalvelulain uudistus lykkäytyi.

Maatalousalan tapaturma- ja sairastumisalttius tiedostettiin ja lomittajien sairauslomia pyrittiin vähentämään mm. esimiestyön keinoin sekä koulutuksella. Sairauspoissaoloja on kasvattaneet erilaiset tarttuvat taudit, lomittajilla näkyvät myös eläimestä ihmiseen tarttuvat zoonoosit. Näistä poissaoloista johtuvia kustannuksia pyrittiin pienentämään vahvistamalla esimiestyötä, kehittämällä hallinnon työprosesseja sekä kouluttamalla lomittajille erilaisten tarttuvien eläintautien varalle. Lomituspalvelun hallinnossa varauduttiin tuleviin henkilöstömuutoksiin järjestämällä yhdistymiseen liittyvää koulutusta ja valmennusta.

Asiakaspalautekysely toteutettiin vuosittain, arviointiasteikko 1-5. Asiakkaiden tyytyväisyys lomituspalveluihin tavoitteena vähintään 4,0. Asiakkaiden tyytyväisyys paikallisyksikön asiakaspalveluun, tavoitettavuuteen ja tiedonsaannin riittävyteen tavoitteena vähintään 4,0. Asiakaspalvelun palaute lomittajille on 3,8, hallinnolle yleisesti 3,6 ja asiakaspalvelulle 3,9. Otanta on pieni, vain 6.7 % yrittäjistä vastasi. Asiakkaita osallistettiin erilaisilla kyselyillä sekä järjestettiin Samassa veneessä- tapahtumat yhdessä Melan kanssa.

Lomahallintojen yhdistämiseen liittyvät toimet on aloitettu vuonna 2021 ja jatkettiin edelleen. Lomahallintojen työprosesseja kehitettiin yhteistyössä molempien yksiköiden lomahallintojen henkilöstön kanssa. Tiedostettiin yhdistymisestä aiheutuvien organisaatiokulttuurien yhteensovittamisen haasteet ja tuettiin henkilöstön siirtymistä työnohjauksella sekä erilaisilla muutostalutuksilla. Osallistuttiin myös Melan yhdistymishankkeen pienryhmätoimintaan. Tässä Melan kattohankkeessa tavoitteena on yhtenäistää lomahallintojen hallinnon käytäntöjä valtakunnallisesti. Mela antoi hyvää palautetta lisalmen kaupungille ja lomituspalveluille yhdistymisprosessin sujuvuudesta.

2.3.3 Elinvoimapalvelut-vastuualue

Tilivelvollinen: elinkeinojohtaja

Talous

1400 Elinvoimapalvelut	TA 2022	TA2022 muutos	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Jäljellä 2022	Tot %
Toimintatulot	1 571 900	147 900	1 719 800	2 013 607	-293 807	117,1
Toimintamenot	-4 173 600	191 200	-3 982 400	-3 897 483	-84 917	97,9
Henkilöstökulut	-2 540 500	221 600	-2 318 900	-2 301 293	-17 607	99,2
Toimintakate	-5 142 200	560 700	-4 581 500	-4 185 169	-396 331	91,3
Muut laskennalliset kustannukset	-219 000	0	-219 000	-219 657	657	100,3
Laskennalliset tuotot	0	0	0	657	-657	****
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 933 100	412 800	-6 520 300	-6 417 776	-102 524	98,4

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Elinvoimapalvelut

Yritysneuvonta

Yritysneuvonnan palveluita tarjoavat kaksi päätoimista yritysasiantuntijaa. Lisäksi yksikön vetäjänä elinkeinojohtaja on vahvasti mukana yritysten kehittämistyössä. Yritysrajapinnassa toimivat lisälmen kaupungin toteuttamat kehittämishankkeet muodostavat yritysasiantuntijoiden kanssa ns. yrityspalvelutiimin, jolle kertyi vuoden aikana yht. n. 560 neuvontatapahtumaa n. 210 yritysasiakkaan sekä n. 80 henkilöasiakkaan parissa.

Yritysten perustaminen oli aktiivista ja uusia yrityksiä lisälmeen rekisteröitiin 93 kpl, joka on parikymmentä yritystä enemmän kuin edellisvuonna. Starttirahalausuntoja laadittiin 23 asiakkaasta. Alkavien yritysten neuvonnassa korostuu nykyään selkeästi kiinnostus sivutoimista yrittäjyyttä kohtaan ja siihen liittyvä neuvontatyö. EU-ohjelmakauden vaihdos sekä Ukrainan kriisin aiheuttama epävarmuus ja kustannusten nousu vaikuttivat selkeästi yritysten investointi- ja kehittämisaktiivisuuteen. Yrityspalvelut oli mukana 13 yrityksen investointi- ja/tai kehittämishankkeen suunnittelussa ja rahoituksen hakemisessa.

Yritysneuvonta jatkoi seudullisen Yritys-Suomi Ylä-Savon yhteistyön koordinoitua ja oli aktiivisesti mukana sekä kaupunkikeskustan että maaseutualueiden kehittämistyössä mm. liden ry:n ja Ylä-Savon Veturi ry:n hallitusjäsenyyksien kautta. Yrityspalvelut oli mukana yrittäjyyttä ja innovaatioita edistävän Business Center Pohjois-Savon toiminnassa ja osallistui myös kaupungin yrittäjyyskasvatustoimintaan. Lisäksi yritysneuvonnassa jatkettiin kerran kuukaudessa kokoontuvan Mikrogrow-ydinryhmän toimintaa, jossa on mukana 20-30 yläsavolaista mikro- ja pienyritystä.

Elinkeinojohtaja osallistui sidosryhmäyhteistyöhön erityisesti paikallisten yrittäjäjärjestöjen kanssa, Kuopion Alueen Kauppakamarin kasvuvaliokunnassa sekä useissa maakunnallisissa ja valtakunnallisissa verkostoissa mm. SEKES ry:n hallituksessa.

Markkinointi-, viestintä-, tapahtumien mahdollistamisen ja matkailun edistämisen palvelut

Elinvoimapalvelut –toimintayksikön markkinoinnin, viestinnän ja matkailun kehittämisen sekä tapahtumien mahdollistamisen tiimissä työskentelee kolme päätoimista ja yksi määräaikainen työntekijä. Tiimin avaintehtäviä ovat markkinointi- ja viestintäsuunnitelmien laatiminen ja käytäntöön vieminen seuranta- ja ylläpitotoimineen, kaupungin brändien jatkuva markkinointi ja kehittäminen (By Iisalmi ja Iisalmi ja tienoot), kaupungin toimialojen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettavien markkinointi- ja viestintätoimenpiteiden tuki ja koordinointi, asukasmarkkinointi ja muuttaja-konsepti, kaupunkiviestinnän kehittäminen eri kanavissa sekä matkailun ja tapahtumien kehittämistehtävät. Markkinoinnin ja viestinnän suunnittelun ja ohjauksen kokonaisuudesta, tiiminvetäjäydestä ja kaupunkibrändityön toimenpiteistä ja kumppanityöstä vastaa markkinointi- ja viestintäsuunnittelija. Matkailumarkkinointi ja -kumppanuudet sekä tapahtumien mahdollistamisen ja -markkinoinnin palvelut yhteistyökumppanuuksineen ovat matkailu- ja markkinointi-asiantuntijan vastuualuetta. Kaupungin toimialojen markkinoinnin ja viestinnän tuesta vastaa markkinointi- ja viestintäasiantuntija hoitaen myös monipuolisia verkkoviestinnän vastuutehtäviä. Määräaikaisen markkinointiavustajan tehtäviin kuuluvat Petterinkulma Oy:n ja Iisälmen Teollisuuskylä Oy:n markkinoinnin ja viestinnän toteuttaminen sekä Iisälmen kaupungin asumisen- ja asukasmarkkinoinnin tehtiin osallistuminen.

Strategisen tavoitteen Suomen houkuttelevin seutukaupunki 2030 saavuttamiseksi markkinointiin on panostettu vahvasti viime vuosien aikana yhdessä seudun teollisten- ja matkailu- ja palveluyritysten kanssa. Liki maanlaajuinen kilpailu osaavasta työvoimasta kiihtyy edelleen, seudun nykyinen väestö ikääntyy ja kohtaanto-ongelma on haasteena suurten kaupunkien vetäessä etenkin koulutetuimpia osaajia puoleensa – nämä tekijät on pyritty huomioimaan kaikissa markkinointitoimenpiteissä ja synnyttämään pitkäjänteisellä markkinointityöllä aitoa vastavoimaa, kansainvälisen mutta luonnonläheisen ja leppoisan lisalmen vahvuuksiin perustuvaa vetovoimaa. Markkinointia on kohdennettu strategisesti potentiaalisimmille muuttaja-, investori- ja matkailijakohderyhmille koskettaen heitä relevantein sisällöin, monikanavaisesti ja riittävin volyymein. Vuoden 2022 isoimpia kampanjoita olivat kevään Diili-ohjelmayhteistyö ja Matchmade in Iisalmi -vaikuttajahaku sekä siihen pohjautunut syksyn vaikuttajamarkkinointikampanja kolmen suosituksen some-vaikuttajan/vaikuttajakokoonpanon kanssa. Tavoitteena on ollut innostaa myös yhteisöä mukaan pito- ja vetovoimatyön positiivisuuden kierteeseen esimerkiksi By Iisalmi -lähettiläskonseptin ja hyvinvointia vahvistavan Elämäni kunnossa -konseptin kautta. Pehmeitä vetovoimatekijöitä vahvistaaksemme ja tulevaa lanseerausta tukeaksemme valmisteltiin Saukko-uimahallin markkinointikonsepti yhdessä Liikuntapalveluiden kanssa. Kuntalaisten tiedonsaantia ja digitaalisten palveluiden saatavuutta sekä henkilöstöviestinnän tavoitteiden toteutumista edistääksemme käynnistettiin verkko- ja intranetsivustojen uudistuksen valmistelu.

"Emme odota ihmeitä. Teemme niitä." -lupauksen mukaisesti Elinvoimapalvelut tavoittelee vuorovaikutusta ja ilmapiiriä, joka edesauttaa uusien, elinvoimaisuutta lisäävien ihmeiden syntymistä esimerkiksi erilaisin sidosryhmiä osallistavien toimenpitein, olipa kyse kaupunkibrändeistä tai hankkeiden toimenpiteistä ja markkinoinnista.

Hanke- ja projektipalvelut

Elinvoimapalvelut koordinoi kaupungin hanke- ja projektitoimintaa sekä kaupunki-kehittämisen palveluita. Toiminnan vastuuhenkilönä toimii yritysasiatuntija ja toimintaa ohjaa hanketiimi, jossa on edustajat kaikilta toimialoilta.

Ylä-Savon viiden kunnan yhteinen seuturahajohtokunta jatkoi toimintaansa ja vuonna 2022 Iisalmi panosti siihen 5 €/asukas eli siihen käytettiin 110 000€ aluekehitysrahaa. Panostus kohdistuu ennen kaikkea Ylä-Savon seudun elinkeinoelämää tukeviin hankekokonaisuuksiin sekä aluekehityshankkeisiin.

Iisalmen kaupunki hallinnoi kahta isoa kehittämishanketta. Seudullinen Yhteistyöllä työtä - YTYÄ! -hanke käynnistyi 1.1.2020 ja jatkui 31.12.2022 saakka ja siinä työskenteli kolme hankehenkilöä sekä osa-aikainen viestintähenkilö. Hanke keskittyi motivoituneiden työnhakijoiden ja työllistävien yritysten yhteen saattamiseen erilaisten rekrytointi- ja koulutustoimenpiteiden avulla. Lokakuussa 2021 on käynnistynyt valtakunnallinen Seutukaupunkien innovaatioekosysteemiverkostojen kehittämishanke, jossa Iisalmen kaupunki toimii hankkeen päätoteuttajana. TEM:n kansallisella rahoituksella rahoittamassa verkostohankkeessa on mukana yhdeksän muuta seutukaupunkia tai kuntaa eri puolilta Suomea. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa ja kehittää seutukaupunkien verkostoyhteistyötä ja TKI-toimintaa sekä paikallisesti että valtakunnallisesti. Hankkeessa työskentelee yksi kokoaikainen projektipäällikkö ja osa-aikainen hankesihteeri.

Iisalmi on myös mukana valtakunnallisissa seutukaupunkiverkoston yhteishankkeissa, joissa haetaan uusia toimintamalleja osaavan työvoiman saatavuuteen. Ketterää osaamista -hankkeessa Iisalmi on osatoteuttajana ja SeutuRekry -hankkeessa verkostokumppanina.

Hankkeet kestävät 31.8.2023 saakka.

Iisalmen kaupunki jatkoi yhdessä liden ry:n kanssa Eloa Iisalmeen -hankkeen toteuttamisen. Sen tavoitteena on tukea Iisalmen keskusta-alueen yrityksiä koulutusten, yritysکوhtaisen neuvonnan ja tuen sekä verkostoitumisen ja yhteisten tapahtumien kautta. Hankkeessa työskentelee yksi kokoaikainen projektipäällikkö sekä osa-aikainen hankesihteeri 31.8.2023 saakka. Kestävää kasvua Ylä-Savon matkailuun -hankkeessa kehitetään matkailuyritysten ja -toimijoiden laatua sekä yhteistä tuotetarjontaa. Hankkeessa työskentelee yksi kokoaikainen yrityskehittäjä ja hanke kestää 31.8.2023 saakka.

Iisalmi oli osatoteuttajana 31.12.2022 päättyneessä maakunnallisessa SOPIEN 2.0 – Sote-alan pienten yritysten kehittymisen tukeminen Pohjois-Savossa -hankkeessa, jossa työskenteli yksi yrityskehittäjä tavoitteenaan valmistaa pk-yritysten kenttää SOTE-alan muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin. Ratkaisu on puussa -hankkeen tavoitteena oli puurakentamisen ja puun käytön edistäminen sekä puualan yritysten kehittäminen. Iisalmi vastasi Ylä-Savon toteutuksesta ja hankkeen toiminta päättyi 28.2.2022. Hankkeessa työskenteli projektivastaava. Kuopion kaupungin hallinnoimassa Nuorten työpolku -hankkeessa Iisalmen kaupunki oli osatoteuttajana ja hankkeessa työskenteli yksi kokoaikainen omavalmentaja tekemässä nuorten parissa yksilöllistä henkilökohtaista ohjausta oman työelämäpolun löytämiseksi. Hanke kesti 31.1.2023 saakka. Iisalmen työkykytiimi Iisakki -hanketta toteutettiin työllisyyspalveluiden yksikössä kahden kokoaikaisen työntekijän voimin 31.12.2022 saakka. Hankkeen tavoitteena oli tehostaa monialaisen palveluohjauksen toimintamallia ja tuottaa työkaluja työttömien asiakkaiden työkyvyn arviointiin ja kehittämiseen.

Loppuvuodesta 2022 käynnistyi TULevaisuuden OSaajat -TULOS -hanke, jonka tarkoituksena on luoda ja vakiinnuttaa Iisalmeen yhteinen yrittäjyyskasvatuksen polku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Hankkeessa työskentelee yksi kokoaikainen projektipäällikkö ja yrittäjyyskasvatuksen vastuuopettaja 20 % työajalla. Hanke kestää 1.8.2022 - 31.7.2024.

Elinvoimapaalveluiden yhteyteen tiukasti nivoutuva Iisalmen Teollisuuskylä Oy oli osatoteuttajana Navitas Kehitys Oy:n hallinnoimassa NewTech -hankkeessa vastuualueena Ylä-Savo, hanke toteutetaan ajalla 1.1.2020 – 31.3.2023 ja tavoitteena on teknologia-alan pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen. Em. hankkeiden toteutuksesta vastaa Teollisuuskylässä yksi päätoiminen projektipäällikkö.

Muita elinvoimapaalveluiden hankerahasta tuettavia hankkeita olivat mm. Viitostien kasvukäytävä, Itä-Suomen Yrityskylä ja Itä-Suomen yliopiston vähittäiskaupan koulutusohjelma.

Maahanmuutto- ja pakolaispalvelut

Maahanmuutto- ja pakolaispalvelujen toimialueella asuu 876 (v. 2021 tilasto) ulkomaan kansalaista, joista Iisalmissa asuu 452 henkilöä. Noin 130 henkilöä näistä on pakolaistaustaisia. Kokonaisluvuihin eivät ole mukana alueella asuvat Suomen kansalaisuuden saaneet ulkomaalaistaustaiset henkilöt.

Maahanmuuttoneuvonta jatkaa toimintaa kahdeksan kunnan alueella toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella, pakolaistyön viisi kuntaa päättävät kotouttamisen yhteistyösopimuksen jatkamisesta vuosittain. Tällä hetkellä pakolaistaustaisia asiakkaita asuu ainoastaan Iisalmissa. Iisalmen kaupunki jatkaa kiintiöpakolaisten vastaanottoa toistaiseksi voimassa olevalla

sopimuksella ja vastaanottaa 20-25 kiintiöpakolaista vuosittain. Koko Suomeen otettavien kiintiöpakolaisten kokonaismäärä on pienempi kuin vastaanotosta kiinnostuneiden kuntien paikkojen määrä, joten otamme lisälmissä vastaan kaikkia kansallisuuksia mitä Maahanmuutto virasto tarjoaa, kuitenkin pääsääntöisesti lapsiperheitä. Tähän mennessä lisälmeen on saapunut afgaaneja, syyrialaisia sekä eritrealaisia. Vuoden 2022 aikana lisälmeen saapui 21 kiintiöpakolaista. Saapumisen osalta huomioidaan koronapandemiaan liittyvät terveydenhuollon ohjeistukset koskien suojarusteita, koronatestauksia ja mahdollista karanteenia.

Vuoden 2022 aikana Life & Career hanke on kontaktoinut Ylä-Savon alueen yrityksiä ja selvittänyt rekryointitarpeita maahanmuuttajatyövoimaan liittyvissä asioissa.

Yksikössä työskentelee vuoden 2022 loppuun saakka neljä vakinaista työntekijää, maahanmuuttotyön koordinaattori, maahanmuuttotyön asiantuntija sekä kaksi pakolaisten palveluohjaaja. Life & Career -hanke aloitti toimintansa 4.4.2022. Hankkeessa on kaksi kokoaikaista työntekijää ja 0,3 htv hankesihteerin työpanos. Hankkeen päätavoitteena on saada alueelle lisää kansainvälistä työvoimaa kehittämällä alueen maahanmuutto- ja kv-rekryointien palveluprosessia.

Iisalmen kaupungin Ylä-Savon SOTE Ky-palvelusopimuksessa on mukana osa-aikainen pakolaisten terveydenhoitajan (2 pvä/vko), jonka toimipaikkana toimii terveystakeskus.

Maahanmuuttoneuvonnan toimintakuluja katetaan yhteistyökuntien maksamilla osuuksilla, jotka laskutetaan kunnissa asuvien maahanmuuttajien määrän mukaisesti, sekä alkukartoituksista saatavilla korvauksilla. Pakolaistyön toimintakulut katetaan käytännössä kokonaan pakolaisista maksettavilla valtion laskennallisilla korvauksilla, kustannusneutraalisti. Pakolaistyön yhteistyökuntia laskutetaan kunnissa asuvien pakolaisten lukumäärän mukaisesti yhteistyösopimuksen jatkuessa. Tämän lisäksi ELY-keskus korvaa kaupungille pakolaisten vastaanotosta aiheutuneet kustannukset (mm. odotusajan vuokrat, tarvikkehankinnat), tulkkauskulut sekä tarvittaessa erityiskustannusten (terveydenhuolto) korvauksia.

Maahan tulleiden ukrainalaisten palvelutarve on kohdentunut maahanmuuttotyön asiantuntijalle, mutta ei näy vuoden 2022 aikana pakolaistyössä. Ohjauksen, neuvonnan ja yhteistyön tarve on kasvanut koko yksikössä Ukrainan tilanteeseen liittyen.

Työllisyyspalvelut

Työllisyyspalvelut-toimintayksikössä on vuonna 2022 työskennellyt neljä työllisyysasiantuntijaa, joista kaksi määräaikaista, sekä työllisyyskoordinaattori/TYP-johtaja. Työllisyyden kuntakokeilun (vv. 2021 - 2024) myötä työnhakuprosessiin ja sen tukipalveluihin kohdennetaan TE-palveluilta työpanosta, jonka työsuhte etuineen säilyy valtiolla mutta työnjohto-oikeus on kaupungilla. Vuonna 2022 valtion kohdennus on ollut kahdeksan (8) henkilötyövuotta, osittain osavuoden työpanoksella rekryointiaikatauluista johtuen.

Iisalmen kuntakokeilussa on kuukausitasolla työnhakija-asiakkaana noin 1100 - 1200 henkilöä. Asiakaskunta on kuntakokeilulain mukaisesti pääosin alle 30-vuotiasta, vieraskielistä tai 30 vuotta täyttäneiden osalta Kelan perusetuuksilla työtä hakevaa työtöntä tai palvelussa olevaa työvoimaa. Vuonna 2022 palvelujärjestelmä uusiutui mm. uuden lakisääteisen asiakaspalvelumallin sekä laajentuneiden viranomaisvelvoitteiden myötä. Iisalmi koordinoi kuntakokeilussa Iisalmi - Sonkajärvi - Vieremä -aluetta ja toteuttaa henkilöstötiedottamista näiden kuntien lisäksi myös Lapinlahdelle.

2.3.4 Talous- ja tietohallinto -vastuualue

Tilivelvollinen: talousjohtaja

1300 Talous ja tietohallinto	TA 2022	TA2022 muutos	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Jäljellä 2022	Tot %
Toimintatulot	1 352 900	-27 000	1 325 900	1 175 796	150 104	88,7
Toimintamenot	-2 149 800	32 000	-2 117 800	-1 863 269	-254 531	88
Henkilöstökulut	-837 600	7 500	-830 100	-823 824	-6 276	99,2
Toimintakate	-1 634 500	12 500	-1 622 000	-1 511 298	-110 702	93,2
Muut laskennalliset kustannukset	-83 280	0	-83 280	-83 279	-1	100
Laskennalliset tuotot	480	0	480	479	1	99,9
Tehtävän kokonaiskustannukset	-3 070 200	39 500	-3 030 700	-2 769 893	-260 807	91,4

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Talous- ja tietohallintovastuualueen tavoitteena oli tuottaa kustannustehokkaita ja laadukkaita talous-, tietohallinto-, hankinta- joukkoliikenne- sekä logistiikkapalveluita koko kaupunkiorganisaatiolle. Lisäksi vastuualueelle kuului kaupungin pysäköinninvalvonta.

Vastuualueella toimi kolme tiimiä: talouden suunnittelu, seuranta ja raportointi, pääkirjanpito, tietohallinto, hankinta-, joukkoliikenne- ja logistiikkapalvelut sekä maksuliikenne ja rahoitus (controller-tiimi), talouden tukipalvelut (talouden tukipalvelutiimi) sekä pysäköinninvalvonta.

Vuonna 2022 kaupunginvaltuusto päätti organisaatiomuutoksesta, jossa talous- ja henkilöstöpalvelut päätettiin siirtää samalle vastuualueelle vuoden 2023 alusta. Organisaatiouudistuksen yhteydessä pysäköinninvalvonta ja tietohallinto siirtyivät hallintopalvelujen vastuualueelle vuoden 2023 alusta. Vuosi 2022 oli talous- ja tietohallintovastuualueen viimeinen vuosi ennen organisaatiomuutosta.

Talouspalvelut

Controller-tiimin tehtäviin kuuluvat mm. taloussuunnittelu, tilinpäätös, konsernitilinpäätös, laskennan puitteiden suunnittelu, rahoitus-, maksuliikenne-, vakuutus-, takaus- ja riskienhallinta-asiat, investointisuunnitelman valmistelu, johdon laskentatoimi sekä talouden tukipalvelujen ja pysäköinninvalvonnan tiiminvetovastuu sekä toimialojen yleinen talouden ohjaus ja valvonta.

Vuosien 2020-2022 aikana toteutettiin muutos taloustiedon tuottamisesta automaattisesti Valtiokonttorille. Kuntatalouden tietopalveluun raportoidut taloustiedot julkaistaan avoimessa rajapinnassa sekä Tutkihallintoa.fi-palvelussa heti, kun tietoja raportoiva kunta tai kuntayhtymä on ne tietopalvelussa hyväksynyt.

Tavoitteena vuonna 2022 on ollut sekä osto- että myyntilaskujen sähköisten laskujen määrän lisääminen. Tarkemmat tavoitteet ja tavoitteiden toteumat on esitetty käyttösuunnitelmassa ja käyttösuunnitelman toteumaraporteissa.

Vuonna 2021 selvitettiin erilaisia vaihtoehtoja tiedolla johtamisen kehittämiseksi ja tietojärjestelmän hankkimiseksi. Visuaaliset tietokannat -palvelun hankintapäätös tehtiin alkuvuodesta 2022 ja järjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2022 aikana.

Iisalmen kaupunki on tuottanut vuonna 2022 talous- ja henkilöstöhallinnon palveluja Iisalmen Teollisuuskylä Oy:lle sekä Savon ICT -Palvelut Oy:lle. Palvelutuotanto on toteutunut sopimusten mukaisesti. Vuoden 2023 alusta palveluja tuotetaan myös Kiinteistö Oy Lumakeskukselle.

Hankintapalvelut

Kaupungin organisaatioon luotu hankintatiimi jatkoi vakiintunutta toimintaansa, tavoitteenaan keskitetysti parantaa kaupungin hankintojen laatua ja tehokkuutta. Hankintatiimin tehtäviin kuului hankintasuunnitelman ylläpito sekä hankintaosaamisen lisääminen kaupunkiorganisaatiossa. Nämä ovat välttämättömiä toimia, jotta hankinnat saatiin toteutettua laadukkaasti ja yrittäjyystavallisesti. Hankintatiimi kokoontui sovitusti yhteisiin palaverihin.

Kaupungin hankintaohje yhdenmukaisti ja ohjeisti hankintakäytäntöjä ja -prosesseja. Hankintaohjeen päivitys aloitettiin syksyllä 2022 ja uusi hankintaohje hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa tammikuussa 2023.

Hankinta- ja logistiikka-asiantuntija on avustanut toimialoja hankinnoissa. Merkittävien hankintojen osalta järjestettiin infotilaisuuksia tarjoajille. Yrittäjien kanssa pidettiin hankintafoorumit (2 kpl) suunnitelman mukaisesti. Tiivis yhteistyö Sansia Oy:n kanssa jatkui edelleen.

Hankintaohjeessa on asetettu seuraavat hankintojen tavoitteet:

Tavoite 1: Viestinnän ja tiedottamisen tehostaminen, yrittäjyystavallisuus.

Toteuma: Kaupunki on pitänyt yllä hankintasuunnitelmaa, joka on julkisesti nähtävillä kaupungin www-sivuilla. Hankintasuunnitelmaa on päivitetty säännöllisesti talousarvioprosessin mukaisesti. Merkittävien hankintojen osalta järjestettiin infotilaisuuksia tarjoajille sekä yrittäjien kanssa pidettiin hankintafoorumit keväällä ja syksyllä. Hankintafoorumi on kaupungin ja yritysten välinen keskustelu- ja tiedonvaihtotilaisuus.

Tavoite 2: Parannetaan paikallisten pk-yritysten ja pienten toimittajien mahdollisuuksia osallistua hankintoihin

Toteuma: Paikalliset pk-yritykset on pyritty huomioimaan hankinnan suunnitteluvaiheessa. Hankintayksikkö ja elinvoimapaalvelujen yritysasiantuntijat ovat tehneet tiivistä yhteistyötä ajankohtaisen yritysrekisterin ylläpitämisessä ja viestinnässä.

Tavoite 3: Hankintaprosessi on suunnitelmallinen ja tehokas sekä tilaajalle että tarjoajalle

Toteuma: Hankintatoiminta perustuu hankintasuunnitelmaan ja hankintojen aikataulu suunnitellaan etukäteen ja sopimukset jaotellaan alkamaan pitkin vuotta. Tarjouspyyntöasiakirjat laaditaan informatiivisiksi ja selkeiksi, jotta niitä on helppo tulkita ja jättää tarjous. Sopimukset laaditaan informatiivisiksi ja selkeiksi, jotta vältetään tulkintaerimielisyyksiltä. Sopimusten hallinta ja seuranta toteutetaan laadukkaasti.

Tavoite 4: Edistetään sosiaalista vastuullisuutta, ympäristöystävällisyyttä sekä kokeilukulttuuria

Hankintojen suunnittelussa huomioidaan työllisyyttä edistävät toimenpiteet soveltuvin osin.

Näissä tapauksissa hankintojen suunnittelussa mukana on kaupungin työllisyyspalvelut. Vuonna 2021-2022 sosiaalisin perustein työllistettiin henkilöitä Mansikkaniemen kouluhankkeeseen.

Ympäristökriteereitä (esim. energiatehokkuus ja ympäristöystävällisyys) käytetään hankinnoissa, joissa niitä on perusteltua hyötyä. Vuonna 2022 ympäristö- ja energiatehokkuutta edistettiin mm. uusissa rakennushankkeissa ja kuljetus- ja liikennepalveluhankinnoissa sekä ajoneuvohankinnoissa.

Tavoite 5: Strategisten- ja yritysvaikutusten arviointi päätöksenteon tukena

Toteuma: Hankintapäätösten sekä toimielinten päätösten yhteydessä on arvioitu päätöksen strategisia ja yritysvaikutuksia.

Vuonna 2022 jatkettiin ostoanalyysin kehitystyötä. Ostoanalyysin tulosten avulla voidaan tarkastella kaupungin hankintojen aluetaloudellisia vaikutuksia. Ostoanalyysi on tehty siten, että kaupungin ostolaskujen käsittelyjärjestelmästä on otettu tarkasteluun kaikki vuoden aikana maksetut ostolaskut. Tarkastelusta on poistettu mm. eläkevakuutusyhtiöille, Kuntarahoitukselle, työttömyysvakuutusrahastolle, Kelalle, muille kunnille, Ylä-Savon SOTE kuntayhtymälle ja Ylä-Savon Vesi Oy:lle maksetut laskut.

Ostoanalyysin tulosten mukaan kaupungin hankintojen (maksetut ostolaskut) kokonaissumma vuonna 2022 oli 52,1 M€ (sis. ALV), mikä vastaa 32 %:a kaikista toimintamenoista. Ostoanalyysissä kaupungilta maksuja saaneet yhteisöt/yritykset on luokiteltu postitoimipaikan sijainnin mukaan.

Iisalmen kaupungin ostoanalyysin tulokset 2022/kaupungin hankintojen aluetaloudelliset vaikutukset:

Iisalmen kaupungin ostot 2022

(luvuissa mukana ALY)

www.iisalmi.fi

Iisalmen kaupungin ostot 2019 -2022

(luvuissa mukana ALY)

www.iisalmi.fi

Joukkoliikenne

Iisalmen kaupungin joukkoliikenne koostui kahdesta paikallisliikenteen bussista, kahdesta palveluliikenteen (PALI) pienoislinja-autosta sekä yhdeksästä kaupungin sisäisestä joukkoliikennevuorosta.

Paikallisliikenne toimi Jordanin ja Peltosalmen välisellä kaupunkialueella. Paikallisliikenne jatkui entisen liikennöitsijän kanssa. Paikallisliikenteen varsinainen sopimuskausi kestää vuoden 2024 kesäkuun alkuun ja mahdollisuus on kahteen optiovuoteen. Paikallisliikennettä hankittiin yhteistyössä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa. Mobiililippujen käyttöönottoa valmisteltiin vuoden 2022 alkupuolella.

PALI-liikennöinti jatkui entisen liikennöitsijän kanssa. Palveluliikenteen toinen auto toimi keskusta-alueella hoitaen mm. vammaisten sekä koululaisten kuljetuksia ja toinen maaseutualueen asiointiliikennettä. Sopimukseen sisällytetty viimeinen optiovuosi on ollut käytössä ja PALI-liikennöintisopimus päättyy vuonna 2023 helmikuun lopussa. Uuden palvelusopimuksen kilpailutusta on valmisteltu yhteistyössä Sansia Oy:n kanssa.

Kilpailutuksen valmistelun yhteydessä tehtiin PALI-liikenteestä kysely osana Liikkumisen sujuvuuden parantaminen Ylä-Savossa -hanketta. Kyselyn perusteella PALI-liikennöintimallin palvelukuvausta kehitettiin ja uusi palvelumalli otettiin huomioon hankintaa valmistellessa. Lisäksi hankinnanvalmisteluun liittyen pidettiin tarjoajille suunnattu infotilaisuus keväällä. Kilpailutus on käynnissä vuoden 2022/2023 vaihteessa.

Kaupungin sisäisissä joukkoliikennevuoroista sopimukset jatkuivat entisten liikennöitsijöiden kanssa, sopimusten varsinainen kausi päättyy toukokuun lopussa vuonna 2023 ja mahdollisuus on kahteen optiovuoteen. Joukkoliikennevuorot palvelivat sekä työmatka- että koululaisliikennettä kaupungin reuna-alueilla.

Joukkoliikenteen osalta lisättiin tietoisuutta kaikille avoimista joukkoliikennemuodoista kehittämällä tiedotusta ja pidettiin joukkoliikenteen palvelutarjonta entisellä tasolla. Joukkoliikenteen määrärahat sisälsivät myös kaupungin täyssähköisen yhteiskäyttöauton leasing-vuokrat sekä käyttö- ja ylläpitokustannukset. Yhteiskäyttöauton leasingsopimus on päättymässä alkuvuonna 2023 ja tilalle kilpailutettiin uusi täyssähköinen yhteiskäyttöauto, joka on tilauksessa.

Joukkoliikenteen käytössä olivat Matkahuollon toimittamat ja ylläpitämät lipputuotteet sekä palvelut. Ne olivat kattavasti käytössä Iisalmen ja Ylä-Savon alueella.

Tietohallinto

Tietohallinnon osalta painopisteitä vuonna 2022 oli tietoturvan kokonaisvaltainen kehittäminen mukaan lukien henkilöstön osaamisen kehittäminen. Merkittävimpänä uudistuksena tietoturvan osalta on ollut kaksivaiheisen tunnistautumisen käyttöönoton valmistelu ja testaaminen käyttäjillä. Tietosuoja- ja tietoturvan ohjeistuksen läpikäyminen ja uudistaminen sekä Tiedonhallinnan kokonaisuuden dokumentointi.

Digitalisaation tiekartan laatiminen aloitettiin syksyn 2022 aikana. Iisalmen kaupunki osallistui myös aktiivisesti uudistettuun digitalisaatiofoorumien toimintaan ja sen alla toimiviin työryhmiin (tiedolla johtaminen, tietoturva sekä opetus).

Savon ICT -Palvelut Oy on kaupungin toiminnan kannalta merkittävä osakkuusyhtiö. Yhtiön

kustannukset nousivat vuonna 2022, mikä selittää myös talous- ja tietohallintovastuualueen ja tietohallinnon kustannusten kasvua. Kustannusten nousun taustalla ovat varautuminen tiettyihin kehittämishankkeisiin sekä tietoliikenneinfraan liittyvät hankinnat.

Tietotilinpäätös 2022

Tietotilinpäätös kuvaa tietosuojaa ja tietoturvaa Iisalmen kaupungissa. Tietotilinpäätös vastaa EU Yleinen tietosuoja-asetuksen osoitusvelvollisuuteen eli Iisalmen kaupunki osoittaa noudattavansa asetusta ja tietosuojaperiaatteita henkilötietojen käsittelyssä sekä toimivansa niin myös käytännössä. Lisäksi tietotilinpäätöksessä ilmoitetaan järjestelmien tunnuslukuja ja digitalisaatioon vaikuttavia tunnuslukuja.

Tietosuoja ja tietoturva ovat kaupungin yhteinen asia, joka vaatii johdon, henkilöstön, luottamushenkilöiden ja tytäryhtiöiden sitoutumista. Tietotilinpäätös kertoo keskeiset toimenpiteet asiakkaiden, henkilöstön ja sidosryhmien henkilötietojen ja yksityisyyden hoidosta. Tietotilinpäätöksen laatimisesta on vastannut tietohallintokoordinaattori, tietosuojavastaava ja hallintojohtaja.

Iisalmen kaupungilla on tietosuoja- ja tietoturvaohjeet, asiakirjahallinnon toimintaohje, ohje henkilötietojen käsittelystä sekä lyhyet ohjeet henkilöstölle ja luottamushenkilöille. Kaupunginhallitus on 27.2.2023 käsitellyt laajan tiedonhallintakokonaisuuden, jossa nämä ohjeet on hyväksytty.

Henkilötietojen käsittelylle on oltava lain mukainen oikeusperuste ja henkilöstön tulee olla tietoisia siitä, missä kaikkialla henkilötietoja sijaitsee ja miten niitä käytetään. Henkilöstön intrassa on tietoturva- ja tietosuojasivu, josta löytyy henkilöstön ohjeet.

Kaupungin verkkosivuilla on

- tietosuojaosio, jossa on tietosuojaselosteet, joissa kuvataan henkilötietojen käsittelytoimet eri järjestelmissä ja prosesseissa. Niistä ilmenee tietojen käyttötarkoitus, oikeusperusteet, tietosisältö, tietojen luovutus ja rekisteröityjen oikeudet
- asiakirjajulkisuuskuvaus
- seloste käsittelytoimista
- tietopyyntö
- tietojen tarkastuspyyntö
- tietojen korjaus-, poisto ja täydennyspyyntö

Tietohallinnon kustannukset

Kaupungin ICT-kustannukset jakautuvat tietohallinnon ja toimialojen kesken. Tietohallinnosta maksetaan laajasti käytettävien palvelujen infrakustannukset ja jatkuvan palvelun kustannukset. Tietohallinnon kustannukset jaetaan käytön mukaan toimialoille. Toimialat maksavat omien tietojärjestelmien lisenssikustannukset ja laitteiden leasingvuokrat.

Vuoden 2022 lopussa Iisalmen kaupungin hallinnoimasta laitekannassa

- Pöytäkoneita 143
- Kannettavia 2271
- Monitoimialaitteita, kopiointi & tulostus 39
- WLAN tukiasemia 325
- Hallittavia verkkolaitteita 165
- Tabletteja 1307

- Älypuhelimia 923
- Matkapuhelinliittymiä 1257

Iisalmen kaupungin ICT-laitteiden lukumäärä ja vuokratulot										
Laitte	Elinvoima- ja konsernipalvelut		Sivistys- ja hyvinvointipalvelut		Tekninen- ja ympäristöpalvelut		Iisalmen vesi		Iisalmi yhteensä	
	Laitemäärä	Vuosisuoksa	Laitemäärä	Vuosisuoksa	Laitemäärä	Vuosisuoksa	Laitemäärä	Vuosisuoksa	Laitemäärä	Vuosisuoksa
Isot näytöt	8	3 655,2 €	21	11 426,8 €	5	1 289,3 €	0	0,0 €	34	16 371,4 €
Kannettava	131	31 210,6 €	2038	446 715,8 €	93	25 824,4 €	9	3 921,3 €	2271	507 672,2 €
Matkapuhelin	374	41 821,9 €	403	35 872,8 €	130	22 377,4 €	16	2 734,6 €	923	102 806,7 €
Monitorit	213	14 639,9 €	320	17 478,2 €	112	7 189,4 €	15	841,8 €	660	40 149,3 €
Pöytäkone	33	6 057,9 €	75	8 940,0 €	32	4 960,9 €	3	744,3 €	143	20 703,2 €
Tabletti	83	15 765,7 €	1198	149 454,4 €	18	3 874,4 €	8	1 949,8 €	1307	171 044,3 €
Videotykki	0	0,0 €	152	66 493,7 €	0	0,0 €	0	0,0 €	152	66 493,7 €
YHTEENSÄ		113 151,2 €		736 381,3 €		65 515,9 €		10 191,9 €		925 240,3 €

Savon ICT -Palvelut Oy

Savon ICT-Palvelut Oy tuottaa kaupungille ICT-palveluja. Savon ICT-Palvelut Oy tekivät / hallinnoivat vuonna 2022:

Käyttäjätunnuksia

- Hallinnossa 1354
- Opetusverkossa 2888

Henkilökohtaisia sähköpostilaatikoita

- Hallinnossa 1291 ja jaettuja 49
- Opetusverkossa 2846

ICT:n tuki- ja palvelupyynnöitä 4197

Kehityskohteet vuonna 2022

Osa kehitystoimista jatkuu edelleen, joista näkyvimpänä voidaan mainita kaksivaiheisen tunnistautumisen käyttöönotto. Lisäksi kaupungin henkilökunnan käytössä oleviin puhelimeen rakennettiin ratkaisu, joilla puhelimet ovat etähallinnassa. Kaikki uudet puhelimet liitetään tähän järjestelmään.

Tietopyynnöt

Saapuneet tietopyynnöt kirjataan asianhallintajärjestelmään. Vuonna 2022 on kirjattu 11 tietopyyntöä. Tietojen tarkastuspyyntöjä tuli 3 ja tietojen korjaus-, poisto- ja täydennyspyyntöjä 0.

Tietoturvaloukkaukset

Henkilötietojen tietoturvaloukkaus on tapahtuma, jonka seurauksena henkilötietoja tuhoutuu, häviää, muuttuu tai niihin pääsee käsiksi ulkopuolinen taho, jolla ei ole oikeutta käsitellä tietoja. Tietoturvaloukkaus voi tapahtua vahingossa tai tahallisesti.

Henkilötietojen tietoturvaloukkauksia ovat esimerkiksi tietojen lähettäminen väärälle henkilölle, kadonnut henkilötietoja sisältävä paperi, omaan työhön kuulumattomien henkilötietojen katselu, kadonnut muistitikku, varastettu tietokone tai murtautuminen henkilötietoja sisältävään järjestelmään. Vuonna 2022 havaittiin yksi lievempi tietosuojajoikkeamaa. Ilmoituksia tietosuojavaltuutetulle tehtiin 0 kappaletta.

Digitalisaation tunnuslukuja vuonna 2022

Iisalmen kaupungilla on 71 järjestelmää, joista Savon ICT-Palvelut Oy hallinnoi 25 järjestelmää. Henkilötietoja sisältäviä järjestelmiä on 26. Suurin osa käytössä olevista tietojärjestelmistä on ulkopuolisten tahojen ylläpitämiä ympäristöjä.

VismaSign on sähköinen allekirjoitusjärjestelmä, jossa allekirjoitetaan mm. sopimukset ulkopuolisten kanssa. Sähköisiä allekirjoituksia tehtiin 693.

tam	hel	maa	huh	tou	kes	hei	elo	syys	loka	marras	joulu	yhteensä
20	75	55	31	78	69	17	20	70	77	90	91	693

Pidemmän aikavälin tavoitteena on siirtyminen paperittomaan toimintaympäristöön. Vuonna 2022 paperitulosteita ja kopioita otettiin 1 248 277 kappaletta, joista mustavalkoisia 773654 ja värillisiä 474623.

Iisalmen kaupunki - tulostukset ja kopiot 2022

Paikka	Väri	Musta- valkoinen	MV %	Kaks- puoleiset	Yks- puoleiset	Kaks- puoleiset %	Yhteensä
Kaupungintalo	134 693	119 106	46,9 %	146 850	106 949	57,9 %	253 799
Juhani Ahon koulu	110 317	127 490	53,6 %	147 674	90 133	62,1 %	237 807
Lyseo	36 094	113 748	75,9 %	98 622	51 220	65,8 %	149 842
Kangaslammin koulu	23 697	102 757	81,3 %	52 934	73 520	41,9 %	126 454
Lomituspalvelut	24 697	58 788	70,4 %	58 716	24 769	70,3 %	83 485
Lumakeskus	720	82 558	99,1 %	390	82 888	0,5 %	83 278
Kilpijärven koulu	38 328	27 742	42,0 %	28 798	37 272	43,6 %	66 070
Kulttuurikeskus	28 352	36 173	56,1 %	25 932	38 593	40,2 %	64 525
Kirkonsalmen koulu	4 138	22 980	84,7 %	8 304	18 814	30,6 %	27 118
Edvin Laineen koulu	13 051	10 902	45,5 %	9 960	13 993	41,6 %	23 953
Kauppi-Heikin koulu	7 170	9 573	57,2 %	6 092	10 651	36,4 %	16 743
Päiväkoti Simpukka	6 494	9 285	58,8 %	6 012	9 767	38,1 %	15 779
Kirjasto	6 994	6 828	49,4 %	6 028	7 794	43,6 %	13 822
Paloisten päiväkoti	5 863	6 436	52,3 %	5 012	7 287	40,8 %	12 299
Naistentalo	7 811	3 182	28,9 %	6 592	4 401	60,0 %	10 993
Malminrannan päiväkoti	5 620	4 345	43,6 %	3 818	6 147	38,3 %	9 965
Uimahalli	2 782	4 462	61,6 %	3 600	3 644	49,7 %	7 244
Soinlahden koulu	338	4 548	93,1 %	1 998	2 888	40,9 %	4 886
Sourunsalon koulu	1 985	2 826	58,7 %	1 634	3 177	34,0 %	4 811
Työllisyyspalvelut	2 000	2 510	55,7 %	2 528	1 982	56,1 %	4 510
Kirkkopuiston Montessori päiväkoti	2 686	1 182	30,6 %	1 456	2 412	37,6 %	3 868
Iisalmen Vesi	2 060	1 680	44,9 %	1 606	2 134	42,9 %	3 740
Maataloustoimisto	2 447	1 170	32,3 %	444	3 173	12,3 %	3 617
Runnin koulu	1 623	1 831	53,0 %	1 960	1 494	56,7 %	3 454
Lumilinnan päiväkoti	569	2 660	82,4 %	202	3 027	6,3 %	3 229
Partalan koulu	25	2 665	99,1 %	1 036	1 654	38,5 %	2 690
Nallemuorin päiväkoti	999	1 457	59,3 %	1 314	1 142	53,5 %	2 456
Nuorisotyö linja-autoasema	1 483	728	32,9 %	308	1 903	13,9 %	2 211
Peltosalmen päiväkoti	268	1 623	85,8 %	242	1 649	12,8 %	1 891
Iisakki	136	1 446	91,4 %	1 228	354	77,6 %	1 582
Ilvolanpirtti	484	328	40,4 %	606	206	74,6 %	812
Ohjaamo	570	142	19,9 %	162	550	22,8 %	712
Lapinlahti maataloustoimisto	129	503	79,6 %	266	366	42,1 %	632
YHTEENSÄ tai KESKIMÄÄRÄ (%)	474 623	773 654	62,0 %	632 324	615 953	50,7 %	1 248 277

Asianhallintajärjestelmä lita on Iisalmen kaupungin asianhallintajärjestelmä. Toimintayksiköillä voi olla omia järjestelmiään. Litaan kirjattiin 646 asiaa. Iisalmen kaupungin verkkosivuilla oli 255 756 sivujen katselijaa ja katselukertoja oli 935 410.

Pysäköinninvalvonta

Pysäköinninvalvonnan tavoitteena on varmistaa esteetön ja turvallinen kaupunkiympäristö. Pysäköinninvalvonnassa on toiminut kaksi pysäköinnintarkastajaa.

Vuonna 2022 toteutettiin organisaatorakenteen uudistaminen, missä yhteydessä pysäköinninvalvonta päätettiin siirtää hallintopalveluihin. Samassa yhteydessä kaupungin virallinen pysäköinninvalvoja vaihtui vuoden 2023 alusta.

Pysäköinninvalvontaa on suoritettu pääsääntöisesti maanantaista perjantaihin klo 8.00-17.00. Pysäköinnintarkastajat ovat osallistuneet myös hylättyjen autojen ja romuautojen käsittelyyn sekä venepaikkojen valvontaan.

2.3.5 Sosiaali- ja terveydenhuolto

Tilivelvollinen: talousjohtaja

1390 Sosiaali ja terveydenhuolto	TA 2022	TÄ2022 muutos	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Jäljellä 2022	Tot %
Toimintatulot	0	0	0	174 019	-174 019	*****
Toimintamenot	-85 243 000	-1 800 000	-87 043 000	-86 065 780	-977 220	98,9
Henkilöstökulut	-1 143 100	-130 000	-1 273 100	-1 270 999	-2 101	99,8
Toimintakate	-86 386 100	-1 930 000	-88 316 100	-87 162 759	-1 153 341	98,7
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-318 100	0	-318 100	-318 100	0	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-86 704 200	-1 930 000	-88 634 200	-87 654 879	-979 321	98,9

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Sosiaali- ja terveydenhuollon vastuualue sisältää Ylä-Savon SOTE kuntayhtymältä ostettavat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun palvelut. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuus sisältää Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä ostettavat erikoissairaanhoidon palvelut. Lisäksi vastuualueelle kirjataan lakkautettujen kuntayhtymien eläkevastuut.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän (SOTE) palvelujen järjestäminen perustui vuodelle 2022 hyväksytyyn palvelusopimukseen sekä palvelujen järjestämissuunnitelmaan. Palvelusopimukseen sisältyvät SOTE kuntayhtymän oma toiminta ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin (KYS) kuntayhtymältä ostettavat palvelut. Vuosi 2022 oli SOTE-kuntayhtymän viimeinen toimintavuosi. Hyvinvointialue-uudistuksen myötä kuntayhtymän operatiivinen toiminta on päättynyt 31.12.2022 ja kuntayhtymä puretaan vuonna 2023.

Palvelusopimus on laadittu suurtuotteittain seuraavasti: aikuispsykososiaaliset palvelut, aikuissosiaalityö, oma erikoissairaanhoido, ostettu erikoissairaanhoido, hoito- ja hoivapalvelut, osastopalvelut, kuntoutus, perhepalvelut, suun terveydenhoito, vammaispalvelut, vastaanotto ja ympäristötoimi.

Iisalmen kaupungin palvelusopimuksen kokonaissumma vuodelle 2022 oli 85,7 M€ (TA 2022: 85,2 M€), kasvua edelliseen vuoteen 6,3 %. Tästä Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän oman toiminnan osuus oli 62,4 M€ (kasvua 5,8 %) ja ostetun erikoissairaanhoidon osuus 23,3 M€ (kasvua 7,9 %).

Kokonaisuuden jakautuminen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän oman toiminnan ja ostetun erikoissairaanhoidon palvelujen kesken käy ilmi palvelusopimuksesta. Palvelusopimuksen

toteutumista seurataan neljännesvuosittain. Kuntayhtymä seuraa osavuosisiraporteissaan palvelujen saatavuutta hoitotakuun mukaisesti ja raportoi siitä lisalmen kaupungille.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kustannusten toteuma ajalla 1.1.-31.12.2022:

1 000 €	TP 2021	TA 2022	TP 2022	Tot. %
Aikuispsykososiaaliset palvelut	4 552	4 820	5 089	105,6
Aikuissosiaalityö	980	1 138	1 171	102,9
Oma erikoissairaanhoido	4 242	3 930	4 449	113,2
Ostettu erikoissairaanhoido (KYS)	21 572	22 885	23 318	101,9
Hoito ja hoivapalvelut	24 229	24 997	24 923	99,7
Kuntoutus	960	1 101	867	78,8
Perhepalvelut	9 408	9 453	10 217	108,1
Suun terveydenhuolto	1 736	1 859	1 667	89,7
Vammaispalvelut	7 500	8 013	7 631	95,2
Vastaanottopalvelut	6 056	5 353	5 882	109,9
Ympäristötoimi	1 031	1 168	1 231	105,3
Palveluille kohdistamattomat kustannukset, josta	-1 711	529	-757	-143,2
Valtionavustus covid-19 -kustannuksiin	-2 755		-1 662	
MAKSUOSUUS	80 555	85 243	85 687	100,5
Ennakot	81 436		85 243	
Erotus	-881		444	
Oma toiminta	58 983	62 358	62 370	100,0

Yhteenveto

Iisalmen kaupungin vuoden 2022 maksuosuus on yhteensä 85,7 M€. Talousarviossa 2022 Iisalmen kaupungin maksuosuudeksi oli arvioitu 85,2 M€, joka ylittyi 0,4 M€/0,5 %. Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon verrattuna olivat omassa erikoissairaanhoidossa (ylitys 0,5 M€), ostetussa erikoissairaanhoidossa (ylitys 0,4 M€), perhepalveluissa (ylitys 0,8 M€) ja vastaanottopalveluissa (ylitys 0,5 M€). Iisalmen kaupungin osuus valtion koronavastuksesta oli 1,7 M€.

Aikuispsykososiaaliset palvelut

Maksuosuus ylittyi 0,3 M€/5,6 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 0,5 M€/11,8 %. Ylitys aiheutuu avohoidon arvioitua suuremmista kustannuksista.

Aikuissosiaalityön palvelut

Maksuosuus ylittyi 33 000 euroa/2,9 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 0,2 M€/19,4 %. Kasvua on erityisesti asumisentukipalvelujen käytössä. Edelliseen vuoteen verrattuna kulujen kasvua selittää sosiaalityön henkilöstölisäykset ja asumisen tukipalveluiden kasvu.

Oma erikoissairaanhoido

Maksuosuus ylittyi 0,5 M€/13,2 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 0,2 M€/4,9 %. Jäsenkuntien maksuosuuksien ylittymiseen vaikutti sekä toimintatuottojen alittuminen että toimintakulujen ylittyminen.

Ostettu erikoissairaanhoido

Maksuosuus ylittyi 0,4 M€/1,9 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 1,7 M€/8,1 %. Ostetun erikoissairaanhoidon kustannusten kasvu johtuu palvelutarpeen kasvusta sekä muualta ostetun erikoissairaanhoidon käytöstä. Muualta ostetun erikoissairaanhoidon käyttö on jatkunut edelleen vuoden 2022 aikana, koska osa asiakkaista on käyttänyt mahdollisuuttaan valita hoitopaikkansa terveydenhuoltolain mukaisesti.

Hoito- ja hoivapalvelut

Asumispalvelut

Maksuosuus alittui 0,3 M€/3,8 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 0,2 M€/2 %. Hoitopäivien määrä alitti talousarvion 586 päivällä/0,6 %. Ostopalvelujen osuus suhteessa omaan tuotantoon kasvoi vuodesta 2021 5 % tehostetussa palveluasumisessa, ollen nyt 59 %. Tehostetun palveluasumisen peittävyys 75 vuotta täyttäneistä oli 9,34 %.

Kotihoito

Maksuosuus alittui 0,5 M€/ 10,13 %. Edellisvuoteen nähden kustannukset kasvoivat 0,3 M€/5,5 %. Kotihoidon asiakasmäärä oli 480 asiakasta, mikä oli 170 asiakasta /26 % arvioitua alhaisempi. Kotihoidon kustannusten ja asiakasmäärän alittumiseen vaikuttivat palvelutarpeen vähenemisen myötä laskenut resurssitarve sekä toisaalta rekrytointivaikeuksien vuoksi heikentynyt henkilöstötilanne. Asiakasmäärän väheneminen vaikutti toiminnan järjestämiskustannuksiin muun muassa lääkäripalvelujen ostojen osalta. Asiakasmäärän ja kustannusten vähentyminen kotihoidossa näkyi kasvuna omaishoitajien määrässä siten, että omaishoidon asiakasmäärä oli 235, ylittäen arvioitun 70 asiakkaalla eli 42,4 %:lla. Ateriapalveluasiakkaiden määrä kasvoi eli asiakkaita tuettiin kevyemmällä palveluilla kotiin.

Osastopalvelut

Maksuosuus ylittyi 0,3 M€/6,9 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 40 000 euroa/0,7 %. Kustannusten kasvu johtui covid-19-pandemiasta. Koronapandemian vaikutus näkyi pienemmän potilasmäärän vuoksi toimintatuottojen alittumisena ja kustannusten ylittymisenä sijaiskustannusten, siivouspalveluiden, laboratoriokulujen ja hoitotarvikkeiden osalta.

Geriatría ja hoitotarvikejakelu

Maksuosuus ylittyi 0,1 M€/8,3 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 0,1 M€/9,0 %. Kustannusten kasvu johtuu palvelutarpeen kasvusta. Geriatripalvelu on tuotettu osa-aikaisen virkalääkärin ja erikoistuvien lääkäreiden toimesta. Hoitotarvikejakelun tuoteryhmistä eniten kustannuksia nostivat diabeteksen hoitotarvikkeet.

Kuntoutuspalvelut

Maksuosuus alittui 0,2 M€/21,2 %. Alitusta vuoteen 2021 verrattuna oli 0,1 M€/9,6 %. Kustannusten alittuminen johtui henkilöstökulujen ja palvelujen oston alittumisesta.

Perhepalvelut

Maksuosuus ylittyi 0,8 M€/8,1 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 0,8 M€ /8,6 %. Kasvu aiheutui erityisesti kodin ulkopuolelle sijoitusten arvioitua suuremmista kuluista. Ostetun laitoshoidon hoitopäiviä oli 2 836/58,7 % enemmän kuin talousarviossa.

Suun terveydenhuolto

Maksuosuus alittui 0,2 M€/10,3 %. Alitusta vuoteen 2021 verrattuna oli 0,1 M€/4,0 %. Kustannusten alittuminen johtui toimintakulujen alittumisesta (esim. henkilöstökulut).

Vammaispalvelut

Maksuosuus alittui 0,4 M€/-4,8 %. Kasvua vuoteen 2021 verrattuna oli 0,1 M€/1,7 %. Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen toteuma ylittyi 28 000 euroa/1,3 % talousarvioon verrattuna. Kulut alittuivat erityisesti asumispalvelun osalta. Kehitysvammahuollossa toteuma oli 0,4 M€/-6,1 % talousarviota pienempi kehitysvammaisten palveluasumisen alittumisen vuoksi.

Vastaanottopalvelut

Maksuosuus ylittyi 0,5 M€/9,9 %. Alitusta vuoteen 2021 verrattuna oli 0,2 M€/2,9 %. Sekä talousarvion ylittyminen että kustannusten pieneminen johtuivat pääasiassa koronan aiheuttamista lisäkustannuksista, joita ei oltu huomioitu talousarviossa mutta jotka pienivät edellisvuodesta. Näitä kustannuksia olivat esimerkiksi rokottamisen ja testaamisen kustannukset.

2.4 Ylä-Savon maaseutuhallinnon yhteislautakunta

Tilivelvolliset: Maaseutuhallinnon yhteislautakunnan jäsenet ja maaseutujohtaja

Henkilöstö (htv)

MAASEUTUHALLINNON YHTEISLAUTAKUNTA		Henkilöstö/htv	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama
Ylä-Savon maaseutupalvelut	Vakituiset		6,1	6	6	○
	Määräaikaiset			0,3	0,3	○
	Yhteensä		6,1	6,3	6,3	○
MAASEUTUHALLINNON YHTEISLAUTAKUNTA		YHTEENSÄ	6,1	6,3	6,3	○

Vuonna 2022 toteutuneet henkilöstömuutokset

Henkilöstö toimi viidessä toimipaikassa, joista Varpaisjärven palvelutoimistossa palvelua oli tarjolla maanantaisin touko-kesäkuussa ja muutoin ajanvarauksella. Asiakastapaamiset olivat Varpaisjärvellä yksittäisiä. Neljässä kuntakeskuksessa olevassa maaseututoimistossa oli kokoaikainen palvelu kahtena päivänä viikossa. Muina aikoina palvelua oli tarjolla ajanvarauksella.

Henkilöstön määrässä ei tapahtunut muutoksia suunniteltuun. Kesän ajaksi palkattiin harjoittelija. Perhevapaiden sijaisuusjärjestelyissä voitiin hyödyntää tehtäväkiertoa.

Strategiset tavoitteet

Tavoitteista ensimmäinen on valtuustoon tasolla sitova, kolme muuta lautakunnan tasolla sitovia.

Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
<i>Inspiroiva lisämi</i>				
Henkilöstön osaaminen on huipputasoa	Työprosessien ja seurannan kehittäminen	Maksajavirastosopimuksen palvelutavoitteiden täyttyminen 100 %	Toteutunut	

Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Ihmeidän Iisalmi				
Yrittäjyyden edistäminen ja yritysten kasvu	Maidontuotannon määrä yhteistoiminta-alueella	Määrä pysyy edellisten vuosien tasossa	Tuotanto väheni hieman vajaa miljoona litraa, 0,9 %	
Yrittäjyyden edistäminen ja yritysten kasvu	Maatalousyrittötoiminnan aloittaneiden määrä yhteistoiminta-alueella	Kolmen vuoden (2020 - 2022) keskiarvo vähintään 18 kpl	Toteutunut 15 kpl	
Yrittäjyyden edistäminen ja yritysten kasvu	Kysyntää vastaava tarjonta maatilayrittäjien asiantuntijapalveluissa	Kysyntään voidaan vastata 100 %	Toteutunut	

Riskit

Riski kasvanut

Riski	Toimenpide	Vastuu	Riskin taustatiedot	Toteuma 31.12.	Tila
Toiminta ei täytä maksajavirastosopimuksen vaatimuksia ja palvelutavoitteita	Seurantamenetelmien jatkuva kehittäminen ja henkilöstön riittävä koulutus ja ajantasaiset tehtävänkuvat	Maaseutujohtaja	Tukikäsittelyn monimutkaisuus voi aiheuttaa roikkumaan jääviä tehtäviä, jopa tekemättömiä	Tavoitteet ovat täyttyneet ja riskienhallinta on toiminut.	

Talous

1950 Ylä Savon maaseutupalvelut	TA 2022	TA2022 muutos	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Jäljellä 2022	Tot %
Toimintatulot	321 000	0	321 000	304 899	16 101	95
Toimintamenot	-115 400	0	-115 400	-106 713	-8 687	92,5
Henkilöstökulut	-302 100	0	-302 100	-287 614	-14 486	95,2
Toimintakate	-96 500	0	-96 500	-89 427	-7 073	92,7
Muut laskennalliset kustannukset	-13 940	0	-13 940	-13 940	0	100
Laskennalliset tuotot	240	0	240	240	0	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-431 200	0	-431 200	-408 026	-23 174	94,6

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Henkilöstökuluissa ja palvelujen ostossa kulut olivat arvioitua pienemmät. Iisalmen kaupungin netto-osuus oli 7 % arvioitua pienempi.

Maksajavirastosopimuksen tavoitteet täyttyivät toisena vuonna peräkkäin 100 prosenttisesti.

Tavoitteet koostuvat neljän osa-alueen aikatauluista;

- 1) paperilla toimitettujen hakemusten tallennus,
- 2) hakemusten käsittely,
- 3) päätösten lähettäminen sekä
- 4) takaisinperintöjen toteutuminen.

Tukea haki 969 maatilaa, maksetut korvaukset ja tuet olivat yhteensä 43,0 milj. euroa.

Vastaavat määrä kunnittain olivat: Iisalmi 270 tilaa ja 10,4 milj. euroa, Lapinlahti 313 tilaa ja 13,6 milj. euroa, Sonkajärvi 159 tilaa ja 8,1 milj. euroa sekä Vieremä 227 tilaa ja 10,8 milj. euroa.

Maatalousyriyten määrä väheni edellisestä vuodesta 2,2 %.

Petoeläinvahinkoja ilmoitettiin 15 kpl; Iisalmissa 3, Lapinlahdella 11 ja Sonkajärvellä 1.

Vieremällä ei ilmoitettu vahinkoja. Lähes kaikki olivat karhun mehiläispesille aiheuttamia vahinkoja. Hirvieläinvahinkoja ei ilmoitettu yhtään.

Hukkakauratarkkailussa oli 2 118 ha 101 tilalla, peltoalasta 4,5 % on tarkkailussa. Valtaosa hukkakaura-aloista sijaitsee Iisalmissa ja Lapinlahdella. Tarkkailusta ei vapautunut yhtään tilaa, tarkkailuun tuli uutena 3 tilaa. Tarkkailusta vapautui 1 ha ja uutta alaa tuli tarkkailuun 260 ha, josta yli puolet Vieremällä. Tarkkailuala kasvoi yhteensä peräti 13,6 %.

14 uutta maatalousyrittäjää aloitti toimintavuoden aikana, Iisalmissa 2, Lapinlahdella 7, Sonkajärvellä 2 ja Vieremällä 3. Näistä 3 maatalousyrittäjää, 2 Lapinlahdella ja 1 Sonkajärvellä, oli saanut aloittamisavustuksen 2021 tai 2022, eli ovat päätoimisempia. ELY-keskus myönsi maatalousyritystoiminnan aloittamiseen vuonna 2022 viidelle maatalousyritykselle aloittamistukea ja korkotukilainaa yhteensä 0,9 milj. euroa. Iisalimesta ja Lapinlahdella oli molemmista 1 sekä 3 Sonkajärvellä. Osa aloittamisesta toteutuu v. 2023.

Tuotantorakennusinvestointeihin myönnettiin investointitukea 6 kpl. Investointituki (avustus ja korkotukilaina) näihin oli yhteensä 3,1 milj. euroa. Iisalmissa oli 1 hanke ja tuki 0,1 milj. euroa, Lapinlahdella 3 hanketta ja tuki 0,6 milj. euroa sekä Sonkajärvellä 2 isompaa navettahanketta ja 2,4 milj. euroa. Vieremällä ei ollut tuotantorakennusinvestointeja. Muihin investointeihin ELY myönsi tukea yhteensä 0,8 milj. euroa.

Yhteistoiminta-alueen maitotilayrittäjät tuottivat maitoa 109,9 miljoonaa litraa; Iisalmissa 19,5 milj. litraa, Lapinlahdella 38,7 milj. litraa, Sonkajärvellä 20,4 milj. litraa, ja Vieremällä 31,3 milj. litraa. Koko alueen tuotanto väheni 0,9 %. Keskimääräinen tilakohtainen tuotantomäärä oli ensimmäisen kerran 0,5 miljoonaa litraa.

Maatilatalouden kehittämistehtäviin osallistuttiin suunnitellusta.

Kuntien välinen kustannusten jako

Kustannusten jako:

Tilamäärän vähetessä kustannukset maatalousyritystä kohden kasvavat. Maatalouden tuotantovolyyymi kuitenkin säilyy tehokkuuden ja tilakoon kasvaessa, joten tuotannon määrän verratessa hallinnon kustannukset eivät kasva.

Lopullisten kuntaosuuksien laskelma 2022				
Kunta	Maksuosuus 2022	Ennakot 2022	Osuus 2022	Oikaisuero
	%	€	€	€
Iisalmi	25,79		103 950	
Lapinlahti	31,86	135 756	128 416	7 340
Sonkajärvi	18,22	77 368	73 438	3 930
Vieremä	24,13	103 468	97 259	6 209
Yhteensä	100,00	316 592	403 064	17 478

2.5 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Henkilöstö (htv) vastualueittain

SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA	Henkilöstö/htv	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama
Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto					
	Vakituiset	3,7	3,7	3,6	-0,1
	Määräaikaiset	0	0	0	0
	Yhteensä	3,7	3,7	3,6	-0,1
Varhaiskasvatus					
	Vakituiset	119	129,2	110,6	-18,6
	Määräaikaiset	18,7	13,3	21,9	8,6
	Yhteensä	137,7	142,5	132,5	-10
Perusopetus ja lukiokoulutus					
	Vakituiset	234,1	228,7	229,8	1,1
	Määräaikaiset	31,4	29	42,2	13,2
	Yhteensä	265,5	257,7	272,0	14,3
Kulttuuri ja vapaa-aika					
*tuntiopettajien tunnit laskettu yhteen	Vakituiset	44,5	50	45,5	-4,5
ja muutettu laskennallisesti päätoimisten määräksi	Määräaikaiset*	29,8	25	32,5	7,5
	Yhteensä	74,3	75	78,0	3
Yhteensä	VAKITUISET	401,3	411,6	389,5	-22,1
	MÄÄRÄAIKAISET	79,9	67,3	96,6	29,3
SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA	YHTEENSÄ	481,2	478,9	486,1	7,2

Vuonna 2022 toteutuneet henkilöstömuutokset

Syntyvyyden nopeaan alenemiseen on varauduttu kaikilla vastualueilla harkitsemalla hyvin tarkkaan vapautuvien vakanssien täyttämistä ja käyttämällä tarvittaessa määräaikaisia työ- ja virkasuhteita.

Varhaiskasvatuksessa on vuosittain vaihtelua lasten määrissä eri yksiköissä ja ryhmissä. Vapautuvia tehtäviä jätettiin mm. perhepäivähoidossa täyttämättä ja henkilöstöä palkattiin määräajaksi. Varhaiskasvatuksen saamalla valtion erityisavustuksella vahvistettiin oppimisen tukea, varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviä toimenpiteitä sekä kehitettiin laatua. Erityisavustuksella on palkattu vuoden 2023 loppuun asti lisäresurssiksi henkilöstöä, jotta yksiköissä voidaan pienentää ryhmäkokoja ja kohdentaa tukitoimia.

Perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa on vuosittaista vaihtelua oppilas- ja opetusryhmien määrässä. Mansikkaniemen koulun valmistumiseen varauduttiin täyttämällä joitakin Kirkonsalmen koulun vakansseja määräaikaisesti. Valtion myöntämällä erityisavustuksilla palkattiin määräaikaisia opettajia ja koulunkäynninohjaajia.

Ruokapalveluiden henkilöstöstä seitsemän (7) siirtyi hyvinvointialueelle. Kunnan palveluksessa sosiaali- ja terveydenhuollon ruokapalvelutehtävissä työskentelevien henkilöiden työtehtävistä vähintään puolet oli kunnan sosiaali- tai terveydenhuollon ruokapalvelutehtäviä.

Kulttuuri- ja vapaa-aika vastualueella oli määräaikaisia työntekijöitä, työllistettyjä ja tuntiohjaajia museossa, Paloisvuoren kahviossa ja vuokraamossa, nuorisotiloilla ja käytännön ohjaus- ja opetustehtävissä sekä kehittämishankkeissa. Ankkuritoiminnassa yhteinen

nuorisotyöntekijä vakinaistettiin Ylä-Savon muiden kuntien kanssa 1.1.2022 alkaen. Uuteen uimahalliin haettiin vakituiseen tehtävään liikunnanohjaaja allasosastolle (aloittaa 16.1.23). Hyvinvointi- ja osallisuuskoordinaattori valittiin (aloittaa 30.1.23). Twist -kesätyötoiminnassa työllistettiin 115 nuorta, yhteensä n. 1,75 htv. Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa muodostettiin uusi toimenkuva, kirjastonhoitaja-kulttuurituottaja 1.8.2022 alkaen.

Henkilöstöä kehitettiin hyväksytyin koulutussuunnitelman mukaisesti. Erityisavustuksilla palkattua määräaikaista henkilöstöä oli 22,23 henkilötyövuotta (opettajia, avustajia, ohjaajia, hankekoordinaattoreita).

Strategisten tavoitteiden toteutuma

Inspiroiva Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Osallisuuden sekä toimijuuden tukeminen ja vahvistaminen	Eri käyttäjäryhmien osallistaminen palvelujen suunnitteluun jokaisella vastuualueella	Toimintakertomus Vähintään yksi toimenpide/vastuualue	Vanhempainryhmät, oppilas- ja opiskelijakunnat, osallistava budjetointi kulttuuripalveluissa.	
Osallisuuden sekä toimijuuden tukeminen ja vahvistaminen	Liikunta- ja nuoriso- ja kulttuurin avustusten määrärahojen säilyttäminen vähintään edellisvuoden tasolla.	Talousarvion toteumaraportti	Toteutui	
Palveluiden uudistaminen ts. ajassa pysyminen	Kehittämisohjelmien aktiivinen haku ja osallistuminen. Jokainen vastuualue on mukana vähintään yhdessä kehittämishankkeessa.	Hankerekisteri	25 kehittämishanketta	
Palveluiden uudistaminen ts. ajassa pysyminen	Jokainen työntekijä osallistuu vuoden aikana vähintään yhteen koulutukseen.	Populus, koulutusraportti	Toteutui	
Palveluiden uudistaminen ts. ajassa pysyminen	Digitaalisuuden lisääminen kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa	Toimintakertomus Kaikissa toimintayksiköissä toteutetaan osa palveluista digitaalisesti.	Toteutui	
Aktiivinen ja hyvinvoiva kaupunkilainen	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen huomioidaan kaikissa palveluissa.	Teaviisari Terveydenedistämisenaktiivisuus on parempi kuin muissa Laajan hyvinvointikertomuksen -vertailualueilla.	Iisalmi 74, Ylä-Savo 69, Pohjois-Savo 72, koko maa 68	

Riskit

Riski	Toimenpide	Riskin taustatiedot	Toteuma 31.12.	Tila
Kiinteistöjen heikko kunto tai viat vaikuttavat toiminnan järjestämiseen	Säännölliset kuntotarkastukset	Kaupungin rakennuskannassa on merkittävä korjausvelka ja paljon korjaustarvetta. Monissa kiinteistöissä on paljon vaurioita ja sisäilmaongelmia. Kiinteistöjen käyttäjät ovat entistä tietoisempia sisäilmariskeistä.	Riski on realisoitunut. Uimahallilla vaikuttanut toimintaan, muissa kohteissa ei ole ollut vaikutuksia toimintaan.	
Toimitilojen heikko kunto vaikuttaa palvelutuotannon imagoon	Aktiivinen ote/toiminta ongelman ratkaisussa ja niistä tiedottamisessa	Kiinteistöjen käyttäjät ovat entistä tietoisempia sisäilmariskeistä.	Riski on realisoitunut. Mediassa on ollut juttuja sisäilmasta.	
Työskentelyn olosuhteista tai ikääntymisestä johtuvat työtehon merkittävät heikkenemiset / sairaslomat	Yhteistyö työterveyden ja työsuojelun kanssa, työnkierto, työaikajoustot, TYKY-toiminta	Toimialan henkilöstön keski-ikä vuonna 2018 on 48,5 vuotta.	Riski ei ole realisoitunut. Sairauslomien määrä laskenut.	
Yksikön palvelutuotanto joudutaan keskeyttämään mm. omaisuus- tai epidemiavahingon vuoksi.	Omavalvonta toteutetaan ohjeiden mukaisesti. Kunnossapito säännönmukaista. Henkilöstön koulutuksesta huolehditaan.	Ruokapalveluiden laiterikon vuoksi tarjoiltava ruoka voi joko valmistuksen tai kuljetuksen yhteydessä mennä syömäkelvottomaksi. Uimahallin laitteet ovat vanhoja ja riski laiterikoille kasvaa, lattiapinnan ovat kuluneita. Hygieniataso voi laskea, jos ei pystytäkään palkkamaan/ostamaan ammattitaitoista henkilökuntaa.	Riski ei ole realisoitunut ruokapalveluissa. Uimahallin tekniikassa ongelmia lähes viikoittain. Pintojen kuluminen aiheuttanut ongelmia hygienian ylläpitämisessä.	
Tietojärjestelmiin liittyvissä rekisterin ylläpidossa ei onnistuta ja salassa pidettäviä tietoja vuotaa ulkopuolisille	Pääkäyttäjien osaamistaso pidetään koulutusten avulla korkeana. Henkilöstöä koulutetaan tietoturvan ja lainsäädännön osalta säännöllisesti. Käyttöoikeuden tarkastetaan säännöllisesti.	Mikäli tietojärjestelmien riskejä ei ole riittävän kattavasti osattu kartoittaa tai suojautua niiltä eikä käyttöoikeuksia ole rajattu tarpeeksi, voi salassa pidettävää tietoa päästä julkisuuteen tai ulkopuolisten tietoon.	Riski ei ole realisoitunut.	

Riski	Toimenpide	Riskin taustatiedot	Toteuma 31.12.	Tila
Pätevyysvaatimukset täyttävää henkilöstöä ei saada hakemaan avoimia työtehtäviä	Osallistutaan erilaisiin rekrytointitilaisuuksiin sekä markkinoidaan lisälmen kaupunkia hyvänä asuinpaikkana ja työnantajana.	Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstöä ei enää kouluteta lähimmissä kaupungeissa.	Riski kasvanut. Yksittäisiin tehtäviin ei ole ollut kelpoisia hakijoita.	
Väkivaltainen asiakas / henkilö toimipisteessä	Kartoitetaan tehtävät, joissa väkivaltatilanteita voi sattua. Koulutetaan henkilöstöä.	Osaan toimipaikoista kaikilla on vapaa pääsy.	Riski ei ole realisoitunut.	
Syntyvyyden alenemiseen ei reagoida riittävästi palvelutuotannossa.	Palvelutarpeen mahdollinen väheneminen huomioidaan investoinneissa, rekrytoinneissa ja toiminnan suunnittelussa.	Syntyvyys on alentunut voimakkaasti useita vuosia peräkkäin. V. 2013 syntyi 238 lasta, vuonna 2019 enää 146. Ennuste vuodelle 2021 on 152.	Riski ei ole realisoitunut.	

2.1.1 Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto

Tilivelvollinen: toimialajohtaja

Talous

3000 Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallinto	TA 2022	TA2022 muutos	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Jäljellä 2022	Tot %
Toimintatulot	0	0	0	4 328	-4 328	*****
Toimintamenot	-426 600	0	-426 600	-352 594	-74 006	82,7
Henkilöstökulut	-516 700	0	-516 700	-533 133	16 433	103,2
Toimintakate	-943 300	0	-943 300	-881 399	-61 901	93,4
Muut laskennalliset kustannukset	-1 549 700	0	-1 549 700	-1 550 180	480	100
Laskennalliset tuotot	2 301 400	0	2 301 400	2 301 880	-480	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-191 600	0	-191 600	-134 027	-57 573	70

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan hallintoon kuuluivat lautakunta, hyvinvointijaosto, toimialajohtaja sekä vastualueiden johtajat. Osa kustannuksista kohdistettiin toimintayksiköihin vyörytyserinä.

Iisalmen kaupunki myöntää vuosittain avustuksia iisalmelaisille rekisteröityneille yhdistyksille kaupunginhallituksen päättämien (15.1.2018) avustusten myöntämisperiaatteiden mukaisesti. Sivistys- ja hyvinvointitoimiala myönsi vuonna 2022 avustuksia yhteensä 182 834 €. Avustukset jakaantuivat toiminta-avustuksiin, kohdeavustuksiin, koulutus- ja kurssitoimintaan, apurahoihin ja stipendeihin. Suurin osa avustusmäärärahasta kohdistui liikunta-, nuoriso- ja kulttuurijärjestöjen toiminnan tukemiseen (toiminta-avustukset).

Laaja hyvinvointikertomus- ja suunnitelma hyväksyttiin helmikuun kaupunginvaltuustossa.

Kertomus ja suunnitelma pitävät sisällään arvioinnin eri väestöryhmien tilasta sekä suunnitelman ja linjaukset hyvinvoinnin edistämisestä vuosille 2022-2025. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma hyväksyttiin maaliskuun kaupunginvaltuustossa.

Osallisuutta kehitettiin kulttuuripalveluiden osallistavan budjetoinnin kokeiluilla. Kohderyhmänä kokeiluissa ovat laajasti kaupunkilaiset ja erityisenä kohderyhmänä nuoret aikuiset. Budjetista kolmasosa saatiin lahjoituksena vakuutusyhtiö LähiTapiolalta.

2.1.2 Varhaiskasvatus-vastuualue

Tilivelvollinen: varhaiskasvatusjohtaja

Talous

3100 Varhaiskasvatus	TA 2022	TA2022 muutos	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Jäljellä 2022	Tot %
Toimintatulot	835 000	45 000	880 000	973 817	-93 817	110,7
Toimintamenot	-7 085 600	-225 000	-7 310 600	-7 541 795	231 195	103,2
Henkilöstökulut	-6 238 500	0	-6 238 500	-6 149 037	-89 463	98,6
Toimintakate	-12 489 100	-180 000	-12 669 100	-12 717 014	47 914	100,4
Poistot ja arvonalentumiset	-47 500	0	-47 500	-40 328	-7 172	84,9
Muut laskennalliset kustannukset	-935 700	0	-935 700	-1 012 052	76 352	108,2
Laskennalliset tuotot	0	0	0	76 352	-76 352	****
Tehtävän kokonaiskustannukset	-14 307 300	-225 000	-14 532 300	-14 666 860	134 560	100,9

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Lapsella on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen, jota tulee saada perheen tarpeen mukaan myös iltaisin, öisin ja viikonloppuisin. Varhaiskasvatuslaki säätelee varhaiskasvatustoiminnan tavoitteet. Toiminnassa tulee huomioida lapsen etu.

Varhaiskasvatuksessa oli tilastointipäivänä 20.9.2022 871 lasta, mikä oli 18 lasta vähemmän edellisvuoteen verrattuna. Lapsimäärä kasvoi vuoden loppuun mennessä 899 lapseen, koska varhaiskasvatuspaikkaa voi hakea ympärivuoden. Lapsimäärä väheni edellisvuodesta lähes ennusteen mukaisesti syntyvyyden laskun vuoksi.

Kunnallinen varhaiskasvatus jakautui 1.8.2022 alkaen neljään toimintayksikköön, jotka ovat Pohjoinen päiväkotihoidon toimintayksikkö, Eteläinen päiväkotihoidon toimintayksikkö, Esiopetuksen toimintayksikkö ja Perhepäivähoidon toimintayksikkö. Samalla Malminrannan päiväkotitoiminta lakkautui ja vuoro hoito siirrettiin Päiväkoti Simpukselle. Vuoden 2022 lopussa Iisalmissa oli viisi kunnallista päiväkotia.

Palveluseteli lisää perheiden vapautta valita varhaiskasvatuspalveluja yksityiseltä tai kunnalliselta puolelta. Vuoden 2022 toimintakautena yksityisten päiväkotien määrä väheni kahdeksasta viiteen ja ryhmäperhepäiväkotien määrä viidestä kahteen. Palvelusetelin kattohintoja korotettiin kahdesti; 1.8. 2022 alkaen 3,8 % ja 1.10.2022 alkaen 1.8.2022 päätetyistä kattohinnoista 2,2 %. Lisäksi tukitoimen päätöksen saaneista lapsista maksettiin korotettu palveluseteli 1,5-3 kertoimella. Korotukset lisäsivät vuoden 2022 palvelusetelimenoja n. 172 000 €.

Perusopetuslain (§ 26a) mukaan lapsen on osallistuttava ennen oppivelvollisuuden alkamista vuoden kestäväksi esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Esiopetuksesta vastaavat kunnat, joiden on osoitettava esiopetuspaikka jokaiselle

lapselle. Esiopetus toteutetaan opetushallituksen hyväksymien esiopetussuunnitelman perusteiden ja sen mukaan laaditun seudullisen esiopetus-suunnitelman pohjalta. Toimintakaudella 2022 esiopetusta järjestettiin viidessä erillisessä esiopetusryhmässä Edvin Laineen, Kangaslammin, Kauppi-Heikin ja Kilpijärven kouluissa. Mansikkaniemen koulun esiopetusryhmä toimi Edvin Laineen koulun tiloissa. Lisäksi esiopetusta tarjottiin neljässä kunnallisessa ja viidessä yksityisessä päiväkodissa.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön 1.8.2022 hoitoaikaperusteinen asiakasmaksu, joka oli aiemmin käytössä pelkästään vuorohoidossa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki muuttui 1.8.2022 alkaen siten, että asiakasmaksuja alennettiin korottamalla maksujen perusteena olevia tulo-rajajoja. Lisäksi sisaruksilta perittäviä maksuja alennettiin. Asiakasmaksulain muutos vähensi asiakasmaksutuottoja n. 67 000 € edellisvuoteen verrattuna.

Joustavan esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä sekä varhaiskasvatuksen laatua vahvistettiin Marinin hallitusohjelman mukaisesti palkkaamalla valtion erityisavustusten mahdollistamana lisähenkilöstöä.

Lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämistä kehitettiin monitoimijaisessa yhteistyössä. Varhaiskasvatus toteutti toimintakaudella 2022 erilaisia maksuttomia perheen tapahtumia sekä liikennepuiston toimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

2.1.3 Perusopetus ja lukiokoulutus -vastuualue

Tilivelvollinen: toimialajohtaja

Talous

3200 Perusopetus ja lukiokoulutus	TA 2022	TA2022 muutos	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Jäljellä 2022	Tot %
Toimintatulot	4 970 000	254 300	5 224 300	5 513 855	-289 555	105,5
Toimintamenot	-12 840 700	163 700	-12 677 000	-12 360 801	-316 199	97,5
Henkilöstökulut	-15 082 100	-471 500	-15 553 600	-15 396 581	-157 019	99
Toimintakate	-22 952 800	-53 500	-23 006 300	-22 243 527	-762 773	96,7
Poistot ja arvonalentumiset	-231 500	0	-231 500	-256 361	24 861	110,7
Muut laskennalliset kustannukset	-922 000	0	-922 000	-1 038 786	116 786	112,7
Laskennalliset tuotot	0	0	0	116 786	-116 786	*****
Tehtävän kokonaiskustannukset	-29 076 300	-307 800	-29 384 100	-28 935 743	-448 357	98,5

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Perusopetus

Perusopetuslain mukaan kunnan tehtävä on järjestää sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille maksutonta perusopetusta. Iisalmen kaupungin 11 peruskoulua tarjosivat opetussuunnitelman mukaista opetusta luokille 1-9. Peruskoulun päättäneille nuorille, jotka tähtäävät lukioon, oli tarjolla lisäopetusta (lukiokymppi) vielä kevätlukukauden 2022 ajan, jonka jälkeen se siirtyi osaksi TUVA-koulutusta. Muutos liittyi oppivelvollisuuden laajenemiseen. Maahanmuuttajille järjestettiin perusopetukseen valmistavaa opetusta. Kaikilla perusopetuksen oppilailla oli käytössään henkilökohtainen päätelaite. Laitteita uusittiin suunnitelman mukaisesti ja painetun materiaalin määrää vähennettiin.

Tutoropettajatoiminnan painopiste siirtyi kouluille siten, että koulujen omia opettajia toimi digitutoreina saaden siitä korvauksen vuosiviikkotunteina. Kaikki koulut toimivat Liikkuva koulu -toimintamallin mukaisesti, vaikka varsinainen hanke on toistaiseksi päättynyt.

Marinin hallitusohjelman mukaisesti parannettiin varhaista perustaitojen oppimista muodostamalla esiopetuksesta ja perusopetuksen kahdesta ensimmäisestä vuosiluokasta nykyistä yhtenäisempi kokonaisuus. Tähän saatiin myös valtionavustusta, minkä avulla pilotoitiin kolme erilaista mallia Kangaslammin, Kauppi-Heikin ja Edvin Laineen kouluilla.

Perusopetukseen saatiin lukuisia valtion erityisavustuksia yhteensä 830 700 €. Koulujen uudisrakentamiset jatkuivat investointisuunnitelman mukaisesti. Kilpijärven koulu pääsi uusiin tiloihin keväällä 2022. Kirkonsalmen koulu jatkoi väistötiloissa koko vuoden 2022.

Lukiokoulutus

Lukio on yleissivistävä toisen asteen oppilaitos, johon on mahdollista pyrkiä suoritettuaan perusopetuksen oppimäärän. Lukio antaa valmiudet jatkaa opintoja korkea-asteella (yliopistot ja ammattikorkeakoulut) sekä lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa.

Iisalmen lyseossa oli syyskuun laskentapäivänä (20.9.) 319 opiskelijaa, mikä oli 30 opiskelijaa (9 %) vähemmän kuin edellisellä vuonna. Muutoksen taustalla oli pieni aloittaneiden määrä (89), mikä puolestaan johtui peruskoulusta valmistuvan ikäluokan pienuudesta. Ylioppilaita valmistui 86, keväällä 77 ja syksyllä 9.

Opiskelijamäärän lasku heijastui opetusmääriin vain vähäisesti, sillä kevätlukukaudella oli käytössä valtiovallan myöntämää koronatukea, jolla pyrittiin paikkaamaan koronan aiheuttamia oppimisvajeita. Avustus mahdollisti suurien opetusryhmien jakamisen kielissä ja lyhyessä matematiikassa oppimisen parantamiseksi.

Oppivelvollisuus laajeni entisestään, kun sen piiriin tuli uusi lukionsa aloittava ikäluokka. Syksyllä enää abiturientit olivat oppivelvollisuuden ja koulutuksen maksuttomuuden ulkopuolella.

Ruokapalvelut

Peruskoulujen ja lukion aterioiden valmistaminen hoidettiin Juhani Ahon koulun sekä Lumakeskus Majakan keittiöissä. Iisalmen alueen Ylä-Savon Sote kuntayhtymän ateriat ja varhaiskasvatuksen ateriat valmistettiin Lumakeskuksen Luoto-keittiössä. Ruoanjakoon käytettiin oman henkilökunnan lisäksi ostopalvelua. Sijaisuudet hoidettiin paikallisilla sijaisilla ja vuokratyövoimalla. Paloisten päiväkodin ateriapalvelut tuotettiin omana toimintana väistötiloissa Savonialla.

Elintarvikkeet hankittiin Sansia Oy:n sopimuksilla ja lähiruokaa ostettiin mahdollisuuksien mukaan ja kerran vuodessa pidettiin lähiruokapäivä.

Pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaisesti lisättiin kotimaisten kasvisperäisten tuotteiden ja kalan osuutta ravitsemussuosituksen ja vähähiilisyystavoitteiden mukaisesti sekä kehitettiin terveellistä, ekologista kouluruokailua ja ikääntyneiden ravitsemuksen laatua. Yläkoulujen oppilaille annettiin maksuton välipala: näkkileipää, ravintorasvaa ja maitoa. Aamupala kokeilu aloitettiin syyslukukauden alussa, jatkuen koko lukukauden loppuun. Hankittiin Bio-vaa`at Juhani-Ahon, Majakan ja Kangaslammin kouluille ja Aromi tuotannonohjausjärjestelmän version vaihdos eteni.

Suunnitelmavuonna 2022 tapahtui vähäisiä muutoksia koulujen ja varhaiskasvatuksen ruokailijamäärissä. Vuoden 2022 aikana valmisteltiin Luoto-keittiön siirtymistä hyvinvointialueelle ja varhaiskasvatuksen aterioiden valmistamista Lumakeskus Majakan tuotantoon.

2.1.4 Kulttuuri ja vapaa-aika -vastuualue

Tilivelvollinen: kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja

Talous

3400 Kulttuuri- ja vapaa aikapalvelut (sis. uimahallin)	TA 2022	TA2022 muutos	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Jäljellä 2022	Tot %
Toimintatulot	1 617 800	-5 100	1 612 700	1 619 937	-7 237	100,4
Toimintamenot	-5 581 700	-66 900	-5 648 600	-5 449 145	-199 455	96,5
Henkilöstökulut	-3 231 800	40 100	-3 191 700	-2 964 696	-227 004	92,9
Toimintakate	-7 195 700	-31 900	-7 227 600	-6 793 904	-433 696	94
Poistot ja arvonalentumiset	-112 300	0	-112 300	-73 267	-39 033	65,2
Muut laskennalliset kustannukset	-443 700	0	-443 700	-444 171	471	100,1
Laskennalliset tuotot	0	0	0	471	-471	*****
Tehtävän kokonaiskustannukset	-9 369 500	-26 800	-9 396 300	-8 930 808	-465 492	95

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Kulttuuri ja vapaa-aika -vastuualueen muodostaa kansalais- ja musiikkiopisto, kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä liikunta- ja nuorisopalvelut. Uimahalli kuuluu liikunta- ja nuorisopalvelujen alle ja uimahallia sitoo valtuustoon nähden toimintakate. Kulttuuri- ja liikuntapalvelujen yhteisen Elämäni kunnossa -markkinointistrategian toimenpiteet käynnistettiin. Iisalmen harrastamisen mallin (IHMe) kautta on tavoitettu sellaisia lapsia ja nuoria, joilla ei ole ollut harrastusta.

Kansalais- ja musiikkiopisto

Iisalmen kansalaisopisto on tarjonnut vapaan sivistystyön opetusta kaikille kuntalaisille. Opisto on huomionnut opetustarjonnassaan myös erityisryhmät kuten ikäihmiset, maahanmuuttajat sekä hitaat oppijat. Toisaalta opisto on tarjonnut myös vaativia jatkokursseja. Oppiaineista tarjonnassa ovat korostuneet kädentaitojen ylläpito ja kehittäminen sekä kieltenopetus. Kansalaisopisto on järjestänyt edelleen maahanmuuttajille erittäin tärkeitä valtakunnallisia Yleisiä kielitutkintoja suomen kielessä (YKI).

Iisalmen kansalaisopistossa on jatkettu uutta suomen kielen kotoutumiskoulutusta, johon saadaan 100 % valtionosuus. Kurssilaisia on ollut parikymmentä ja heidät on jaettu kahteen tasoryhmään. Tunteja on ollut 5 pv/vk ja 20 h/vk.

Opetushallituksen myöntämän kansalaisopistolle opintoseteliavustuksen opisto on käyttänyt ikäihmisten, työttömien ja maahanmuuttajien opintomaksujen alentamiseksi. Opisto on kiinnittänyt huomiota palveluissa edelleen monipuolisten palveluiden tuottamista kuntalaisille ja kiinnittänyt erityistä huomiota palveluiden saavutettavuuteen ja saatavuuteen.

Ylä-Savon musiikkiopistossa on tarjottu laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta musiikissa Iisalmen, Kiuruveden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän kunnissa. Iisalmissa kaikki hakijat on pystytty ottamaan opetuksen piiriin ryhmä- tai yksityisopetukseen.

Musiikkiopisto on tuottanut edelleen Torstaiklassiset-konsertti-sarjaa, jonka rahoittajina on myös kulttuuripalvelut. Ylä-Savo sinfonietan tuotti kauden aikana yhden konserttiproduktion sekä musiikkivideon. Ylä-Savon musiikkiopisto on ollut koordinaattorina viiden Euroopan maan yhteisessä ALKEMIA-hankkeessa jossa osallistujaopistot tutustuttavat toisensa omaan musiikkikoulutuksen erikoisosaamiseensa.

Korona vaikutti molempien opistojen toimintaan erityisesti alkuvuonna, jolloin tapahtumia jouduttiin perumaan ja siirtämään. Myös palvelujen kysyntä oli alkuvuodesta tavallista laimeampaa piristyen kuitenkin syyskaudella.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjasto on hyvinvoinnin, tasa-arvon ja sivistyksen paikka, joka kannustaa lukemaan. Kirjasto on myös paikka erilaisille tapahtumille, tiedonhankintaan, oleskeluun ja viihtymiseen. Kirjaston lakisääteisiin tehtäviin kuuluu tukea aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta sekä järjestää rakentavaa keskustelukulttuuria ylläpitävää toimintaa. Kirjasto tekee yhteistyötä järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa sekä palvelee erityisasiakkaita. Kirjasto on aktiivisesti mukana myös muiden järjestämässä tapahtumissa.

Iisalmessa kulttuuripalvelut ovat mukana edistämässä, tukemassa ja järjestämässä kulttuuritoimintaa. Keskeisenä tehtävänä on kehittää kulttuurin toimintaympäristöä mm. hankkeilla ja yhteistyöverkostoilla. Toiminnan osa-alueita ovat kulttuurin toimintaedellytysten tukeminen ja järjestöyhteistyö, Kulttuurikeskuksen tilojen hallinnointi, vuokraus ja palvelut, tapahtumat Kulttuurikeskuksessa ja Juhani Ahon museolla, museotoiminta, näyttelytoiminta, julkinen taide sekä kaupungin taidekokoelman ylläpito.

Vuonna 2022 kirjastossa alettiin palautua koronarajoituksista ja järjestää taas tapahtumia ja käyttäjäkoulutuksia sekä paikan päällä että verkkovälitteisesti. Tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten kävijämäärät alkoivat palautua koronaa edeltävälle tasolle. Fyysisten kirjastokäyntien lukumäärä ei kuitenkaan ole vielä palautunut vastaavasti. Kokonaislainaus on noussut edellisvuodesta, mutta on edelleen alhaisempi verrattuna koronaa edeltäneisiin lukemiin. Kirjastossa jatketaan aktiivista työskentelyä erityisesti lukemisen edistämisen parissa.

Kirjastossa toteutetaan Aluehallintoviraston 26 700 € erityisavustuksella ajalla 1.9.2022-30.4.2023 Kirjastosta kansalaiskanava -demokratiahanke, jonka puitteissa on tuotettu erilaisia demokratia-temaan sopivia fyysisiä ja verkkovälitteisiä tapahtumia ja sisältöjä. Hankkeen aikana kirjastolle luodaan sen lakisääteistä yhteiskunnallista tehtävää tukeva sisältökokonaisuus. Vuoden 2022 aikana päästiin myös toteuttamaan Erasmus+ -hanke ”Oppiva kirjastolainen”, jossa neljä kirjaston työntekijää kävi tutustumassa Edinburghin kirjaston toimintatapoihin, joista saatuja kokemuksia hyödynnetään kirjaston toiminnan kehittämässä.

Kulttuuripalveluissa on jatkettu työtä kulttuurin paremman saavutettavuuden eteen tarjoamalla monipuolisia maksuttomia tai edullisia kulttuuritapahtumia sekä paikan päällä että virtuaalisesti. Erityisesti osallistava budjetointi lisäsi saavutettavuutta. Kulttuuripalveluiden osallistavan budjetoinnin kokeilussa kuntalaiset pääsivät mukaan ideoimaan ja päättämään tuotettavista kulttuuritapahtumista. Kaupunkilaisten toiveiden pohjalta toteutettiin kaksi maksutonta konserttia, työpajoja nuorille sekä valon ja tulen show joulunavauksen yhteydessä. Vuoden mittaan kulttuuritapahtumia pystyttiin järjestämään alkuvuodesta koronarajoitusten puitteissa ja loppuvuodesta lähes normaalisti.

Julkisen taiteen saavutettavuutta lisäsi käytössä oleva prosenttitaideperiaate. Vuonna 2022 käynnissä olevia hankkeita olivat Mansikkaniemen ja Soinlahden koulujen prosenttitaidehankkeet sekä uimahallin prosenttitaidehanke, joka on lähes valmis. Tukemalla kulttuuritarjontaa tuottavia yhdistyksiä ja toimijoita mm. avustuksin on vahvistettu kulttuurin toimintaedellytyksiä. Kulttuurikasvatusohjelmien päivitys aloitettiin keväällä 2022, mutta päivitysprosessi on vielä kesken. Museotoiminnassa jatkettiin Ylä-Savon Kotiseutuyhdistyksen kanssa yhteisamanuenssihanketta, jonka painopisteenä Juhani Ahon museolla oli yleisötyö ja pedagogiikka. Museon kesä sujui hyvin, vaikka tapahtumien kävijämäärässä jäätiin hieman aiemmista vuosista. Ikäihmisten kulttuuripalveluiden kehittämistä on jatkettu odottavissa tunnelmissa uuden hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa.

Liikunta- ja nuorisopalvelut

Liikuntapalvelut vastasi liikunta- ja nuorisotilojen varauksista, käytön ohjauksesta, viestinnästä ja markkinoinnista sekä liikunta-, nuoriso- ja vammaisjärjestöjen tukemisesta. Yhteistyössä eri tahojen kanssa järjestettiin lasten ja nuorten, aikuisväestön, ikäihmisten ja erityisryhmien liikuntaa. Liikkumisympäristöä kehitettiin yhteistyössä teknisen toimialan kanssa. Hanketoiminnalla vahvistettiin liikunta- ja nuorisopalvelujen kehittämistä ja ne ovat oleellinen osa hyvinvoinnin edistämistä.

Yhteistyö järjestöjen kanssa on ollut tiivistä ja eri toimintaryhmien kanssa on kokoonnuttu säännöllisesti. Ilmaisia perheliikuntavuoroja varattiin ennätysmäärä. Koronalla ei juurikaan ollut enää vaikutusta järjestöjen toimintaan. Varausjärjestelmää kehitettiin edelleen helpottamaan asiakaspalvelua. Pääsääntöisesti ostopalveluilla tuotettiin mm. ohjattua toimintaa lapsille- ja nuorille, aikuisväestölle sekä erityisryhmille. Mansikkaniemen koulun lähiliikuntapaikan rakentaminen käynnistyi. Ohenmäen 18-väyläinen frisbeegolfrata otettiin käyttöön. Paloisvuoren kehittäminen eteni vuonna 2020 valmistuneen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelma vuosille 2022-2030 valmistui yhteistyössä teknisen toimialan ja North Sport Consulting nimisen asiantuntijatahon kanssa ja asiakirja hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa. Jääolosuhteiden tarveselvitys vuosille 2020-2030 käynnistyi. Suurimpina tapahtumina järjestettiin yhteistyössä järjestöjen kanssa hiihtosuunnistuksen SM-kilpailut sekä maakuntaviestit. Perusnuorisotyö, ohjaamo, etsivä nuorisotyö ja Ankkuri-nuorisotyö muodostivat nuorisopalvelut. Perusnuorisotyö tarjosi ryhmä- ja tilatoimintaa, tapahtumia, kursseja sekä nuorisotyöntekijät jalkautuivat nuorten luo mm. oppilaitoksiin ja kirjastolle. Nuorisopalvelut koordinoi nuorisoneuvosto INN:n toimintaa. Ohjaamotoiminta toimi kaupungin vetovastuulla. Ankkuri-tiimin muodosti kaksi poliisia, Ylä-Savon sotien palveluohjaaja, sairaanhoitaja (40 %) ja yksi nuorisotyöntekijä. Ankkuritoiminta on moniammatillista yhteistyötä nuorten hyvinvoinnin edistämässä ja rikosten ennaltaehkäisemisessä.

Twist-kesätyötoimintaa jatkettiin. Nuorisotyön koordinaattori toimi työnsä ohella oppivelvollisuus uudistuksen myötä kunnan toisena Valpas-vastuuhenkilönä. Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto (monialainen työryhmä) toimi nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä myös oppilashuollon ohjausryhmänä. Tehostetun nuorisotyön -suunnitelma tehtiin yhdessä seurakunnan nuorisotyön kanssa.

Pieniä Ilmastotekoja -hanke (Ylä-Savon Veturi) kehitti ilmasto- ja ympäristömyönteistä nuorisotyötä ja hanke tuotti Kestävän nuorisotyön- sivuston. Mitä Kuuluu- koulunuorisotyöhanke (AVI) toimi Juhani Ahon koululla ja koulunuorisotyöntekijä jatkoi nuorisopalvelujen budjettivaroin loppuvuoden 2022. Wellnnessii-hanke käynnistyi (AVI), Hankkeen toimenpiteet kohdentuivat pääasiassa +16-ikäisiin ja yksinäisiin nuoriin. Vuoden 2022 lopulla haettiin Koulunuorisotyöntekijä-avustusta, jonka työ kohdentuu kahteen

alakouluun. Liikuntapalvelut ja järjestöt olivat tiivistä mukana kehittämässä ja toteuttamassa Iisalmen Harrastamisen -mallia (IHMe). IHMe:ssä on ollut mukana kaikki peruskoulut. Toiminta on perustunut oppilaiden kuulemiseen ja liittyy kouluilla järjestettävän muun kerhotoiminnan kanssa, luoden monipuolisia maksuttomia mahdollisuuksia harrastaa (55 kerhoa/viikko) välittömästi koulupäivän yhteydessä. Keväällä valmisteltiin uusi hakemus kauden 22/23 toiminnasta, johon saatiin 110 000 € avustus (AVI). Fiksun mopoilun ohjelma käynnistettiin Ramboll Oy:n vetämänä. Hankkeen tavoitteena on luoda hankkeessa mukana oleviin kuntiin (9 kuntaa) fiksun mopoilun ohjelma, jolla lisätään mopoilun turvallisuutta. Ylä-Savon kävelyn ja pyöräilyn edistämishankkeet käynnistyi vastaavasti Sitowise Oy:n vetämänä. Molemmat hankkeet saivat rahoituksen Traficomilta.

Kaikilla 5–9.luokkalaisille oli mahdollisuus liittyä Nuorisopassi mobiilisovellukseen, jonka avulla tarjottiin liikuntaan ja kulttuuriin kannustavia pääsääntöisesti maksuttomia etuja nuorille. Nuorisopassi on lisännyt lasten ja nuorten omatoimista vapaa-ajan harrastamista. Etenkin koululaisten uinti- ja laskettelukäynnit lisääntyivät Nuorisopassin käyttöönoton ja etujen myötä.

2.1.5 Uimahalli

Talous

3640 Uimahalli	TA 2022	TA2022 muutos	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Jäljellä 2022	Tot %
Toimintatulot	611 000	-120 000	491 000	505 842	-14 842	103
Toimintamenot	-1 068 600	40 000	-1 028 600	-850 592	-178 008	82,7
Henkilöstökulut	-429 900	50 000	-379 900	-349 330	-30 570	92
Toimintakate	-887 500	-30 000	-917 500	-694 080	-223 420	75,6
Poistot ja arvonalentumiset	-45 200	0	-45 200	-6 537	-38 663	14,5
Muut laskennalliset kustannukset	-73 200	0	-73 200	-73 200	0	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 616 900	90 000	-1 526 900	-1 279 659	-247 241	83,8

Toimintasuunnitelman toteutuminen

Uimahallin merkitys seudullisena palveluna kaiken ikäisten kansalaisten liikuttajana sekä terveyden ja hyvinvoinnin lisääjänä on merkittävä. Uimahallin palveluihin kuuluvat allas-, kuntosalin-, kassa- ja kahviopalvelut. Kävijämäärä oli yhteensä vajaat 132 000 kävijää (vuonna 2021 119 500). Kävijämäärä on vuoden 2021 tasosta ollut vähitellen nousussa.

Koronapandemialla on edelleen ollut vaikutusta etenkin neljän ensimmäisen kuukauden kävijämääriin. Loppuvuoden kävijämäärään ja lipunmyyntiin on eniten vaikuttanut epäselvyys uuden uimahallin valmistumisesta ja myöhästymisen. Myöhästymisellä on ollut vaikutusta uimahallin tulokertymään. Vanhaa hallin aukioloaikaa jatkettiin 26.2.2023 saakka. Koulu-uinnin ja kesäuimakoulut toteutuivat lähes normaaliin tapaan. Eniten vähennystä ollut vuoteen 2019 verrattuna eläkeläisten ja aikuisväestön osuudessa. Seniorikortteja myytiin yhteensä 915 kappaletta (vuonna 2021 889 kpl).

Vuoden 2022 aikana kilpailutettiin kaikki käyttäjähankinnat (irtokalusto, kuntosalikalusto, ajanottojärjestelmä ja lähtötelineet, opetusvälineet, liikuntavälineet, apuvälineet, tarkempi markkinointi- ja toimenpidesuunnitelma sekä kahviopalvelut). Kahviopalveluihin haettiin yrittäjää / yhteistyökumppania syksyllä vielä toisella tarjouskierröksellä sekä neuvottelukäytännöllä. Halukasta yrittäjää ei vuoden 2022 aikana löytynyt. Myös tulevan

hallin aukioloajat täsmennettiin paljolti asiakastoiveiden mukaiseksi. Lisäksi yhdessä teknisen toimialan tilapalvelujen kanssa käynnistettiin kiinteistön- ja tekniikanhoidon selvitys, jonka tavoitteena on laadukkaan ylläpidon ja laitteiden / järjestelmien toiminnan varmistaminen ja asiakasturvallisuus. Ohjelma valmistui loppuvuodesta. Valmistuneen ohjelman merkitys uuden uimahallin tekniikan ja kiinteistönhoidossa tulee olemaan laadun valvonnan kannalta iso. Yhden vakituisen henkilön lisäys allasosastolle huomioitiin jo vuoden 2022 talousarvioehdotuksessa. Tehtävä täytetään vuoden 2023 puolella.

Uuden uimahallin nimeksi tuli "Saukko Iisalmen uimahalli". Sivistys- ja hyvinvointilautakunta hyväksyi uuden hallin käyttömaksut toukokuun kokouksessa. Hallin rakentamisen etenemistä on voinut seurata kaupungin nettisivuilta (www.iisalmi.fi/uusiuimahalli). Sivujen kautta kuntalaiset ovat saaneet tietoa hallin suunnittelusta, piirustuksista, rakentamisesta, prosenttitaiteesta ja tulevista palveluista. Sivuille päivitettiin kerran kuukaudessa kuvia rakentamisen etenemisestä.

2.6 Tekninen lautakunta

Henkilöstö (htv) vastualueittain

TEKNINEN LAUTAKUNTA	Henkilöstö/htv	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama
Hallinto					
	Vakituiset	0,7	0,7	0,7	0
	Määräaikaiset	0	0	0	0
	Yhteensä	0,7	0,7	0,7	0
Maankäyttö ja asuminen					
	Vakituiset	16,2	17	15,7	-1,3
	Määräaikaiset	0,3	1	2	1
	Yhteensä	16,5	18	17,7	-0,3
Kadut ja ympäristö					
	Vakituiset	31,6	33,6	33	-0,6
	Määräaikaiset	13,9	14,5	15,5	1
	Yhteensä	45,5	48,1	48,5	0,4
Toimitilat					
	Vakituiset	35,3	42,95	33,8	-9,15
	Määräaikaiset	3,5	3,25	4,9	1,65
	Yhteensä	38,8	46,2	38,7	-7,5
Yhteensä					
	VAKITUISET	83,8	94,25	83,2	-11,05
	MÄÄRÄAIKAISET	17,7	18,75	22,4	3,65
TEKNINEN LAUTAKUNTA	YHTEENSÄ	101,5	113,0	105,6	-7,4

Vuonna 2022 toteutuneet henkilöstömuutokset

Henkilöstöstä on vakinaista tuntipalkkaista henkilöstöä kadut ja ympäristö -vastuualueella 9 henkilöä ja toimitilat -vastuualueella 4 henkilöä.

Kadut ja ympäristö -vastuualueella rakentamisen tuntipalkkaista henkilöstöä käytetään

talviaikana käyttötalousosasta maksettavissa tehtävissä. Työvoiman yhteiskäyttö tasaa kuormitusta ja mahdollistaa resurssien tehokkaan käytön.

Maakäyttö- ja asuminen -vastuualueella mittauspäällikön osa-aikaisuus tuli ajankohtaiseksi ja paikkatietoinsinööri jakoi hänen tehtäviensä osa-aikaisesti. Asemakaava-arkkitehti oli opintovapaalla yhdeksän kuukautta ja hänen tilalleen palkattiin erikoissuunnittelija avustamaan yleiskaavoissa. Rakennustarkastaja jäi opintovapaalle elokuun alusta ja rakennusvalvontainsinööri toimi vs. rakennustarkastajana. Lisäksi palkattiin vs. rakennusvalvontainsinööri. Rakennusvalvontaan rekrytoitiin työllistetty syyskuun alusta saakka.

Liikenneväylien rakentamisessa ja ylläpidossa on käytetty määräaikaista kausityöntekijöitä. Puistojen ylläpito on toteutettu kausityöntekijöitä, opiskelijoita ja työllistettyjä käyttäen. Maa- ja metsätiloissa oli määräaikaista metsuri osan vuodesta. Liikuntapaikkojen ylläpidossa oli kaksi määräaikaista kausityöntekijää sekä kesätyöntekijöitä ja työllistettyjä. Toimitilat -vastuualueelle palkatun määräaikaisten rakennuttaja-asiantuntijan työsuhdetta jatkettiin vuoden 2024 loppuun saakka.

Terveyskampushankkeeseen ei saatu palkattua erillistä projektipäällikköä, koska hakijoita tehtävään ei ollut. Terveyskampushankkeen projektipäällikön tehtäviä hoiti Toimitilat -vastuualueen LVI-insinööri, jonka työaika jakautui puoliksi terveyskampushankkeelle ja puoliksi Toimitilat -vastuualueelle.

Vuonna 2022 Juhani Ahon koulun siivous jatkui ostopalveluna. Kilpijärven koulu pystyttiin ottamaan omaan siivoukseen ulkoistamalla keskusvarikon ja paloaseman siivoukset. Mansikkaniemen koulun siivoukseen varauduttiin ulkoisella palveluntuottajalla. Palvelutuotannosta (oma/ostettu palvelu) laadittiin selvitys. Henkilöstön on pysyttävä ajan tasalla muuttuvista määräyksistä ja osaamisvaatimuksista. Tämä vaatii jatkuvaa koulutautumista. Henkilöstöä on kannustettu täydentämään osaamistaan koulutautumalla.

Strategisten tavoitteiden toteutuma

Ihana Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Viihtyisä, turvallinen ja esteetön kaupunkiympäristö	Kartoitukset ja vuorovaikutus suunnittelussa, rakentamisessa, päätöksenteossa sekä kuntalaisyhteistyössä.	Vuoden aikana rakennuksille tehdyt esteettömyyskartoitukset vä hintään 3 kpl.	Esteettömyyskartoitukset tehty vuoden aikana seuraaviin kiinteistöihin: Kauppahalli, linja-autoasema ja Raatihuone	

Ihana Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Viihtyisä, turvallinen ja esteetön kaupunkiympäristö	Kartoitukset ja vuorovaikutus suunnittelussa, rakentamisessa, päätöksenteossa sekä kuntalaisyhteistyössä.	Sidosryhmien lausunnot merkittävimmässä hankkeissa. Järjestetty vuorovaikutustilaisuudet kansalaisten ja sidosryhmien kanssa 20 kpl.	Toteutunut.	
Viihtyisä, turvallinen ja esteetön kaupunkiympäristö	Kartoitukset ja vuorovaikutus suunnittelussa, rakentamisessa, päätöksenteossa sekä kuntalaisyhteistyössä. Liikenneympäristön parantaminen ja liikennevahinkojen seuranta.	Liikennevahinkojen määrä vähenee edellisen viiden vuoden keskiarvoon nähden.	Liikennevahinkojen määrä väheni tavoitteen mukaisesti v. 2021. Vuoden 2022 osalta tilastot valmistuvat keväällä 2023.	
Tiivis yhdyskuntarakenne ja hyvin saavutettavissa oleva ja toimiva palveluverkko	Kaupungin yleiskaavan uusiminen.	Kaupungin yleiskaava ehdotusvaihe nähtävillä 2022. Kaavan valmistelu hyväksyntään.	Yleiskaavaehdotus valmistuu kevätkausi 2023	
Tiivis yhdyskuntarakenne ja hyvin saavutettavissa oleva ja toimiva palveluverkko	Asemakaavoja ajantasaistaessa otetaan käyttöön vajaakäyttöisiä alueita. Saavutettavuus ja liikenneyhteydet mukaan palveluverkkosuunnitteluun. Maapolitiikan keinojen rohkea käyttäminen/periaatteiden uusiminen	Käyttötarkoituksen muutokset ja joustavuus kaavaluonnos- tai kaavaehdotusvaiheeseen, kerrosala 5000 k-m ² tai 5 ha. Esim. Eteläisen Pohjolankadun varsi tai Malminrannan entisen päiväkodin alue. Varaudutaan yhteen kaupunkistrategian palveluverkkoa kehittävään kaavamuutokseen.	Valmisteltu kaupunginpuutarhan alueen asemakaavan muutosta. Ollut mukana Iisalmen kaupallisessa selvityksessä, joka valmistui 2022. Ratapellonkadun ympäristön asemakaavan muutos valmistelussa ja terminaalialueen kartoitus sisältyy hankkeeseen. Hankkeessa käyttämätöntä ja tarpeetonta virkistysaluetta otetaan teollisuus- ja liike- tai rataterminaalikäyttöön.	

Ihana Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Tiivis yhdyskuntarakenne ja hyvin saavutettavissa oleva ja toimiva palveluverkko	Asemakaavoja ajantasaistaessa otetaan käyttöön vajaakäyttöisiä alueita. Saavutettavuus ja liikenneyhteydet mukaan palveluverkkosuunnitte luun. Maapolitiikan keinojen rohkea käyttäminen/periaatteiden uusiminen	Asemakaavojen toteuttaminen maapolitiikan keinoin, tehdyt kiinteistöjärjestelyt 20 kpl.	Tehty kiinteistöjärjestelyjä tavoitteen mukaisesti.	
Tiivis yhdyskuntarakenne ja hyvin saavutettavissa oleva ja toimiva palveluverkko	Kiertotalouden edistäminen.	Hankkeiden lukumäärä, joissa kiertotalousajattelua toteutetaan. Tavoitteena minimissään 2 hanketta.	Materiaalien kierrättäminen rakentamisessa mm. kiviaineksien uudelleen käyttö katukohteissa, leikki- ja liikuntavälineiden kierrättäminen ja puupylväiden käyttö ympäristörakenteissa. Betonin vastaanottoon saatu ympäristölupa Soinlahden teollisuustontilla.	
Tiivis yhdyskuntarakenne ja hyvin saavutettavissa oleva ja toimiva palveluverkko	Lupahallinnon kehittäminen seudullisena (kuntaliiton yleiskirje 22/ 2017). Seudullisten sähköisten asiakasjärjestelmien kehittäminen.	Ympäristökunnat ovat sitoutuneet omiin järjestelmiinsä vuoteen 2022. Aktiivinen yhteydenpito seudun kuntiin ja neuvottelut esim. SOTE-uudistukseen liittyen.	SOTE-uudistus eteni siten, että Iisalmen kaupungin teknisestä toimialasta tuli nimeltään tekninen ja ympäristötoimiala. Ympäristönsuojelu on seudullinen, mutta rakennusvalvonta ei ole. Sähköistä asiointia on kehitetty.	
Terveet ja toimivat toimitilat	Toimitilat ovat tehokkaassa käytössä. Vapaana olevia tiloja markkinoidaan.	Vuokrakelpoisten tilojen keskimääräinen vuokrausaste vuoden aikana vähintään 95 % ja toimitilojen kokonaisvuokrausaste vähintään 90 %.	Vuokrakelpoisten tilojen keskimääräinen vuokrausaste 93 % ja toimitilojen kokonaisvuokrausaste 87 %.	
Terveet ja toimivat toimitilat	Tarpeettomista tiloista luovutaan.	Tarpeettomiksi käyneitä rakennuksia poistuu vähintään 3 kpl purkamisen/myynnin johdosta.	Vuoden 2022 aikana purettiin seuraavat rakennukset: Koljonvirran sairaala, Kirkonsalmen koulu ja useita tonttikauppojen yhteydessä kaupungin omistukseen siirtyneitä vanhoja pientaloja.	

Ihana Iisalmi				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Terveet ja toimivat toimitilat	Panostetaan toimitilojen terveellisyteen.	Useampi kuin yksi sisäilmailmoitus tulee korkeintaan neljästä kiinteistöstä.	Useampi kuin yksi sisäilmailmoitus tuli vuoden 2022 aikana neljästä kaupungin kiinteistöstä	
Terveet ja toimivat toimitilat	Toimitilastrategia on päivitetty ja se on käytössä.	Toimitilastrategian toteutuminen.	Toimitilastrategian huomiointi päätöksenteon valmistelussa, suunnittelussa ja toteutuksessa.	
Terveet ja toimivat toimitilat	Toimitiloja uusitaan tai peruskorjataan.	Uusittavien /peruskorjattavien toimitilojen määrä keskimäärin 4000 brm ² /v.	Uusia hankkeita käynnissä > 4000 brm ² . Kilpijärven koulu, Mansikkaniemen koulu, uimahalli ja Taskukello.	
Korkeatasoiset asuin- ja työpaikkatonttialueet	Innovatiivisten asumisen kohteiden kehittäminen.	Hankkeita konsultoitu 3 kpl.	Hankkeita on konsultointi palveluasumisen osalta.	
Korkeatasoiset asuin- ja työpaikkatonttialueet	KoljonvIRRantien varren ja Kankaan ent. kunnantalon asemakaavan toteuttaminen	Kivikoulunkujan ja Kirjurinkadun rakentaminen v. 2022 ja tontin luovutus.	Kivikoulunkujan ja Kirjurinkadun rakennustyöt valmistuivat lukuun ottamatta päällystys- ja viimeistelytyötä. Molemmilta alueilta luovutettiin yksi tontti.	
Korkeatasoiset asuin- ja työpaikkatonttialueet	Marjahaka- Ahmo - työpaikka-alueen kehittämishankkeen toteuttaminen	Marjahaka-Ahmo alueen kehittämishanke jatkuu. Haetaan rahoitusta asemakaavoituksen ja kunnallistekniikan rakentamiseen toteuttamiseen kehittämishankkeena.	On haettu Marjahaka-Ahmo vihreän siirtymän asemakaavoitukseen avustusta ympäristöministeriöltä. Sitä ei saatu, mutta hanketta pidettiin hyvänä ja kehittämiskelpoisena, jos konkreettisia hankkeita alueelle löytyy.	
Korkeatasoiset asuin- ja työpaikkatonttialueet	Kaupungin tonttivarannon ylläpito.	Eri puolilla kaupunkia luovutettavissa olevia tontteja asumisen ja elinkeinoelämän käyttöön: ok-tontteja noin 60 kpl ja teollisuustonttialueita n. 50 ha.	Vuokraamalla luovutettu: OKT x5 tonttia ja Liike/teollisuus x3 tonttia Myyty: OKT x1 tontti ja Kerrostalo x1 tontti	
Siisti Iisalmi	Kuntalaisten ja järjestöjen aktivointi ympäristöasioissa.	Toteutetaan vuosittain vähintään yksi uusi teema/kohde (Siisti Iisalmi -kampanja).	Kampanja toteutettiin somessa. Siistimiseen annettiin välineitä ja parhaat palkittiin.	

Kestävä kuntatalous				
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.	Tila
Investointitason suunnitelmallisuus ja ennustettavuus sekä korjausvelan hallinta	Peruskorjaus- ja korvausinvestoinnit (Optimikuntotaso toimitiloilla 75 %).	Toimitilojen osalta korjausvelka on pienempi kuin vertailutason korjausvelka. Vertailutasona vuoden 2017 korjausvelka 25,1 milj. euroa indeksikorjattuna Haahtela -indeksin mukaan.	Indeksikorjattuna vuoden 2022 kustannustasolle vertailutaso on 30,8 milj.€. Toimitilojen korjausvelka vuoden 2022 lopussa oli 26,1 milj.€ eli 4,7 milj.€ alempi kuin vertailutaso. Toimitilojen korjausvelka vuoden 2022 lopussa on n. 15 % pienempi kuin korjausvelka vuonna 2017.	
Toimitilojen harkittu omistus	Vaihtoehtoisten ratkaisujen etsiminen toimitilojen omistukselle.	Hankesuunnitelmissa vertaillaan eri hankintamuotoja. Tarpeettomista kiinteistöistä pyritään luopumaan toimitilastrategian mukaisesti.	Hankesuunnitelmissa selvitys hankintamuodoista. Kivikoulu myyty. Tarpeettomien kiinteistöjen myyntiä edistäviä toimenpiteitä tehty.	
Kilpailukykyinen hinnoittelu- ja taksapolitiikka	Rakennusvalvonnan taksat pidetään vastaavien seutukaupunkien keskitasossa.	Toimintakate vastaavien seutukaupunkien tasolla.	Rakennusvalvonnan taksauudistus odottaa rakennuslain käsittelyä eduskunnassa, jolloin tiedetään uusi lupajärjestelmä.	

Riskit

Riski kasvanut

Riski	Toimenpide	Riskin taustatiedot	Toteuma 31.12.	Tila
Lisääntyvät sisäilmaongelmat	Selvitetään sisäilmaongelmien laajuus ja vakavuus käyttäjäkyselyjen, sisäilmaselvitysten ja kuntotutkimusten perusteella. Määritetään kiinteistöjen korjaus- ja uusimistarpeet.	Kaupungin rakennuskannassa on merkittävä korjausvelka ja paljon korjaustarvetta. Monissa kiinteistöissä on paljon vaurioita ja sisäilmaongelmia. Kiinteistöjen käyttäjät ovat entistä tietoisempia sisäilmariskeistä.	Korjausvelkaa on pystytty vähentämään. Sisäilmailmoitusten osalta tilanne on suhteellisen vakaa. Vuoden 2022 aikana tuli kaupungin omista kiinteistöistä 20 kpl sisäilmailmoituksia. Aiemmat vuodet: 17 kpl (v. 2021) ja 35 kpl (v. 2020).	
Investointimäärärahat ovat riittämättömiä suhteessa rakennetun	Korjausvelkalaskelmat ja PTS-suunnitelma, jossa priorisoidaan hankkeet.	Rakennettuun omaisuuteen on päässyt kertymään merkittävän suuri korjausvelka. Mikäli	Infrapuoolella investointien määräraha on ollut riittävän suuri alentamaan korjausvelkaa. Laskelmaan	

omaisuuden korjausvelkaan		korjausvelkaa ei saada purettua, heikkenee omaisuuden tekninen kunto edelleen ja tästä aiheutuu merkittäviä sisäilma-, tuottavuus- ja käytettävyyssongelmia sekä lisäkustannuksia.	on syytä tehdä indeksitarkistus ja siltojen osalta tarkistus määrään siltojen yleistarkastuksen jälkeen. Toimitilapuolella korjausvelka on laskenut 15 % vuoden 2017 korjausvelkaan verrattuna.	
Asemakaavoitus ei vahvistu odotetusti	Kärkihankkeet tulee priorisoida kaikilla toimintatasoilla. Palvelutason turvaamiseksi tulee olla ensisijainen toteuttamisvaihtoehto ja varalla potentiaalinen toinen vaihtoehto. Vuorovaikutus organisaation sisällä ja osallisten kanssa avointa.	Asemakaavoituksen vahvistumisen aikataulun viivästyminen vaikeuttaa rakentamisen aikataulua ja tämä voi pahimmillaan viivästyttää hankkeiden toteutumista.	Asemakaavat ovat vahvistuneet ajoissa ja niiden toteuttaminen on pystytty huomioimaan rakentamisen työohjelmassa.	

Riski	Toimenpide	Riskin taustatiedot	Toteuma 31.12.	Tila
Henkilöstöä on liian vähän tehtäviin nähden ja poissaoloja/ sijaisuuksia yms. ei voida järjestää Avoimiin työtehtäviin ei ole hakijoita tai hakijoilla ei ole tarvittavaa erityisosaamista	Henkilöstövajetta on paikattava määräaikailla työntekijöillä tai ostopalvelulla. Palvelutason turvaaminen aktiivisella sijaisten rekrytoinnilla ja työn suunnittelulla. Keskeisten palvelujen osalta on sijaisjärjestelyt oltava kunnossa.	Työntekijäresurssit erältä osin ovat liian vähäiset, mikä aiheuttaa työntekijöiden kuormittumista ja sen, että sijaisuuksien hoitoa ei kaikilta osin voida järjestää riittävällä tavalla. Lisäksi sairauspoissaolot aiheuttavat osittain resurssipulaa, jota ei voi korvata määräaikailla henkilöstöllä. Lomautuksilla on suuria kerrannaisvaikutuksia. Teknisellä toimialalla ei ole avoinna olleisiin virkoihin/tehtäviin ollut aina riittävästi hakijoita, joilla on tehtävän hoitoon tarvittavaa erityisosaamista.	Riski osittain toteutunut. Osaan avoimista työpaikoista vain vähän hakijoita, joihinkin ei ollenkaan.	
Tietojärjestelmän tai -järjestelmien käyttökatkos	Toimintavarmuuden jatkuva kehittäminen sekä pätevien sijaisten järjestäminen. Asia otetaan huomioon valmius- suunnitelman	Mikäli tietojärjestelmien riskejä ei ole riittävän kattavasti osattu kartoittaa tai suojautua niiltä, saattaa yksittäisenkin	Vähäisiä toimintakatkoja lukuun ottamatta riski ei ole realisoitunut.	

	päivittämisen ja testauksen yhteydessä.	järjestelmän riskien toteutuminen heikentää ja hankaloittaa toimialan jonkin toimintayksikön tai vastualueen toimintaa merkittäväällä tavalla. Tietojärjestelmien toimivuus on yksiköiden toimintaedellytysten kannalta täysin kriittinen tekijä.		
Puutteet varautumissuunnitelman sisällössä	Varautumissuunnitelman testaus ja tarvittaessa erityisasiantuntijan käyttö.	Teknisen toimialan varautumissuunnitelmaa on päivitetty vuosien 2018-21 aikana. Toimialan tehtävät ja vastuut poikkeusolojen aikana ovat hyvin laajat ja monitahoiset. Päivitystyö on vielä kesken ja se viedään loppuun vuoden 2022 aikana.	Teknisen toimialan varautumissuunnitelma päivitetty ja ajantasaistettu vuoden 2022 aikana.	

Riski	Toimenpide	Riskin taustatiedot	Toteuma 31.12.	Tila
Viranomaislupien viivästyminen	Hankkeiden aikataulus huomioon ottaen lupakäsittelyt ja aktiivinen yhteydenpito viranomaisiin	Luvan saannin viivästyminen vaikeuttaa rakentamisen aikataulua ja tämä voi pahimmillaan viivästyttää hankkeiden toteutumista. Henkilöressurssien riittävyys varmistettava. Ennakointi ja yhteydenpito.	Ei viivästyksiä.	

2.1.6 Teknisen toimialan hallinto

Tilivelvollinen: toimialajohtaja

Talous

6000 Teknisen toimialan hallinto	TA 2021	TA2021 muutos	TA+muutos 2021	Toteutunut 2021	Jäljellä 2021	Tot %
Toimintatuotot	26 600	0	26 600	27 938	-1 338	105
Henkilöstökulut	-319 000	0	-319 000	-333 236	14 236	104,5
Toimintakulut	-2 078 800	77 000	-2 001 800	-1 967 676	-34 124	98,3
Toimintakate	-2 371 200	77 000	-2 294 200	-2 272 974	-21 226	99,1
Poistot ja arvonalentumiset	-2 500	0	-2 500	0	-2 500	0
Laskennalliset kustannukset	-643 100	0	-643 100	-643 104	4	100
Laskennalliset tuotot	1 035 300	0	1 035 300	1 035 300	0	100
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 008 100	77 000	-1 931 100	-1 908 716	-22 384	98,8

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Sisältää pelastustoimen, teknisen lautakunnan ja jaoston sekä toimialajohtajan tuottoja ja kuluja. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen kuntaosuus 2 140 067 €. Jälkiasennushissien avustusmäärärahaa maksettu 69 715 €.

2.1.7 Maankäyttö ja asuminen -vastuualue

Tilivelvollinen: kaavoituspäällikkö

Talous

6150 Maankäyttö ja asuminen	TA 2021	TA2021 muutos	TA+muutos 2021	Toteutunut 2021	Jäljellä 2021	Tot %
Toimintatuotot	1 719 900	-170 000	1 549 900	1 671 250	-121 350	107,8
Henkilöstökulut	-948 500	0	-948 500	-901 996	-46 504	95,1
Toimintakulut	-375 400	-40 000	-415 400	-364 938	-50 462	87,9
Toimintakate	396 000	-210 000	186 000	404 316	-218 316	217,4
Poistot ja arvonalentumiset	-62 700	0	-62 700	-64 638	1 938	103,1
Laskennalliset kustannukset	-84 100	0	-84 100	-85 068	968	101,2
Laskennalliset tuotot	0	0	0	960	-960	*****
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 470 700	-40 000	-1 510 700	-1 415 680	-95 020	93,7

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Sähköinen asiointi ja paperiton hallinto lisäsivät prosessien päällekkäisyyksiä sekä lisäsivät resurssitarvetta muutosprosessin aikana asiakirjojen ja tietokantojen konvertointiin. Edellä mainittu edellyttää tiivistä yhteistyötä arkistointi- ja tieto-hallintovastaavien sekä järjestelmätoimittajien kanssa. Asianhallintapäällikön irtisanoutuminen hidasti prosessien eteenpäin viemistä.

Talousarviovuonna rakennusvalvonnan osalta rakentamisen määrä laski vuoden 2021 tasosta

rakennuslupamäärillä sekä rakennetulla kerrosalalla mitattuna. Rakentamisen painopiste oli edelleen teollisuus- liike- ja palvelurakentamisessa sekä korjausrakentamisessa. Kaavoituksen osalta keskityttiin koko kunnan yleiskaavatyöhön. Yleiskaavan osalta käytiin laajaa vuorovaikutusta sidosryhmien, kuntalaisten ja luottamushenkilöiden kanssa. Yleiskaavaehdotus on valmistelussa. Lisäksi tehtiin kaupallinen selvitys koko kuntaan. Tuulivoimaa palvelevat yleiskaavahankkeet omassa ja naapurikunnissa sitoivat myös resursseja.

Asemakaavoituksessa painopiste oli elinvoimaa ja työpaikkaomavaraisuutta sekä palveluverkkoa palvelevissa hankkeissa. esim. Ahmo- Marjahaka alueen kehittämishankkeen valmistelu sekä siihen liittyvän asemakaavoituksen valmistelu sekä Ratapellonkadun ympäristön ja Peltosalmen teollisuusalueen asemakaavoitus. Uusien asumien mahdollisuuksien kehittäminen väistyi asemakaava-arkkitehdin opintovapaan vuoksi. Marjahaka-Ahmo työpaikka-alueen laajentamista ja kehittämistä haettiin vihreän siirtymän hankerahoitusta asemakaavoitusta ja kunnallistekniikan rakentamista varten. Rahoitusta ei kuitenkaan saatu.

Ulkoisia tonttien vuokratuottoja kertyi 951 881 € (edellisenä vuonna 930 609 €). Tonttien myyntivoittoa kirjattiin 468 958 € (ed. vuosi. 224 904 €) Asumisen tonttien kysyntä pysynyt alhaisena.

Iisalmen osalta tietojärjestelmä on vaihtunut kokonaan Trimblen Locus -tuotteeksi. Tietojärjestelmän kehittäminen sekä selainpohjaisen sovelluksen rakentaminen uuteen järjestelmään vaati edelleen kertaluontoisia investointeja sekä henkilöresursseja maankäyttö- ja asuminen vastuualueen järjestelmämuutoksen koordinointiin. Tavoitteena oli suunnitelmakauden lopulla kokonaan sähköiset palvelut asiakkaille. Tiekartta muutoksille on tehty vuoteen 2022 saakka. Osa hankinnoista siirtyi tältä osin vuoteen 2023 johtuen ohjelmantoimittajasta.

Kaavoituksessa koko kunnan yleiskaava etenee suunnitelmavuosina 2023–2024 kaupunginvaltuuston käsittelyyn. Lisäksi jatkettiin palveluverkkoa ja elinvoimaa palvelevien asemakaavojen työstämistä esim. Marjahaka-Ahmon alueen asemakaava ja siihen haettu vihreän siirtymän hanke, joka ei saanut rahoitusta. Lisäksi työohjelmiin otetaan palveluverkkoa tukevia hankkeita, joista Peltosalmen teollisuusalueen ja Ratapellonkadun asemakaava etenivät. Asemakaavojen muutoshankkeet keskittyivät erityisesti vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseen ja yhdyskuntarakenteen uudelleen arviointiin alueiden käyttötarkoitusten osalta. Asemakaavojen vanhentuneisuuden uudelleenarviointi tehdään vuoden 2023 maaliskuuhun mennessä. Kaupunginpuutarhan alueen Kirkonsalmen alueen asemakaavat ovat työohjelmissa.

Kaavoitettavan raakamaan hankinnan tarvetta arvioitiin tapauskohtaisesti yleiskaavan ja maapoliittisen ohjelman pohjalta. Maanhankinnan painopiste on ollut kaavaa toteuttavissa kiinteistöjärjestelyissä.

2.1.8 Kadut ja ympäristö -vastuualue

Tilivelvollinen: kaupungininsinööri

Talous

6200 Kadut ja ympäristö	TA 2021	TA2021 muutos	TA+muutos 2021	Toteutunut 2021	Jäljellä 2021	Tot %
Toimintatuotot	1 736 100	0	1 736 100	1 869 689	-133 589	107,7
Henkilöstökulut	-1 767 500	13 100	-1 754 400	-1 799 842	45 442	102,6
Toimintakulut	-2 578 900	0	-2 578 900	-2 654 949	76 049	102,9
Toimintakate	-2 610 300	13 100	-2 597 200	-2 585 103	-12 097	99,5
Poistot ja arvon alentumiset	-2 323 600	0	-2 323 600	-2 321 928	-1 672	99,9
Laskennalliset kustannukset	-275 700	0	-275 700	-275 940	240	100,1
Laskennalliset tuotot	0	0	0	240	-240	****
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 945 700	13 100	-6 932 600	-7 052 419	119 819	101,7

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Vastuualue vastaa kaupungin yleisten alueiden ylläpidon lisäksi kaupungin kiinteistöjen piha-alueiden ylläpidosta. Piha-alueiden talvikunnossapito on hankittu pääasiassa ostopalveluna paikallisilta koneyrityksiltä ja kesäkunnossapitotyöt on tehty omana työnä määräaikailla työntekijöillä. Toritoiminnan järjestäminen on hankittu ostopalveluna.

Talousarviovuonna katujen peruskorjaus on painottunut peruskorjausohjelman mukaisesti Lippuniemen ja Kangaslammin asuntokatuja korjaukseen sekä ajoratojen päällysteiden uusintaan. Peruskorjausten yhteydessä on uusittu myös näiden alueiden vesihuoltoa. Siltojen peruskorjausta on jatkettu Opettajantien risteysillan korjauksella. Savonkadulla on toteutettu Edvin Laineen koulun liikennejärjestelyt.

Pihlajaharjun asuinalueella on jatkettu kunnallistekniikan rakentamista Hannantien ja Lyydintien pohjaustöillä. Veturitallinrannan asuinalueella on rakennettu asemakaavan mukainen rantapuisto ja laiturialue. Porovedentien ja Ylemmäisientien kevyen liikenteen väylät rakennettiin valmiiksi yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Kankaan entisen kunnantalon alueelle on tehty asemakaavan mukaisen Kirjurinkadun pohjaustyöt, ja KoljonvIRRantien varren uudelle liikekorttelialueelle on rakennettu Kivikoulunkuja ja liittymäjärjestelyt.

Ulkoilureittien kehittämistä on jatkettu aloittamalla rakentamaan Virranpuistosta etelään suuntautuvaa Vuohiniemenpuiston reittiä. Lakkautettavien reittien ennallistamista on jatkettu yhteistyössä maanomistajien kanssa. Mansikkaniemen lähiliikuntapaikan rakentaminen aloitettiin ja se valmistuu v. 2023. Paloisvuoren kehittämistä on jatkettu lumetusjärjestelmän parantamisella ja rakentamalla uusi koirapuisto. Kirkkopuistoa on kunnostettu Pohjolankadun ja Louhenkadun välisellä alueella. Leikkikenttiä on kunnostettu mm. Metsonpolun ja Sorsapuiston leikkikentillä.

Katujen talvikunnossapidosta on hoidettu 65 % katupituudesta alueurakoina ja tuntihintaisilla talvihoitokoneilla. Ostopalvelujen kustannusosuus koko vuoden kunnossapitotöistä on ollut noin 40 %. Viher- ja liikunta-alueita on ylläpidetty hoitoluokituksen mukaisessa kunnossa omana työnä.

Työvoiman yhteiskäyttöä vastuualueen ja toimialan sisällä on pyritty optimoimaan. Katuverkkoa koskevan korjausvelka-analyysin pohjalta on arvioitu liikenneväylien peruskorjauksen vuotuisiksi investointitarpeeksi pitkällä aikavälillä 1,2 M€/vuosi, mikä on huomioitu investointiohjelmassa ja liikenneväylien peruskorjausohjelmassa.

Metsän myyntituotot ylittyivät n. 100 000 € johtuen maksatusaikatauluista. Yksityistieavustuksiin oli varattu 270 000 €, josta käytettiin n. 98 %. Yksityistieavustusten käsittelyyn otettiin käyttöön sähköinen haku- ja käsittelyjärjestelmä.

2.1.9 Toimitilat -vastuualue

Tilivelvollinen: toimitilajohtaja

Talous

6310 Toimitilat	TA 2021	TA2021 muutos	TA+muutos 2021	Toteutunut 2021	Jäljellä 2021	Tot %
Toimintatuotot	11 897 700	0	11 897 700	12 032 845	-135 145	101,1
Henkilöstökulut	-1 606 100	-90 000	-1 696 100	-1 598 703	-97 397	94,3
Toimintakulut	-8 885 700	1 333 400	-7 552 300	-7 357 915	-194 385	97,4
Toimintakate	1 405 900	1 243 400	2 649 300	3 076 226	-426 926	116,1
Poistot ja arvonalentumiset	-3 399 500	200 000	-3 199 500	-4 244 478	1 044 978	132,7
Laskennalliset kustannukset	-665 700	-1 243 400	-1 909 100	-1 909 373	273	100
Laskennalliset tuotot	0	0	0	309	-309	*****
Tehtävän kokonaiskustannukset	-14 557 000	1 443 400	-13 113 600	-13 866 761	753 161	105,7

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Terveyskeskuksen, kulttuurikeskuksen ja Kangaslammin nuorisotuvan teknistä kuntoa ja sisäilmaolosuhteita on selvitetty asiantuntijapalveluita käyttäen. Juhani Ahon koulussa toimii moniammatillinen sisäilmatyöryhmä, joka seuraa sisäilmatilanteen kehittymistä. Juhani Ahon koululla on toiminnassa sisäilmaolosuhteiden seurantajärjestelmä, joka tuottaa reaaliaikaista tietoa sisäilmaolosuhteista sekä käyttäjille että kiinteistön ylläpidosta vastaaville. Kiinteistöjen korjausvelkalaskelmat ja pidemmän aikavälin investointisuunnitelma päivitetään vuosittain. Rakennusomaisuuden korjausvelka vuoden 2022 lopussa oli 26,1 milj.€, mikä oli 4,7 milj.€ (15 %) vähemmän kuin seurannan vertailuarvoksi valittu indeksikorjattu vuoden 2017 korjausvelka.

Rakennuskohtaisia tietoja päivitettiin ja ajantasaistettiin Haahtelan kiinteistötietojärjestelmään. Koko vastuualueen toiminnassa lähtökohtana on terveiden, turvallisten ja toimivien tilojen tuottaminen käyttäjille. Suunnittelussa ja rakennuttamisessa tämä huomioidaan käyttämällä Terve Talon -ohjeistoja ja Kuivaketju 10 -toimintamallia. Suuremmissa rakennushankkeissa on käytetty rakennusterveysasiantuntijoita suunnittelun ohjauksessa sekä töiden valvonnassa. Vuokrakelpoisten tilojen keskimääräinen vuokrausaste oli 93 % ja toimitilojen kokonaisvuokrausaste 87 %.

Väistötiloja oli käytössä varhaiskasvatuksella Savoniassa, Meijerikadulla ja Pertunrannassa sekä perusopetuksella Kirkonsalmen koululla ja Kilpijärven koululla.

Kiinteistöjen hoidossa kiinnitetään erityistä huomiota energiatehokkuuteen. Iisalmen

Riskit

Riski	Toimenpide	Riskin taustatiedot	Toteuma 31.12.	Tila
Henkilöstöä on liian vähän ja poissaoloja / sijaisuuksia / yms. ei voida järjestää.	Henkilöstövajetta on paikattava määräaikaisilla työntekijöillä. Palvelutason turvaaminen sijaiskäytännöllä ja työn suunnittelulla. Huolehdittava riittävästä henkilöstön osaamisesta sijaisuuksien turvaamiseksi.	Resurssit on mitoitettu suoritettavan kahden henkilön (jätehuoltopäällikön ja palveluneuvojan) voimin. Mahdolliset pitkäaikaiset poissaolot kuormittavat henkilöstöä. Lisäksi sairauspoissaolot aiheuttavat osittain resurssipulaa, jota ei voi korvata määräaikaisella henkilöstöllä. Lomautuksilla on suuria vaikutuksia	Koska puolet vuodesta oli käytössä vain yhden henkilön resurssit oli tällä suuri vaikutus henkilöstön kuormittavuuteen ja töiden valmistumiseen aikataulussa.	
Uhkaavasti / väkivaltaisesti käyttäytyvä asiakas.	Kartoitetaan tilanteet, joissa uhkatilanteita voi sattua. Koulutetaan henkilöstöä. Pyritään järjestämään työhuoneet vierekkäisiksi ja mahdollistamaan hätäpoistuminen yksikön toisen huoneen kautta hätätapauksissa.	Asiakas käyttäytyy uhkaavasti asiakaspalvelutilanteessa	Uhkaavia tilanteita ei sattunut. Uhkaavan tilanteen varalta käytössä hätäkutsunappi.	
Tietojärjestelmän käyttökatkos.	Toimintavarmuuden jatkuva kehittäminen sekä varamiesjärjestelmä ja pätevien sijaisten järjestäminen läpileikkaavasti organisaatiossa.	Jos tietojärjestelmien riskejä ei ole osattu kartoittaa riittävän kattavasti, voi riskien toteutuminen heikentää ja hankaloittaa toimintayksikön toimintaa. Tietojärjestelmien toimivuus on yksiköiden toimintaedellytysten kannalta täysin kriittinen tekijä	Pienet tietojärjestelmien käyttökatkot hankaloittaneet työskentelyä satunnaisesti.	

Jätehuolto

Tilivelvollinen: jätehuoltopäällikkö

Talous

7010 JÄTEHUOLTO	TA 2022	TA2022 muutos	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Jäljellä 2022	Tot %
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatulot	169 600	0	169 600	153 775	15 825	90,7
Toimintamenot	-42 500	0	-42 500	-42 283	-217	99,5
Henkilöstökulut	-117 000	0	-117 000	-101 892	-15 108	87,1
Toimintakate (Netto)	10 100	0	10 100	9 600	500	95,1
Laskennalliset kustannukset						
Muut laskennalliset kustannukset	-9 600	0	-9 600	-9 600	0	100,0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-169 100	0	-169 100	-153 775	-15 325	90,9

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuma

Palvelutason laadintaa toteutettiin vuoden 2022 aikana. Jätehuoltolautakunta ei kuitenkaan päässyt tavoitteeseensa saattaa strategiatyö loppuun ja määrittää palvelutaso alueelleen, johtuen henkilöstön muutoksista ja resurssipulasta. Strategiatyöhön kuuluva sekajätteen jätteenkuljetusjärjestelmään liittyen toteutettiin kuljetusjärjestelmien vertailu sekä yritysvaikutusten arviointi.

Jätehuoltomääräysten päivitys aloitettiin vuoden 2022 aikana ja aiheeseen liittyen pidettiin kaksi työpajaa alueen sidosryhmien kanssa, sekä määräysten luonnostekstiä valmisteltiin. Henkilöstön resurssipulasta johtuen uusia jätehuoltomääräyksiä ei kuitenkaan saatu tavoitteen mukaisesti valmiiksi. Jätetaksan uudistusprosessi aloitettiin loppuvuoden 2022 aikana.

Jätehuoltoviranomaista työllisti myös jätehuollon liittymisvelvollisuuden seuranta ja tilanteen ylläpito sekä ilmoitusten ja hakemusten käsittely. Erityisesti kompostointi-ilmoituksia saapui viranomaiselle paljon käsiteltäväksi loppuvuodesta, kompostointirekisteristä uutisoinnin vuoksi. Kuluneena vuonna ei kehoitettu isompana massana mitään yksittäistä kuntaa tai muuta aluetta. Kehotuskirjeitä lähetettiin yksittäisille kiinteistöille, joiden osalta viranomaisella ei ollut järjestetyn jätehuollon tietoa. Näiden kiinteistöjen osalta yhtäkään tapausta ei tarvinnut siirtää eteenpäin ympäristöviranomaiselle. Vuonna 2022 kehitettiin myös ilmoitusten ja hakemusten vastaanottamista sähköisesti.

2.8 Investointiosan toteutumisvertailu

Investointiosan toteutumisvertailussa esitetään valtuuston hankkeittain tai hankeryhmittäin hyväksymien määrärahojen ja tuloarvion toteutuminen. Hankkeet ja hankeryhmät ryhmitellään tarvittaessa toimielimittäin ja tehtävittäin vastaavalla tavalla kuin talousarviossa.

Toteutumisvertailussa esitetään investointihankkeen tai hankeryhmän talousarviovuodelle hyväksytty määräraha ja sen käyttö sekä niiden erotus. Lisäksi esitetään poikkeama alkuperäiseen talousarvioon, valtuuston hyväksymät muutokset määrärahaan.

Toteutumisvertailussa seurataan myös hankkeen tai hankeryhmän tuloja sekä nettomenojen toteutumista. Investointituloja ovat rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden

myynnit.

Investointiosan toteutumisvertailu 2022

Hanke/hankeryhmä	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty
	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa	euroa
Elinvoima- ja konsernipalvelut (kv)								
Osakkeet ja osuudet (North Savo Startup Fund, Itärata, tytäryhtiöosakkeet)								
Tuotot			-300 000	0	-300 000	-92 470	-207 530	0
Kulut			-300 000	0	-300 000	-92 470	-207 530	0
Elinvoima- ja konsernipalvelut yhteensä								
Tuotot			0	0	0	0	0	0
Kulut			-300 000	0	-300 000	-92 470	-207 530	0
Yhteensä			-300 000	0	-300 000	-92 470	-207 530	0
Sivistys- ja hyvinvointi toimiala (kv)								
Peruskoulujen yhteiset		-41 384	-1 120 000	500 000	-620 000	-548 667	-71 333	0
Päiväkotien kalusteiden uusinta			0	0	0	0	0	0
Kulttuuri- ja vapaa-aika kalusto		-38 176	-470 000	0	-470 000	-233 834	-236 166	0
Taide-esineiden hankinta ja konservointi netto			-109 000	0	-109 000	-113 020	4 020	0
Tuotot			50 000	0	50 000	0	50 000	0
Kulut		-92 824	-159 000	0	-159 000	-113 020	-45 980	0
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala yhteensä								
Tuotot			50 000	0	50 000	0	50 000	0
Kulut		-172 385	-1 749 000	500 000	-1 249 000	-895 522	-353 478	0
Yhteensä		-172 385	-1 699 000	500 000	-1 199 000	-895 522	-303 478	0

Hanke/ hankeryhmä	Kustannus- arvio ja sen muutokset euroa	Ed. vuosien käyttö euroa	Alkuperäinen talousarvio euroa	Talousarvio- muutokset euroa	Talousarvio muutosten jälkeen euroa	Toteuma euroa	Poikkeama euroa	Kustannus- arviosta käytetty euroa
Tekninen toimiala (kv)								
Muut osakkeet netto			0	0	0	49 964	-49 964	
Tuotot			0	0	0	49 964	-49 964	
Kulut			0	0	0	0	0	
Kiinteistöjen osto ja myynti netto			-400 000	0	-400 000	-203 186	-196 814	
Tuotot			100 000	0	100 000	163 162	-63 162	
Kulut			-500 000	0	-500 000	-366 348	-133 652	
Tietojärjestelmä			-50 000	30 000	-20 000	-16 000	-4 000	
Teknisen toimialan muu kalusto			-195 000	-55 383	-250 383	-254 100	3 717	
Suunnittelu, maasto ja runkomit.		-12 823	-100 000	0	-100 000	-117 867	17 867	
Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen	-1 123 603		-1 300 000	10 000	-1 290 000	-1 146 971	-143 029	
Katujen ja yleisten alueiden peruskorjaus	-29 813		-2 117 000	-24 500	-2 141 500	-2 034 885	-106 615	
Liikunta- ja ulkoilualueet netto			-545 000	170 000	-375 000	-325 275	-49 725	
Tuotot			30 000	-30 000	0	0	0	
Kulut	-51 689		-575 000	200 000	-375 000	-325 275	-49 725	
Arvaamattomat työt/muut investoinnit			-110 000	69 883	-40 117	-13 060	-27 057	
Puistot ja yleiset alueet	-115 472		-450 000	8 000	-442 000	-368 123	-73 877	
Muut investoinnit			-240 000	0	-240 000	-189 448	-50 552	
SOTE kiinteistöt yhteensä (kv)			-1 851 000	0	-1 851 000	-1 803 712	-47 288	
josta Taskukello (kv)	-2 584 000	-117 466	-1 536 000	0	-1 536 000	-1 692 209	156 209	-1 809 676
Koulukiinteistöt (kv)			-6 845 000	1 360 000	-5 485 000	-5 094 442	-390 558	
josta Mansikkaniemen koulu (kv)	-7 948 000	-2 680 922	-5 119 000	852 000	-4 267 000	-3 916 084	-350 917	-6 597 005
josta Kilpijärven koulu (kv)	-6 094 000	-4 983 339	-1 101 000	152 000	-949 000	-945 571	-3 429	-5 928 910
josta Soinlahden koulu (kv)	-4 145 000	-13 429	-400 000	250 000	-150 000	-128 252	-21 748	-141 681
Uimahalli netto (kv)	-13 415 000	-6 517 098	-6 044 000	826 000	-5 218 000	-3 695 932	-1 522 068	-10 213 030
Tuotot	1 000 000	800 000	200 000	-20 000	180 000	0	180 000	800 000
Kulut	-14 415 000	-7 317 098	-6 244 000	846 000	-5 398 000	-3 695 932	-1 702 068	-11 013 030
Kulttuurikeskus netto (kv)	-23 200 000	0	-500 000	250 000	-250 000	-213 850	-36 150	-213 850
Tuotot	1 000 000		0	0	0	0	0	0
Kulut	-24 200 000		-500 000	250 000	-250 000	-213 850	-36 150	-213 850
Jäähallit (kv)			-50 000	0	-50 000	-20 943	-29 057	
josta Jäähalli (kv)	-5 000 000		-50 000	0	-50 000	-20 943	-29 057	-20 943
Muut talonrakennushankkeet netto			-540 000	248 000	-292 000	-172 653	-119 347	
Tuotot			0	0	0	6 100	-6 100	
Kulut		-11 426	-540 000	248 000	-292 000	-178 753	-113 247	
Pienet talonrakennuskohteet			-250 000	67 000	-183 000	-87 433	-95 567	
Koulujen ja vk-keitt. laitt. uus.			-60 000	0	-60 000	-32 912	-27 088	
Keittiöiden olosuht. parant.			-60 000	0	-60 000	0	-60 000	
Nimettyjen hankkeiden jälkityöt			-100 000	50 000	-50 000	0	-50 000	
Uusien hankkeiden suunn.			-50 000	0	-50 000	-4 916	-45 085	
Koulujen ja pk pihojen parant.			-50 000	0	-50 000	-50 457	457	
Tekninen lautakunta yhteensä								
Tuotot	800 000		330 000	-50 000	280 000	219 225	60 775	
Kulut	-16 457 082		-22 237 000	3 059 000	-19 178 000	-16 015 427	-3 162 573	
Netto	-15 657 082		-21 907 000	3 009 000	-18 898 000	-15 796 202	-3 101 798	
Investoinnit yhteensä								
Tuotot	800 000		380 000	-50 000	330 000	219 225	110 775	
Kulut	-16 629 467		-24 286 000	3 559 000	-20 727 000	-17 003 419	-3 723 581	
Netto	-15 829 467		-23 906 000	3 509 000	-20 397 000	-16 784 193	-3 612 807	

2.10 Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu (ei sis. vesilaitosta)

	Talous- arvio	Ta- muutos	Ta+muutos yht.	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	3 993,4	3 235,7	7 229,1	11 714,2	-4 485,1
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-317,0	-56,0	-373,0	-488,7	115,7
*Toiminnan rahavirta yhteensä	3 676,4	3 179,7	6 856,1	11 225,5	-4 369,4
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-24 286,0	3 559,0	-20 727,0	-17 003,4	-3 723,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	280,0	-50,0	230,0	6,1	223,9
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	417,0	56,0	473,0	701,8	-228,8
* Investointien rahavirta yhteensä	-23 589,0	3 565,0	-20 024,0	-16 295,5	-3 728,5
Toiminta ja investoinnit, netto	-19 912,6	6 744,7	-13 167,9	-5 070,0	-8 097,9
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0,0	-14,0	-14,0	-24,8	10,8
Antolainasaamisten vähennys	97,0	0,0	97,0	100,3	-3,3
*Antolainojen muutokset yhteensä	97,0	-14,0	83,0	75,5	7,5
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 700,0	-14 000,0	11 700,0	6 700,0	5 000,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 458,2	-633,3	-9 091,5	-7 824,9	-1 266,6
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,0	0,0	0,0	-566,0	566,0
* Lainakannan muutokset yhteensä	17 241,8	-14 633,3	2 608,5	-1 690,9	4 299,4
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,0	0,0	0,0	1 877,8	-1 877,8
Vaikutus maksuvalmiuteen	-2 573,8	-7 902,6	-10 476,4	-4 807,6	-5 668,8

2.11 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sito- vuus	Maararahat					Tuloarviot				
		Talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	TA:n toteutuma	Poik- keama	Talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	TA:n toteutuma	Poik- keama
Käyttötalousosa											
Keskusvaalilautakunta	B	-40	-20	-60	-60	0	40	6	46	46	0
Tarkastuslautakunta	B	-54	5	-49	-42	7	5	0	5	5	0
Kaupunginhallitus											
Hallinto- ja maaseutupalv. (pl. lomitus)	B	-4 195	43	-4 152	-3 883	269	376	485	861	787	-75
Lomituspalvelut	B	-9 157	336	-8 820	-8 685	136	9 486	-385	9 101	9 019	-82
Talous- ja tietohallinto	B	-2 987	40	-2 948	-2 687	261	1 353	-27	1 326	1 176	-150
Sosiaali- ja terveydenhuolto	B	-86 386	-1 930	-88 316	-87 337	979	0	0	0	174	174
Elinvoimapaalvelut	B	-6 714	413	-6 301	-6 199	103	1 572	148	1 720	2 014	294
Yhteensä		-109 439	-1 098	-110 537	-108 790	1 747	12 787	221	13 008	13 169	161
Ylä-Savon maaseutupalvelut	B	-418	0	-418	-394	23	321	0	321	305	-16
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala											
Siv. ja hyvinvointitoimialan hallinto	B	-943	0	-943	-886	58	0	0	0	4	4
Varhaiskasvatus	B	-13 324	-225	-13 549	-13 691	-142	835	45	880	974	94
Perusopetus ja lukitokoulutus	B	-27 923	-308	-28 231	-27 757	473	4 970	254	5 224	5 514	290
Kulttuuri ja vapaa-aika	B	-8 814	-27	-8 840	-8 414	426	1 618	-5	1 613	1 620	7
Yhteensä		-51 004	-560	-51 563	-50 748	816	7 423	294	7 717	8 112	395
Tekninen lautakunta											
Teknisen toimialan hallinto	B	-2 515	0	-2 515	-2 573	-58	27	0	27	28	2
Maankaytto ja asuminen	B	-1 379	-67	-1 446	-1 352	94	1 721	94	1 815	1 864	49
Kadut ja ympäristö	B	-4 641	-100	-4 741	-4 906	-166	1 732	100	1 832	2 011	180
Toimittajat	B	-9 525	18	-9 507	-8 333	1 174	12 588	-25	12 563	12 716	152
Yhteensä		-18 059	-149	-18 208	-17 164	1 043	16 067	169	16 237	16 620	383
Ylä-Savon Jätehuoltolautakunta											
Jätehuolto	B	-160	0	-160	-144	15	170	0	170	154	-16
Yhteensä		-160	0	-160	-144	15	170	0	170	154	-16
Käyttötalousosa yhteensä		-179 172	-1 822	-180 994	-177 343	3 651	36 813	690	37 504	38 411	907
Rahoitusosa											
Verotulot	B						79 900	3 963	83 863	83 994	131
Valtionosuudet	B						65 000	759	65 759	65 746	-13
Korkotuotot	N						45	-5	41	35	-5
Muut rahoitustuotot	N						3 686	340	4 026	4 126	100
Korkokulut	N	-316	-55	-371	-341	29					
Muut rahoituskulut	N	-1 964	-652	-2 616	-2 914	-297					
Rahoitusosa yhteensä		-2 280	-707	-2 987	-3 255	-268	148 631	5 058	153 689	153 901	212

	Maararahat						Tuloarviot				
	Sito- vuus	Talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	TA:n	Poik- keama	Talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	TA:n toteutum	Poik- keama
Investointiosa											
Elinvoima- ja konsernitoimiala											
Elinvoima- ja kons.toimiala yhteensä	N	-300	0	-300	-92	208	0	0	0	0	0
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala											
Siv- ja hyv.v.toimiala yhteensä	N	-1 749	500	-1 249	-896	353	50	0	50	0	-50
Tekninen toimiala											
Muut osakkeet ja osuudet	B	0	0	0	0	0	0	0	0	50	50
Kiinteistöjen osto ja myynti	B	-500	0	-500	-366	134	100	0	100	163	63
Tietojärjestelmä	B	-50	30	-20	-16	4	0	0	0	0	0
Teknisen toimialan muu kalusto	B	-195	-55	-250	-254	-4	0	0	0	0	0
Suunnittelu, maasto, runkomittaus	B	-100	0	-100	-118	-18	0	0	0	0	0
Katujen/yl.alueiden rakentaminen	B	-1 300	10	-1 290	-1 147	143	0	0	0	0	0
Katujen/yl.alueiden peruskorjaus	B	-2 117	-25	-2 142	-2 035	107	0	0	0	0	0
Arvaamattomat työt	B	-110	70	-40	-13	27	0	0	0	0	0
Liikunta- ja viheralueet	B	-575	200	-375	-693	-318	30	-30	0	0	0
Muut investoinnit	B	-240	0	-240	-189	51	0	0	0	0	0
SOTE-investoinnit	B	-315	0	-315	-112	203	0	0	0	0	0
Taskukello	B	-1 536	0	-1 536	-1 692	-156	0	0	0	0	0
Koulukiinteistöt	B	-225	106	-119	-105	14	0	0	0	0	0
Mansikkantien koulu	B	-5 119	852	-4 267	-3 916	351	0	0	0	0	0
Kilpijärven koulu	B	-1 101	152	-949	-946	3	0	0	0	0	0
Soinlahden koulu	B	-400	250	-150	-128	22	0	0	0	0	0
Uimahalli	B	-6 244	846	-5 398	-3 696	1 702	200	-20	180	0	0
Kulttuurikeskus	B	-500	250	-250	-214	36	0	0	0	0	0
Jaahallit	B	-50	0	-50	-21	29	0	0	0	0	0
Muut talonrakennuskohteet	B	-1 110	365	-745	-354	391	0	0	0	6	0
Tekninen lautakunta yhteensä		-21 787	3 051	-18 736	-16 015	2 721	330	-50	280	219	-61
Investoinnit yhteensä		-23 836	3 551	-20 285	-17 003	3 282	380	-50	330	219	-111
Rahoitusosa											
Antolainauksen muutokset											
Antolainasaamisten lisäys	B	0	-14	-14	-25	-11					
Antolainasaamisten vähennys	B						97	0	97	100	3
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						25 700	-14 000	11 700	6 700	-5 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	-8 458	-633	-9 092	-7 825	1 267					
Lyhytaikaisten lainojen muutos					-566						
Oman paaoman muutokset											
Muut maksuvalmiuden muutokset										1 878	
YHTEENSÄ		-213 746	389	-213 357	-206 017	7 340	211 622	-8 302	203 320	201 209	-2 110

3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Kaupungin laskelmat

Tuloslaskelma

Eliminoitu, sis. vesilaitos	2022	2021	%
	€	€	
Toimintatuotot			
Myyntituotot	17 582 063,59	17 937 203,95	-2,0
Maksutuotot	2 600 381,17	2 756 872,42	-5,7
Tuet ja avustukset	3 403 683,83	3 086 558,67	10,3
Muut toimintatuotot	5 597 580,74	4 731 938,28	18,3
Toimintatuotot yht.	29 183 709,33	28 512 573,32	2,4
Valmistus omaan käyttöön	27 224,62	22 723,87	
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-44 040 240,18	-43 515 286,52	1,2
Palkat ja palkkiot	-33 819 352,98	-33 265 977,21	1,7
Eläkekulut	-8 689 559,24	-8 754 346,28	-0,7
Muut henkilöstösivukulut	-1 531 327,96	-1 494 963,03	2,4
Palvelujen ostot	-106 685 448,01	-101 227 295,95	5,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 068 500,70	-7 871 623,29	2,5
Avustukset	-4 359 417,32	-4 065 491,02	7,2
Muut toimintakulut	-2 551 682,89	-2 294 174,62	11,2
Toimintakulut yht.	-165 705 289,10	-158 973 871,40	4,2
Toimintakate	-136 494 355,15	-130 438 574,21	4,6
Verotulot	83 993 609,23	80 668 644,07	4,1
Valtionosuudet	65 746 255,00	61 539 167,00	6,8
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	35 023,11	41 391,36	-15,4
Muut rahoitustuotot	2 082 227,83	1 868 410,17	11,4
Korkokulut	-438 419,89	-249 422,27	75,8
Muut rahoituskulut	-1 160 227,66	-140 397,46	726,4
Rahoitustuotot ja kulut yht.	518 603,39	1 519 981,80	-65,9
Vuosikate	13 764 112,47	13 289 218,66	3,6
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 535 989,37	-8 630 091,53	-1,1
Arvonalentumiset	-1 029 902,63	-8 967,42	11384,9
Tilikauden tulos	4 198 220,47	4 650 159,71	-9,7
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh.(+)	-607 835,89	-818 724,49	-25,8
Varausten muutos lisäys(-) tai väh.(+)	0,00	0,00	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-979 497,93	-605 398,27	61,8
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 610 886,65	3 226 036,95	-19,1

Rahoituslaskelma

Eliminoitu sis. vesilaitos	2022 €	2021 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate ja liikeylijäämä (liikelaitos poistot+rahoitus)	13 764 112,47	13 289 218,66
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjaukset	-488 719,84	-678 902,43
*Toiminnan rahavirta yht	13 275 392,63	12 610 316,23
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-17 756 782,75	-19 629 665,43
Rahoitusosuudet investointimenoihin	6 100,00	746 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	701 845,31	353 143,73
* Investointien rahavirta yhteensä	-17 048 837,44	-18 530 521,70
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 773 444,81	-5 920 205,47
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutos		
Antolainasaamisten lisäykset	-23 860,00	-24 800,00
Antolainasaamisten vähennykset	97 040,00	101 770,00
*Antolainojen muutokset yhteensä	73 180,00	76 970,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 700 000,00	16 900 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 858 677,20	-9 422 533,20
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
* Lainakannan muutokset yhteensä	-3 158 677,20	7 477 466,80
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksian.varojen ja pääoman muutokset	61 972,37	-27 508,40
Saamisten muutos	1 401 265,60	-589 010,02
Korottomien velkojen muutos	588 074,12	-135 271,32
*Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	2 051 312,09	-751 789,74
Rahoituksen rahavirta	-1 034 185,11	6 802 647,06
RAHAVAROJEN MUUTOS	-4 807 629,92	882 441,59
Rahat ja pankkisaamiset 31.12. +	24 854 241,30	29 661 871,22
Rahat ja pankkisaamiset 1.1.-	-29 661 871,22	-28 779 429,63
Rahavarojen muutos	-4 807 629,92	882 441,59

Tase (eliminoitu sis. vesilaitos)

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	63 789 390,30	63 789 390,30
Aineettomat oikeudet	58 404,32	87 960,73	Muu oma pääoma	13 892 162,87	12 912 664,94
Muut pitkävaikutteiset menot	2 902 649,83	2 077 127,73	Ed tilik ylri-(-)/alijaama(-)	18 155 188,19	14 929 151,24
*Aineettomat hyödykkeet	2 961 054,15	2 165 088,46	Tilik ylri-(-)/alijaama (-)	2 610 886,65	3 226 036,95
			*Oma pääoma	98 447 628,01	94 857 243,43
Aineelliset hyödykkeet			Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Maa- ja vesialueet	12 372 489,39	12 151 051,23	Poistoero	10 687 207,05	10 079 371,16
Rakennukset	52 563 356,79	51 582 134,14	*Poistoero ja vapaaeht varaukset	10 687 207,05	10 079 371,16
Kiinteät rakenteet ja laitteet	34 738 863,83	33 520 791,80			
Koneet ja kalusto	1 917 568,97	1 640 174,48	Pakolliset varaukset		
Muut aineelliset hyödykkeet	366 340,86	309 131,87	Elakevaraukset	16 785,00	16 785,00
Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	20 325 466,90	15 881 406,10	Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
*Aineelliset hyödykkeet	122 284 086,74	115 084 689,62	*Pakolliset varaukset	16 785,00	16 785,00
			Toimeksiantojen pääomat		
Sijoitukset			Lahjoitusrahastojen pääomat	4 563 207,10	4 598 652,66
Osakkeet ja osuudet	34 599 519,07	34 623 216,60	Muut toimeksiantojen pääomat	11 348,00	10 963,59
Muut lainasaamiset	1 390 747,20	1 487 787,20	*Toimeksiantojen pääomat	4 574 555,10	4 609 616,25
Muut saamiset	173 549,00	149 689,00			
*Sijoitukset	36 163 815,27	36 260 692,80	Vieras pääoma		
**Pysyvät vastaavat	161 408 956,16	153 510 470,88	Pitkäaikainen		
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslait	56 219 236,30	58 961 547,50
Toimeksiantojen varat			Muut pitkäaikaiset velat	1 628 337,35	1 565 104,84
Lahjoitusrahastojen varat	4 364 663,90	4 461 697,42	*Pitkäaikainen	57 847 573,65	60 526 652,34
*Toimeksiantojen varat	4 364 663,90	4 461 697,42			
			Lyhytaikainen		
Vaihtuvat vastaavat			Lainat rahoitus- ja vakuutuslait	9 442 311,20	9 858 677,20
Saamiset			Saadut ennakot	1 599 605,98	1 386 008,77
Pitkäaikaiset			Ostovelat	4 151 303,87	4 451 541,97
Muut saamiset	23 000,00	23 000,00	Muut velat	893 235,54	931 855,46
*Pitkäaikaiset saamiset	23 000,00	23 000,00	Siirtovelat	6 225 886,73	5 575 784,31
Lyhytaikaiset			*Lyhytaikainen vieras pääoma	22 312 343,32	22 203 867,71
Myyntisaamiset	1 313 706,56	1 547 054,68	**Vieras pääoma	80 159 916,97	82 730 520,05
Muut saamiset	1 742 167,48	2 913 187,61			
Siirtosaamiset	179 356,73	176 254,08	Vastattavaa	193 886 092,13	192 293 535,89
*Lyhytaikaiset saamiset	3 235 230,77	4 636 496,37			
**Saamiset	3 258 230,77	4 659 496,37			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	3 705,40	3 705,40			
Muut arvopaperit	13 648 528,20	13 983 081,01			
*Rahoitusomaisuusarvopaperit	13 652 233,60	13 986 786,41			
Rahat ja pankkisaamiset					
Rahat ja pankkisaamiset	11 202 007,70	15 675 084,81			
**Vaihtuvat vastaavat	28 112 472,07	34 321 367,59			
Vastaavaa	193 886 092,13	192 293 535,89			

Konsernitase

KONSERNITASE JA TUNNUSLUVUT 1000 €

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	63 789	63 789
Aineettomat oikeudet	909	1 083	Säätiöiden ja yhd. peruspääomat	1	1
Muut pitkävaikutteiset menot	3 130	2 309	Arvonkorotusrahasato	163	192
Ennakkomaksut	9	0	Muut omat rahastot	15 890	14 914
*Aineettomat hyödykkeet	4 048	3 392	Ed. tilik. yli (+)/alijäämä (-)	50 417	43 475
			Tilik. ylijäämä (+)/alijäämä (-)	3 037	7 082
Aineelliset hyödykkeet			*Oma pääoma	133 298	129 453
Maa- ja vesialueet	17 845	17 368			
Rakennukset	125 910	120 364	VÄHEMMISTÖOSUUDET	321	317
Kiinteät rakenteet ja laitteet	37 032	34 171			
Koneet ja kalusto	5 843	5 885	PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut aineelliset hyödykkeet	1 168	451	Eläkevaraukset	17	17
Ennakkomaksut ja keskener. hank	30 714	27 193	Muut pakolliset varaukset	945	1 083
*Aineelliset hyödykkeet	218 513	205 433	*Pakolliset varaukset	962	1 100
Sijoitukset			TOIMEKSIANTOJEN PAAOMAT		
Tytär- ja osakkuusyhteisöosuudet	0	50	Valtion toimeksiannot	5	4
Osakkeet ja osuudet	21 711	21 256	Lahjoitusrahastojen pääomat	4 743	4 760
Muut osakkeet ja osuudet	1 295	1 207	Muut toimeksiantojen pääomat	642	636
Joukkovelkakirjasaamiset	9	24			
Muut saamiset	420	398	*Toimeksiantojen pääomat	5 390	5 400
*Sijoitukset	23 436	22 934			
**Pysyvät vastaavat	245 997	231 759			
			VIERAS PAAOMA		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Pitkäaikainen		
Lahjoitusrahastojen varat	4 523	4 581	Lainat rahoitus- ja vakuutuslainat	106 080	105 611
Muut toimeksiantojen varat	577	566	Lainat julkisyhteisöiltä	89	0
*Toimeksiantojen varat	5 100	5 146	Saadut ennakot	0	0
			Ostovelat	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Muut velat/Liit.maks. ja muut velat	1 634	1 565
Vaihto-omaisuus			Siirtovelat	186	186
Aineet ja tarvikkeet	485	610	*Pitkäaikainen	107 991	107 363
Muu vaihto-omaisuus	403	505			
*Vaihto-omaisuus yhteensä	888	1 114	Lyhytaikainen		
			Joukkovelkakirjalainat	244	977
Saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	20 164	14 669
Pitkäaikaiset			Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Myyntisaamiset	0	0	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Muut saamiset	61	134	Saadut ennakot	2 155	1 985
Lainasaamiset	0	0	Ostovelat	13 699	10 500
Siirtosaamiset	1	1	Siirtovelat	19 935	21 130
*Pitkäaikaiset saamiset	62	135	Muut velat	1 908	1 652
			Laskennalliset verovelat	2 714	2 650
Lyhytaikaiset			*Lyhytaikainen vieras pääoma	60 819	53 563
Myyntisaamiset	5 122	4 544	**Vieras pääoma	168 809	160 926
Lainasaamiset	47	205	VASTATTAVAA	308 780	297 196
Muut saamiset	4 175	3 422			
Siirtosaamiset	2 639	2 999			
*Lyhytaikaiset saamiset	11 983	11 170			
**Saamiset	12 045	11 305			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	4	4			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0			
Muut arvopaperit	14 874	15 938			
*Rahoitusomaisuusarvopaperit	14 878	15 941			
Rahat ja pankkisaamiset	29 872	31 930			
**Vaihtuvat vastaavat	57 683	60 291			
VASTAAVAA	308 780	297 196			

3.3 Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma/vesiliikelaitos

	2022	2021
	€	€
Liikevaihto	6 248 097,74	6 680 768,45
Liiketoiminnan muut tuotot	17 777,16	7 760,80
Valmistus omaan käyttöön	24 103,24	19 480,11
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 663 276,10	-1 764 252,71
Palvelujen ostot	-1 339 749,25	-1 169 478,52
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-516 821,26	-487 496,88
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-153 093,26	-149 982,82
Muut henkilöstösivukulut	-17 773,63	-18 946,46
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 772 002,31	-1 709 859,34
Liiketoiminnan muut kulut	-161 419,12	-232 372,48
Liikelylijäämä (alijäämä)	665 843,21	1 175 620,15
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Muut rahoitustuotot	9 286,13	2 284,51
Muille maksetut korkokulut	-97 189,73	-48 611,61
Korvaus peruspääomasta	-300 000,00	-300 000,00
Muut rahoituskulut	0,00	-4,47
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	277 939,61	829 288,58
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh(+)	12 599,22	14 215,63
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	290 538,83	843 504,21

Rahoituslaskelma/vesiliikelaitos

	2022	2021
	€	€
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyljäämä (-alijäämä)	665 843,21	1 175 620,15
Poistot ja arvonalentumiset	1 772 002,31	1 709 859,34
Rahoitustuotot ja -kulut	-387 903,60	-346 331,57
Tulorahoituksen korjaukset	0,00	0,00
*Toiminnan rahavirta yht.	2 049 941,92	2 539 147,92
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-753 363,82	-1 421 067,02
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien luovutustulot	0,00	0,00
* Investointien rahavirta yhteensä	-753 363,82	-1 421 067,02
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 296 578,10	1 118 080,90
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lainakannan muutokset		
Antolainasaamisten lisäyksen muilta	-5 250,00	0,00
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	1 400 000,00
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 033 804,00	-2 010 472,00
Kunnalta saatujen lyhytaikaisten lainojen muutos		
* Lainakannan muutokset yhteensä	-2 039 054,00	-610 472,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	565 619,34	-490 179,97
Saamisten muutos muilta	183 168,68	-198 863,72
Korottomien velkojen muutos kunnalta	14 129,61	-5 676,50
Korottomien velkojen muutos muilta	-20 441,73	187 111,29
* Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	742 475,90	-507 608,90
Rahoituksen rahavirta	-1 296 578,10	-1 118 080,90
RAHAVAROJEN MUUTOS	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset 31.12. +		0,00
Rahat ja pankkisaamiset 1.1. -		
Rahavarojen muutos	0,00	0,00

Tase/vesiliikelaitos

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma		
Aineettomat oikeudet			Peruspääoma	2 842 189,22	2 842 189,22
Muut pitkävaikutteiset menot	639 970,24	723 444,49	Ed. tilik. yli(-)/alijaama(+)	8 202 014,08	7 358 509,87
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden ylijäämä (-)/alijaama (+)	290 538,83	843 504,21
Maa- ja vesialueet	104 670,00	104 670,00	*Oma pääoma	11 334 742,13	11 044 203,30
Rakennukset	9 226 148,83	9 774 119,68			
Käyttöalut rakenteet ja laitteet	12 802 472,66	13 184 277,97	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Koneet ja kalusto	60 110,71	60 751,94	Poistoero	105 699,66	118 298,88
Keskeneräiset hankinnat	47 192,79	51 939,64	*Poistoero ja vapaaeht. varaukset	105 699,66	118 298,88
*Aineelliset hyödykkeet	22 240 594,99	23 175 759,23			
Sijoitukset			Vieras pääoma		
Osakkeet ja osuudet	3 030 720,00	3 030 720,00	Pitkäaikainen		
Muut lainasaamiset	84 230,00	78 980,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok	11 847 628,00	13 836 132,00
*Sijoitukset	3 114 950,00	3 109 700,00	Liitt. maksut ja muut pitkäaik. velat	1 660 885,37	1 594 734,22
**Pysyvät vastaavat	25 995 515,23	27 008 903,72	*Pitkäaikainen	13 508 513,37	15 430 866,22
Vaihtuvat vastaavat			Lyhytaikainen		
Saamiset			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok	1 988 804,00	2 033 804,00
Lyhytaikaiset			Ostovelat	386 691,39	401 378,92
Myyntisaamiset	449 628,73	641 790,37	Korottomat velat kunnalta	14 644,54	514,93
Saamiset kaupungilta	1 134 084,71	1 699 704,05	Muut velat	172 184,37	186 461,86
Muut saamiset	9 449,01	2 150,00	Siirtovelat	79 392,17	137 020,03
Siirtosaamiset	1 693,95	0,00	*Lyhytaikainen	2 641 716,47	2 759 179,74
*Lyhytaikaiset saamiset	1 594 856,40	2 343 644,42	**Vieras pääoma	16 150 229,84	18 190 045,96
**Vaihtuvat vastaavat	1 594 856,40	2 343 644,42			
Vastaavaa	27 590 371,63	29 352 548,14	Vastattavaa	27 590 671,63	29 352 548,14

4. Tilinpäätöksen liitetiedot

Arvostus ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Tulot ja menot jaksotetaan eri tilikausille suoriteperusteen mukaan, poikkeuksena verotulot, jotka kirjataan tilitysten mukaan.

Pysyvien vastaavien arvostus ja suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Valtuusto on hyväksynyt 13.11.2017 § 129 alla olevan poistosuunnitelman. Suunnitelma on voimassa 1.12.2017 -31.12.2021 välisenä aikana aktivoitavilla hyödykkeillä. Valtuusto on hyväksynyt päivitetyn poistosuunnitelman 29.11.2021 § 385, jota sovelletaan 1.1.2022 jälkeen aktivoitavilla hyödykkeillä.

PYSYVÄT VASTAAVAT	Poisto-	Kaupungin
Aineettomat hyödykkeet	menetelmä	poistoaika (v)
Kehittämismenot	Tasapoisto	5
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5
Liikearvo	Tasapoisto	5
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3
Osakehuoneistojen ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot	Tasapoisto	max. 10
Muut	Tasapoisto	3
Tiehankkeisiin osallistuminen	Tasapoisto	20
Ratahankeisiin osallistuminen	Tasapoisto	30
Väylähankkeisiin osallistuminen	Tasapoisto	max. 40
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20
Talousrakennukset	Tasapoisto	15
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30
Kallioluolat ja -tunnelit, väestönsuojat	Tasapoisto	50
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	20
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	20
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	20
Vedenjakelu - ja viemäriverkosto	Tasapoisto	30
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	20

Aineelliset hyödykkeet	Poisto- menetelmä	Kaupungin poistoaika (v)
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	20
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	Tasapoisto	15
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	10
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5
Muut liikkuvat työkonet	Tasapoisto	5
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	8
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5
ATK-laitteet	Tasapoisto	3
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	5
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	

Investointien aktivointien alaraja 10 000 euroa.

Kuntayhtymien alijäämät

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 9.3.2015 lausunnon 110, jonka perusteella todetaan, että mikäli kuntayhtymän alijäämää ei todennäköisesti saada lähitulevaisuudessa katetuksi, tulee oikean riittävän kuvan vaatimuksesta kunnan kirjata kirjanpitoonsa alijäämävastuun suuruinen pakollinen varaus. Alijäämän käsittelystä on vähintäänkin annettava selostus ja dokumentoitava kuntayhtymästä omistajakunnalle aiheutuma velvoite. Kaupungin tilinpäätökseen ei sisälly pakollista varausta alijäämien kattamiseen. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri on laskuttanut kertyneet alijäämät kunnilta peruspääoman suhteessa ja erä on kirjattu kaupungin tilinpäätökseen 2022 avustuksena kuntayhtymälle.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Muut erät

Lomapalkat ja lomarahat on kohdistettu tilikaudelle, jolle lomapäivien perustana ovat palkat merkitään ottaen huomioon kunnallisen virka- ja työehtosopimusten määräykset vuosilomasta, loma-ajan palkasta ja lomarahasta em. erien maksuun. Tuloslaskelman toimintakuluihin kirjattu lomapalkkavelan määrä tilinpäätöspäivänä on laskettu henkilöltäin käyttäen palkanlaskentajärjestelmään perustuvien todellisten ansaittujen lomapäivien ja pitämättömien lomapäivien sekä säästövapaiden määriä.

Pohjois-Savon pelastuslaitokselle on saapunut varallaolovaatimuksia Korkeimman oikeuden (KKO:2015:48) ratkaisuun perustuen. Vaatimuksissa on vaadittu varallaolon luettavaksi työajaksi. Vaatimuksen esittäneiden 96 henkilön vaatimussumma yhteensä 24 816 952,38 euroa ilman sivukuluja. Lisäksi työtuomioistuimessa on ratkaistavana 26 henkilön vaatimukset, yhteensä 5 799 954,58 euroa ilman sivukuluja. Kuopion kaupungin pelastustoimen tilinpäätökseen ja sitä kauttakuntien maksuosuuksiin sisältyy 1 229 116,42 euroa henkilöstö- ja viivästyskorkomenoina 1 229 116,42 euroa henkilöstö- ja viivästyskorkomenoina työtuomioistuimen toukokuussa 2022 tekemästä ratkaisusta, jonka perustella on maksettu korvauksia viidelle henkilölle. Lisäksi Kuopion on kirjannut 3 162 098,38 euron pakollisen varauksen. Iisalmen osuuden korvauksista arvioidaan olevan n. 9 %. Pohjois-Savon pelastuslaitoksen/Kuopion kaupungin varallaolovaatimus-käsittelyitä on vireillä työtuomioistuimessa, KT:n keskusneuvottelussa ja hallinto-oikeudessa.

4.1 Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot tehtävälueittain	2022	2021
Hallintopalvelukeskus	12 273 619,74	12 017 261,60
Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	5 447 485,64	5 313 971,64
Tekninen toimiala	5 401 001,14	4 790 471,89
Vesiliikelaitos	6 061 602,81	6 390 868,19
Yhteensä	29 183 709,33	28 512 573,32

Verotulojen erittely	2022	2021
Kunnan tulovero	69 934 627,94	67 179 386,85
Kiinteistövero	6 055 485,35	5 873 806,82
Osuus yhteisöveron tuotosta	8 003 495,94	7 615 450,40
Yhteensä	83 993 609,23	80 668 644,07

Valtionosuuksien erittely	2022	2021
Peruspalvelujen valtionosuus	42 433 130,00	40 964 892,00
Verotuloihin per.valtionosuustasaus	12 614 280,00	11 521 776,00
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	-1 342 928,00	-1 502 305,00
Verotulomenetysten korvaus	12 041 773,00	10 554 804,00
Yhteensä	65 746 255,00	61 539 167,00

Palvelujen ostojen erittely	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	86 119 587,07	81 172 630,41
Muiden palvelujen ostot	20 565 860,94	20 054 665,54
Yhteensä	106 685 448,01	101 227 295,95

Pakollisten varausten muutokset	2022	2021
Eläkevastuu 1.1	16 785,00	16 785,00
Lisäykset tilikaudelle	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Eläkevastuu 31.12.	16 785,00	16 785,00
Osuus PSSHP alijäämästä 1.1.	0,00	427 810,00
Lisäykset tilikaudelle	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	-427 810,00
Osuus PSSHP alijäämästä 31.12.	0,00	0,00
Yhteensä	16 785,00	16 785,00

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	2022	2021
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	468 958,10	224 903,54
Rakennusten myyntivoitot	7 000,00	0,00
Muut myyntivoitot	50 841,50	30 700,00
Myyntivoitot yhteensä	526 799,60	255 603,54

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	2022	2021
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2022	2021
Osinkotuotot muista yhteisöistä	1 083 517,22	744 646,40
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	185 218,08	185 218,08
Yhteensä	1 268 735,30	929 864,48

4.2 Tasetta koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet							Pysyvät vast. hyödykkeet yhteensä
	Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikuttavat menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kunteeat rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesk. er. hankinnat ja enn. maksut	Aineelliset hyödykkeet yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1	87 960,73	2 077 127,73	2 165 088,46	12 151 051,23	51 582 134,14	33 520 791,80	1 640 174,48	309 131,87	15 881 406,10	115 084 689,62	117 249 778,08
Lisäykset tilikaudella	38 200,00	267 583,48	305 783,48	384 599,70	1 395 450,31	3 894 538,66	904 116,99	34 000,00	10 757 249,72	17 369 955,38	17 675 738,86
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	-6 100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-6 100,00	-6 100,00
Vahennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-163 161,54	0,00	0,00	0,00	0,00	-11 426,11	-174 587,65	-174 587,65
Siirrot erien välillä	0,00	741 722,53	741 722,53	0,00	4 983 339,26	512 108,03	41 384,00	23 208,99	-6 301 762,81	-741 722,53	0,00
Tilikauden poisto	-67 756,41	-183 783,91	-251 540,32	0,00	-4 427 767,89	-3 188 574,66	-668 106,50	0,00	0,00	-8 284 449,05	-8 535 989,37
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	-963 699,03	0,00	0,00	0,00	0,00	-963 699,03	-963 699,03
Poistamaton hankintameno 31.12	58 404,32	2 902 649,83	2 961 054,15	12 372 489,39	52 563 356,79	34 738 863,83	1 917 568,97	366 340,86	20 325 466,90	122 284 086,74	125 245 140,89
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton kirjanpitoarvo 31.12.	58 404,32	2 902 649,83	2 961 054,15	12 372 489,39	52 563 356,79	34 738 863,83	1 917 568,97	366 340,86	20 325 466,90	122 284 086,74	125 245 140,89
Olennot lisapoistot	0,00	0,00	0,00	0,00	-117 166,04	-89 599,73	-29 188,55	0,00	0,00	-235 954,32	-235 954,32

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				Pysyvien vastaavien sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kuntayhtymä-osuudet	Osakkeet omistusyht.	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni-yhteisöiltä	Saamiset kuntayhtymiltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	
Hankintameno 1.1	5 934 420,35	14 646 126,96	13 385 247,31	657 421,98	34 623 216,60	1 487 787,20	0,00	149 689,00	1 637 476,20	36 260 692,80
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	92 470,00	92 470,00	0,00	0,00	23 860,00	23 860,00	116 330,00
Vahennykset	-49 963,93	0,00	0,00	0,00	-49 963,93	-97 040,00	0,00	0,00	-97 040,00	-147 003,93
Hankintameno 31.12	5 884 456,42	14 646 126,96	13 385 247,31	749 891,98	34 665 722,67	1 390 747,20	0,00	173 549,00	1 564 296,20	36 230 018,87
Arvonl. ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	-66 203,60	-66 203,60	0,00	0,00	0,00	0,00	-66 203,60
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12	5 884 456,42	14 646 126,96	13 385 247,31	683 688,38	34 599 519,07	1 390 747,20	0,00	173 549,00	1 564 296,20	36 163 815,27

Maa- ja vesialueet erittely	2022	2021
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	227 188,75	208 937,00
Muut maa- ja vesialueet	12 145 300,64	11 942 114,23
Yhteensä	12 372 489,39	12 151 051,23

Olennaiset kuntayhtymä- osuuksien arvomuutokset	Tasearvo	Lisäykset	Vähennykset	Tasearvo	Kunnan osuus	Ero
	1.1.	tilikaudella	tilikaudella	31.12.	ky:n peruspostista	
Pohjois-Savon SHP ky	4 653 450,91			4 653 450,91	4 365 174,96	288 275,95

IISALMI-KONSERNIN RAKENNE JA SISÄLTÖ

Yhteisö/yhtymä	Koti- paikka	Kaup. om. osuus%	Kons. om. osuus %	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta	
1. TYTÄRYHTEISÖT							
Yhdistelty pariarvomenetelmällä							
Kiinteistö Oy Petterinkulma	0170529-9	Iisalmi	100,0	100,0	2 880 705,95	18 052 160,52	19,71
Iisalmen Teollisuuskylä Oy	0170262-9	Iisalmi	97,8	97,8	2 238 838,76	2 389 988,96	141 703,26
Kiint. Oy Iisalmen Lumakeskus	1741020-9	Iisalmi	100,0	100,0	1 253 930,86	1 094 103,06	-163,68
2. KUNTAYHTYMÄTYTÄRYHTEISÖ							
Ylä-Savon SOTE ky	2265875-1	Iisalmi	61,8	61,8	7 050 163,03	30 890 425,26	0,00
3. KUNTAYHTYMÄT							
Ylä-Savon koulutusky *	0214765-5	Iisalmi	47,7	47,7	11 169 266,24	2 145 472,39	-332 059,96
Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ky*	0171495-3	Kuopio	4,3	4,3	5 002 654,00	25 343 091,36	-153 392,89
Pohjois-Savon liitto	0827616-7	Kuopio	8,3	8,3	122 653,98	71 080,72	19 316,42
Savon koulutuskuntayhtymä*	1852679-9	Kuopio	8,1	8,1	4 848 348,58	6 605 053,57	-300 399,15
Vaalijalan ky	0207327-0	Pieksämäki	4,6	4,6	1 192 445,08	1 432 532,29	54 033,80
* merkityt alakonserneja							
4. OSAKKUUSYHTEISÖT							
Savonia ammattikorkeakoulu Oy	2629463-3	Kuopio	22,8	22,8	14 869 980,73	3 219 324,82	37 414,73
Savon ICT-palvelut Oy	2417854-0	Iisalmi	22,2	42,8	35 411,98	277 466,55	0,00
Ylä-Savon Jätehuolto Oy	1056237-3	Iisalmi	36,0	36,0	609 344,11	602 345,48	97 777,51
Ylä-Savon Pääomarahasto Oy	1761735-7	Iisalmi	40,5	40,5	1 538 929,28	1 982,12	3 497,58
Ylä-Savon Vesi Oy	1841779-5	Vieremä	43,6	43,6	4 045 065,19	168 984,64	181 210,28
Yhteensä					56 857 737,77	92 294 011,74	-251 042,39

Oman pääoman erittely	2022	2021
Peruspääoma 1.1./31.12	63 789 390,30	63 789 390,30
Muut omat rahastot 1.1.	12 912 664,94	12 307 266,67
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	3 046 442,09	3 002 551,00
Siirrot rahastoon	148 974,74	145 156,72
Siirrot rahastosta	-127 201,68	-101 265,63
Vahinkorahaston pääoma 31.12	3 068 215,15	3 046 442,09
Inv.- ja kehittämisrahaston pääoma 1.1	9 660 000,00	9 100 000,00
Siirrot rahastoon	2 300 000,00	1 900 000,00
Siirrot rahastosta	-1 340 000,00	-1 340 000,00
Inv.- ja kehittämisrah. pääoma 31.12	10 620 000,00	9 660 000,00
Opintorahaston pääoma 1.1	206 222,85	204 715,67
Siirrot rahastoon	2 274,87	2 507,18
Siirrot rahastosta	-4 550,00	-1 000,00
Opintorahaston pääoma 31.12	203 947,72	206 222,85
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	13 892 162,87	12 912 664,94
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	18 155 188,19	14 929 151,24
Tilikauden ylijäämä	2 610 886,65	3 226 036,95
Oma pääoma yhteensä	98 447 628,01	94 857 243,43
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	2022	2021
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	18 155 188,19	14 929 151,24
Tilikauden ylijäämä	2 610 886,65	3 226 036,95
Kertynyt poistoero 31.12	10 687 207,05	10 079 371,16
Vapaaehtoiset varaukset 31.12	0,00	0,00
Kertynyt ylijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	31 453 281,89	28 234 559,35
Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	26 341 133,05	27 041 466,70
Pitkäaikaiset velat yhteensä	26 341 133,05	27 041 466,70
Pakolliset varaukset	2022	2021
Muut pakolliset varaukset		
Eläkevastuu	16 785,00	16 785,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	16 785,00	16 785,00

Vieras pääoma	2022	2021
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	7 447,32	15 996,81
Yhteensä	7 447,32	15 996,81
Velat kuntayhtymille		
Ostovelat	824 055,30	37 838,12
Muut velat	3 168,40	26 580,00
Yhteensä	827 223,70	64 418,12
Velat osakkuusyhteisöille		
Ostovelat	64 686,15	12 547,42
Yhteensä	64 686,15	12 547,42
Vieras pääoma yhteensä	899 357,17	92 962,35

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkajaksotus	4 223 207,81	4 299 086,43
Korkojaksotukset	85 184,51	23 663,26
Valtionosuudet	82 987,00	0,00
Velat rahoitus- ja vak.laitoksille	1 413 686,51	937 856,69
Palkkaperusteiset maksut	125 228,99	122 242,90
Palo- ja pelastustoimen loppulasku	167 852,74	0,00
Muut	127 739,17	192 935,03
Yhteensä	6 225 886,73	5 575 784,31

4.3 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vuokravastuiden yhteismäärä

Vuokravastuut	2022	2021
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 31.12.2025 asti	2 708 328,07	2 767 075,84
Leasingvastuut		
Leasingvastuut yhteensä	2 170 165,80	1 962 534,99
Vuokravastuut yhteensä	4 878 493,87 €	4 729 610,83 €

Leasingvastuut eriteltyinä	2022	2021
Danske Finance Oy	34 352,57	47 772,42
Nordea Rahoitus Suomi Oy	0,00	7 124,87
Xerox Financial Services Oy	672,00	2 453,00
Lease Plan Finland Oy	493,02	9 789,21
Abax	7 104,00	7 344,00
Arval Oy	105 024,21	128 084,46
Siemens Financial Services Ab	174 877,92	210 746,02
Kuntarahoitus	68 852,88	84 153,52
Pohjola Pankki Oyj	1 778 789,20	1 549 221,01
Leasingvastuut yhteensä	2 170 165,80 €	2 046 688,51 €

Vastuositoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	2022	2021
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	36 910 503,41	36 910 503,41
Jäljellä oleva pääoma	14 250 588,05	16 107 715,66
Osakkuusyhteisöjen puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	5 394 600,00	5 394 600,00
Jäljellä oleva pääoma	2 610 014,39	2 883 700,21
Muut vastuositoumukset	2022	2021
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	4 120 000,00	4 120 000,00
Jäljellä oleva pääoma	652 408,99	850 776,05

Iisalmen kaupunki on tehnyt Ylä-Savon seurakuntayhtymän kanssa Rantalan aluetta koskevan maankäyttösopimuksen. Sopimuksesta aiheutuu kaupungille kustannuksia kunnallistekniikan suunnittelun ja rakentamisen osalta arviolta n. 9 200 euroa. Lisäksi kustannuksia aiheutuu puistoalueiden ja muiden yleisten alueiden ylläpidosta n. 4 999 euroa/v. Sopimus päättyy kun sopijaosapuolet ovat täyttäneet sopimusvelvoitteensa. Sopimus laitetaan täytäntöön vuonna 2023.

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2022	2021
https://kuntientakauskeskus.fi/takaustoiminta/kuntakohtaiset-takausvastuut/		
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	158 665 017	149 351 314
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastoista 31.12.	91 753	97 833

Iisalmen kaupunki on tehnyt Ylä-Savon seurakuntayhtymän kanssa Rantalan aluetta koskevan maankäyttösopimuksen. Sopimuksesta aiheutuu kaupungille kustannuksia kunnallistekniikan suunnittelun ja rakentamisen osalta arviolta n. 9 200 euroa. Lisäksi kustannuksia aiheutuu puistoalueiden ja muiden yleisten alueiden ylläpidosta n. 4 999 euroa/v. Sopimus päättyy kun sopijaosapuolet ovat täyttäneet sopimusvelvoitteensa. Sopimus laitetaan täytäntöön vuonna 2023.

Arvonlisäveron palautusvastuu

Ei palautuksenalaisia kiinteistöjä.

4.4 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä	2022	2021
Yleishallinto	300	270
Sivistystoimiala	578	602
Yhdyskuntapalvelut	98	96
Liiketoiminta	15	14
Yhteensä	991	982

Henkilöstökulut	2022	2021
Palkat ja palkkiot	34 334 643,95	33 858 011,99
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	8 661 958,21	8 754 346,28
Muut henkilöstösivukulut	1 531 327,96	1 494 963,03
Henkilöstökorvaukset ja muut korvauuserät	-515 155,79	-592 034,78
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	44 012 774,33	43 515 286,52
Käyttöomaisuuteen aktivoidut hlöstökulut	423 449,34	397 911,53
Yhteensä henkilöstökulut	44 436 223,67	43 913 198,05

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2022	2021
Keskusta	6 999,40	8 317,00
Kokoomus	6 094,00	6 619,50
Kristillisdemokraatit	905,40	883,10
Perussuomalaiset	3 750,25	3 033,00
Sosiaalidemokraatit	8 977,00	10 959,40
Vasemmistoliitto	3 836,50	7 000,75
Vihreät	2 381,00	2 475,80
Yhteensä	32 943,55	39 288,55

Tilintarkastusyhteisöille maksetut palkkiot	2022	2021
KPMG Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	19 900,00	17 914,61
Projektitarkastukset	0,00	4 700,00
Tarkastuslautakunnan kokoukset	1 000,00	333,34
Sisäinen tarkastus	0,00	0,00
Muut palkkiot	2 450,00	1 000,00
Palkkiot yhteensä	23 350,00	23 947,95

Tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Iisalmen kaupunki on antanut tytäryhteisöilleen lainoja yhteensä 1,4 milj. €, joista korottomia on Lumakeskuksen laina 1,1 milj. €. Vakuudettomia lainoja on taattu tytäryhteisöille yhteensä 9,95 milj. €. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetuista lainoista. Kaupungin arvion mukaan lainoihin ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Kaupunki on myynyt tytäryhteisö Teollisuuskylä Oy:lle tilikaudella toimitusjohtaja-, talous-, markkinointi - ja kiinteistöhoitopalveluja yhteensä 47 480 eurolla.

Kaupunginjohtajan kanssa on 18.2.2013 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu yhdeksän kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta tilanteessa, jossa kaupunginjohtaja itse irtisanoutuu tehtävästään luottamuspujan takia. Erakorvauksesta päättää kaupunginvaltuusto.

Tiedossa ei ole, että konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa olisi ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia vuonna 2022.

4.5 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja jäsenosuuksien suhteessa kaikki kuntayhtymät, joissa kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty konsernin kaikki viisi osakkuusyhteisöä.

Vuoden 2022 kuntien konsernitilinpäätökset laaditaan toiminnan jatkuvuuden oletuksella, vaikka sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu siirtyi hyvinvointialueille 1.1.2023 lukien.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olenaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä sisäisiä katteita ei sisälly konsernitilinpäätökseen.

Kiinteistöverojen käsittely

Konserniyhteisöjen Iisalmen kaupungille suorittamat kiinteistöverot on eliminoitu.

Valtionosuudet

Koulutuskuntayhtymien valtionosuudet (ammattikoulutuksen ja perusopetuksen yksikköhintarahojen esitetään valtionosuudet erässä emon tuloslaskelman laadintaperiaatteita noudattaen. Kuntayhtymien omassa tuloslaskelmassa valtionosuudet sisältyvät toimintatuottoihin.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi yhteisöjen omien ilmoitusten perusteella ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa

edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Kaupunkikonsernin sisällä käytettyjä erilaisia poistosuunnitelmia ei ole muilta osin yhdenmukaistettu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kaupungin ja yhdistettyjen kuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pariarvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Osakkuusyhteisöjen poisto-oikaisua kaupungin poistosuunnitelman mukaiseksi ei ole tehty, koska merkittävää poistonalaista omaisuutta on vain Ylä-Savon Vesi Oy:llä ja Savonia AMK Oy:llä ja kaikki osakkuusyhteisöt noudattavat poistolaskennassaan suunnitelman mukaisia poistoja.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Kaupungin ja kuntayhtymien taseen poistoero on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien ylijäämiin ja tilikauden ylijäämiin ja poistoeron muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden ylijäämään kirjanpitolautakunnan kuntajaoston konsernitilinpäätöstä koskevan yleisohjeen (2015) mukaisesti.

Tytäryhteisöjen (Petterinkulma ja Teollisuuskylä) taseessa olevat poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmassa jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden yli-/alijäämään.

Konsernirakenteen muutokset

V. 2022 konsernin omistusosuuksissa on tapahtunut seuraavat muutokset.

Tytäryhteisöt

Tilikauden aikana myytiin osuudet Kt Oy Pöllösenlahden Hakassa yksityiselle taholle ja As Oy Kilpitöyryn ja As Oy Kilpivatron osakkeet Kt Oy Petterinkulmalle.

Kuntayhtymät

Iisalmen omistusosuus Pohjois-Savon liitosta laski 8,28 %:sta 8,17 %:iin.

Edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

Edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille on kirjattu 1 t€ Pohjois-Savon liiton omistusosuudesta johtuvaa muutosta ja 0,1 M€ pakollisen varauksen korjausta edellisiltä tilikausilta.

Oman pääoman erittely	2022	2021
Peruspääoma 1.1./31.12	63 789	63 789
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	1	1
Muut omat rahastot 1.1.	15 106	14 507
Siirrot rahastoon	2 484	2 048
Siirrot rahastosta	-1 536	-1 449
Muut omat rahastot pääoma 31.12	16 054	15 106
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1	50 556	43 467
Lisäykset tilikaudella	1	8
Vähennykset tilikaudella	-141	0
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	50 417	43 475
Tilikauden yli-/alijäämä	3 037	7 082
Oma pääoma yhteensä	133 298	129 453
Pakolliset varaukset	2022	2021
Eläkevaraus, kaupunki	17	17
Muut pakolliset varaukset		
PSSHP, potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu	844	886
YSAO, purkutyö ja vahingonkorvausvaraus	97	158
SAKKY, vuokraohteen ennallistamisvelvoite	4	39
<i>Pakolliset varaukset yhteensä</i>	962	1 100

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua konsernin ulkopuolelta	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	61 807	58 968
Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua konsernin sisällä <td>2022</td> <td>2021</td>	2022	2021
Lainat julkisyhteisöiltä (Lumakeskus/Teollisuuskylä-kaupunki)	984	1 044
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät <td>2022</td> <td>2021</td>	2022	2021
Palkkaperusteiset maksut (sis. lomapalkkavaraukset)	13 706	13 875
Korkojaksotus/-suojaus	160	59
Valtionosuudet ja hankerahoitus	580	742
Palautukset jäsenkunnille, SOTE, PSSHP	696	2 157
Verot	31	60
Maankäytösopimus, Sakky	831	831
Muut siirtovelat	3 930	3 407
Yhteensä	19 935	21 130

Vakuudet ja vastuusitoumukset	2022	2021
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Tytäryhteisöjen velasta		
Kiinnitykset		
Takaukset		
Osakkuusyhteisöjen velasta		
Takaukset	1 910	2 184
Vakuudeksi annetut panttikirjat	14 644	13 430
Leasingvastuut	4 124	3 993
Vastuusitoumukset muille		
Takaukset	652	851
Arvonlisäveron palautusvastuu	11 018	1 826
Vuokravastuut	8 796	8 527
Hankkeiden omarahoitusosuudet/palautusvastuu	3 147	3 242
Käynnissä olevat oikeudenkäynnit	19	30
Muut vastuut	0	102

Konsernissa ei ole olennaisia koronvaihtosopimuksia ja johdannaisia.

5. Eriytetyt tilinpäätökset (vesiliikelaitos) ja muut eriytetyt laskelmat

TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2022

Iisalmen Vesi -liikelaitos

Iisalmen Vesi -liikelaitoksen johtokunta 2.3.2023

5.1 Tilinpäätöksen sisältö

Kirjanpitovelvollisuus ja kirjanpidon eriyttäminen

Kuntalaisissa säädetään erikseen kaupungin liikelaitoksen kirjanpitovelvollisuudesta. Kaupungin liikelaitos ei ole itsenäinen kirjanpitovelvollinen, vaan kaupunki on kirjanpitovelvollinen kuntalain perusteella myös liikelaitoksensa kirjanpidosta.

Liikelaitoksen kirjanpito on eriytettävä kaupungin kirjanpidossa. Liikelaitoksen kirjanpito yhdistellään kaupungin muuhun kirjanpitoon tilinpäätöksessä ja välitilinpäätöksissä siten, että sisäiset tulot ja menot, sisäiset saatavat ja velat sekä sisäinen omistus ja sisäiset katteet eliminoidaan.

Kaupungin liikelaitoksen tilinpäätös

Johtokunnan on laadittava kalenterivuositain liikelaitoksen erillistilinpäätös ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi ja kaupunginhallitukselle yhdisteltäväksi kaupungin tilinpäätökseen. Valmisteluajataulun osalta noudatetaan, mitä kaupungin tilinpäätöksen valmistelusta on säädetty. Erillistilinpäätöksen allekirjoittavat johtokunnan jäsenet ja liikelaitoksen johtaja.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Liikelaitoksen tilinpäätöslaskelmat laaditaan noudattaen kirjanpitolautakunnan kuntajaoston eriytetyn liiketoiminnan kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevan ohjeen mukaisia taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman kaavoja. Lisäksi soveltuvin osin noudatetaan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamia muita kirjanpidon yleisohjeita ja lausuntoja.

Liikelaitoksen tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä päättää valtuusto osana kaupungin tilinpäätöksen hyväksymistä. Kaupungin tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella myös liikelaitoksen hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida ovatko valtuuston liikelaitokselle asettamat tavoitteet toteutuneet. Tilintarkastaja suorittaa liikelaitoksen tarkastuksen osana kaupungin tarkastusta.

Toimintakertomus ja tilikauden tuloksen käsittely

Kunnallisen liikelaitoksen johtokunnan on laadittava toimintakertomus, jossa sen on tehtävä selkoa talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta tilikaudella. Toimintakertomus on osa liikelaitoksen tilinpäätöstä. Toimintakertomuksessa on annettava tietoja myös sellaisista liikelaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, joista ei tehdä selkoa tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Liikelaitoksen toimintakertomus laaditaan soveltuvin osin kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevassa yleisohjeessa annettujen ohjeiden mukaisesti.

Johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tällöin tilikauden yli- tai alijäämää ennen varaussiirtoja. Tuloksen käsittelystä päättää valtuusto tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä. Jos taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja

toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnallisen liikelaitoksen ylijäämäisestä tuloksesta voidaan tehdä investointivaraus. Kaupungin liikelaitoksessa varauksen tekemistä rajoittaa kaupungin kokonaistuloksen määrä. Esityksen investointivarauksesta tekee johtokunta tilinpäätöksen yhteydessä. Varaus- ja rahastosiirroista päättää valtuusto tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

5.2 Toimintakertomus

5.2.1 Henkilöstö

Henkilöstö	TP2021	TA2022	TP2022	Poikkeama
Vakituiset	11,7	13,0	11,1	-14,6 %
Määräaikaiset	1,6	1,5	2,1	40,0 %
YHTEENSÄ	13,3	14,5	13,2	-9,0 %

Organisaation toimivuus sekä henkilöstön osaaminen ja määrä tulee olla oikeassa suhteessa tehtäväkenttään ja vastuisiin. Organisaation on oltava joustava ja toimiva kokonaisuus, jossa jokainen työntekijä omalla osaamisellaan tukee työyhteisön laatu- ja tulostavoitteita. Teknisten järjestelmien kehittyminen ja tehtävien monipuolistuminen asettavat henkilöstölle jatkuvasti uusia osaamisvaatimuksia. Näihin haasteisiin voidaan vastata ainoastaan jatkuvalla kouluttautumisella ja osaamisen ylläpitämisellä.

Henkilöstömuutokset vuonna 2022

Iisalmen Veden vakituksessa henkilökunnassa tapahtui joitakin muutoksia vuonna 2022. Verkostomestarin tehtävänimike lakkautettiin huhtikuussa, kun verkostomestari jäi pois työstä. Tehtävänimike muutettiin tässä yhteydessä vesihuoltoinsinöörin tehtäväksi. Uusi vesihuoltoinsinööri palkattiin kesäkuussa. Myös puhdistamonhoitaja vaihtui kesällä 2022. Lisäkoulutuksen myötä yhden verkostoasentajan tehtävänimike muutettiin verkostotyönjohtajaksi. Muutamien pitkäköjen poissaolo jaksojen aikana tehtävien hoitaminen on järjestetty määräaikaisia henkilöitä ja kesätyöntekijöitä palkkaamalla.

Määräaikaiset 2022

Määräaikaisen kunnallistekniikan valmistelijan työsopimusta jatkettiin. Hänen tehtävänään on valmistella vesiosuuskuntien luovutustarjouksia ja niihin liittyviä sopimusasioita. Edellisenä vuonna palkatun määräaikaisen AMK-insinöörin työsopimusta jatkettiin sijaisuudella. Lisäksi Iisalmen Vedellä oli teknisiä kesäharjoittelijoita Vuohiniemen puhdistamolla ja vesihuoltoverkoston kuntokartoitustehtävissä. Toisen kesätyöntekijän työsopimusta jatkettiin varautumissuunnitelman päivittämistä varten.

Henkilöstön kehittäminen

Henkilöstö on osallistunut ammattia ylläpitäviin koulutuksiin sekä pätevyyskorttikoulutuksiin tarpeen mukaan. Osa koulutuksista on pystytty järjestämään etäkoulutuksina. Kevään vesihuoltopäiville osallistui muutama henkilö. Keväällä järjestettiin desinfiointikoulutusta ja -harjoitus, johon pääsivät osallistumaan myös vesiosuuskuntien edustajat. Henkilöstön ammattitutkintoon tähtääviä koulutuksia saatiin vuoden aikana päätökseen. Yksi henkilö suoritti verkostomestarin tutkinnon. Kunnossapitoinsinööri ja yksi verkostoasentaja suorittivat vesihuoltoalan ammattitutkinnon.

Iisalmen Veden varallaolossa on päätoimisesti ollut mukana viisi henkilöä. Lisäksi kaksi henkilöä on mukana varahenkilöinä. Uusille henkilöille järjestetään tarpeen mukaan perehdytystä varallaoloasioihin ja varallaolon toimintatapoihin.

Maaliskuussa 2022 päästiin vihdoin järjestämään Itä-Suomen vesihuoltolaitosten talvipäivät koronarajoitusten hellitettyä. Talvipäivillä oli runsas osanottajamäärä Itä-Suomen vesilaitoksilta sekä koulutuspäivässä että lauantain pilkkikilpailuosuudessa. Henkilöstön virkistystoimintaa varten henkilökunnan on ollut mahdollista lunastaa liikunta- ja kulttuuriseteleitä. Vuoden aikana on pidetty kolme työpaikkakokousta. Toukokuun kokouksen yhteydessä vietettiin virkistysiltapäivää onginnan merkeissä ja joulukuun kokouksen päätteeksi nautittiin joululounasta. Marraskuussa vesilaitoksen henkilökunta kävi tutustumassa Kuopion Veden toimintaan ja päivän päätteeksi rentouduttiin Kuopion Saanalla.

5.2.2 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Iisalmen Veden toiminnassa lähtökohtana ovat riskien hallinnan ennakoitavuus ja turvallisuus sekä järjestelmälliset toimintatavat. Varautumisen jatkuvuuden hallinnan toimenpiteenä päivitettiin talousveden ja jäteveden riskinhallintasuunnitelmat, toimintakortit sekä varautumissuunnitelma. Vedenjakelun varautumisessa keskityttiin vedenjakelun häiriöttömyyteen sekä suunnitelmalliseen ja nopeaan toimintaan poikkeustilanteissa. Jäteveden puhdistuksessa lupaehtojen toteutuminen ohjaa puhdistamon toimintaa. Jätevedenpuhdistamon häiriöttömän toiminnan varmistaminen, prosessien ja kemikaalien käytön optimointi sekä energiatehokkuus olivat puhdistamon kehittämisen tärkeimmät kohteet vuonna 2022.

Henkilöstöriskit

Iisalmen Veden henkilöstön ikärakenteen tasapaino on parantunut uusien rekrytointien myötä. Henkilöstön osaamiseen ja ns. ”hiljaisen” tiedon siirtymiseen liittyvät haasteet ovat silti edelleen ajankohtaisia. Fyysisesti raskas ja vastuullinen työ saattaa lisätä henkilöstön sairastuvuuteen ja poissaoloihin liittyviä riskejä. Uuden henkilöstön palkkaamisessa on osittain ollut ongelmana koulutuksen tai kunnallisteknisen työkokemuksen puute. Uusien henkilöiden kouluttamiseen ja perehdyttämiseen on pyritty varaamaan aikaa ja resursseja. Uusille työntekijöille on annettava mahdollisuus toimia kokeneen henkilöstön rinnalla käytännön työtehtävissä riittävän pitkään. Vesihuollon tehtävien vastuullisuus ja tehtäväkentän muuttuminen, esim. digitalisaatio, vaativat jatkuvaa osaamisen ylläpitämistä ja kehittämistä. Koulutuksilla on tartuttu tietoteknisen osaamisen puutteisiin, mm. karttaohjelmakoulutuksilla. Tehtävien tasapuolinen jakautuminen, koulutukset ja perehdyttäminen vaikuttavat positiivisesti myös työntekijöiden fyysiseen ja henkiseen jaksamiseen.

Riskien hallinnassa vesilaitoksen päivityksellä on iso merkitys. Varallaolo on vastuullista ja eri tavalla kuormittavaa kuin normaali päivätö. Eriyisen kuormittavaksi varallaolo voi muodostua, jos koulutusta ja kokemusta ei ole riittävästi. Henkilöstöriskin hallinnassa on tärkeää, että päivityskohteet ovat oman substanssiosaamisen piirissä, varallaoloon pystyviä päivistäjiä on riittävästi, henkilöstöllä on riittävä koulutus ja kokemuspohja. Tarvittaessa on käytetty kokeneempaa henkilöstöä uuden varallaolijan tukena. Koronapandemia on lisännyt poissaoloja vuonna 2022.

Talouriskit

Taloudelliset riskit kasvavat vanhenevan vesihuoltoverkoston ja tekniikan ikääntymisen myötä. Verkoston kunnossapito ja saneerausohjelman noudattaminen sekä jätevedenpuhdistamon laitekannan huoltojen ylläpito ovat tärkeitä asioita taloudellisten riskien hallinnassa. Vanhenevan verkoston huoltoon ja kunnossapitoon on kiinnitettävä

erityistä huomiota. Vesihuoltoverkoston pitkän tähtäimen saneerausohjelmaa on myös tarkasteltava ja otettava huomioon havaitut poikkeamat toimivuudessa tulevien vuosien saneerauksia suunniteltaessa. Vuoden 2022 aikana on kuvattu verkostolinjoja ja pyritty ennakoimaan mahdollisia huolto- ja saneerauskohteita. Vuoden 2022 aikana tehtiin pumppaamoiden kuntokartoitus, jonka pohjalta laaditaan pumppaamoiden saneerausohjelma. Suunnitelmallisuudella voidaan arvioida ja hallita tulevaisuuden investointeihin liittyviä riskejä.

Vedenkulutukseen lisälnessä vaikuttavat merkittävästi suurkuluttajat sekä muutokset heidän toiminnassaan. Vedenkulutuksen kasvu vaikuttaa lisälmen Veden taloudelliseen tulokseen positiivisesti, mutta muutokset markkinatilanteessa voivat myös lisätä taloudellisia riskejä. Yksityisten kiinteistöjen vesivuodot voivat aiheuttaa kiinteistön omistajalle ja laskutuksen kautta myös vesilaitokselle taloudellisia riskejä. Kiinteistöjen vesivuotoriskiä voidaan tulevaisuudessa hallita etäluettavien mittareiden reaaliaikaisella seurannalla ja vuotohälytyksillä. Vesilaitoksen runkolinjojen vuotoriskeihin voidaan vaikuttaa lisäämällä verkoston seurantaa. Vuoden 2022 aikana maailmantilanne on vaikuttanut asiakkaiden vedenkulutukseen. Kohonneet kustannukset ovat johtaneet säästämiseen myös veden kulutuksessa.

Omaisuus ja vastuuriskit

Omaisuudesta huolehtiminen vähentää omaisuus- ja vastuuriskejä. Verkostojen ja laitteistojen ikääntymiseen ja saneerausvelkaan voidaan vaikuttaa riittävällä saneerausinvestointien tasolla sekä huolehtimalla riittävästä verkostojen ja veden laadun tarkkailusta. Verkostojen huolto ja kunnossapito vähentää omaisuusriskejä ja pidentää käyttöikä. Omaisuusriskejä voidaan hallita huolehtimalla vakuutusten riittävästä tasosta ja sekä pitämällä investointien vakuudet ajan tasalla.

Vesilaitostoiminnan riskit

Talousveden toimittamisessa riskit liittyvät veden laadun tai veden saatavuuden heikkenemiseen. Vastuuvakuutusten sisältö ja niiden pitäminen ajan tasalla on tärkeää.

Terveysriskejä pyritään hallitsemaan valmius- ja varautumissuunnitelman sekä siihen liittyvän valvonnan ja näytteenoton avulla. Koronapandemian vaikutukset jäivät oletettua vähäisemmiksi vesilaitostoiminnassa. Varautumissuunnitelman päivityksessä on otettu huomioon vakavan pandemian riski ja toimenpiteet pandemiatilanteessa. Kuntien välistä yhteistyötä lisäämällä vakavaa pandemiariskiä pystytään hallitsemaan nykyistä paremmin.

Vesiosuuskuntien talkooväen ikääntyminen ja uusien henkilöiden saanti voi tuoda haasteita vesiosuuskuntien toiminnan riskin hallintaan. Riskien kokonaishallinnan kannalta on myös vesiosuuskuntien toiminnan oltava laadukasta, sillä puutteet esimerkiksi varautumisessa voivat heijastua myös lisälmen Veden toimintaan. Yhteistyö vesiosuuskuntien kanssa mm. varautumisasioissa pienentää riskejä.

Jätevesihuollon riskit

Jätevedenpuhdistamon toiminnan seuranta, kunnossapito ja säännölliset huoltotoimet varmistavat puhdistamon toimintaa. Vuoden 2022 aikana puhdistustulos täytti ympäristöluvan vaatimukset. Jätevedenpuhdistamon ja -pumppaamoiden nykyaikaisen kaukovalvontajärjestelmän ansiosta riskit ovat hyvin hallinnassa. Laitehäiriöt ja viat kirjautuvat järjestelmään ja varallaolija saa tilanteesta hälytyksen. Puhdistamosaneerauksen jälkeen häiriötilanteiden ja hälytysten määrä on vähentynyt merkittävästi. Toimintavarmuuden parantamisen eteen tehdään silti jatkuvasti työtä. Puhdistamon varavoimakone varmistaa tärkeimpien prosessiosien toimintaa sähkökatkojen aikana.

Puhdistamon valvomo- ja prosessinohjaus on varmennettu UPS-laitteilla. Kyberturvan parantamiseen on keskitytty jo ennen maailman turvallisuustilanteen muuttumista. Vaikka vuoden 2021 kyberturva-auditoinnissa ei merkittäviä puutteita havaittukaan on vuoden 2022 aikana tehty lisää toimenpiteitä vesilaitoksen turvallisuustilanteen parantamiseksi.

Jätevedenpumppaamoilla poikkeustilanteista johtuvia ylivuotojen riskiä on pyritty hallitsemaan kahdentamalla laitteita, esimerkiksi pumppuja ja varmentamalla kaukovalvonnan tietoliikenneyhteyksiä.

Riski	Toimenpide	Riskin taustatiedot	Toteuma 31.12.
Vesilaitostoiminnan riskit, kuten talousveden saastuminen ja siitä aiheutuva epidemia tai jätevesivuoto	Riskinhallintaohjelman mukaisten toimenpiteiden suorittaminen, kuten verkostokarttojen ylläpito, työmaiden valvonta, henkilöstön koulutus, kyberuhkien hallinta ja säännölliset varautumisharjoitukset	Varautumissuunnitelman yhteydessä on laadittu riskikartoitus ja riskinhallinnan toimenpiteet mm. talousveden saastumisen ehkäisemiseksi.	Varautumissuunnitelma päivitetty ja henkilökuntaa koulutettu. Työmaavalvontaa tehostettu.
Avoimiin työtehtäviin hakijoilla ei ole tarvittavaa erityisosaamista tai henkilöstöä on liian vähän ja poissaoloja/sijaisuuksia yms. ei voida järjestää	Tarvittavien sijaisjärjestelyjen organisointi, koulutukset, oppisopimuskoulutukset ja työn ohessa opiskelu. Yhteistyökumppanit ja puitesopimukset. Henkilöstön työhyvinvoinnista ja työssäjaksamisesta huolehtiminen.	Työn ohessa kouluttautuminen ja oppisopimuskoulutukset. Sairauspoissaolot voivat aiheuttaa resurssipulaa, jota ei voi korvata määräaikaisella henkilöstöllä.	Uusia henkilöitä on rekrytoitu. Pehdytys on käynnissä ja koulutuksia järjestetään.
Tietojärjestelmän tai -järjestelmien käyttökatko	Prosessisäätöjen ja laitekannan käyttöönottojen huolellinen etukäteissuunnittelu. Laitteiston kahdentaminen kriittisissä kohteissa. Varavoimakoneet.	Laitekannan varmistaminen kahdentamalla kriittiset laitteet. Varavoimakoneilla ja UPS-laitteilla varmistetaan sähkökatkosten aikana kriittisten kohteiden sähkönsaanti.	Laitekannan hallinta ja toimintojen turvaaminen ajan tasalla. Päivityksistä johtuvat käyttökatkot onnistuneet suunnitellusti.
Ylimääräisiä kuluja jätevedenpuhdistamon lupaehtojen ylittymisestä	Riskikartoitukset tehty, riskinhallintasuunnitelman laatiminen ja päivittäminen kriittisissä kohteissa 2021. Henkilökunnan osaamisen ylläpitäminen.	Laitekoulutukset ja huolto-ohjelmien laatiminen tärkeää tulevaisuuden riskinhallinnan kannalta.	Koulutuksia järjestetty tarpeen mukaan.
Riski	Toimenpide	Riskin taustatiedot	Toteuma 31.12.
Avoimiin työtehtäviin hakijoilla ei ole tarvittavaa erityisosaamista	Täydennyskoulutuksiin osallistuminen, uusille työntekijöille ammattialan erikoiskoulutusta.	Vesihuoltoalan koulutusta ei ole tällä hetkellä ammattikoulujen peruskoulutuksissa. Oppisopimuskoulutuksissa ja vesihuoltoalan	Uusia ammattitaitoisia henkilöitä on rekrytoitu. Heille järjestetään täydennyskoulutusta tarpeen mukaan.

		erikoisammattitutkinnoissa on mahdollista suorittaa alan pätevyys.	
Puutteet tarvikkeiden ja varaosien saatavuudessa	Oman varaston ylläpitäminen poikkeustilanteiden vaatimuksia varten. Kriittisille kemikaaleille etsittävä korvaavia tuotteita mahdollisen toimituskatkon varalle. Kilpailutuksissa neuvottelumenettely turvallisempi tapa ja tarvittaessa koekäytöt.	Hankintasopimusten laadinnassa voi esiintyä virheellisyyksiä/puutteita, jotka vaikuttavat tarvikkeiden ja/tai varaosien saatavuuteen. Tällä voi olla merkittäviä vaikutuksia vedentoimitukseen ja jäteveden puhdistukseen.	Tarvikkeiden toimitusajat edelleen verrattain pitkiä. Kriittisten tarvikkeiden varasto seurannassa ja täydennetään aina tarpeen mukaan.

5.2.3 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on keskeinen osa hyvää hallintoa ja johtamista ja sen avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja niitä uhkaavia riskejä. Sisäiseen valvontaan kuuluu sisäinen tarkastus, jonka tehtävänä on varmentaa sisäisen valvonnan toimivuus. Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä.

Valtuusto hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Kaupunginhallitus vastaa sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukainen järjestäminen koskee kaikkia kaupunkikonserniin kuuluvia toimielimiä ja tilivelvollista johtoa sekä esihenkilöitä. Sisäinen valvonta on olennainen osa jokapäiväistä toiminnan ohjausta ja johtamista.

Sisäisen valvonnan keskeisiä osa-alueita ovat:

- strateginen suunnittelu
- talous- ja toimintasuunnitelma
- toiminnan ja talouden raportointi
- johtamisjärjestelmä
- hyvä hallintotapa
- henkilöstöhallinto
- riskien tunnistaminen ja hallinta
- lakien, asetusten, toimintaohjeiden ja määräysten noudattamisen valvonta

Toimialojen ja Iisalmen Vesi -liikelaitoksen on laadittava vuosittain sisäisen valvonnan kehittämiseksi, tehostamiseksi ja todentamiseksi oma sisäisen valvonnan suunnitelma. Suunnitelmassa esitetään sisäisen valvonnan valvontakohteet ko. vuodelle. Suunnitelman toteuttamisesta raportoidaan osavuosikatsauksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä ajalta 1.1.-30.6. elo-syyskuussa ja 1.7.-31.12. tammi-helmikuussa. Toimialojen raportit annetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle, tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajille. Kaupunginvaltuustolle sisäisen valvonnan havainnoista ja toimivuudesta raportoidaan kaupungin tilinpäätöksessä. Sisäisen valvonnan yhteydessä havaittuihin puutteisiin ja virheisiin on puututtu ja toimintatapoja on korjattu.

5.2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
(ulkoiset)	1 000 €	1 000 €
Tuotot:		
Liikevaihto	6 248	6 681
Valmistus omaan käyttöön	24	8
Liiketoiminnan muut tuotot	16	17
Muut tuet ja avustukset	2	3
Kulut:		
Materiaalien ostot	-1 663	-1 764
Palveluiden ostot	-1 340	-1 169
Henkilöstökulut	-688	-656
Poistot ja arvonalentumiset	-1 772	-1 710
Liiketoiminnan muut kulut	-161	-232
Liikeylijäämä (-alijäämä)	666	1 176
Rahoitustuotot ja -kulut	-388	-346
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia er.	278	829
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	278	829
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	13	14
Tilikauden ylijäämä	291	844

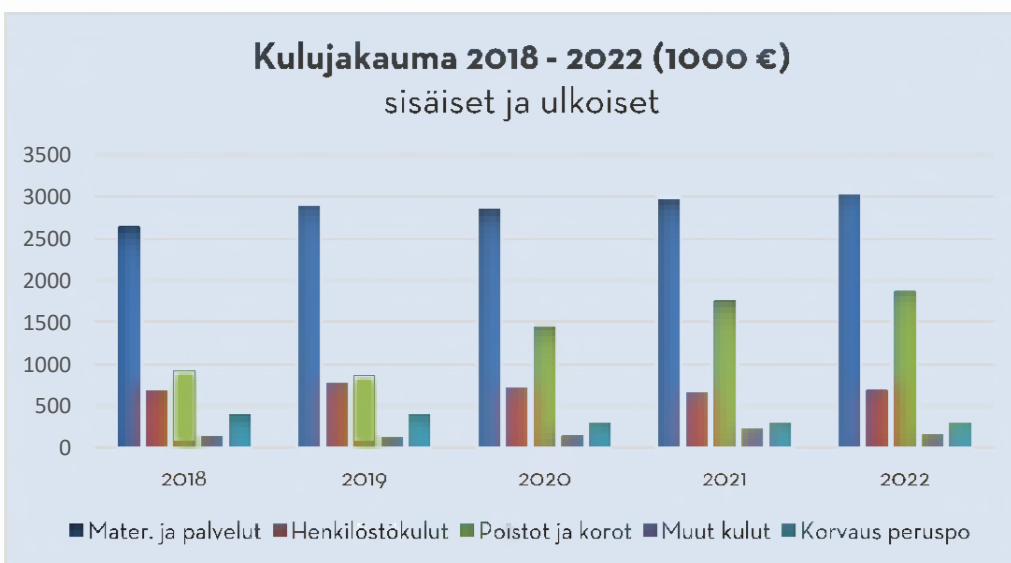
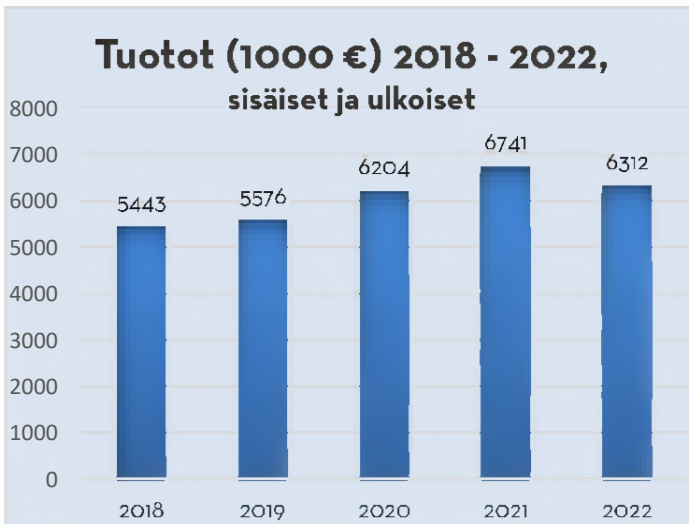
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,6 %	4,4 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	5,1 %	10,5 %
Voitto, %	4,4 %	12,4 %

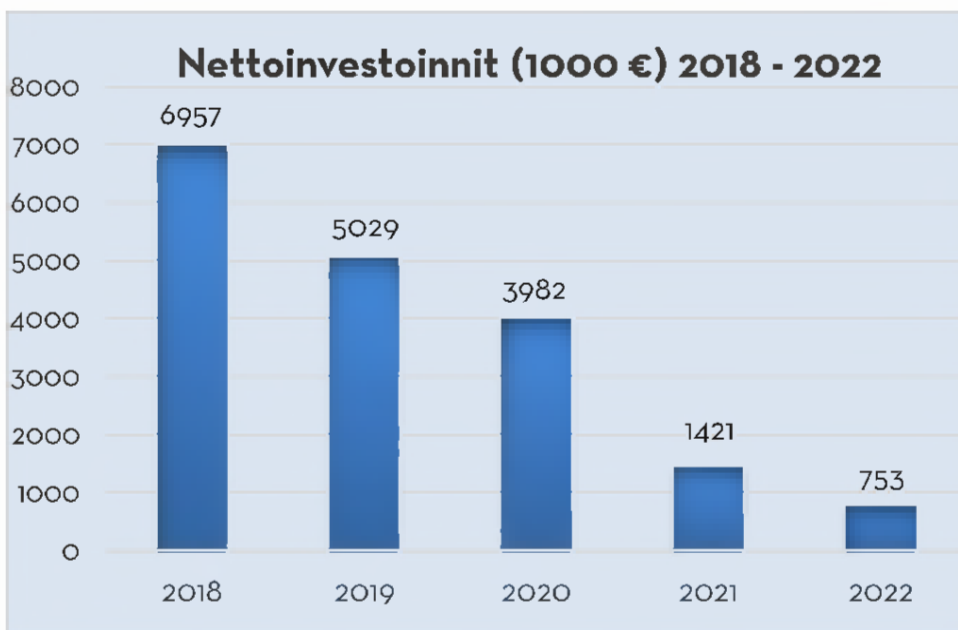
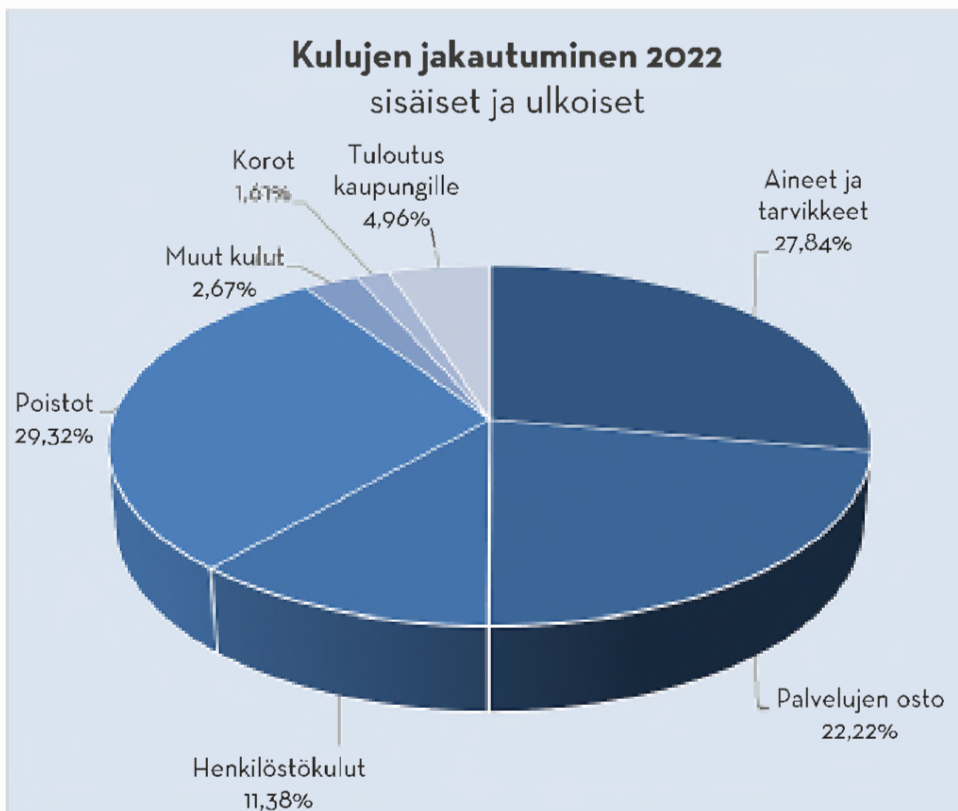
TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Sijoitetun pääoman tuotto %: $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia erä} + \text{kunnalle maksetut korkokulut} + \text{muille maksetut korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$. Tunnusluvut lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto %: $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia erä} + \text{kunnalle maksetut korkokulut} + \text{korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{lainat kunnalta} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$. Tunnusluvut lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Voitto, %: $100 * \text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{liikevaihto}$

Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	666	1 176
Poistot ja arvonalentumiset	1 772	1 710
Rahoitustuotot ja -kulut	-388	-346
*Toiminnan rahavirta yht.	2 050	2 539
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-753	-1 421
* Investointien rahavirta yhteensä	-753	-1 421
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 297	1 118
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-5	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0	1 400
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-2 034	-2 010
Lainakannan muutokset yhteensä	-2 034	-610
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	566	-490
Saamisten muutos muilta	183	-199
Korottomien velkojen muutos kunnalta	14	-6
Korottomien velkojen muutos muilta	-21	187
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	742	-508
Rahoituksen rahavirta	-1 297	-1 118

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kert. 5 vuodelta, 1000€	-8 567	-12 296
Investointien tulorahoitus, %	272,1	178,7
Laskennallinen lainanhoitokate	1,2	1,3
Kassan riittävyys, pv	0	0
Quick ratio	0,6	0,8
Current ratio	0,6	0,8

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT:

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä: Toiminnan ja investointien rahavirta -valitus, tilinpäätösvouden ja neljän ed. vuoden kertymä.

Investointien tulorahoitus, %: $100 * (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunn. eria} + \text{poistot ja arvonal.} - \text{tuloverot}) / \text{investointien omahankintameno}$.

Laskennallinen lainanhoitokate: $(\text{Vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{laskennalliset lainanlyhennykset})$.

Kassan riittävyys, pv: $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio: $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$.

Current ratio: $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$.

Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	2 842	2 842
Muut pitkäv. menot	640	723	Ed. tilik. yli(-)/alijäämä(+)	8 202	7 359
*Aineettomat hyödykkeet	640	723	Tilikauden ylijäämä (-)/alijäämä (+)	291	844
Aineelliset hyödykkeet			*Oma pääoma	11 335	11 045
Maa- ja vesialueet	105	105	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Rakennukset	9 226	9 774	Poistoero	106	118
Kiinteät rak. ja laitteet	12 802	13 184	*Poistoero ja vapaaeht. var.	106	118
Koneet ja kalusto	60	61	Vieras pääoma		
Keskeneräiset hankinnat	47	52	Pitkäaikainen		
*Aineelliset hyödykkeet	22 241	23 176	Lainat rah.- ja vakuutuslaitok.	11 847	13 836
Sijoitukset			Liitt.maksut ja muut pitkäaik. velat	1 661	1 595
Osakkeet ja osuudet	3 031	3 031	*Pitkäaikainen	13 508	15 431
Muut saamiset	84	79	Lyhytaikainen		
* Sijoitukset	3 115	3 110	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	1 989	2 034
**Pysyvät vastaavat	25 996	27 009	Ostovelat	387	401
Vaihtuvat vastaavat			Korottomat velat kaupungilta	15	1
Saamiset			Muut velat	172	186
Lyhytaikaiset			Siirtovelat	79	137
Myyntisaamiset	450	642	*Lyhytaikainen	2 642	2 759
Saamiset kaupungilta	1 134	1 700	**Vieras pääoma	16 150	18 190
Muut saamiset	9	2	Vastattavaa	27 590	29 353
Siirtosaamiset	2	0			
*Lyhytaikaiset saamiset	1 595	2 344			
**Saamiset	1 595	2 344			
**Vaihtuvat vastaavat	1 595	2 344			
Vastaavaa	27 590	29 353			

TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, (%)	41,5	38,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, (%)	257,7	271,5
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1 000 €	8 493	8 203
Lainakanta 31.12., 1 000 €	13 836	15 870
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	13 878	15 927
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT:

Omavaraisuusaste, %: $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %: $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Kayttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä): Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12.: Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kunnalta)

Lainat ja vuokravastuut 31.12.: Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainasaamiset: Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjasaamiset ja muut lainasaamiset

5.2.5 Tilikauden tuloksen käsittely

Kuntalain mukaan johtokunnan on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tällöin tilikauden yli- tai alijäämää ennen varaussiirtoja. Mikäli taseessa on kattamatonta alijäämää, on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Poistoeron vähennystä kirjataan 12 599,22 euroa, joka kohdistuu kokonaisuudessaan jätevesi-toiminnolle.

Tilikauden ylijäämä 290 538,83 euroa kirjataan taseen oman pääoman yli-/alijäämätilille.

5.3 Talousarvion toteutuminen

5.3.1 Kaupunginvaltuustoon nähden sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen 2022

Inspiroiva Iisalmi

Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.
Palvelut tuotetaan tehokkaasti ja laadukkaasti	Vesihuoltopalvelujen tuottaminen ja kehittäminen laadukkaasti ja kustannustehokkaasti	Toiminnan laadun ja kustannusten tunnuslukujen vertailu toiminnaltaan vastaavien vesilaitosten kanssa valtakunnallisella tasolla.	Tunnuslukuvertailu julkaistu loppuvuonna. Tukosten määrää lukuun ottamatta kaikki vertailuarvot erinomaisella tasolla. Taksat alle valtakunnallisen keskitason.

Ihana Iisalmi

Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.
Viihtyisä, turvallinen ja esteetön kaupunkiympäristö	Vesihuollon toimintavarmuuden ylläpitäminen	Vesijohtoverkon automaatiovalvonnan lisäys, virtaus- ja painemittaukset tärkeisiin solmupisteisiin. Vuosittainen tavoite 3 uutta mittausta/vuosi	Hankinta siirtyy vuodelle 2023. Kilpailutus järjestetty ja keskeytetty kustannusten nousun takia. Uusi kilpailutus järjestetään ensi vuonna.
Tiivis yhdyskuntarakenne ja hyvin saavutettavissa oleva ja toimiva palveluverkko	Seudullisen yhteistyön kehittäminen vesihuollossa	Toimintajärjestelmien yhtenäistäminen seudullisena	Yhteistyöpalaveri pidetty Ylä-Savon vesihuoltolaitosten ja Ylä-Savon Veden kesken.

Ihmeiden Iisalmi

Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.
Palveluiden uudistaminen ts. ajassa pysyminen	Palvelutarjonnan kehittäminen, mm. sähköiset palvelut	Asiakastyytyväisyyskyselyn ja palvelujen käytön kartoituksen tulokset ja vertailu	Kehitteillä. Ylä-Savon Veden lupaama Ylä-Savon kuntien yhteinen asiakastyytyväisyyskysely ei toteutunut.

Kestävä kuntatalous

Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.
Investointitason suunnitelmallisuus ja ennustettavuus sekä korjausvelan hallinta	Investointien pitkän tähtäimen suunnitelman (PTS) toteuttaminen. PTS:n tarkistaminen ja täydentäminen vuosittain	Vuosittaisen tavoitteen saavuttaminen. Korjausvelka pidetään alle 10 % tasolla	Suunnitelman mukaisia investointeja siirtyy seuraavalle vuodelle. Tavoite saavutettu pääosin.
Kilpailukykyinen hinnoittelu- ja taksapolitiikka	Iisalmen Veden taksat pidetään vastaavien seutukaupunkien keskitasossa	Taksavertailu vastaavien seutukaupunkien taksoihin	Maksuvertailu tehty valtakunnallisesti ja samankokoisten kaupunkien välillä. Vertailun perusteella Iisalmen Veden maksut keskiarvon alapuolella.

Hyvinvoiva henkilöstö

Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 31.12.
Osaavan työvoiman saatavuus	Rekrytointiprosessien kehittäminen ja positiivisen työnantajakuvan markkinointi	Ammattitaitoinen henkilökunta ja rekrytointien onnistuminen	Uusia henkilöitä on rekrytoitu ja perehdytys on käynnissä.

5.3.2 Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden suhteen vesilaitoksen toiminta on ollut useiden vuosien ajan vakaata, eikä asiakaskentässä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Ylä-Savon kuntien erilaisia vesi- ja jätevesihuollon yhteistyömahdollisuuksia on selvitetty vuodesta 2018 lähtien. Selvitystyötä jatkettiin vuosien 2019–2021 aikana yhteistyön toimintamallia tarkentaen. Päätöksenteko asiasta pyrittiin tekemään vuoden 2022 aikana, mutta asia ei tuntunut edistyvän ennen kuin loppuvuodesta Sonkajärvi edisti asiaa ehdottamalla pilot-hankkeen käynnistämistä Ylä-Savon Vesi Oy:n toiminnan laajentamiseksi jätevesihuollon operointipalveluun.

Asiakaspalvelua, toimintaohjeistuksia ja laatujärjestelmiä pyritään kehittämään jatkuvasti. Palveluhankinnoissa on keskitytty palvelu/toimintokohtaisiin kokonaisuuksiin. Taloushallinto, palkkalaskenta, kirjanpito, atk-palvelut, suunnittelu- ja mittauspalvelut, siivous, postitus, lähetti- ja muut toimisto- sekä tukipalvelut on hankittu ostopalveluina pääasiassa kaupungin palveluyksiköiltä.

Vuoden 2022 aikana ostettiin vesimittareiden vaihtopalvelua ostopalveluna. Vesimittareita vaihdettiin yhteensä 445 kpl vuonna 2022. Ulkopuolisia konsulttipalveluja on käytetty muutamissa suunnittelutehtävissä ja kilpailutusten järjestämisessä. Vesijohtolinjojen saneerauksissa on käytetty tarpeen mukaan paikallisia kilpailutettuja urakoitsijoita.

Jätevedenpuhdistamon käyttö- ja veloitettarkkailun laboratoriotutkimukset on suorittanut Savo-Karjalan Ympäristötutkimus Oy, puhdistamolietteen jälkikäsittelypalvelutuottajana toimii Gasum ja puhdistamon toimisto- ja sosiaalitilojen siivouksessa on käytetty kaupungin kilpailuttamia siivousalan yrityksiä. Työterveyshuollosta vastasi Suomen Terveystalo.

Iisalmen Veden operoiva henkilöstö toimii Vuohiniemen henkilöstö- ja toimistotiloissa. Kaupungin varikolla on käytössä työtilaa ja varastotiloja. Kaupungintalolla toimii edelleen vesilaitoksen asiakaspalvelu, hallinto sekä laskutus- ja kartoituspalvelut. Asiakaspalvelussa pyritään mahdollisuuksien mukaan tarjoamaan sähköisiä ja etäpalveluja.

Iisalmen Veden päivystäjät valvovat Iisalmen Veden verkostoja ja jätevedenpuhdistamoa sekä vastaavat asiakaspäivystyksestä. Päivystysrinki toimii tällä hetkellä viiden henkilön voimin. Uudistetun valvontajärjestelmän avulla useimmat päivystysasiat hoituvat etäyhteyden avulla.

Vuonna 2022 talousveden kulutusmaksua nostettiin 0,01 € (alv 0 %). Perusmaksuihin (alv 0 %) tehtiin 4 % korotus. Talousveden hinta oli 1,29 €/m³ (alv 0 %). Iisalmissa talousveden taksa on kansallisen keskiarvohinnan alapuolella. Laskutetun veden määrä laski hieman edellisestä vuodesta (1,9 %).

Talousveden laatu on täyttänyt hyvin talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja suositukset. Vesijohtoverkostoon liittyneitä kulutuspaikkoja oli vuoden 2022 lopussa 4753. Laskuttamattoman talousveden määrä oli 5,4 % ostetusta vesimäärästä. Laskuttamaton vesimäärä sisältää pääasiassa vuotovesiä. Lisäksi vettä käytetään vesijohtolinjojen huoltotoissa, mm. putkilinjojen huuhteluun ja painekokeissa. Jatkuvalla putkilinjojen saneerauksella vuotovesimäärää pyritään pienentämään.

viemäriverkoston korjausvelkaa ja pienentämään putkisto- ja ympäristövahinkojen riskiä. Asemakaava-alueen viemäriverkostoa täydennettiin katusaneerausten yhteydessä tarvittavilta osin.

Pumppaamoilla uusittiin tarvittavia sähköjärjestelmiä ja -keskuksia. Vuohiniemen puhdistamolla testattiin kesällä pilot-kokeiluna rumpusuodatinta, joka tulisi esiselkeytysaltaan rinnalle uudeksi prosessiosaksi.

Verkoston rakennetiedon ylläpito ja huoltoseuranta on toteutettu verkoston seuranta-järjestelmä KeyAquan avulla. KeyAquassa pidetään yllä asiakastietoja kiinteistökohtaisesti ja sieltä voidaan lähettää kohdennettuja tekstiviestitiedotteita. Järjestelmää on kehitetty edelleen kattavammaksi ja vuoden loppupuolella otettiin käyttöön nettisivuilla näkyvä häiriötilannekartta.

Asiakas- ja laskutustietoja sekä liittymäsopimuksia pidetään yllä Vesikanta -ohjelmassa.

Huolto- ja kunnossapitotietoja sekä työlaskutusta pidetään yllä Pinja Novi- kunnossapito-järjestelmässä. Kunnossapitojärjestelmä sisältää myös asiakastöiden ja resurssien ohjauksen sekä tiedon siirtämisen sähköisesti työmaalle. Iisalmen Vesi -liikelaitoksella on käytössä M-Files-dokumentinhallintajärjestelmä. Dokumentinhallintajärjestelmä toimii projektin- ja dokumenttien hallinnassa. Sinne on tallennettu mm. Vuohiniemen saneerausprojektin suunnitelmat ja dokumentit. Verkostotyömailla on käytössä sähköiset työmaapöytäkirjat, jotka tallennetaan reaaliaikaisesti M-files-dokumenttipankkiin.

5.3.3 Käyttötalouden toteutuminen

Käyttötalouden toteutumisen vertailu esitetään tulosalueittain. Toteutumisvertailussa esitetään arvioidut ja toteutuneet menot ja tulot sekä niiden poikkeamat muutettuun talousarvioon.

Tuotot ja kulut toiminnoittain (toimintakatetit) (sisäiset ja ulkoiset)					
	TA2022	TA2022 muutokset	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Poik- keama
Vesilaitos/puhdasvesi					
Toimintatuotot	2 435 100	0	2 435 100	2 520 679	-85 579
Toimintakulut	-1 490 060	0	-1 490 060	-1 463 355	26 705
Netto	945 040	0	945 040	1 057 324	-112 284
Osuus hallinnon kust.	-277 040	0	-277 040	-256 451	20 589
Netto	668 000	0	668 000	800 873	-132 873
Vesilaitos/Jätevesi					
Toimintatuotot	3 956 180	0	3 956 180	3 782 434	173 746
Toimintakulut	-1 914 460	0	-1 914 460	-1 889 010	25 450
Netto	2 041 720	0	2 041 720	1 893 424	148 296
Osuus hallinnon kust.	-277 040	0	-277 040	-256 451	20 589
Netto	1 764 680	0	1 764 680	1 636 973	127 707
Kaikki yhteensä					
Toimintatuotot	6 391 280	0	6 391 280	6 303 113	88 167
Toimintakulut	-3 404 520	0	-3 404 520	-3 352 365	52 155
Netto	2 986 760	0	2 986 760	2 950 748	36 012
Hallinnon kustannukset	-554 080	0	-554 080	-512 902	41 178
Netto yhteensä	2 432 680	0	2 432 680	2 437 846	-5 166

Käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot ovat liikelaitosta sitovia johtokuntaan nähden tulosluetasolla edellä esitetyn mukaisesti.

Puhtaan veden toimintatuotot ylittyivät n. 86 000 euroa ja toimintakulut alittuivat n. 27 000 euroa. Jäteveden toimintatuotot alittuivat n. 174 000 euroa ja toimintakulut alittuivat n. 25 000 euroa. Hallinnon kustannukset jäivät n. 41 000 euroa alle talousarvion. Nettoylitys n. 5 200 euroa talousarvioon (0,2 %).

5.3.4 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Tuloslaskelman toteutumisvertailu (sisäiset ja ulkoiset)	TA 2022	TA2022 muutokset	TA+muutos 2022	Toteutunut 2022	Poikkeama
Liikevaihto	6 348 980,00	0,00	6 348 980,00	6 269 802,81	-79 177,19
Valmistus omaan käyttöön	29 800,00	0,00	29 800,00	24 103,24	-5 696,76
Liiketoiminnan muut tuotot	14 000,00	0,00	14 000,00	15 509,16	1 509,16
Muut tuet ja avustukset	300,00	0,00	300,00	2 268,00	1 968,00
Materiaalit ja palvelut	-3 042 600,00	0,00	-3 042 600,00	-3 024 730,42	17 869,58
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 868 400,00	0,00	-1 868 400,00	-1 682 133,17	186 266,83
Ostot tilikauden aikana	-1 868 400,00	0,00	-1 868 400,00	-1 682 133,17	186 266,83
Palvelujen ostot	-1 174 200,00	0,00	-1 174 200,00	-1 342 597,25	-168 397,25
Henkilöstökulut	-768 800,00	0,00	-768 800,00	-687 688,15	81 111,85
Palkat ja palkkiot	-576 700,00	0,00	-576 700,00	-516 821,26	59 878,74
Henkilösivukulut	-192 100,00	0,00	-192 100,00	-170 866,89	21 233,11
Eläkekulut	-169 500,00	0,00	-169 500,00	-153 093,26	16 406,74
Muut henkilösivukulut	-22 600,00	0,00	-22 600,00	-17 773,63	4 826,37
Poistot ja arvonalentumiset	-1 816 900,00	46 000,00	-1 770 900,00	-1 772 002,31	-1 102,31
Suunnitelman muk. poistot	-1 816 900,00	46 000,00	-1 770 900,00	-1 772 002,31	-1 102,31
Liiketoiminnan muut kulut	-149 000,00	0,00	-149 000,00	-161 419,12	-12 419,12
Liikelylijäämä (-alijäämä)	615 780,00	46 000,00	661 780,00	665 843,21	4 063,21
Rahoitustuotot ja -kulut	-352 500,00	0,00	-398 500,00	-387 903,60	10 596,40
Muut rahoitustuotot	1 600,00	0,00	1 600,00	9 286,13	7 686,13
Muille maksetut korkokulut	-54 000,00	-46 000,00	-100 000,00	-97 189,73	2 810,27
Korvaus peruspääomasta	-300 000,00	0,00	-300 000,00	-300 000,00	0,00
Muut rahoituskulut	-100,00	0,00	-100,00	0,00	100,00
Ylijäämä (alij.) ennen satunnaisia eriä	263 280,00	0,00	263 280,00	277 939,61	14 659,61
Ylijäämä (alij.) ennen varauksia	263 280,00	0,00	263 280,00	277 939,61	14 659,61
Poistoeron muutos	12 600,00	0,00	12 600,00	12 599,22	-0,78
Tilikauden ylijäämä (alij.)	275 880,00	0,00	275 880,00	290 538,83	14 658,83

5.3.5 Investointien toteutuminen

Investointiosan toteutumisvertailussa esitetään projekteittain määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailussa esitetään talousarviovuodelle hyväksytyt määräraha ja sen käyttö sekä niiden erotus. Lisäksi esitetään poikkeama muutettuun talousarvioon ja hyväksytyt muutokset määrärahaan. Investointituloja ovat rahoitusosuudet ja käyttöomaisuuden myynnit.

Puhtaan veden osalta investointimäärärahat alittuivat noin 227 000 euroa. Jäteveden investointimäärärahojen toteutuma jäi noin 321 000 euroa talousarviota pienemmäksi.

Investointimenojen poikkeama talousarvioon nähden johtui muun muassa kuorma-autohankinnan siirtymisestä seuraavalle vuodelle sekä investointiohjelman painottumisesta loppuvuoteen, jolloin kaikki hankkeet eivät ehtineet toteutua suunnitellusti vuonna 2022.

Investointiosan toteutumisvertailu

Projekti	Alkuperäinen talousarvio euroa	Talousarvio- muutokset euroa	Talousarvio muutosten jälkeen euroa	Toteuma euroa	Poikkeama euroa
Puhdas vesi					
Vesijohtoverkoston rakentaminen ja peruskorjaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-640 500	-6 500	-647 000	-435 731	-211 269
Netto	-640 500	-6 500	-647 000	-435 731	-211 269
Koneet ja kalusto					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-105 000	70 000	-35 000	-19 153	-15 847
Netto	-105 000	70 000	-35 000	-19 153	-15 847
Puhdas vesi yhteensä					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-745 500	63 500	-682 000	-454 885	-227 115
Netto	-745 500	63 500	-682 000	-454 885	-227 115
Jätevesi					
Jätevesipumppaamoiden hankinta ja peruskorjaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-260 000	75 000	-185 000	-71 330	-113 670
Netto	-260 000	75 000	-185 000	-71 330	-113 670
Viemäriverkoston rakentaminen ja peruskorjaus					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-505 000	180 800	-324 200	-227 149	-97 051
Netto	-505 000	180 800	-324 200	-227 149	-97 051
Vuohiniemen jätevedenpuhdistamo					
Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-190 000	110 000	-80 000	0	-80 000
Netto	-190 000	110 000	-80 000	0	-80 000

Koneet ja kalusto

Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-150 000	-120 000	-30 000	0	-30 000
Netto	-150 000	-120 000	-30 000	0	-30 000

Jätevesi yhteensä

Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-1 105 000	485 800	-619 200	-298 479	-320 721
Netto	-1 105 000	485 800	-619 200	-298 479	-320 721

Investoinnit yhteensä

Tuotot	0	0	0	0	0
Kulut	-1 850 500	549 300	-1 301 200	-753 364	-547 836
Netto	-1 850 500	549 300	-1 301 200	-753 364	-547 836

Kaupungin talousarviossa sitova erä -1 850 500 549 300 -1 301 200

Johtokunnan asettamat sitovat erät:

Puhdas vesi	-745 500	63 500	-682 000		
Jätevesi	-1 105 000	485 800	-619 200		

5.3.6 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelman toteutumisvertailu	TA 2022	TA2022- muutos	Ta+muutos 2022	Toteutunut 2022	Poikkeama
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikeliijäämä (-alijäämä)	615 780	46 000	661 780	665 843	4 063
Poistot ja arvonalentumiset	1 816 900	-46 000	1 770 900	1 772 002	1 102
Rahoitustuotot ja -kulut	-352 500	-46 000	-398 500	-387 904	10 596
*Toiminnan rahavirta yht.	2 080 180	-46 000	2 034 180	2 049 942	15 762
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-1 850 500	549 300	-1 301 200	-753 364	547 836
* Investointien rahavirta yhteensä	-1 850 500	549 300	-1 301 200	-753 364	547 836
Toiminnan ja investointien rahavirta	229 680	503 300	732 980	1 296 578	563 598
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	-5 250	-5 250
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	1 900 000	-900 000	1 000 000	0	-1 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-2 102 200	68 396	-2 033 804	-2 033 804	0
Lainakannan muutokset yhteensä	-202 200	-831 604	-1 033 804	-2 033 804	-1 000 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Saamisten muutos kaupungilta	0	0	0	565 619	565 619
Saamisten muutos muilta	0	0	0	183 169	183 169
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	0	0	0	14 130	14 130
Korottomien velkojen muutos muilta	0	0	0	-20 442	-20 442
Rahoituksen rahavirta	-202 200	-831 604	-1 033 804	-1 296 578	-262 774
Rahavarojen muutos	27 480	-328 304	-300 824	0	300 824

5.4 Tilinpäätöslaskelmat

5.4.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma (ulkoiset)	2022 €	2021 €
Liikevaihto	6 248 097,74	6 680 768,45
Valmistus omaan käyttöön	24 103,24	7 760,80
Liiketoiminnan muut tuotot	15 509,16	16 858,05
Muut tuet ja avustukset	2 268,00	2 622,06
Materiaalit ja palvelut	-3 003 025,35	-2 933 731,23
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 663 276,10	-1 764 252,71
Palvelujen ostot	-1 339 749,25	-1 169 478,52
Henkilöstökulut	-687 688,15	-656 426,16
Palkat ja palkkiot	-516 821,26	-487 496,88
Henkilöstösivukulut	-170 866,89	-168 929,28
Eläkekulut	-153 093,26	-149 982,82
Muut henkilöstösivukulut	-17 773,63	-18 946,46
Poistot ja arvonalentumiset	-1 772 002,31	-1 709 859,34
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 772 002,31	-1 709 859,34
Liiketoiminnan muut kulut	-161 419,12	-232 372,48
Liikeylijäämä (-alijäämä)	665 843,21	1 175 620,15
Rahoitustuotot ja -kulut	-387 903,60	-346 331,57
Muut rahoitustuotot	9 286,13	2 284,51
Muille maksetut korkokulut	-97 189,73	-48 611,61
Korvaus peruspääomasta	-300 000,00	-300 000,00
Muut rahoituskulut	0,00	-4,47
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	277 939,61	829 288,58
Poistoeron muutos lisäys(-) tai väh(+)	12 599,22	14 215,63
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	290 538,83	843 504,21

5.4.2 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma	2022	2021
	1 000 €	1 000 €
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	665 843,21	1 175 620,15
Poistot ja arvonalentumiset	1 772 002,31	1 709 859,34
Rahoitustuotot ja -kulut	-387 903,60	-346 331,57
*Toiminnan rahavirta yht.	2 049 941,92	2 539 147,92
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-753 363,82	-1 421 067,02
* Investointien rahavirta yhteensä	-753 363,82	-1 421 067,02
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 296 578,10	1 118 080,90
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta	-5 250,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset muilta	0	1 400 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-2 033 804,00	-2 010 472,00
Lainakannan muutokset yhteensä	-2 033 804,00	-610 472,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kaupungilta	565 619,34	-490 179,97
Saamisten muutos muilta	183 168,68	-198 863,72
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	14 129,61	-5 676,50
Korottomien velkojen muutos muilta	-20 441,73	187 111,29
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	742 475,90	-507 608,90
Rahoituksen rahavirta	-1 296 578,10	-1 118 080,90
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0

5.4.3 Tase

VASTAAVAA	2022	2021	VASTATTAVAA	2022	2021
Pysyvät vastaavat			Oma pääoma		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	2 842 189,22	2 842 189,22
Muut pitkäv. menot	639 970,24	723 444,49	Ed. tilik. yli(-)/alijaama(+)	8 202 014,08	7 358 509,87
*Aineettomat hyödykkeet	639 970,24	723 444,49	Tilikauden ylijäämä (-)/alijaama (+)	290 538,83	843 504,21
Aineelliset hyödykkeet			*Oma pääoma	11 334 742,13	11 044 203,30
Maa- ja vesialueet	104 670,00	104 670,00			
Rakennukset	9 226 148,83	9 774 119,68	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 802 472,66	13 184 277,97	Poistoero	105 699,66	118 298,88
Koneet ja kalusto	60 110,71	60 751,94	*Poistoero ja vapaaeht. varaukset	105 699,66	118 298,88
Keskeneräiset hankinnat	47 192,79	51 939,64			
*Aineelliset hyödykkeet	22 240 594,99	23 175 759,23	Vieras pääoma		
Sijoitukset			Pitkäaikainen		
Osakkeet ja osuudet	3 030 720,00	3 030 720,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	11 847 328,00	13 836 132,00
Muut saamiset	84 230,00	78 980,00	Liitt.maksut ja muut pitkäaik. velat	1 660 885,37	1 594 734,22
* Sijoitukset	3 114 950,00	3 109 700,00	*Pitkäaikainen	13 508 213,37	15 430 866,22
**Pysyvät vastaavat	25 995 515,23	27 008 903,72	Lyhytaikainen		
Vaihtuvat vastaavat			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitok.	1 988 804,00	2 033 804,00
Saamiset			Ostovelat	386 691,39	401 378,92
Lyhytaikaiset			Korottomat velat kaupungilta	14 644,54	514,93
Myyntisaamiset	449 628,73	641 790,37	Muut velat	172 184,37	186 461,86
Saamiset kaupungilta	1 134 084,71	1 699 704,05	Siirtovelat	79 392,17	137 020,03
Muut saamiset	9 449,01	2 150,00	*Lyhytaikainen	2 641 716,47	2 759 179,74
*Lyhytaikaiset saamiset	1 594 856,40	2 343 644,42	**Vieras pääoma	16 149 929,84	18 190 045,96
**Saamiset	1 594 856,40	2 343 644,42	Vastattavaa	27 590 371,63	29 352 548,14
**Vaihtuvat vastaavat	1 594 856,40	2 343 644,42			
Vastaavaa	27 590 371,63	29 352 548,14			

5.5 Tilinpäätöksen liitetiedot

5.5.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Konsernitili

Kaupungin konsernitilisolimuksen mukaisesti Iisalmen Veden rahavarat esitetään kaupungin taseessa rahoissa ja pankkisaamisissa. Iisalmen Veden taseessa ne esitetään lyhytaikaisten saamisten ryhmässä, erässä saamiset kaupungilta.

5.5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina	2022	2021
Puhdas vesi	2 500 398,24	2 661 628,61
Jätevesi	3 781 009,92	4 040 399,37
Hallinto	8 569,98	5 981,38
Yhteensä	6 289 978,14	6 708 009,36

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Valtuusto on hyväksynyt 13.11.2017 § 129 alla olevan poistosuunnitelman. Suunnitelma on voimassa 1.12.2017 -31.12.2021 välisenä aikana aktivoitavilla hyödykkeillä. Valtuusto on hyväksynyt päivitetyn poistosuunnitelman 29.11.2021 § 385, jota sovelletaan 1.1.2022 jälkeen aktivoitavilla hyödykkeillä.

PYSYVÄT VASTAAVAT	Poisto-	Kaupungin
Aineettomat hyödykkeet	menetelmä	poistoaika (v)
Kehittämismenot	Tasapoisto	5
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5
Liikearvo	Tasapoisto	5
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	3
Osakehuoneistojen ja vuokrahuoneistojen peruserämenot	Tasapoisto	max. 10
Muut	Tasapoisto	3
Tiehankeisiin osallistuminen	Tasapoisto	20
Ratahankeisiin osallistuminen	Tasapoisto	30
Väylähankeisiin osallistuminen	Tasapoisto	max. 40

5.5.3 Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Pysyvien vastaavien hyödykkeet	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					Aineelliset hyödykkeet yhteensä	Pysyvät vast hyödykkeet yhteensä
	Muut pitkävaik menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteat rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kesk er. hankinnat ja enn maksut		
Poistamaton hank meno 11	723 444,49	723 444,49	104 670,00	9 774 119,68	13 184 277,97	60 751,94	51 939,64	23 175 759,23	23 899 203,72
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	16 008,21	671 009,43	19 153,39	47 192,79	753 363,82	753 363,82
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vahennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	51 939,64	0,00	-51 939,64	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-83 474,25	-83 474,25	0,00	-563 979,06	-1 104 754,38	-19 794,62	0,00	-1 688 528,06	-1 772 002,31
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hank.meno 31.12.	639 970,24	639 970,24	104 670,00	9 226 148,83	12 802 472,66	60 110,71	47 192,79	22 240 594,99	22 880 565,23
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton kp-arvo 31.12.	639 970,24	639 970,24	104 670,00	9 226 148,83	12 802 472,66	60 110,71	47 192,79	22 240 594,99	22 880 565,23
Olennaiset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				Pysyvien vastaavien sijoitukset yhteensä
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni-yhteisöiltä	Saamiset kunta-yhtymiltä	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä	
Hankintameno 1.1	0,00	0,00	3 030 720,00	0,00	3 030 720,00	0,00	0,00	78 980,00	78 980,00	3 109 700,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 250,00	5 250,00	5 250,00
Vahennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12	0,00	0,00	3 030 720,00	0,00	3 030 720,00	0,00	0,00	84 230,00	84 230,00	3 114 950,00
Arvonl. ja niiden pal.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	3 030 720,00	0,00	3 030 720,00	0,00	0,00	84 230,00	84 230,00	3 114 950,00

Saamisten erittely

Saamisten erittely	2022 Lyh. aikaiset	2021 Lyh.aikaiset
Saamiset kaupungilta		
Myyntisaamiset	6 945,68	28 657,53
Muut saamiset	1 134 084,71	1 699 704,05
Yhteensä	1 141 030,39	1 728 361,58
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	9 945,12	14 831,36
Yhteensä	9 945,12	14 831,36
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaup.jäsenenä		
Myyntisaamiset	2 153,17	1 224,49
Yhteensä	2 153,17	1 224,49
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusos.yht.		
Myyntisaamiset	95 046,95	165 762,61
Yhteensä	95 046,95	165 762,61
Saamiset yhteensä	1 248 175,63	1 910 180,04

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	2 842 189,22	2 842 189,22
Peruspääoma 31.12	2 842 189,22	2 842 189,22
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1	8 202 014,08	7 358 509,87
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	8 202 014,08	7 358 509,87
Tilikauden ylijäämä	290 538,83	843 504,21
Oma pääoma yhteensä	11 334 742,13	11 044 203,30

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 243 252,00	6 525 916,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	5 243 252,00	6 525 916,00

Vieras pääoma

Vieras pääoma	2022 Lyh.aikaiset	2021 Lyh.aikaiset
Velat kaupungille		
Ostovelat	14 644,54	514,93
Siirtovelat	0,00	0,00
Yhteensä	14 644,54	514,93
Velat osakkuusyhteisöille		
Ostovelat	108 761,48	101 419,55
Yhteensä	108 761,48	101 419,55
Vieras pääoma yhteensä	123 406,02	101 934,48

Henkilöstökulujen erittely	2022	2021
Palkat ja palkkiot	517 955,81	496 889,32
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	153 093,26	149 982,82
Muut henkilöstösivukulut	17 773,63	18 946,46
Henkilöstökorvaukset ja muut korvauserät	-1 134,55	-9 392,44
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	687 688,15	656 426,16
Käyttöomais./keskener. kirjatut hlöstökulut	39 577,45	22 058,27
Yhteensä henkilöstökulut	727 265,60	678 484,43

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

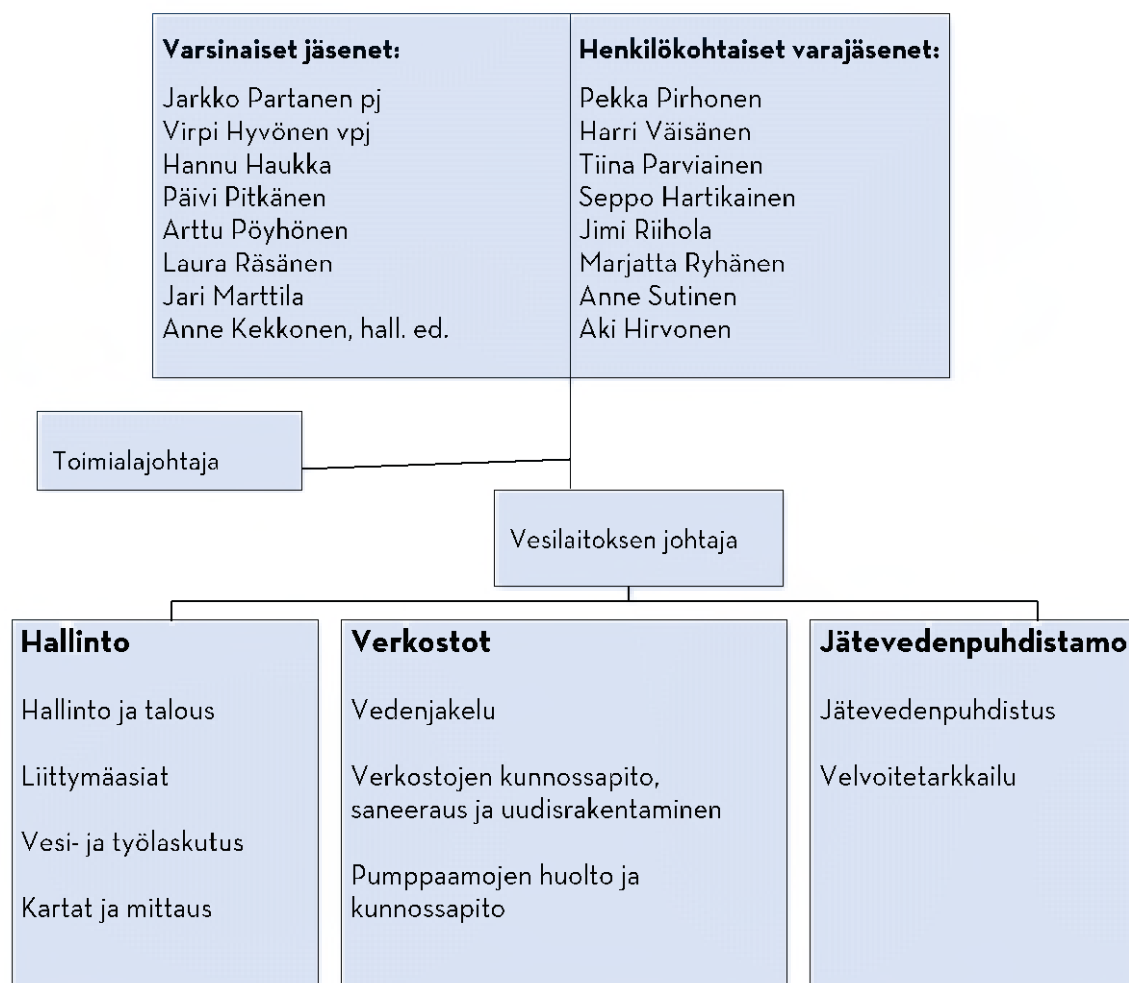
Perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut sisältyvät kaupungin tilinpäätösosoioon

Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastajan palkkiot sisältyvät kaupungin maksamaan korvaukseen.

5.6 Organisaatio

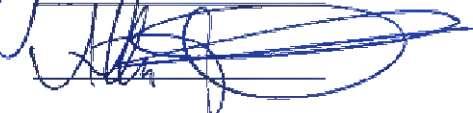

Iisalmen Vesi -liikelaitoksen johtokunta 31.12.2022

5.7 Tilinpäätöksen allekirjoitus ja merkinnät

Iisalmessa, maaliskuun 2. päivänä 2023

Iisalmen Vesi -liikelaitoksen johtokunta

	
	
	
	
<hr/>	<hr/>

Tilintarkastusmerkintä:

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen

Iisalmessa, kuun . päivänä 2023

KPMG Oy, tilintarkastusyhteisö

5.8 Muut eriytetyt laskelmat

TULOSLASKELMA, Ruokatuotanto ulkopuolisille myynti

Toimintatuotot	1 382 238 €
Myyntituotot	1 376 690 €
Tuet ja avustukset	5 538 €
Muut toimintatuotot	10 €
Toimintakulut	-1 339 611 €
Henkilöstökulut	-572 426 €
Palkat ja palkkiot	-473 040 €
Eläkekulut	-80 911 €
Muut henkilöstösivukulut	-18 475 €
Palvelujen ostot	-206 543 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-417 124 €
Muut kulut	-143 518 €
Toimintakate	42 627 €
Vuosikate	42 627 €
Tilikauden tulos	42 627 €
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	42 627 €
Laskennalliset erät	-41 492 €
Tilikauden nettotulos	1 135 €

6 Tilinpäätöksen allekirjoitus

Iisalmessa 27.3.2023

Iisalmen kaupunginhallitus

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Tilintarkastusmerkintä

Tilintarkastuskertomus on tänään annettu.

KPMG Oy Ab

Katri Hokkanen
JHT, KHT

7 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Käytetyt kirjanpitokirjat 2022

Pääkirjanpito

Kassanhallinta	Ostoreskontra
Käyttöomaisuuskirjanpito	Päiväkirja
Myyntireskontra	Pääkirja
Asiakirjat säilytetään sähköisenä järjestelmässä	

Myyntireskontra, ulkoinen järjestelmä

Vesilaskutus

Konsernikirjanpito

Kirjanpito järjestelmässä, asiakirjat ja tietopyyntölomakkeet paperimuotoisena.

Maksuliikenne

Sähköisenä järjestelmässä

Tilinpäätös

Asiakirja säilytetään paperimuotoisena ja sähköisessä järjestelmässä

Tase-erittely

Asiakirjat säilytetään paperimuotoisena.

Säilytysaika

Sidottu tasekirja säilytetään pysyvästi, palkkaluettelot 50 vuotta, muut kirjanpitokirjat 10 vuotta ja tositteet kuusi vuotta tilikauden päättymisestä.

Luettelo käytetyistä tositelajeista (kursivoitunut Rondo-arkistossa)

Tositelaji	Nimitys	Tositelaji	Nimitys
ALKUSA	Alkusaldot	MUIRS2	Muistiotosite Rondo sisäinen
BUD	Talousarvio	MUISIS	Muistio sisäinen
BUDL	Lisätalousarvio	MUIST1	Muistiotositteet
EXCMUI	Excel-muistiot	OMAKSU	Ostoreskontra maksut
KASSA1	Kassatositteet	OSTOT	Ostolaskut
KLALKU	Konsernin alkusaldot	PALKAT	Palkkatositteet
KLKIRJ	Konsernikirjaukset	PANKKI	Pankkien tiliotteet
KLYHT	Konserni tytär/ky	PUSATE	Pusatek
KOMMUI	Käyttöomaisuus muistiot	R8HYVL	Hyvityslaskujen kuittaus
KOMTOS	Käyttöomaisuustositteet	R8LASK	Laskut/ asiakkaat/ R8 laskutus
MR	Hyvityslaskukuittaus	SISLAS	Sisäisen laskut
MR	Tileistä poisto	SISROP	Sisäiset laskut Rondo
MRPHYV	Hyvityslasku kuittaus	YMRHYV	MR hyvityslasku kuittaus
MRPK	Tileistä poisto	YMRK	MR Tileistä poisto
MRPMAN	Manuaalisuoritukset	YMRMAN	MR Manuaalisuoritukset
MRPVII	Viitesuoritukset		
MUIJAS	Muistioiden jaksotus sisäiset		
MUISRO2	Muistiotosite Rondo		

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 177 pages before this page

Dokumentet inneholder 177 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 177 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 177 sider før denne side

Detta dokument innehåller 177 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 178 pages before this page
Dokumentet inneholder 178 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 178 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 178 sider før denne side

Detta dokument innehåller 178 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende